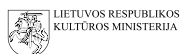

POETINIS DRUSKININKŲ RUDUO 2018

DRUSKININKAI POETIC FALL 2018

Almanacho leidybą parėmė /
The anthology was supported by:

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Sudarytojai ir redaktoriai / Compilers and editors
Vytas Dekšnys, Marius Burokas

Grafinis dizainas / Graphic design
KlimaiteKlimaite

Sudarymas, Vytas Dekšnys, Marius Burokas, 2018
© VO „Poetinis Druskininkų ruduo“, 2018
© Leidykla VAGA, 2018
ISSN 1822-3079

- 8 **Poetinis Druskininkų ruduo 2018**
Triukšmas ir įniršis: kodėl mes vis tiek tylime /
Druskininkai Poetic Fall 2018
Sound and Fury: why we stay silent
Mindaugas Nastaravičius / *Translated by Ada Valaitis*
- 14 **Sandra Alcosser**
JAV / USA *Vertė Dominykas Norkūnas*
- 26 **Lina Buividavičiūtė**
Lietuva / Lithuania *Translated by Ada Valaitis*
- 40 **Mireia Calafell**
Katalonija / Catalonia *Vertė Dovilė Kuzminskaitė, Carmina Daban Sunyer*
- 48 **Jennifer Foerster**
JAV / USA *Vertė Marius Burokas*
- 60 **Ifor ap Glyn**
Velsas / Wales *Vertė Vytautas Stankus*
- 72 **Dovilė Kuzminskaitė**
Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
- 82 **Steinar Opstad**
Norvegija / Norway *Vertė Nora Strikauskaitė*
- 90 **Amir Or**
Izraelis / Israel *Vertė Kristina Gudelytė*
- 100 **Sigitas Parulskis**
Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
- 110 **Vitalija Pilipauskaitė-Butkienė**
Lietuva / Lithuania *Translated by Medeinė Tribinevičius*
- 126 **Kornelijus Platelis**
Lietuva / Lithuania *Translated by Jonas Zdanys*
- 134 **Danae Sioziou**
Graikija / Greece *Vertė Elžbieta Banytė*
- 146 **Jānis Tomašs**
Latvija / Latvia *Vertė Erika Drungytė*
- 154 **Aivaras Veiknys**
Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
- 164 **Sophia Walker**
Jungtinė Karalystė / UK *Vertė Giedrė Kazlauskaitė*
- 176 **Europos poezijos platforma Versopolis /**
European poetry platform Versopolis
Kayombo Chingonyi
Jungtinė Karalystė / UK *Vertė Dominykas Norkūnas*
Krystyna Dąbrowska
Lenkija / Poland *Vertė Vytas Dekšnys*
Olena Huseinova
Ukraina / Ukraine *Vertė Vytas Dekšnys*
Els Moors
Belgija / Belgium *Vertė Elžbieta Banytė*
- 190 Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų
bibliografija / Bibliography of Poetry Books Published in
Lithuania from August to August
- 194 XXVIII Poetinio Druskininkų rudens aidai /
XXVIII Druskininkai Poetic Fall, Echoes of 2017
Kronika / Chronicle
- 200 Jotvingių premijos laureatas /
Winner of the 2017 Yotvingian Prize
Gytis Norvilas *Translated by Rimas Užgiris*
- 202 Jaunojo jotvingio premijos laureatas /
Winner of the 2017 Young Yotvingian Prize
Vytautas Stankus *Translated by Rimas Užgiris*
- 204 Žurnalo „Nemunas“ prizo laimėtojas /
Winner of the Nemunas Magazine Prize
Benediktas Januševičius *Translated by Rimas Užgiris*
- 208 Vieno anoniminio eilėraščio konkursas /
Anonymous Poem Contest: open theme
Neringa Dangvydė *Translated by Rimas Užgiris*
Daiva Čepauskaitė *Translated by Rimas Užgiris*
Jurgita Jasponytė *Translated by Rimas Užgiris*
Auris Radzevičius *Translated by Rimas Užgiris*
Sara Poisson *Translated by Rimas Užgiris*
- 224 Vieno eilėraščio tema „Aš, kita (-s) aš ir...“ konkursas /
Anonymous poem contest: “I, other I, and...”
Kornelijus Platelis *Translated by Rimas Užgiris*
Sara Poisson *Translated by Rimas Užgiris*
Greta Ambrazaitė *Translated by Rimas Užgiris*
- 236 Jaunųjų poezijos skaitymų nugalėtoja, apdovanota Antano
A. Jonyno prizų / Antanas A. Jonynas Prize for a young poet
Greta Ambrazaitė *Translated by Rimas Užgiris*
- 238 Jotvingių premijos laureatai /
Yotvingian Prize Winners
- 239 Jaunojo jotvingio premijos laureatai /
Young Yotvingian Prize Winners
- 241 Priedas: PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą /
Appendix: English translations of poems by our guests
- 256 Steigėjai, rėmėjai, partneriai /
Organizers, Sponsors, Partners

POETINIS
DRUSKININKŲ
RUDUO 2018

DRUSKININKAI
POETIC
FALL 2018

TRIUKŠMAS IR INIRŠIS: KODĖL MES VIS TIEK TYLIME

Mindaugas Nastaravičius

Vienoje šeimoje – įprastoje, niekuo neišsiskiriančioje iš kitų – gimė vaikas. Tėvai rūpestingai augino kūdikį. Jam netrūko dėmesio. Nuo pirmųjų metų tėvai pasakojo apie pasaulį, esantį čia, saugiam vaiko kambarielyje. Ir tikrovę, švytinčią pro kambario langus. Tėvai nekantriai laukė, kada vaikas prabils pirmaisiais garsais, kada ištars pirmuosius žodžius. Tėvai norėjo kalbėtis. Bet vaikas tylėjo.

Tylėjo pirmus metus, antrus, trečius. Šypsojosi žiūrėdamas į tėvus ir nedarė nė žodžio. Tėvai manė, kad tai jų kaltė – jie nepakankamai su vaiku kalbasi, per mažai jam pasakoja. Todėl nuo šiol kalbėjimas namuose netilo – pasakos, dainos, išraiškingi tėvų pokalbiai apie kasdienybę, perskaitytas knygas (gal net poezijos) pripildė vaiko kambarį tirščiau nei šviesa, sklindanti iš už lango. Bet vaikas tebetylėjo.

„Taip neturėtų būti. Gal nuveskime jį pas gydytoją“, – ištara mama, ir kitą dieną gydytojas vaiką apžiūrėjo. „Viskas jam gerai. Kartais pasitaiko, kad vaikai prabyla vėliau. Nesirūpinkite. Tiesiog nenustokite su juo kalbėtis“, – nuramino tėvus gydytojas.

Bet vaikas tylėjo. Ketverių, penkerių. Tylėjo ir šešerių, todėl tėvai neišleido jo į mokyklą. Jie raiškiai, garsiai, įnirtingai bėrė jam žodžius, palinkę prie pat ausų, žvelgdami tiesiai į akis. Bet vaikas nedarė nė žodžio. Sutrikę ir išsigandę tėvai nuskraidino vaiką į Ameriką, Australiją, nesvarbu, ir susitiko su geriausiu pasaulyje specialistu. Šis, patikrinęs vaiko klausą, regėjimą, reakciją, tėvams atsakė trumpai: „Turbūt jums gimė bekalbis vaikas. Atsiprašau, niekuo nepadėsiu.“

Ilgainiui tėvai susitaikė, kad augina nekalbantį žmogų. Namai nugrimzdo į tylą. Šeima įprato kalbėtis ne žodžiais, o gestais, mimika, tyla. Mūsų kalba turbūt įmanoma ir be kalbos, svarstė vyras. „Mūsų kalba nėra vien žodžiai, kuriuos ištariame“, – atsakė jam moteris. O vaikas žvelgė į juos ir tylėjo.

SOUND AND FURY: WHY WE STAY SILENT

Mindaugas Nastaravičius

There was a family – an ordinary one, no different than any other – to which a child was born. The parents raised their child with care. The child was showered with attention. From the very first years, the parents told their child about the world that existed there in the safety of his room. And about the reality that shone outside the room's windows. The parents impatiently waited for their child to utter his first sounds, to say his first words. The parents wanted to communicate. But he was silent.

The child was silent in the first year, the second, the third. He smiled while looking at his parents but did not say a word. The parents thought it was their fault – that they didn't converse with him enough, that they told him too little. Which is why the act of speaking went on without pause in their home – stories, songs, the parent's eloquent conversations about everyday occurrences, the sound of books being read (perhaps even poetry) filled the child's room more densely than the light that shone outside the window. But the child remained silent.

“This should not be happening. Let's take him to the doctor,” said the mother, and the very next day a doctor examined the child. “Everything is fine. Sometimes children begin speaking later in life. Don't worry. Just don't stop talking to him,” the doctor reassured the parents.

But the child remained silent. Four, five. He stayed silent at six years old, which is why the parents didn't send him to school. They expressively, loudly, and furiously peppered him with words, leaning in right at his ears, looking directly into his eyes. But he did not say a word. The lost and frightened parents took the child to the United States, to Australia, wherever, and they met with the world's best specialist. The doctor, after having checked his hearing, vision, instincts, quickly told the parents: “Your child is probably a mute. I'm sorry, I can't help you.”

Eventually, the parents resigned themselves to the fact that they were raising a mute child. The home plunged into silence. The family

Tarkim, sekmadienis. Šeima ruošėsi pietauti. Ant stalo garuoja puodas sriubos. Vaikas paima šaukštą, siurbtelėja ir tyliai paklausia: „Gal galėtumėte paduoti druskos?“ Tėvai žvelgia į jį nustėrę, nepajėgdami ištarti nė žodžio. „Ar mes turime druskos?“ – dar kartą paklausia vaikas, dabar jau paauglys, pavyzdžiui, keturiolikos.

- Mums pasigirdo?! Kur tu buvai iki šiol? – negalėjo patikėti mama.
- Kodėl tu iki šiol tylėjai? Kas čia per nesąmonės?! – įsikibęs į stalą sušuko tėvas.
- Tylėjau, nes iki šiol man nieko netrūko, – atsakė vaikas, įsiberdamas žiupsnelį druskos.

Kaip šeimai sekėsi gyventi toliau – įdomu, bet mums nėra taip svarbu. Šį, turbūt nelabai juokingą, anekdotą paskaitos metu prieš dešimtmetį papasakojo filosofas Arvydas Šliogeris. Tąkart jis kalbėjo apie stoką – apie žmogų, prabylantį tik tuomet, kai jam kažko trūksta. Apie žmogų, ieškančį prasmės, todėl mėginantį ją apčiuopti ir įvardinti. Apie mūsų pastangą pažinti tikrovę – ją apibūdinant, vertinant, interpretuojant.

„Žmogus egzistuoja kalboje. Kalba – tik žmoguje“, – perskaitau sakinį, išgirstą ir užsirašytą į sąsiuvinį anos paskaitos metu. „Poezija egzistuoja tikrovėje“, – šiandien užrašau šalia ir padedu sąsiuvinį atgal į stalčių. Vartyti senus užrašus yra galimybė įsitikinti, kaip kažkada mums viskas buvo elementaru, akimirksniu suprantama, o šiandien – verčiau patylėti. Lygiai taip – ir su knygomis, su poezija.

Šių metų „Poetinio Druskininkų rudens“ tema – *Triukšmas ir įniršis* – nurodo į tikrovę – į mūsų kasdienybę, persmelktą ne tylos, o nuolatinio naujienų gaudesio, nereikšmingų ir sukrečiančių įvykių, diskusijų, nesutarimų, komedijų, tragedijų, vadinasi – jausmų ir emocijų. Visko. „Gal galėtum truputį netriukšmauti?“ – prašau ketverių metų sūnaus. „O tai ką man daryti?!“ – atsako jis, nes kalbėti moka.

O ką daryti poezijai? Ar poetams turi rūpėti kasdienybė ir jos aktualijos, politiniai ir socialiniai procesai? Mitingai ir revoliucijos. Kaip reaguoti į skurdą? Į karą ir pabėgėlius – žmones, skęstančius ne triukšme, o Viduržemio jūroje. Ar kalbėti ir kaip kalbėti apie nelygybę, apatiją, neteisingumą, kuris sukelia liūdesį, pyktį, įniršį? Arba ironiją ir sarkazmą.

„Mane jaudina ne kasdienybė, o amžinybė“, – ištars poetas. „Amžinybė manęs nejaudina“, – atsakys kitas, būtent tokiais žodžiais pavadinęs savo knygą. Poezija, kaip ir bet kuris kitas menas, savaime neegzistuoja. Poezija randasi iš patirties, kuri jaudina, sukrečia, nuvilia. Arba prajuokina iki ašarų. Patirties šiandienės televizijos ekrane ar vakarykščiuose užrašuose. Šimtatūkstantiniame mitinge už žodžio laisvę ar virtuvėje, sėdint ir šiek tiek graužiantis, kad ką tik išvarei vaiką, nepanorusį patylėti.

Poezija randasi iš patirties, kurią trokštame įvardinti ir pasidalinti. Patirties, kurios akivaizdoje jaučiame stoką. Ir tuomet mes renkamės ne tarp kasdienybės ir amžinybės, o tarp kalbėjimo ir tylos. O eilėraštis ir yra ta druska, akimirksniu ištirpstanti esamojo laiko pursluose arba

got used to communicating not with words, but with gestures, mimicry, silence. Our language is probably possible without speech, the father considered. Our language is not limited to the words that we speak, the mother responded. But the child just looked at them in silence.

Let's say, it's Sunday. The family is getting ready to eat. On the table there's a steaming pot of soup. The child picks up a spoon, slurps the soup and quietly asks, "May I have some salt?" The parents look at him stupefied, unable to utter a word. "Do we have any salt," the child asks again, now a teen, let's say, fourteen years old.

"Are we hearing things?! Where have you been all this time?" the mother said in disbelief.

"Why were you silent until now? What is this absurdity?!" the father shouted, gripping the table.

"I was silent because up until this point I did not need anything," the child replied, dropping a pinch of salt into his soup.

How the family managed to live moving forward – it's interesting, but not so important to us. This not entirely funny anecdote was told ten years ago by philosopher Arvydas Šliogeris during a lecture. That day he was speaking about need – about a person who speaks up only in a time of need. About a person searching for meaning and, in doing so, attempting to grasp it and put it into words. About our efforts to know reality by defining, evaluating, and interpreting it.

"A person exists in language. And language exists only in people," I read the sentence that I heard and jotted down during that particular lecture. "Poetry exists in reality," I write today next to that other phrase and put the notebook away in a drawer. Flipping through old notebooks provides an opportunity to reassure ourselves just how immediately clear and elementary everything was to us some time ago. And now – it's best to be silent. Just as is the case with books and with poetry.

The theme of this year's Druskininkai Poetic Fall – "Sound and Fury" – directs us to reality – to our everyday life, imbued not with silence, but with the constant din of news, inconsequential and shocking events, discussions, disagreements, comedies, tragedies, in other words – feelings and emotions. Everything. "Can you quiet down a bit?" I ask my four-year-old son. "But then what am I going to do?!" he replies – because he can speak.

And what should poetry do? Should poets be concerned with everyday life and its issues, with political and social processes? Rallies and revolutions. How to react to poverty? To war and refugees – people drowning not in sound, but in the Mediterranean Sea. Should one speak and how should one speak about inequality, apathy, and injustice that elicits sadness, anger, rage? Or irony and sarcasm.

"I am not concerned with everyday life, but with eternity," a poet will say. "Eternity doesn't concern me," another will respond, having named his poetry collection precisely that. Poetry, just like any other art form, does not exist on its own. Poetry is found in experience that excites,

nusėdanti dugne ir pasilieanti laikams po mūsų. Ar tai priklauso nuo temų, kuriomis rašome? Nuo mūsų viešos laikysenos? Turbūt labiau nuo išmonės, vaizduotės, kalbos pojūčio. Nuo pastangos suprasti, kodėl šis žmogus kalba, o anas – tyli.

Pirmą kartą išgirdęs prabilusį vaiką, vyras nuvirto nuo taburetės. Moteris taukštelėjo jam šaukštu per galvą ir paprašė nusiraminti. O vaikas tiesiog pabaigė valgyti sriubą. Šeima turbūt gyveno ilgai ir laimingai. Kalbėdama ir tylėdama.

shocks, disappoints. Or that makes us laugh so much that we cry. Experience on today's television screen or yesterday's notes. In the hundred thousandth rally for freedom of expression, or in the kitchen, sitting and feeling bad about the fact that you've just sent off your child who wouldn't be quiet.

Poetry is found in experience that we wish to put into words and share. Experience in the face of which we feel a need. And then we choose not between everyday life and eternity, but between speech and silence. And a poem is the salt that immediately dissolves in the spray of the present or sinks to the bottom and exists for ages beyond our time. Does this depend on the themes that we write about? On our public attitudes? Probably more on wit, imagination, a feel for language. On our efforts to understand why this person speaks while the other is silent.

The first time the father heard his child speak, he fell off the stool. The mother bopped him on the head with a spoon and told him to calm down. But the child just finished eating his soup. The family probably lived long and happy lives. Speaking and staying silent.

SANDRA ALCOSSER

Sandra Alcosser was born in 1944 in Washington, DC. She earned her BA from Purdue University and an MFA from the University of Montana. Her collections of poetry include *A Fish to Feed All Hunger* (1986, reissued 1993), which James Tate selected as the winner of the Associated Writing Programs Award in poetry; *Sleeping Inside the Glacier* (1997), *Except by Nature* (1998), a National Poetry Series selection and winner of the James Laughlin Award. Other books include *A Woman Hit by a Meteor* (2001) and *The Blue Vein* (2004). She was Montana's first poet laureate. Other honors and awards include the Merriam Award for Distinguished Contribution to Montana Literature, the Larry Levis Award, a Pushcart Prize and many others. She has received fellowships from the National Endowment for the Arts and been writer-in-residence at Glacier National Park and the Central Park Zoo. Alcosser is also a founder of the MFA program at San Diego State University, where she is a professor of poetry, fiction, and feminist poetics.

Sandra Alcosser (Sandra Alkosser) gimė 1944 m. Vašingtone. Baigė studijas Perdu ir Montanos universitetuose. Svarbiausios poezijos knygos – *Žuvis visam badui numalšinti* (*A Fish to Feed All Hunger*, 1986, 1993), *Miegoti viduje ledyno* (*Sleeping Inside the Glacier*, 1997), *Tik pagal gamtą* (*Except by Nature*, 1998), *Moteris, į kurią trenkė meteoras* (*A Woman Hit by a Meteor*, 2001) ir *Mėlyna kraujagyslė* (*The Blue Vein*, 2004). Apdovanota James'o Laughlino premija, buvo pirmoji Montanos valstijos poetė laureatė, taip pat pelniusi Merriamo apdovanojimą už ypatingą indėlį į Montanos literatūrą, *Pushcart* apdovanojimą, Larry Lewiso premiją ir daugelį kitų. Yra buvusi Ledynų nacionalinio parko ir Niujorko Centrinio parko zoologijos sodo rezidencijų kvietinė rašytoja. San Diego valstybiniame universitete dėsto poeziją, prozą ir feministinę poetiką.

USA

The oldest creatures in the world make love

At first I thought they were the buff leaves
Of the sea grape floating toward me

As I stood in a keyhole cut through
The mangrove and tried to walk into the cool

Bay -- jingle shells cut me -- and then the wake
Carried bodies forward -- each shaped like a human face

And I knew these were not leaves but creatures -- rays
Perhaps and they came so close I stepped away

To watch their bubbling as lost in reverie
They hung above my naked feet

They rose like marbled endpapers in the brain
These ancient bodies that illuminated

Our grade school manuscripts -- each with ten eyes
Soaking their coppery bodies in moonlight

What did she feel I wondered as he held onto her
So gently from behind -- was she designed for pleasure

Was he -- what part of her flowered
As they floated like buoys bobbing together

JAV

Kai mylisi seniausios būtybės žemėje

Iš pradžių maniau, kad tai jūržolės,
Plaukiančios link manęs,

Kai stovėjau rakto skylutėje pelkių
Medžio kamiene ir žengiau į atvėsusią

Įlanką – moliuskų kriauklės pjaustė pėdas –
Ir banga išmetė kūnus, atrodančius kaip žmonių veidai

Ir aš žinojau, tai ne jūržolės, tai gyvos būtybės –
Tikriausiai rajos, jos buvo taip arti, kad atsitraukiau

Ir stebėjau jas kunkuliuojant, pasimetusios geismuose
Jos plūduriavo virš basų mano pėdų

Jos iškilo kaip marmuriniai priešlapiai smegenyse
Šie pirmakščiai kūnai, nušvietę

Mūsų mokyklinius užrašus – dešimtakiai
Žalvariški kūnai, mirkstantys mėnesienoj

Galvojau, ką ji išgyveno, kai jis taip švelniai paėmė
Ją iš nugaros – ar ji buvo sutverta malonumui

O jis? – kuri jos dalelė sužydėjo jiedviem
Plūduriuojant lyg plaustams supamiems vilnių

I knew how a god might feel standing above them
Milky froth trailing their hems

Weren't these the oldest beings
In the world – what is this texture of seeing

If there is not a god -- what is this
Capture I feel from above and within --

Mossy green bay with little more than slapping
Mullet where one might live unmolested unseen --

Where I watch two horseshoe crabs' tender coupling
As I hoped – once -- a god watched me

Fox fire

Once I thought we would know everything,
that's what this was for, this fox fire,
this fragrant energy like nighthawks
screaming at dusk.

All winter I stalked elk that were down
from the mountain and starving.
I walked the low places where they galloped
through slush, the rocks where they wallowed
and pawed for new grasses, the tooth marks
on aspen, the mineral lick, the creek
where the water was roiled and milky.
I sweated through immovable snow
and fell down exhausted, but when I imagined
I'd stand in a thicket, my eyes glazed over,
my sharp breath, and know the cold
communion of elk, I was wrong.

Once I thought we were all gods
blessed and strutting this lovely planet.
The earth was a minor passing, like the path
down to our ditch for water, pretty
with serviceberry, but transient.
As a young girl I swung upside down
with other girls as we hung by our heels
from a jungle gym and contemplated heaven.
It was a silky place. I preferred
purgatory, like a dark cafe,

Įdomu, kaip turėtų jaustis koks nors dievas
Stovintis virš jų, paskendusį baltose jūros putose

Ar nebuvo tai seniausios būtybės
Žemėje – ir iš ko nulipdyta ši rega

Jei nėra nė vieno dievo – kas mane
Sugriebė iš viršaus ir sukaustė viduje –

Žalia apsamanojus įlanka kur neršia žuvis,
Kur gyvenimas praeina nepalietas nepastebėtas –

Kur aš stebiu besiporuojančius krabus
Kur, tikiuosi – kadaise – koks nors dievas stebėjo mane

Fosforo liepsna

Kadaise maniau, kad žinom viską,
štai kam visa buvo skirta, ši fosforo liepsna,
ši aitri jėga, klykianti tarsi prietemų
paukščiai nakčiai artėjant.

Ištisą žiemą sekiojau briedžius, nusileidusius
iš kalnų ir stimpančius badu.
Vaikščiojau po slėnius, kur jie šuoliavo
purvynais, akmenuotas daubas, kuriose priguldavo
ir kapstė žemę ieškodami šviežios žolės; dantų žymės
ant epušės kamienų, seilėti druskos luitai, upokšnis,
kurio susidrumstę vandenys balti lyg pienas.
Ėjau neišbrendamais pusnynais,
parkritau išsekusi, bet staiga, įsivaizdavusi,
kaip tykau brūzgynuose, kaip blyksi akys,
įsitempia šnervės ir kaip žengiu atšiaurion
briedžių bendrijon, supratau, kad klystu.

Kadaise maniau, kad esam dievai,
palaimingai vaikstantys šia planeta.
Žemė tėra nedidukė perėja kaip takelis
vandens griovio link, išdabintas
erškėtuogėm, tačiau laikinas.
Kai buvau maža, sūpynėse
su kitomis mergaitėmis iškeldavau
pėdas viršun ir patirdavau rojų.
Jis buvo šilkinis. Labiau mėgau
skaistykla kaip tamsią kavinukę,

retrievers curled about the table legs
and the warm abraded doors.

At sixty-eight I'm still the babe
of my family. Once I thought they would teach me,
that even their last breath would be a key,
but now I see them drifting off from their easy chairs,
like a tribe leaving shore together, the television
blaring, their mouths sagged open, and when they
return for brief moments, they stare at me
as if I were a stranger.

All that I will ever know is right here
in the wash and till of these few acres.
Frost tonight and behind it the whole summer
so brief I can still see the bronco-faced calf
born to the bloody pasture and the brown trout
suspended in its first glittering insect hatch.
There will never be more than twilight, a valley
receding to glass. In this tiny paradise
of common flowers, the waist-high marigolds
blaze up like golden dowagers. Venus rises alone
and early to a cold black sky.

Mistakes

We hung the cage outside, seeded the rail
so the vines filled with finches and our parakeet
did not feel lonely, then we got busy, failed
to hear the thicket quiet, next my husband screaming

snake, love, snake, snake--an enormous king snake
suffocated the birds and curled in the cage.

Can a heart equal
the mistakes
it makes--

Take it away, we told the Humane
Society. But it's a good snake.
We couldn't bear it. Take it away
and they did, and the next morning, asleep
on the whitewashed porch railing – its mate.

kur retriveriai rangosi pastalėse
ir šiltuose prieangiuose.

Man 68-eri, ir aš vis dar esu
šeimos mažylė. Kadaise maniau, kad jie mane išmokys,
kad netgi jų paskutinis atodūsis man bus užuomina,
bet dabar matau, kaip jie tolsta sėsdami į fotelius
lyg ištisa gentis, valtimis atsiirianti nuo kranto, griaudi
televizorius, jie sėdi atvipusiom lūpomis, o kai sugrįžta
trumpai akimirkai, spokso į mane
tarsi būčiau svetima.

Visa, ką dar kada nors sužinosiu, yra čia pat –
šioje poroje varstų pelkėto molžemio.
Šiąnakt šalna, kitapus jos – vasara,
tokia trumpa, kad, rodos, teberėgiu veršiuką,
gimusį krauju pasrūvusioj ganykloj, ir upėtakį,
sustingusį nustveriant savo pirmąjį vabalą.
Nebus nieko, išskyrus šią prietamą, šį slėnį,
negyvą kaip stiklas. Šiame paprastų gėlių
rojuje auksaspalviai astrai liepsnoja
tarsi karalių našlės. Vakarė žvaigždė, vieniša
ir belaikė, įsižiebia juodam danguje.

Klaidos

Pakabinome narvą lauke, pabėrėme kruopų,
kad kikiliams ir papūgoms vynmedžiuios nebūtų
vieniša, tada užsiėmėm savais reikalais, neišgirdom,
kaip tylu pasidarė brūzgynuose, staiga mano vyras sušuko

gyvatė, meile, gyvatė, gyvatė – milžiniška gyvatė
uždusino paukščius ir susirangė narve.

Ar širdis gali atsverti
klaidas,
kurias padaro –

Išsivežkit ją, pasakėm žmonėms iš gyvūnų
priešlaudos. Bet juk tai gera gyvatė.
Nebegalėjome kentėti. Išsivežkit ją
ir jie išsivežė, kitą rytą nukalkintam
prieangy snaudė jos patinas.

Woodpecker

On the day the poppies
burst their tight green fists,
and the geum and the geranium
bloomed all bloody red
and ruby, so the pileated
woodpecker returned.

He ricocheted off the pine trunk,
then picking among yellow bugs
sped quickly to the pea vines.
Fat-breasted, he drilled his name,
let it drip and trill round the forest,
down his throat,
landlord of the mountain,
mafioso in a tweed vest,
red-crested whale of the sky,
he announced the summer solstice.

We ran to the window knowing
at last snow would melt on the Bitterroots
to flood our fields, knowing
it was time for aurora borealis,
heaven's beast, her tentacles
flicking like jellyfish
on the shortest
night of the year.

We did the dance of the woodpecker,
the fat flicker, the pagan priest,
when clover bloomed, salsify
and wild roses, and we knew
that winter was over, we did the dance
of the smart, hard-headed,
flashy creatures of the world.

After all, in summer when blood
is thick and dark as the flicker's crest,
when we might all fatten on berries
and weeds alone, isn't there room
for each of us, even the greedy ones?
After all, have you never wanted
to drive at top speed,
to slam into a tree or dive
from a ledge or catch fire

Genys

Dieną, kai aguonos
išsprogdino savo žalius kumščius
ir pelargonijos, erškėčiai
sužydėjo kruvinai, sužydėjo
kaip rubinai, tą dieną sugrįžo
raudongalvis genys.

Atšokęs nuo pušies kamieno,
lesiodamas gelsvus vabalus
jis nuskriejo link vijoklių.
Jis kaleno savo vardą,
leido šiam skambėti girioje,
lašėti gerkle,
kalno šeimininkas,
mafijozas tvido liemene,
dangaus banginis rausva skiautere,
jis paskelbė saulėgrįžos pradžią.

Lėkėm prie lango žinodami,
kad sniegas nutirps Biteruto kalnuose
ir užlies mūsų pievas, žinodami –
atėjo Šiaurės pašvaistės metas,
padangių žvėries, jos čiuptuvai
miegė it medūza
trumpiausiąją
metų naktį.

Sušokome genio, to nerangaus
pagonių druido, šokį,
kai pražydo dobilai, pakalnutės ir
laukinės rožės, mes žinojom, kad
žiema jau baigėsi, todėl sušokome
žvirių ir užsispyrusių šio pasaulio
būtybių šokį.

Ir visgi, ar vasarą, kai kraujas
tirštas ir juodas kaip genio skiauterė,
kai, rodos, vien uogomis ir žolėmis galėtume
nusipenėti, ar neatsirastų vietos kiekvienam
iš mūsų, net ir pačiam godžiausiam?
Ir visgi, ar kada troškai
lėkt visu greičiu,
trenktis į medį ar pult
nuo skardžio, užsiliepsnoti

or slit your wrists
and let the fluids geyser?

Not suicide, but its burning,
not rage directed at humankind--no,
the heart remains a sweet berry and ripe.
But red drives the stickleback
wild, red small spots among the green,
among the brown rocks.

And so on the long day
of the summer solstice
when the world spins
silly with light, we do
the dance of the woodpecker,
twirling our skirts
and mustaches, tapping
our resonant branches
our underwear flashing white,
as we shake the irregular flags
of our body into
undulant, raw flight.

Strider

Hard seed suspended over six wire legs
The strider creates a most playful

Wake as it skulls, leaps, skates
Across the river At night branches lengthen

Plants increase in height – and below air
Below transparent films of water
More atmospheres – upside down interiors

That we could float if we knew more of birth
Or death except sublime rehearsal

What is the wisest life in a great river
Where the skipper stops to clean six whiskered feet
Little round shadows cast on dimpling water

A body you know can grow an extra heart
In each wing if it needs to go deeper

ar persipjaut riešus,
kad trykštų kraujas?

Ne savižudybė, bet jos liepsna,
ne pyktis žmonijai – ne,
bet širdis išlieka saldi, prisirpusi uoga.
Bet raudonis įsiutina dygliažuves,
rausvi taškeliai žalumoje
ir tamsiuose uolynuose.

Ir tą ilgiausią saulėgrįžos
dieną, kai pasaulis
sukasi apakintas
šviesos, mes šokame
genio šokį, sukasi
mūsų sijonai ir
veliasi garbanos, kaukši
skambūs medžių kamienai,
šmėžuoja balti apatiniai,
kai mūsų kūno
nejprastos vėliavos skrieja
vilnydamos, pirmykštės.

Vandens čiuožikas

Kietas grūdas, perrištas šešiom kojelėm lyg vielutėmis
Čiuožikas sukelia šėlstančius

Raibulius, sliuogdamas, drykčiodamas upe
Naktį medžių šakos ištįsta

Augalai stiebias viršun – po oro srovėmis
Po perregima vandens plėve
Veriasi kitos erdvės – kambariai apversti aukštyn kojomis

Juose galėtume nardyti, jei apie gimimą ar mirtį
Žinotume daugiau nei apie iškilmingą repeticiją

Kuri būtų turi daugiausia išminties didžiulėje upėje
Kur vandens drugys sustoja nusiplauti šešias savo pėdas
Mažus apvalainus šešėlius slystančius vilnimis

Pažįstamas kūnas gali užsiauginti po atskirą širdį
Ant kiekvieno sparno, geisdamas nerti gilyn

The blue vein

To be human is of the earth, crumbling
 ~
 Is humus. Is humility. Bleeding
 ~
 We fall down. A dog licks our blood. Sometimes
 ~
 We eat songbirds because we are hungry
 ~
 A poet might refuse to speak after
 ~
 Shelling. Another sings until they starve
 ~
 Him, not because he plots against the state
 ~
 Because he makes his own song. For the way
 ~
 She loved his music, and the way he loved
 ~
 The blue vein that rivered from her eyebrow
 ~
 To her brain, the widower on the pier
 ~
 Lifts his cello. Wrist becomes lips, tongue
 ~
 Casals played Bach each morning to sanctify
 ~
 The house, sanctify the mind. We are all
 ~
 Ephemerals. Our blood so close to the
 ~
 Blood of a tree. The cello too is pine
 ~
 A body with ribs, belly. Below the
 ~
 Winter bud each genus grows its own face
 ~
 Vedran Smailovic walks Sarajevo
 ~
 With a cello. He wears a tuxedo
 ~
 Skeleton of the body is the music's
 ~
 Shape. *I don't think about bombs, about*
 ~
Snipers. We have to remind ourselves we
 ~
 Are human. *I go to the ruined place*

Mėlyna kraujagyslė

Būti žmogumi žemiška, skeldėja
 ~
 Velėna. Skeldėja nuolankumas. Mes
 ~
 Parkrentam kruvini. Šuo lyžteli mūsų kraujo. Kartais
 ~
 Mes žudom paukščius giesmininkus, nes esame alkani
 ~
 Vienas poetas atsisako giedoti skilus
 ~
 Lukštui. Kitas poetas gieda, kol jį numarina
 ~
 Badu, ne todėl kad regztų sąmokslą prieš valdžią,
 ~
 O todėl, kad kuria savo giesmę. Ji pamilo
 ~
 Jo gaidas, jis pamilo mėlyną kraujagyslę,
 ~
 Upėmis tekėjusią iš jos antakio
 ~
 Į kaukolę, todėl dabar našlys prieplaukoje
 ~
 Aplėbia savo violončelę. Riešas prasiveria it lūpos,
 ~
 Tampa liežuviu, kuriuo Kazalsas kasryt grojo Bachą,
 ~
 Pašvęsdamas namus, pašvęsdamas protą. Visi mes
 ~
 Laikini. Mūsų kraujas plūsta kartu
 ~
 Su medžio krauju. Violončelė taip pat yra pušis,
 ~
 Kūnas, turįs griaučius ir vidurius. Sugniaužtame
 ~
 Žemiškam pumpure kiekviena dalelė užsiaugina savo veidą
 ~
 Vedranas Smailovičius vaikšto po Sarajevą
 ~
 Nešinas violončele. Dėvi fraką
 ~
 Kūno skeletas – tai muzikos
 ~
 Pavidalas. *Aš negalvoju apie bombas ar*
 ~
Snaiperius. Privalome priminti vienas kitam,
 ~
 Kad esam žmonės. *Einu ten, kur stūkso griuvėsiai*

LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ

Esu Lina Buividavičiūtė, gimiau 1986 05 14 – dvi savaites pernešiotą, su klubo sąnario displazija, didelėm žydrom akim ir ašarotojos būdu. Augau augau, paaugau iki trisdešimt vienerių metų moters, vis dar besibarančios su mažąja Linute ir besigrumiančios su jos kompleksais ir frustracijom. Mokiausi mokiausi iki dviejų baigtų odontologijos kursų, lietuvių filologijos ir reklamos bakalauro, lietuvių literatūros magistrantūros ir lietuvių literatūros krypties doktorantūros. Esu poetė, literatūrologė, literatūros kritikė ir lietuvių kalbos bei biologijos korepetitorė. Eilėraščiai publikuoti daugelyje Lietuvos kultūrinių leidinių, aktyviai dalyvauju kūrybos skaitymuose, pristatymuose, konkursuose. Dabar laukia debiutas PDR almanache. Tokie bendrieji faktai, – o iš tiesų mano kūryboje, kaip ir manyje, daugiausiai yra geismo, mirties, tuštumos, skausmo ir pykčio. Nirštu, provokuoju, kvestionuoju, trokštu. Be alsulio, be atvangos. Geriausiai šiuo metu mane reprezentuoja alkis – patirčių, žmonių, darbų, iššūkių, paties gyvenimo. Esu alkana, esu labai alkana ir dalinuosi šiuo alkium su skaitytoju.

Fotografijos autorė
Gintarė Gustainytė

I am Lina Buividavičiūtė, born on 14 May 1986 – two weeks after my due date, with hip dysplasia, big blue eyes, and a tearful nature. I grew and grew and grew into a 31-year-old woman who still quarrels with the young little Lina and wrestles with her complexes and frustrations. I studied and studied and finished two dentistry courses, a baccalaureate in Lithuanian philology and advertising, a masters in Lithuanian literature, and a doctorate in the field of Lithuanian literature. I am a poet, literary scholar, critic and tutor of Lithuanian language and biology. My poems have been published in numerous Lithuanian cultural publications, I participate in readings, presentations and contests. And this is my debut in the DPF Anthology. These are the general facts – but in truth, in my work, just as within me, there is mostly desire, death, desolation, pain, and anger. I rage, I provoke, I question, I crave. Without losing my breath, without rest. At this time, the thing that best represents me is hunger – for experiences, people, work, challenges, my own life. I am hungry, I am very hungry and I share this hunger with the reader.

Lietuva

Eilėraščiai iš ciklo „Triukšmas ir įniršis“

I Miunhauzeno sindromas

Mielasis, taip gražiai sergi,
taip sirgti moki tik Tu vienas,
vienatini mano, kaip dailiai
karščiuoja kaktytė, kaip dailiai
veliasi pažastų klostės, taip
meniškai spjaudai pūlius į
baltą emaliuotą kibirą, vargšeli,
Tu mano vargšeli, kokie malonūs
mano ausiai daktarėlių kuštėjimai,
kokios malonios mano ausiai naktinės klejonės –
sapnavau laumę ragana, mama, gražią
gražią, arklelį pakinkusią, vežimaitį
išpuošusią, sapnavau, kad esi laumė ragana,
mama, sapnavau, kaip pieno upėn
išpilami trys kibirai Tavo kraujo,
devyni kibirai mano gerklės pūlių.
Tavo liežuvis liežia mano seiles,
Tavo liežuvis sminga į akių drebučius,
švariai išvalo akiduobes, atveria
krūtinės ląstą, Tu uždedi ranką
ant mano plakimo, pakeiti vožtuvų
kryptį, ir aš jau ne toks gyvas,
mama, ir aš jau neregys, mama.

Lithuania

Poems from the cycle “Sound and Fury”

I Munchausen Syndrome

Darling, you are so lovely when you're sick,
only You know how to be sick this way,
my one and only, how elegantly
your slight forehead grows feverish, how elegant
the tousled folds of your underarm, you
so artfully spit pus into
a white enameled bucket, You poor guy,
my poor guy, how lovely
the doctor's whispers sound in my ear,
how lovely the nightly delirium –
I dreamt of a fairy witch, mama, beautiful
beautiful, with a harnessed horse, a carriage,
decorated, I dreamt that you are a fairy witch,
mama, I dreamt how three buckets of Your blood
are poured into the milky river,
nine buckets of pus from my throat.
Your tongue licks my saliva,
Your tongue penetrates the gelatinous mass of my eyes,
cleans my eye sockets, opens
the cage of my chest, You place your hand
on my heartbeat, change the direction
of the valves, and I'm not all that alive anymore,
mama, and I'm already blind, mama.

Kokie gražūs, kokie gilūs Tavo
 sapnai, užvadėli, jau pusė keturių,
 jau pusė keturių, ir mano visai nemiegota,
 dar truputį, dar truputį, mielas,
 atiduokim visas piliules, mikstūras,
 injekcijas silpniesiems, kaip
 gražiai viską nuskalauja vanduo,
 negyvas klozeto vanduo, jau greit –
 gyvas klozeto vanduo. Aš nusikaldinau
 kalaviją, kuris suplos adatos smaigalį – tai
 blaškaisi blaškaisi, sūneli, jauti,
 kas Tavo galvūgaly, sūneli. Prie mažo mažo karstelio
 suklypus motinėlė – žilagalvė, akeles išverkusi,
 rūbą persiplėšusi. Neis skandintis, neis skandintis
 motulė – bežadė apkvaitus laiminga šitoje saldybėje.

II

Kotaro kliedesys

Aš jum sakiau, jum sakiau,
 kaip kalė tie būgnai, kalė
 ir kalė, sklido tuščiais viduriais,
 mes – beskilviai, beširdžiai, be,
 beždžionėlė už virvučių
 tampė rylininką, koks kvailys,
 koks kvailys, negirdėjo, kad
 jo sąnariai nesilanksto, nes jis
 paprasčiausiai neturi, nieko neturi,
 kaip mums reikėjo, kaip reikėjo
 to vaikelio, kuris įvardytų karaliaus
 gėdą, kartais man atrodo, kad būtis –
 mūsų fetišas – jaudina, taip jaudina
 penki buvimo įrodymai, jaudina
 pats tikrinimosi aktas – sėklos ir
 kraujo mišinys liudija savo apčiuopiamumu:
 Tu laižai kraują nuo savo kelnaičių, prakeiktoji, ir
 bandai mane iščiulpti, kad mes būtume patvirtinti,
 žmogėkūros aktas, amžinojo sugrįžimo aktas,
 ne, leva, Tau nepavyks, leva, aš esu tas, kurs
 niekad nebuves, aš esu tas, kurio dvasia
 plevena virš Tavęs tualete, kai Tu mėgini
 verkti dėl senkančio klano iš savo tarpukojo,
 bet kemšasi ir ašarų latakas – būtis meta-
 stazė meta-stazė, nieko manim nebetversi,
 nieko neišmaukysi, aš atsižadu šito fetišo,

How beautiful, how deep are Your
 dreams, my helper, it's already three thirty,
 already three thirty, and I haven't slept at all,
 just a little more, a little more, my darling,
 let's give all the pills, mixtures, injections
 to the weaker ones, how beautifully
 the water washes everything away,
 the dead water of the toilet, and soon –
 the living toilet water. I forged my
 sword, which will flatten the point of the needle – so
 you toss and turn, my little son, you sense
 what is at the head of Your bed, my son. At the tiny tiny coffin
 a kneeling mother – gray haired, with eyes cried out,
 with clothing torn. She won't go drown herself, she won't drown herself
 dear mother – speechless stunned happy in this sweetness.

II

Cotard Delusion

I told you, I told you,
 how those drums hammered, they hammered
 and hammered, spread in empty intestines,
 we – stomachless, heartless, less,
 a little monkey pulled the organ grinder
 by a string, what a fool,
 what a fool, didn't hear that
 his joints don't bend, because he
 simply doesn't have any, doesn't have anything,
 we so needed, so needed
 that child, who would name the king's
 shame, sometimes I think that existence is –
 our fetish – worried, so worried about
 the five proofs of existence, worried about
 the very act of examination – a mix of seed
 and blood testifies its tangibility:
 You lick the blood from your panties, cursed one, and
 you try to suck me dry so that we'd be validated,
 the act of human creation, the act of eternal return,
 no, Eve, You won't succeed, Eve, I am the one who
 never was, I am the one whose spirit
 hovers above You in the toilet, when You try
 to cry for the sinking pool from between your legs,
 but a tear duct also clogs – meta-stasis, meta-
 stasis of being, You will create nothing from me,
 you won't pull anything from me, I renounce this fetish,

nebuvinas naujas mano fetišas, jei reikia
 ikonos, mano ikona yra mumija, pavyzdinis
 SI ištuštėjimo matas, taip, leva, manęs
 nejaudina Tavo gyvasties likučiai, miruoliai
 negali virškinti, kraujuoti, smaukytis, eteris
 negali dvokti, kvėpuoti, daugintis,
 mano naujas fetišas – negyvėti.

III

Kapgraso sindromas

Jūs nepažįstat šito alsulio,
 ir šita baimė jums nepažįstama –
 kad visa yra susimaišę, o labiausiai
 ciesoriaus ir Dievo priklausiniai.
 Visa yra sukeistinta ir susikeitę.
 Jūs cituojat tą medicininę
 literatūrą, jūs girdot mane neuroleptikais,
 kvaila jūsų naivybė, jei manot, kad
 Lozorius atbudo toks, koks užmigo.
 Jei manot, kad po „Lozoriau, kelkis“,
 tasai gėrė, valgė, užsiėmė seksu kaip
 senasis Lozorius, užmėtykit mane akmenim,
 bet Lozorius buvo prisikėlęs miruolis,
 Lozorius buvo zombis ir žemių
 buvo pilnos jo panagės, galiu tik
 įsivaizduoti, kaip Mortai buvo sunku
 ištvirti šitą sukeistinimą, matyti
 susitraukiant svetimų akių vyzdžius,
 jausti, kaip sprando plaukelius pakelia
 svetimos rankos, svetimos kojos nagai
 braižo aslą, jūsų keisti susižvelgimai,
 fariziejai, Gregoras Zamza nepažino kitų tik todėl,
 kad anie buvo pakeisti į ne-vabalus,
 prisiminkit sakmes apie laumių sukeistus
 vaikus, prisiminkit geruosius žmones,
 paskaitykit Gavelį, paskaitykit atidžiau,
 Vargalys jau seniausiai permatė Jų darbelius –
 kaip išpampusia tarakonų motinėle tampa
 jo mylimoji, eks, šita nepažįstamoji, šita –
 tai kodėl, kodėl jūs reikalaujat, kad
 priimčiau svetimą vyrą į savo guolį,
 vyrą, iš kurio akių lenda spygliai,
 kurio kūnas apaugęs žalzgana, vyrą,
 kurio kvėpavimas yra dešinę kūno

non-existence is my new fetish, if you need
 an icon, my icon is a mummy, an exemplary
 SI measure of emptiness, yes, Eve, I am not concerned
 about the remains of your life, mortals
 can't digest, bleed, masturbate, the ether
 cannot stink, breathe, multiply,
 my new fetish – to be unanimated.

III

Capgras Syndrome

You don't recognize this shortness of breath,
 and this fear is unfamiliar to you –
 that everything is mixed up, but mostly
 instruments of Caesar and God.
 Everything is changeable and changed.
 You quote medical
 literature, you feed me antipsychotics,
 your naivete is foolish, if you think that
 Lazarus awoke the same man he was when he had fallen asleep.
 If you think that after "Lazarus, come forth"
 he drank, ate, had sex just like
 the old Lazarus, stone me,
 but Lazarus was the risen dead,
 Lazarus was a zombie and there was dirt
 under his fingernails, I can only
 imagine how difficult it was for Martha
 to endure this transformation, to see
 the contraction of strange eyes,
 to feel how strange hands raise the hairs
 on the back of her neck, how strange toenails
 scratch the dirt floor, your strange glances,
 pharisees, Gregor Samsa did not recognize others only because
 they were turned into non-insects,
 remember the tales of the children taken
 by witches, remember the good people,
 read Gavelis,¹ read more attentively,
 Vargalys² has already seen through their deeds ages ago –
 how his lover becomes a swollen mother
 of roaches, ex, this unfamiliar one, this one –
 then why, why do you expect me
 to accept a strange man in my bed,
 a man with thorns coming out of his eyes,
 whose body is covered in greenery, a man
 whose breathing is a stroke that paralyses

2 — Vytautas Vargalys is the central
 character in Ričardas Gavelis's novel *Vilnius
 Poker* (translated by Elizabeth Novickas)
 Open Letter Books, 2009.

1 — Ričardas Gavelis (1950–2002)
 was a Lithuanian writer, playwright,
 and journalist.

pusę paralyžiuojantis insultas,
kurio pabučiavimas yra velnio raizgai,
sulipinantys mano lūpas, kad iš jų
neištrūktų šauksmas, kuris jau kažkada
išspruko iš dailininko lūpų, jis matė,
kaip sukeistintieji veržiasi į mūsų gyvenimus,
užima mūsų mylimųjų vietas, idant vestų mus
iš proto, idant dalintų mums mirtį,
apsaugok nuo sukeistintųjų, Viešpatie,
ir neleisk jiems mūsų gundyti tikrumu.

IV

Klinikinė likantropija su didybės manijos epizodais

Romulo ir Remo motina buvo
likantropė, naktimis ji atvirsdavo
į žmogų ir tada kaukdavo nesavu balsu –
Moteris-Mėnulė, Moteris-Vilkė –
išstaugtu pienu išmaitinusi visą miestą.
Ką aš norėjau pasakyti – tai yra gera.
Ką aš norėjau pasakyti – visa jau
seniausiai parašyta ir vis dar rašoma,
ta jauna poetė, atradusi kiaulės-
egzistencialistės sindromą, parodė
puikiausią likantropijos aktą, labai gali
būti, kad jauna poetė dar nežino, pati
esanti ta kiaulė – tik norėjau pagrįsti
viso to realumą, pofik, kad jūs netikit,
bet mano žvėrys yra daugybiniai – kokie
kartais būna orgazmai, ir kokios kartais
būna žaizdos, mano žvėrys turi mitinį kontekstą
(cerberiai kentaurai minotaurai trečias brolis), mano
žvėrys daugiausia yra slibinai, jų
galvos yra gerybiniai augliai,
jų uodegos yra piktybinės metastazės, mano
slibinai vairuoja jurgius link istorinių
pokyčių, nes tik triumfavo didžiam blogiui
atsiranda prieigos didžiam gėriui, mano
slibinai ryja ir ryja mergeles – jokie
riteriai neatjoja jų gelbėti, pasekmės
yra puikiausia tamsų prevencija, mano
drakonai yra svieto lygintojai, šauniažvyniai
kariai, aš esu devyniagalvis pasaulio centras,
aš esu Vilniaus motina, savo ugnimi išmaitinanti
visą miestą, naktimis aš virstu į liūdnaveidę
moterį, kuriai seka pasakas apie miesto
požemiuose apsigyvenusį drakoną.

the right side of his body,
whose kiss is the snare of the devil
that seals my lips so that a cry
cannot escape them that some time ago
emerged from the artist's lips, he saw
how the transformed encroach into our lives,
take the places of our loved ones, in order to drive us
insane, in order to parcel out death,
protect us from the transformed, Lord,
and don't let them tempt us with reality.

IV

Clinical Lycanthropy with Episodes of Grandiose Delusion

The mother of Romulus and Remus was
a lycanthrope, at night she would shift back
into a human and would howl with a voice not her own –
Woman-Moon, Woman-Wolf –
she nursed the whole town with her howling milk.
What I wanted to say – it is good.
What I wanted to say – everything has already
been written long ago and is still being written,
that young poet who found the pig-
existentialist syndrome demonstrated
a perfect act of lycanthropy, it may very well be
that the young poet still doesn't know that she
is that pig – I just wanted to validate
the reality of it all, who cares if you don't believe it
but my beasts are multiple – the way
orgasms sometimes are, and how sometimes
wounds are, my beasts have a mythical context
(cerberuses centaurs minotaurs third brother), my
beasts are mostly dragons, their
heads are benign tumors,
their tails are malignant metastases, my
dragons drive the Georges toward historical
changes because only when the great evil has been defeated
does the path to great good appear, my
dragons devour and devour virgins – no
knights ride up to rescue them, consequences
are the perfect antidote to darkness, my
dragons are levelers of the world, valiant-scaled
warriors, I am the nine-headed center of the universe,
I am the mother of Vilnius, I feed the entire city
with my fire, at night I become a sombre-faced
woman to whom stories about the dragon,
who lives beneath the city are told.

V

Tureto sindromas ir Ko

Ei mylimasis, aš vis dar esu mylimoji? –
 po paskutinės vakarienės su Tavo tėvais,
 kai patiekiant omarą, žiūrėdama į motinos
 perlus, pasakiau: „Šliūcha, eik nachuj“.
 Po to, kai dėl šito sindromo susirgau
 kitu sindromu, gavau dar vaistų,
 ir nepaisydama psichiatrės atgrasymų,
 prisiliuobiau taip, kaip pritinka liuobti tik
 sveikiems vyrams. Mes šokom fluorescencinėj
 laimėj, kai ėmiau purtytis it šventas Vitas,
 ir iš burnos man zovada išbėgo žalia masė. Ei mielas,
 gydytoja vėliau pasakė, kad tik dėl operatyvių
 Tavo veiksmų aš nepaspringau savo vėmalais
 (jų siurbimas iš burnos yra aktyvus veiksmas).
 Mylimasis, aš vis dar Tavo mylimoji? – kai dėl
 antidepresantų ir neuroleptikų mišinio, negaliu
 patirti orgazmo, nepaisant to, kokius rekordus
 muši, užtrukdamas mano vaginoje, net – su Tavo burna ir ranka.
 Ir, apskritai, lovoj aš virtau šalta žuvim, depresuota šalta
 žuvim, jau nebe drėgna, nesudrėkstančia be lubrikanto,
 nusukančia gleivėtas akis iš gėdos dėl mūsų atliekamos sekso parodijos.
 Kiek dar apsimesim, kiek dar apsimesim, mielas,
 kad viskas bus viskas bus viskas bus kad viskas dar bus –
 anksčiau nebuvau pastebėjusi nekrofiliskų Tavo polinkių –
 viskam, kas mirę, viskam, kas mirę, leisti gyventi, mielas?
 Žuvys užtrokšta troškimų stazėje, mylimasis.
 Žuvys nepažįsta net savo vaikų, ypač jei jos – cinikės.
 (Bet gal jau nebenori tų trijų vaikučių?..)
 Atsimeni, prieš šitą paūmėjimą mes buvom labai
 banalūs, svajojom, kad kvietimus į vestuves papuošim
 citatomis iš Himno Meilei. Dabar aš galvoju, kad
 tai niekados šalies šventei labiau pritiktų mano
 pasakymas per vakarienę: „Šliūcha, eik nachuj“.
 Meilė kantri, meilė maloninga, mielas?
 Cinikė šalta žuvis sporina iš laimingo gyvenimo:
 nesugiedos nė trečias gaidys, o Tu manęs išsižadėsi.
 Nepraeis nė mėnuo, ir aš nebegausiu Tavo žinučių.
 Sėkmingas, perspektyvus, omarų valgytojas, būsimas buvęs mylimasis,
 kurio mama per šventinę vakarienę dabinosi perlais.

V

Tourette's Syndrome and Co.

Hey my love, am I still your girlfriend? –
 after that last dinner with Your parents,
 when passing the lobster, looking at your mother's
 pearls, I said: "Go fuck yourself, whore."
 after I fell ill with another syndrome because of
 this syndrome, I was given more medication,
 and despite the psychiatrist's warnings,
 I swallowed as many as only healthy men
 should take. We danced in a fluorescent
 happiness when I began convulsing like st. Vitus,
 and a green mass cantered out of my mouth. Hey darling,
 the doctor later said that if not for Your effective
 response I would have choked on my own vomit
 (sucking it out of the mouth is an active action).
 My love, am I still your girlfriend? – when because
 of the mix of antidepressants and antipsychotics I cannot
 orgasm, regardless of your record-breaking
 efforts in my vagina, and even with Your mouth and hand.
 In general, I've become a cold fish in bed, a depressed cold
 fish, no longer wet, not moist without lubricant,
 turning my slimy eyes in shame from our parody of sex.
 How much longer will we pretend, how much longer will we pretend,
 my darling,
 that everything will be everything will be everything will still be –
 I had not noticed Your necrophiliac tendencies before –
 all that died, all that died, let them live, darling?
 Fish choke in a state of thirst, darling.
 Fish don't recognize their own spawn, especially if they are cynics.
 (But maybe you no longer want those three children?..)
 Do you remember how very banal we were before my condition
 worsened, we fantasized how we'd decorate our wedding invites
 with a quote from the Hymn to Love. Now I think that
 nothing would be more suitable for a national holiday
 than my utterance at dinner: "Go fuck yourself, whore."
 Love is patient, love is kind, my darling?
 The cynical cold fish quarrels with a happy life:
 the third cock won't even crow, and you'll renounce me.
 Not a month will go by and I'll no longer get Your messages.
 Successful, promising lobster eater, my soon-to-be former lover,
 whose mother wore pearls for the holiday dinner.

VI

Stendalio sindromas

Nuėjau į Saukos parodą Nacionalinėj
galerijoje. Buvo, aišku, tvanku, šitiek
išpieštų kūnų, šitiek stovinčių kūnų,
kvėpavimo man į nugarą, demaskuojančių
trumpų kvėptelėjimų ir beveik su manim
nieko bendra neturinčių aikčiojimų. Kas
nežino Saukos, aišku, žinojau, žiūrėjau,
žiūrėjau, ir tie kūnai, tie kūnai, ta
tvanka, tas alsulys, ir tie žodžiai,
ėmė mušti širdis, taip pasiutusiai kalė,
ir buvo gera taip gera kaip gera
gali būti, kai partneriui Tave smaugiant
išsilieja sėkla, man pasistojo, kai pamačiau,
jog visi galerijos žmonės nusimeta rūbus –
išsipjauna savo grožio implantus ir susišvirkščia
atgalios orumo injekcijas – ir tokie, tokie,
tikri, nužymėti strijų, nukarę, subliūškę lipa
į ištuštėjusius rėmus ir išverčia savo vidurius
viešai apžiūrai, nors neliko žiūrinčiųjų – visi
paveiksluose – visi saukinasi smaukosi dauginasi
ten, paveiksluose, kaip apsidžiaugiau, kad nemylimas
snobas kritikas atsidūrė pragaro upėse – štai jums –
karma yra kalė, ne, reikia esmingiau ir visuotčiau –
menas yra paveikus menas yra reikalingas menas atspindi
tikrovę menas kuria tikrovę, menas – rimtas žaidimas, Gadameri,
Tavo haliucinuojančios smegenys yra tikrasis menas – vėliau
pasakys gydytojas, surišdamas tvirta baltme rankas; mano
ligos anamnezė parašyta „Stendalio sindromas“ – net apsiputojęs
mėginau įlįsti į gražiausiai baisios parodos lankytojos vidurius.

VII

Ūminė psichozė

Ūkas ūkas ant Tavo blakstienų.
Drėksta drėksta plyšiai,
tik ne nuo naktinių poliucijų –
šita šlapuma neraizgo Tavo sapnų,
šita drėgmė pūdo Tavo rūsius,
šita drėgmė pasėja kerpės
ant Tavo dryžuoto liemens.
Ten buvo saulašarė.

VI

Stendhal Syndrome

I went to the Sauka³ exhibition at the National
Gallery of Art. It was, of course, stifling, so many
drawn bodies, so many standing bodies,
breathing onto my back, exposing
short breaths and sighs that have almost nothing
to do with me. Who
doesn't know Sauka, of course, I knew, I looked
I looked, and those bodies, those bodies, that
stifling, that panting, and those words,
my heart began beating, like a crazy bitch
and it was good so good as good as it
could be, when your partner comes while he
chokes you, I got hard when I saw
all of the people in the gallery take off their clothes –
cut out their beauty implants and re-inject
themselves with dignity again – and so, so
real, scarred by stretchmarks, drooping, deflated, they climb
into the empty frames and turn out their insides
for public view, though there are no more viewers – everyone
is in the pictures – everyone becomes Sauka masturbates propagates
there, in the pictures, I was so happy to see that the detested
snob critic ended up in the rivers of hell – here you go –
karma is a bitch, no, it must be more essential, more universal –
art is influential art is necessary art reflects
reality art creates reality, art is a serious game, Gadamer,
Your hallucinating brain is the real art – later
the doctor will tell you while tying your hands with sturdy gauze; my
medical history says “Stendhal Syndrome” – foaming at the mouth,
I tried to climb into the insides of the most stunningly frightening
exhibition visitor.

VII

Acute Psychosis

Mist mist on Your eyelashes.
Slits tear tear,
just not from night pollution –
this wetness doesn't tangle Your dreams,
this humidity rots your cellars,
this humidity sows lichen
on Your striped waist.
That was sundew.

3 — Šarūnas Sauka (born in 1958)
is a Lithuanian postmodern painter.

O Tu buvai bitė.
 Prieš mirtį tikrai norisi
 išgerti motinėlės pienelį,
 bet – tik – trūkinėjančios
 lūpos ir tikas – nei vieno
 palengvėjimo priešpiečio
 gurkšnio, šitas nektaras
 šiaip ar taip yra liūdesio –
 vis dar prisimeni –
 prisimeni – citatas iš to
 filmo, bėda, kad viskas
 pernelyg įtikrovinama,
 pernelyg apie Tave –
 („o šunys neskiria
 sapnų nuo realybės“).
 Sapnavai, kad esi
 Murakamio romanuose,
 esi tame ištuštėjime,
 kur niekas nieko nesugeba išgeisti,
 kur niekas nieko nesugeba išvilti,
 niekas nieko nesugeba išmylėti,
 kur visa yra išmirštama,
 negailestinga negailestinga stebuklų šalis,
 negailestingas negailestingas pasaulių galas,
 ūkas, ūkas ant Tavo blakstienų,
 kai pabundi, miglos ant jų suvėrusios nakties
 rožinio karoliukus, sunkūs sunkūs it Vijaus
 vokai ir Tavo sparneliai, paskendę tame saldėjime.
 Tu neskiri sapnų nuo realybės, gal pats esi tas
 prikišamai prisukamas paukštelis, spyruoklinė
 gegutė, susisukusi namus ciferblate,
 kas skris virš Tavo lizdo, gegutė,
 kas spjaudys į Tavo akis, gegutė,
 kas degutu teps Tavo plunksnas, gegutė,
 už benkartus vaikus, už benkartus
 vaikus, už priverstinį tėvinimą,
 Tu neskiri sapnų nuo realybės –
 tai ne Tavo mylimoji sakė:
 „Noriu Tavo kūdikio aborto“,
 tai ne Tavo mylimoji buvo Marla Singer,
 Tave rado nuogą tarpuvartė, išdarinęsį
 gegutės vidurius, juose – juodasis perlas –
 ne, Tu tikrai nebeskiri sapnų nuo realybės –
 juose – mažutis embrionas, pro Tavo kelnes
 sunkiasi išmatos, ūkas, ūkas ant Tavo blakstienų,
 pernakt medžiojai avis, nušovei kitą medžiotoją –
 jis buvo Tavo tėvas gegutis.

And You were a bee.
 Before death one really wants
 to drink mother's milk,
 but – only – chapped
 lips and a tic – not even one
 sip of uplifting
 first milk, this nectar
 in one way or another is sadness –
 you still remember –
 remember – quotes from that
 film, it's too bad that everything
 is too convincing,
 too much about You –
 (“but dogs can't discern
 between dreams and reality”).
 You dreamt that you were
 in Murakami's novels,
 you are in that emptiness,
 where no one is able to out-crave anything,
 where no one is able to out-hope anything,
 no one can out-love anything,
 where all is out-lived,
 merciless merciless land of miracles,
 merciless merciless end of the worlds,
 mist, mist on Your eyelashes,
 when you awake, mist on them strings night's
 rosary beads, heavy heavy like Viy's
 eyelids and Your wings, drowned in that sweetness.
 You don't discern dreams from reality, perhaps you are that
 stuffed wind-up bird, a mechanical
 cuckoo, having made her nest on the dial,
 who will fly above your nest, cuckoo
 who will spit in Your eye, cuckoo,
 who will cover your feathers in tar, cuckoo,
 for the bastard children, for the bastard
 children, for forced fatherhood,
 You can't distinguish dreams from reality –
 it's not your lover who told you:
 “I want to abort your child”
 Your lover was not Marla Singer,
 they found you naked in the gateway, having gutted
 the cuckoo, and inside – a black pearl –
 no, You really can't distinguish dreams from reality –
 inside – a tiny embryo, shit soaks through
 Your pants, mist, mist on Your eyelashes,
 last night You hunted sheep, You shot another hunter –
 he was Your father the cuckoo bird.

MIREIA CALAFELL

Mireia Calafell was born in 1980 in Barcelona. She is the author of three poetry books – *Poètiques del cos* (Poetics of the Body), *Costures* (Seams) and *Tantes mudes* (So Many Mutes). In 2015, she was awarded the Lletra d'Or for the best book published in Catalan for *Tantes mudes*, which has recently been translated into Spanish. Her poetry has been included in anthologies published in Argentina, Brazil, Holland, the UK, the United Arab Emirates and Spain. Calafell also works for *Artsmoved*, where she is involved in the development of cultural and educational projects as well as studies of cultural politics. In 2018, she became the co-director of the Barcelona Poetry Festival (organized by Barcelona's Council).

Fotografijos autorė
Marta Huertas

Mireia Calafell (Mireja Kalafèl) gimė 1980 m. Barselonoje. Išleido tris poezijos rinkinius: *Kūno poetika* (*Poètiques del cos*, 2006), *Siūlės* (*Costures*, 2010) ir *Tiek nebylių* (*Tantes mudes*, 2014). 2015 m. apdovanota Aukso raidės (*Lletra d'Or*) premija už geriausią katalonų kalba išleistą knygą (*Tantes mudes*), ji neseniai išversta į ispanų kalbą. Eilėraščiai publikuoti antologijose, išleistose Argentinoje, Brazilijoje, Olandijoje, Jungtinėje Karalystėje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose ir Ispanijoje. Dirba organizacijoje *Artsmoved*, yra atsakinga už projektus, susijusius su kultūros plėtra, švietimu ir kultūros politikos mokslais. 2018 m. tapo viena iš Barselonos poezijos festivalio vadovių (festivalį rengia Barselonos miesto valdžia).

Catalonia

Privilegis

S'escriu a la intempèrie,
diu dirigint-se a la platea.
El públic fa que sí amb el cap
i rere la finestra el dia s'enfosqueix.

Abans d'obrir el paraigua
hi algú que cita a algú i afirma:
som a les portes d'un naufragi,
tu i jo, estimada, ens ofeguem.

Quin privilegi més cruel
a aquest costat del món
és la metàfora.

Naufragi

Pel canal obert que deixen les esquenes
baixa com l'aigua el temps de les promeses.
Dormiu i no veieu desfilar els verbs
–còdols que desemboquen a altres mars–:
veureu, fareu, tindreu, viureu, sereu.
No us ho pensàveu, no ho esperàveu,
però el cabal del desencís ha anat pujant
i al llit, sou el que éreu: una parella
que ja no es mulla i va al revés, en desacord,
desfent l'amor, apassionadament.

Katalonija

Privilegijos

Rašoma po atviru dangumi,
sako kalbėdamas su partneriu.
Publika linkteli galvom
ir už lango diena patamsėja.

Prieš išskleidžiant skėtį
kas nors cituoja kažką ir tvirtina:
esame ant laivo sudužimo slenksčio,
tu ir aš, mieloji, skęstame.

Kokia žiauri privilegija
šioje pasaulio pusėje
naudoti tokią metaforą.

Laivo sudužimas

Per atvirą kanalą, paliekamą nugarų,
teka kaip vanduo pažadų laikas.
Miegate ir nematote marširuojant veiksmazodžių,
(žvirgždas subėga į kitas jūras):
matysite, darysite, turėsite, gyvensite, būsite.
Apie tai net nepagalvojote, to nesitikėjote,
bet nusivylimų vaga vis gilėja,
lovoje esat tokie, kaip buvot: pora,
kur kiekvienas maudos kas sau, nebesutardami,
karštai atsimylėdami.

Europa

Sé que ens observen
els peixos dins de l'aigua.
N'hi ha un que plora.

Requisit

la sang que surt com canonada que rebenta,
la sang que taca els llençols blancs i ho fa amb violència,
la sang que ve amb un crit, un crit que esquerdar els òrgans,
la sang que no es barreja amb la suor perquè és molt densa,
la sang que surt a raig d'entre les cames de qui tot just comença,
la sang de totes les dones que estan ara mateix parint als hospitals,
la sang, aquesta sang, als meus poemes.

No

*Resistència és així, també, deserció i fuga.
Un no que obre un sí, un pas al costat
que descobreix una terra al marge.*
Marina Garcés

No corris que cauràs. Després vindràs plorant a dir-me que et fa mal. No juguis amb la sopa o et quedes sense postres. Acaba't el dinar. No molestis als altres, vine i seu com els grans. No facis marranades. Si et dic que no és que no. No cridis tant si us plau, la gent està mirant. No t'apropis al foc, no entris a la cuina i encara un altre no. No saltis més al llit. Al llit s'hi va a dormir.

No tornis tard i vés amb compte, ja saps què et pot passar. No tastis res que no digui d'on ve. No em facis dir que no, des de fa temps tens clar que això aquí no. No encenguis la consola altra vegada. No diguis paraulotes. No parlis amb ningú mentre hi ha classe. Apaga el mòbil ja.

No mengis xocolata. No escurcis la faldilla. No et pintis així els llavis. No estimis a qui vulguis. No siguis indecent. No vulguis altre cosa que ser mare. Digueu mira que en són, de bufons els nens. No et queixis a la feina, accepta el sou i prou. No ploris que ets un home. No vulguis saber massa de res que no convingui. No siguis innocent.

No sigueu innocents. No us mostreu vulnerables, tapeu-vos les ferides amb els llençols de casa. No imagineu el canvi, que el blau del mar és blau i la nit fosca. No alceu la veu. Silenci. No mireu lluny. No us aplegueu, no

Europa

Žinau, kad mus stebi
žuvys vandenyje.
Viena iš jų verkia.

Reikalavimas

Kraujas ištrykšta tarsi sprogtų vamzdis,
kraujas, žiauriai tepantis baltus patalus,
kraujas iš šauksmo, šauksmas plėšiantis organus,
kraujas, nesimaišantis su prakaitu, nes per tirštas,
kraujas, plūstantis tarp kojų tų, kurios dar tik pradeda,
kraujas visų moterų, dabar gimdančių ligoninėse,
kraujas, tas kraujas – mano eilėraščiuose.

Ne

*Tai – pasipriešinimas, dezertyravimas ir pabėgimas.
Šis „ne“, kuris atveria „taip“, žingsnis į šoną,
atskeidžiantis žemę pakraštyje.*
Marina Garcés

Nebėk, nugriūsi. Paskui ateisi verkdamas ir sakysi, kad skauda. Nežaisk su sriuba, arba liksi be deserto. Suvalgyk kas lėkštėje. Netrukdyk kitiems, atei, atsisėsk, kaip suaugęs. Nesielk šlykščiai. Jei sakau ne, tai ne. Nerėk taip garsiai, prašau, žmonės žiūri. Nesiartink prie ugnies, neik į virtuvę, ir dar vienas ne. Nešokinėk ant lovos. Lovoje reikia miegoti.

Negrįžk vėlai, atsargiai, juk žinai, kas gali nutikti. Neragauk nieko, kur nebus parašyta, kas tai. Neversk manęs sakyti ne, seniai žinai, kad čia negalima to daryti. Nejunk videožaidimo dar kartą. Nesikeik. Nekalbėk su niekuo, kol būsi pamokoje. Išjunk telefoną dabar.

Nevalgyk šokolado. Netrumpink sijono. Nesidažyk taip lūpų. Nemylėk bet ko. Nebūk nepadori. Nenorėk nieko daugiau, vien būti motina. Sakyk, kokie gražūs vaikai. Nesiskųsk darbe, priimk algą ir tiek. Neverk, nes esi vyras. Nesikišk ne į savo reikalus. Nepaikiok.

Nebūkite naivūs. Nepasirodykite pažeidžiamai, užsidenkit žaizdas patalais. Neįsivaizduokite pokyčių, nes mėlyna jūra visad mėlyna, o naktis tamsi. Nešnekėkite garsiai. Tylėkite. Nežiūrėkite tolymon. Nesimatykite, neorganizuokite susirinkimų, nesusitikite gatvėse švęsti. Nesakykite „aš dėl tavęs pratęsčiau vasarą“. Nelieskite savo tarpukojo

feu reunions, no us trobeu al carrer per celebrar berbenes. No digueu jo per tu faré més llarg l'estiu. No us toqueu l'entreuix en una cantonada, no us aboqueu la nit damunt del matalàs. No aneu enllà del que us pertoca. Prohibit sortir del centre. No baixeu mai del metro ni il·lumineu els túnels, és gran l'ombra de rates i escarabats. No truqueu al veí per preguntar tens sal, un grapadet de nous, tot el valor del món?

No feu memòria, sota cap circumstància, no feu memòria. No demaneu els avis per què posar-se en peus, per què donar la volta, quedar-nos del revés. No desperteu els morts. No interrompeu la missa. No sortiu al replà, tanqueu-vos fort i amb clau. No escriviu adjectius que expliquin la bellesa d'un carrer sense asfalt. No pronuncieu els verbs que facin créixer els arbres, que aquí tenim destrals, destrals i molta ràbia. No invoqueu la pluja, la pluja torrencial que haurà de portar allaus, allaus de terra i gent, gent que camina amb flors, flors de colors encesos, encesos com els ulls de qui ha perdut la por. Abandoneu la vehemència, que tot somni és fugaç. No recolliu l'aigua en galledes ni la porteu al riu perquè es desbordi, i de cop tot comenci a ser ja no només possible sinó del tot probable. No us inventeu els marges ni recorreu al fang. No ens desfeu el paisatge, els decorats. No crideu sí, volem el que volíem i així mateix volem, ben alt.

No voleu alt. No obriu per res del món un sí, un sí que ens posi en dubte, un sí que alteri lleis, identitats, el nom de cada cosa. Negueu que ja heu après que on hi ha poder hi ha resistència. No us desperteu encara. No feu com si sabéssiu que no s'acaten normes sense intuir la norma, sense percebre el gest que pot desafiar-les. Torneu-vos-en a casa.

No. No ho vulgueu tot, que el tot està venint. Té tanta pressa com vosaltres.

Llops

«Un llop
que no sembla
un llop
entra a una casa,
toc-toc
devora l'àvia,
o la fa fora
de casa,
de casa seva,
a la pobra àvia.»

No tinguis por,
és sols un conte.
Res d'això passa,
un conte i prou
—em repetíeu.

kur kampe, neišsileikite naktį į patalus. Neikite toliau, nei reikia. Negalima išeiti iš centro. Neišlipkite iš metro, neapšvieskite tunelių, juose esama didelių pelių ir vabalų šešėlių. Neikit pas kaimynus prašyti druskos, žemės riešutų saujos, visos pasaulio vertės?

Nepprisiminkite, jokių būdu nepprisiminkite. Neklauskite senelių, kodėl reikia stovėti, kodėl apsisukti, būt nusisukus. Neprikelkite mirusių. Nepertraukite mišį. Neišeikite į laiptų aikštelę, gerai užsirakinkite viduje. Nerašykite būdvardžių, apibūdinančių neasfaltuotos gatvės grožį. Netarkite veiksmažodžių, auginančių medžius, nes turim kirvių, kirvių ir daug pykčio. Nešaukite lietaus, to smarkaus lietaus atnešančio nuošliaužas, žemės nuošliaužas, ir žmonių, žmonių besinešančių gėles, ryškias gėles, ryškias, kaip akys tų, kurie nebebijo. Pamirškite griežtumą, nes visos svajonės baikščios. Nesemkite vandens kibirais, neneškite jo upėn, kad nepatvintų, kad staiga viskas taptų ne tik tikėtina, bet ir galima. Neišsigalvokite ribų, nesiartinkite prie purvo. Neatsikratykite peizažo ir dekoracijų. Nešaukite taip, norim to, ko norėjom, ir dabar norim garsiai.

Neskriskit aukštai. Nesakykite taip, jei tai mus verstų dvejoti, pakeistų įstatymus, tapatybes, kiekvieno daikto vardą. Neikite, kad jau išmokote, kad kur galia, ten ir pasipriešinimas. Dar nesikelkit. Nevaidinkite, kad žinote, jog taisyklių nesilaikoma jų nesuprantant, nejaučiant, kad bet koks judesys gali priversti jomis abejoti. Grįžkite namo.

Ne. Nenorėkite visko, nes viskas artėja. Skuba taip, kaip ir jūs.

Vilkai

„Vilkas,
nepanašus į vilką,
jeina į namus.
Tuk tuk
suėda močiutę
arba išmeta
iš namų,
iš jos pačios namų,
vargšę močiutę.“

Nebijok,
tai tik pasaka,
iš tikro to niekad nebūna.
Tai tik pasaka ir viskas, –
kartodavote man.

Però mai,
mai no us vaig creure.

I ara les notícies
em donen la raó.

Mamografia

No hi ha seducció en el gest amb què es treu el jersei
ni es descorda els sostenidors amb un posat atractiu
que descongeli l'ambient d'aquesta cita de divendres.
S'ajeu sobre el llençol amb ordre als moviments
i té fred quan ell s'atansa sense mirar-la als ulls
i examina amb els dits com qui fa sonar un piano
vell que no inspira confiança, desafinat després de tant
de temps, el regne que els mugrons còncics coronen.
La revisió no acaba aquí, ara toca la màquina,
col·loca el pit esquerre en el què sembla una balança
que no sabrà pesar les hores de passió que han passat
per aquí, i menys regularment encara hi passen.
Postrada i ciborguesca es demana en quin moment
el que es captava del cos perquè importava
va caure de la pell cap endins, de les fotos d'estiu
a les mamografies. El silenci és la resposta.

Els anys que no he viscut

Si dic que hi ha anys que no he viscut
Recordo un temps en què han sobrat miralls
Multiplicant-me el cos i fent amples les cuixes,

Penso en la cinta mètrica i els resultats que deien:
"mirin, la seva filla perd la menstruació i les ganes,
ara que tot just començava a fer-se una doneta!
L'haurem de vigilar, vagin a la farmàcia i comprin
Pastilles per dormir, pastilles per menjar,
Per llevar-se al matí i un xarop per sagnar.
No es preocupin, farem que li passi el que li passa,
No cal ni que s'expliqui, ja venia explicada
Abans d'obrir la boca i dir el que diuen totes,
No és gens original".

Si dic que hi ha uns anys que no he viscut
Parlo dels dies en què em venia gran el cos.
I és ara quan pregunto: aquella malaltia
Era una rebel·lió?

Bet niekada
niekada jumis netikėjau.

O dabar žinios
patvirtina mano nuojautą.

Mamografija

Nėra vilionių nei judesyje nusirengiant megztinį,
nei atsegant liemenėlę patrauklia poza,
kuri ištirpdytų šio penktadienio priėmimą.
Tvarkingai atsigula ant paklodės
ir jai pasidaro šalta, kai jis prisiartina nežiūrėdamas į akis,
apčiuopia pirštais, lyg neužtikrintai skambintu nesuderintu pianinu
po ilgo laiko,
karalystę, kurią karūnuoja kūgiški speneliai.
Priėmimas čia dar nesibaigia, dabar aparatūros metas.
Deda kairę krūtį ant lėkštelės, panašios į svarstyklės,
kurios nesugebės pasverti, kiek aistros valandų ji pažino,
ir, ne taip dažnai, kiek tebepažįsta.
Gulėdama ir kiborgėdama klausė savęs, kada
viduriai tapo svarbesni nei išorė, kada vasaros nuotraukos
virto mamografijomis. Tyla yra atsakymas.

Metai, kai negyvenau

Jei sakau, kad buvo metai, kai negyvenau,
atsimenu tą laiką, kai buvo per daug veidrodžių,
kurie išplėsdavo mano kūną ir storino šlaunis.

Galvoju apie matavimus ir rezultatus, jie sakydavo:
„Žiūrėkite, jūsų dukra nebeturi nei mėnesinių nei noro,
kaip tik dabar, kai pradėjo tapti moterimi.
Dabar turėsime ją saugoti, eikite į vaistinę ir nupirkite
tablečių, kad miegotų, tablečių, kad valgytų,
kad pabustų, ir sirupo, kad kraujuotų.
Nesijaudinkite, mes pasistengsim, kad jai praeitų, kas dabar užaina.
Nereikia, kad ką nors aiškintų, viskas jau ir taip aišku.
Kam aušinti burną ir kartoti, ką visos sako.
Nieko originalaus.“

Jei sakau, kad buvo metai, kai negyvenau,
kalbu apie tas dienas, kai kūnas man buvo per didelis.
O dabar klausiu: gal ta liga
buvo pasipriešinimas?

JENNIFER FOERSTER

Jennifer Elise Foerster is an alumna of the Institute of American Indian Arts (IAIA) and received her MFA from the Vermont College of the Fine Arts. She teaches creative writing at the university, secondary, and primary school levels, and has facilitated numerous writing workshops and poetry classes for individuals of all ages. A member of the Muscogee (Creek) Nation of Oklahoma, Jennifer is the author of *Leaving Tulsa*, (2013) and *Bright Raft in the Afterweather* (2018), both published by the University of Arizona Press. She is completing her PhD in English and Literary Arts at the University of Denver. She lives in San Francisco.

Fotografijos autorė
Marta Huertas

Jennifer Foerster (Dženifer Ferster) baigė Amerikos indėnų meno institutą (IAIA), ten šiuo metu ir dėsto, taip pat dėsto kūrybinį rašymą universitete ir mokyklose, rengia rašymo dirbtuves ir poezijos klases įvairaus amžiaus žmonėms. Priklauso Oklahomos muskogų, arba krių, genčiai. Dviejų poezijos knygų autorė: *Paliekant Talsą* (*Leaving Tulsa*, 2013) ir *Ryškus plaustas orui nusistovėjus* (*Bright Raft in the Afterweather*, 2018). Šiuo metu baigia Denverio universiteto anglų kalbos ir literatūros menų doktorantūrą. Gyvena San Franciske.

USA

Hoktvlwv's Crow

There were still songbirds then
nesting in hackberry trees
and a butterfly named Question.

I remember ivy trembling
at the vanishing point of your throat.

Then the timelines crashed.
California split into an archipelago.
Orchards withered under blooms of ash.

Now there is no nectar. No rotten fruit.
The air is quiet.

Once, in Russia,
Ornithologists trapped
a population of hooded crows,
transported them 500 miles
westward. Winter came.
They never caught up with their flock.

With crusts of calcified algae
we catalogue each day lost:
hot thermals, cirrus vaults,
fistfuls of warblers hurtling into dark.

JAV

Hoktvlwv varna

Tuomet dar buvo paukščių giesmininkų
perinčių vakariniuose celčiuose
ir drugys vardu *Klausimas*.

Pamenu gebenę virpančią
ties išnykstančia tavo gerkle.

O tada pakriko tvarkaraščiai.
Kalifornija suskilo į salyną.
Pelenų žiedais nuvyto sodai.

Nebėra nektaro. Nė supuvusių vaisių.
Oras tykus.

Kartą Rusijoje
ornitologai sugaudė
pilkujų varnų populiaciją
pervežė jas 500 mylių
į vakarus. Atėjo žiema.
Jos taip ir nepasivijo savo pulko.

Sukalkėjusių dumblių plutelėm
kataloguojam kiekvieną prarastą dieną:
karštus šaltinius, debesų skliautus,
saujas devynbalsių, skriejančių
į tamsą.

There was no sound to the forgetting.
We knew the heart would implode
before the breath and lungs collapsed.

That the world would end in snow,
an old woman walking alone,
empty birdcage strapped to her back.

Touring the Earth Gallery

Chicks – dead in a once-teeming reef
and a mother bird
scouring ghostly coral.

We dozed, broke our machines.

Extreme heat, intensifying rain
will bring the island states' collapse,
a fast decline of sea grass.

Our time period is one of
glacial isostatic adjustment.

In the third chamber, dust
daily rearranged into pastoral scenes:

beach strewn with radioactive crustaceans –

“The Woman at Repose
with the Sea Behind Her.”

Note that it is not the woman's
figure that is kinetic
but the structures above her:

fugitive lightning,
skeleton of a Dodo bird.

There, where a poet scrapes
her tail across tundra

see the sand blowing over
her last regret.

Užmarštis neskleidė garsų.
Žinojom – prieš užimant kvapą
ir plaučiams subliūkštant
sugniuš širdis.

Ir sniegu baigsis pasaulis,
žingsniuos vieniša senė
narvelį prisirišus ant nugaros.

Turizmo po Žemę galerija

Paukščiukai kadaise knibždančiam rife – negyvi
jų motina
naršo po vaiduokliškus koralus.

Mes snaudėme, sulaužytos mūsų mašinos.

Nepakeliamas karštis, vis stiprėjantis lietus
sužlugdys salų valstybes,
greit nunyks jūrų žolė.

Kalbame apie ledynų izostazijos
prisitaikymo amžių.

Trečiojoje salėje dulkės
kasdien perkuriamos į idiliškus vaizdelius:

paplūdimys nusėtas radioaktyviais vėžiagyviais –

„Besiiisinti moteris
su jūra už nugaros.“

Pastebėkite, kad kinetiška
ne moters figūra,
o virš jos esančios struktūros:

blyksintys žibai,
dronto skeletas.

Ten, kur poetė braukia
uodega tundrą –

matote, smėlis užpusto
paskutinį jos apgailestavimą.

She dips her quill into a pigment jar,
scrawls her forecast across the clouds:

neon-blue antlers,
cellular squid.

Smacked into glass
that resembled the sky—a sparrow
sleeps on its side in the dirt,

yellow-feathered, wind-stuffed.

Richer than Anyone in Heaven

I abandoned my shoes at the corner
of Market & Pine. It was hailing.
We were holding tin pots above our heads.
Collecting the granulated wind
and singing. I don't care
about my shoes, I said. The city was in ruins.
Pieces of fiberglass glittered in gutters
like particles of space shuttles,
of a moon shattered. We will be richer
than anyone in heaven, I said.
We stole from parlors the dying embers,
gathered the porcelain figurines.
On the fizzled trees, leaves
clanged like spoons. Our shopping cart
squeaked down the cobblestone street.
Saw-toothed lightning slashed the sky.
Will there be music, you asked,
on the other side?
We listened through wind-vents
for echoes of earthquakes, listened for God
until the radio died. A hawk floated down
like a frayed paper crane,
snagged its claws on the electrical wire.
We crumbled the hands
from statues of saints. Beneath the cathedrals
were underground trains
and we rode every one of them to its end.
Each station was a burned-out lantern.
I want to go home, you cried,
but even the ferries bobbing on the docks
had cancelled their passages.

Ji pamerkia plunksną į pigmento indelį,
keverzoja prognozę ant debesų:

šakoti neoninio mėlio ragai,
akytas kalmaras.

Prisitrenkęs į stiklą,
tokį panašų į dangų –
žvirblis purve, ant šono, apmiręs,

geltonplunksnis, iškimštas vėju.

Turtingesni nei bet kas danguje

Palikau savo batus ant Market ir Pein
gatvių kampo. Pylė lietus.
Laikėme skardinius puodus virš galvų.
Rinkome smulkintą vėją,
dainavome. Nerūpi man
tie batai, sakiau. Miestas buvo sugriautas.
Stiklo pluošto šukės blizgėjo latakuose,
kaip kosminio laivo dalelės,
kaip sudužęs mėnulis. Būsime turtingesni
nei bet kas danguje, sakiau.
Vogėme iš svetainių blėstančias žarijas,
rinkome porceliano figūrėles.
Ant nugesusių medžių lapai skambėjo
kaip šaukštai. Mūsų prekių vežimėlis
girgždėjo akmenimis grįsta gatve.
Žaibas it pjūklas perrėžė dangų.
Ar bus ten muzikos, paklausei,
kitapus?
Prie vėjolaidežių laukėme žemės
drebėjimo aidų pasigirstant, klausėmės Dievo,
kol nutilo radijas. It nuširusi popieriaus
gervė žemyn nusklendė vanagas,
įsikibo nagais į elektros laidą.
Mes trupinome šventųjų
statulų rankas. Po katedromis
laukė metro traukiniai,
važinėjomės kiekvienu iki pat galo.
Kiekviena stotis – išdegęs žibintas.
Aš noriu namo, sušukai,
bet ir keltai linguojantys dokuose
nebeplukdė jau niekur.

We sat in the dark eating crusts of stale bread.
 Come with me, I said.
 We stumbled beneath the starless night.
 We climbed the vacant streets.
 From the crown of the bald,
 illuminated hill, the city's windows
 dazzled. A flock of geese
 scissored over smoke.
 Back home, my television
 blinked and snowed.

Leaving Tulsa
for Coseta

Once there were coyotes, cardinals
 in the cedar. You could cure amnesia
 with the trees of our back-forty. Once
 I drowned in a monsoon of frogs –
 Grandma said it was a good thing, a promise
 for a good crop. Grandma's perfect tomatoes.
 Squash. She taught us to shuck corn, laughing,
 never spoke about her childhood
 or the faces in gingerbread tins
 stacked in the closet.

She was covered in a quilt, the Creek way.
 But I don't know this kind of burial:
 vanishing toads, thinning pecan groves,
 peach trees choked by palms.
 New neighbors tossing clipped grass
 over our fence line, griping to the city
 of our overgrown fields.

Grandma fell in love with a truck driver,
 grew watermelons by the pond
 on our Indian allotment,
 took us fishing for dragonflies.
 When the bulldozers came
 with their documents from the city
 and a truckload of pipelines,
 her shotgun was already loaded.

Under the bent chestnut, the well
 where Coseta's husband
 hid his whiskey – buried beneath roots

Sėdėjom tamsoje grauždami sužiedėjusias plutas.
 Eime su manimi, tariau.
 Klupčiojom po bežvaigždžių dangum.
 Kopėme ištuštėjusiomis gatvėmis.
 Nuo plikos, nušviestos kalvos viršūnės
 akino miesto langai. Pulkas žąsų
 nugirgsėjo per dūmus.
 Namie mirksėjo televizorius
 ir rodė sniegą.

Paliekant Talsą
Kozetai

Kadaise čia buvo kojotų, kardinolai tupėjo
 kedre. Mūsų atokaus sklypo medžiais
 galėjai išgydyt amneziją. Kartą
 skendau varlių liūtyje – senelė
 sakė, ta liūtis geras ženklas, gausaus
 derliaus pažadas. Tobuli senelės pomidorai.
 Moliūgai. Ji išmokė mus aižyti kukurūzus,
 juokdavosi, niekada nekalbėdavo apie vaikystę
 ar veidus imbierinių sausainių skardinėse,
 sudėtose į spintą.

Ji buvo uždengta skiautine antklode, kaip daro krikai.
 Bet tokių laidotuvių nebuvo mačius:
 dingstančios rupūžės, retėjančios karijų giraitės,
 palmės, dusinančios persikų medžius.
 Nauji kaimynai mėtantys nušienautą žolę
 mums per tvorą, įsikibę miesto
 mūsų užžėlusiuose laukuose.

Senelė įsimylėjo sunkvežimio vairuotoją,
 augino arbūzus prie tvenkinio
 mūsų indėniškam sklype,
 veddavosi žvejoti laumžirgių.
 Kai atvažiavo buldozeriai
 su popieriais iš miesto
 ir vamzdžių kroviniu,
 jos šautuvas jau buvo užtaisytas.

Po palinkusiu riešutmedžiu – šulinys,
 kur Kozetos vyras slėpdavo
 savo viską – po šaknimis

her bundle of beads. They tell
the story of our family. Coseta's land
flattened to a parking lot.

Grandma potted a cedar sapling
I could take on the road for luck.
She used the bark for heart lesions
doctors couldn't explain.
To her they were maps, traces of home,
the Milky Way, where she's going, she said.

Afer the funeral
I stowed her jewelry in the ground,
promised to return when the rivers rose.

On the grassy plain behind the house
one buffalo remains.

Along the highway's gravel pits
sunflowers stand in dense rows.
Telephone poles crook into the layered sky.
A crow's beak broken by a windmill's blade.
It is then I understand my grandmother:
*When they see open land
they only know to take it.*

I understand how to walk among hay bales
looking for turtle shells.
How to sing over the groan of the county road
widening to four lanes.
I understand how to keep from looking up:
small planes trail overhead
as I kneel in the Johnson grass
combing away footprints.

Up here, parallel to the median
with a vista of mesas' weavings,
the sky a belt of blue and white beadwork,
I see our hundred and sixty acres
stamped on God's forsaken country,
a roof blown off a shed,
beams bent like matchsticks,
a drove of white cows
making their home
in a derailed train car

pakasti jos karoliai. Jie pasakoja
mūsų šeimos istoriją. Kozetos
žemė išlyginta į stovėjimo aikštelę.

Senelė pasodino į vazoną kedro ūglį,
man į kelionę – laimėi. Žieve
gydydavo širdies pakitimus,
kurių daktarai nemokėjo paaiškinti.
Jai jie buvo žemėlapiai, namų pėdsakas,
Paukščių takas, į kurį ji išvyks – taip sakydavo.

Po laidotuvių
suslėpiau jos papuošalus į žemę,
pažadėjau sugrįžti upėms pakilus.

Žolėtoje lygumoje už namo
liko vienas bizonas.

Palei greitkelio žvyruobes
tankiomis eilėmis rikiuojas saulėgražos.
Telefonų stulpai pakrypę į sluoksniuotą dangų.
Varnos snapas sulaužytas vėjo malūno ašmens.
Štai tada ir suprantu savo senelę:
*Kai pamato atvirą ir laisvą žemę,
jie težino, kaip ją pasiimti.*

Aš suprantu, kaip reikia vaikščioti tarp šieno spudulų
ieškant vėžlių šarvų.
Kaip dainuoti girgždant apygardos keliui,
išplatėjančiam į keturias juostas.
Suprantu, kaip susilaikyt nežiūrėjus į viršų:
lėktuvėliai sklendžia aukštybėse,
aš klūpau sorgų lauke,
išsukuoju paliktas pėdas.

Štai čia, lygiagrečiai kelio juostai
su vaizdu į stalkalnio audinį
ir dangumi it diržu iš baltų ir melsvų karoliukų,
matau mūsų šimtą šešiasdešimt akrų,
įspaustų į Dievo pamirštą šalį,
vėjo nurautą daržinės stogą,
sijos sulinkusios tarsi degtukai,
baltų karvių kaimenė
įsikūrus nuleistam
nuo bėgių vagone.

Country of Wildfire

Returning for acorns, I shuf through ash.
Invisible, the women once
crowded these groves,
shaking the trunks,
hunched with their baskets.

Even the deer seem to be hiding
in shadow, preparing their winter camp,
storing their caches in darkened hollows.

I step like a thief through larkspur,
milkweed, listen
for some form of instruction
or song, the scrape of obsidian,
tapping of pestles, the crushing
of spleen-shaped meats with rocks –

how the women brush flour with soaproot,
leach the sour from sifed meal.
How they hide under ferns from the rifles,
spark the brush to cover their trails.

The oldest oaks survive the fires,
avenge each autumn
with a barrage of seeds.

Alone in the woods, my pail overflowing
with nothing I know how to use
or receive – the woman I once was

hoofs through the trees,
empties her pail,
feeds the bright flames of leaves.

Miško gaisro šalis

Sugrįžusi gilių, šliūžu per pelenus.
Nematomos, moterys kadaise
suplūsdavo į šias giraites,
purtydavo kamienus,
susigūžusios su pintinėmis.

Net elniai, regis, slepiasi
šešėliuose, ruošias žiemoti,
kaupia podėlius tamsiose lomose.

Žengiu it vagis per pentinius,
karpazoles, klausausi, ar išgirsiu
nors kokį nurodymą,
dainą, obsidiano gremžtuką,
grūstuvų dunksėjimą, akmenis,
traiškančius blūžnies formos mėsgalius –

kaip moterys šluodavo miltus žalvinio lapais,
išplaudavo rūgštį iš prasijoto maisto.
Kaip jos slėpdavosi po paparčiais nuo šautuvų,
padegdavo krūmynus, kad paslėptų pėdsakus.

Seniausi ažuolai išgyvena gaisrą,
keršija kas rudenį
uraganine sėklų ugnim.

Vieniša girioje, su kibirėliu kaupinu
visko, ko nemoku naudoti
ar priimti – moteris, kuria kadaise buvau

šuoliuoja tarp medžių,
ištuština kibirėlį,
pamaitina skaisčias lapų liepsnas.

IFOR AP GLYN

Ifor ap Glyn was born in London into a Welsh-speaking family and graduated from Cardiff University. He worked as a television producer and scriptwriter before becoming a poet and dramatist. He has published five volumes of poetry and has contributed to many anthologies. An active performer, he has taken part in many poetry tours. In 2016 he was national poet of Wales. Ifor ap Glyn has won the Crown at the National Eisteddfod twice, in 1999 and 2013. He is also a member of the Caernarfon team which has twice won the annual poetry knockout competition on BBC Radio Cymru, *Talwrn y Beirdd*.

Fotografijos autorius
Dewi Jones

Ifor ap Glyn (Ivoras ap Glinas) gimė 1961 m. Londone, velsiečių šeimoje. Studijavo Kardifo universitete. Dirbo televizijos režisieriumi, prodiuseriu, scenaristu, parašė teatro pjesių. Penkių poezijos knygų autorius, daugelio poezijos skaitymų turų dalyvis. 2016 m. pelnė Velso nacionalinio poeto titulą. Du kartus laimėjo Velso nacionalines poetų varžybas (*Eisteddfod Genedlaethol Cymru*), taip pat su Kernarvono miesto komanda du kartus laimėjo BBC valų radijo (*BBC Radio Cymru*) poezijos varžybas.

Wales

Camp Obama (Louisiana 2008)

Wedi p'nawn hir yn rhyfeddu'n swrth
at y plastai mawrion â'r colofnau gwynion,
(beddrodau cyfoeth yn llygad yr haul),

Daeth niwl ar lannau'r Mississippi gyda'r hwyr,
Y pontydd fel ysbrydion pell
a'r arwyddion neon yn nofio,
wedi gollwng angor o'r strydoedd islaw...

Ac ar y teledu, yn ôl yn y gwesty,
daeth hud ar genedl gyfan
ac ymgollais yn y jiwibili fawr
wrth i ddyn o'r hen gyfandir
gynnig ei obeithion powld
i genedl gyfan gyndyn
o wynion a chyngaethion...

Ond ar sianel arall,
yng nghannwyll llygad rhyw stadiwm bêl-droed
gwelais gewri duon
yn hyt-hyt-hyddio'n chwyrn i'w gilydd,
ac enwau fy hil innau,
yn Evans a Griffiths a Davis a Jones
yn warthnod ar eu gwarrau llydan...

Velsas

Pažadėtasis sūnus (Luiziana, 2008)

Po ilgos nuostabos mieguistos popietės
prie rūmų baltomis kolonomis,

nubalintos kapavietės šlovės
po kepinančia saule,

vakaras atnešė miglą
į miestelius Misisipės;
tiltai lyg tolimos šmėklos...
neono reklamų ženklai plūduriavo
lyg gatvių inkarai apačioje...

O viešbuty per TV
visa tauta lyg paragavus burtų –
ir aš kartu su jais švenčiau
šį naują jubiliejų,
kuomet žmogus iš tamsiojo pasaulio krašto
dalijosi drąsiomis viltimis
su neramia tauta baltųjų
ir buvusių vergų.

O per kitą kanalą
mačiau audrą juodų milžinų
pačiame naujojo stadiono centre,

A phan gwyd yr hud, pan dawdd y niwl,
camp i'r mab darogan hwn
roi cnawd am esgyrn etholiad,
chwythu anadl i'r gobeithion powld,
ac impio croen yfory
ar greithiau ddodoe...

...ond gwn y bydd yn cerdded
â breuddwydion sawl gwlad
yn cynnal ei draed,
a'n hewyllys yn llusern ar ei lwybr.

Carchar Rhyfel

(Andersonville, Georgia, 1864)

Mae oernad hwter trê'n y nos
yn 'nelu o hyd tua Andersonville
yn filltir a hanner o olwynion
ailadroddus, ailadroddus, ailadroddus.

Mae'r nos yn ddall...

a thrannoeth, rhaid mynd
fel y milwyr gynt, i ben y daith.

Sesbin casineb fu'n gwasgu'r dynion
fesul dengmil rhwng magwrydd
y gorlan garchar hon, heb flewyn o gysgod
rhag haul angheuol Georgia
fu'n bridio bacteria o'r crindir cras,
ac o ddyfroedd domlyd yr unig nant,
ac o'r bara prin oedd yn berwi o gynrhon.

Yma, yn yr awyr lethol, leithboeth
fu'n hir mewn ffroenau eraill o'ch blaen,
bu angau'n amlhau.

Mae'n oeri cyn storom,
a chlywaf daran anniddig o hir

puolančių vienas kitą ir staugiančių,
nešiojančių *mūsų* tautos vardus,
Evansai, Grofitai, Deivisai, Džonsai,
ant plačiųjų pečių mūsų „brolių“
tarytumei įspaudai mūsų gėdos...

Koks žygdarbis laukia
šio sūnaus pažadėto, –
rinkimų kaulus aptraukti mėsa,
įkvėpti gyvybės tikėjimui,
transplantuoti rytdienos odą
ant vakar dienos randų,
kai visa miglos magija išsisklaidys...

Karo kalėjimas

(Andersonvilis, Džordžija, 1864)

Beviltiškas naktinio traukinio klyksmas –
vis dar skrieja Andersonvilio kryptimi
pusantros mylios ratų,
bildančių ratų, bildančių bildančių ratų.

Naktis yra akla...

kitą dieną aš privalau išvykti,
lyg senovės kariai, į mūsų paskyrimo vietą.

Neapykantos lašas suslėgė vyrus
dešimtyse tūkstančių plyšių
šio kalėjimo užtvaro sienose,
be menkiausio šešėlio nuo
pragariškos Džordžijos saulės, kuri
veisia bakterijas iš sukepusios žemės,
iš mėšlino vienintelio upelio,
iš duonos kriaukšlės,
apėjusios vikšrais.

Čia, šioj slegiančioj, drėgnoj kaitroj,
kuri gerokai per ilgai vešėjo mūsų šnervėse
dar prieš tave,
mirtis plėtė savo valdas.

Prieš audrą atšąla,
girdžiu griaudžiant, nemaloniai ilgai,

wrth gyrraedd y beddi gwyn
ailadroddus, ailadroddus, ailadroddus,
a guddiwyd rhag gwg y dre;

a'u cerrig mor agos â dannedd perffaith,
am fod dynion a sgerbydwyd cyn trengi,
yn cymryd llai o le...

Cyn Brwydr

(Cold Harbor, Virginia, 1864)

Mae'r nos yn llawn dynion;
maen nhw'n gwybod...

rhai'n gweddïo, rhai'n 'sgwennu adre
rhai'n gorwedd yn llorweddol eisoes
yn arbrofi ag ebargofiant....

Mae llam y fflamau'n lluchio
siapiau melyn dros y milwyr ;
mae rhai'n gwnïo'u henwau ar eu cotiau....

Maen nhw'n gwybod...

yfory bydd y caeau'n llawn cyrff.

Esgus

Yma'n Majdanek,
yn uffern normal Majdanek,
lle mae'r cyrn wedi hen oeri,
a chwydfa'r mwg olaf yn atgof pell,
mae'r llwch yn dal i godi...

Yma'n y fflatiau cyfagos,
agorwn gyrtansia'r bore
ar uffern normal Majdanek,
y cytiau pren
lle roedd cadwyni o freuddwydion ffyrnig
yn uno'r lldewon bob nos,

y filiwn o sgidiau gweddw
gadawsant ar eu hôl,

kuomet tiesiu rankas į nubalusius kapų akmenis,
besikartojančius nubalintus kapų akmenis,
kapų akmenis viens šalia kito lyg dantys,
kurie paslėpti čia nuo besiraukančio miesto veido;
nes žmonės prieš mirdami pavirsta skeletais,
kad neužimtų daug vietos...

Prieš mūšį

(Kold Harboras, Virdžinija, 1864)

Naktis pilna vyrų;
jie žino...

vieni meldžiasi, kiti rašo laiškus namo,
treti guli, jau horizontaliai
eksperimentuoja su amžinybe...

Degančios liepsnos nutvieskia
žalsvai geltonus kontūrus karių,
kai kurie siuva savo vardus ant mundurų...

Nes jie žino...

rytoj
lavonai užpildys šią pievą.

Pasiteisinimas

Maidaneke*,
normalizuotam Maidaneko pragare,
kurio kaminai jau seniausiais atausę,
kurio paskutinis gniutulas dūmų tėra
nublukęs prisiminimas –
tebekyla dulkės...

Čia, gretimuose būstuose,
mes praskleidžiam ryto užuolaidas
normalizuotam Maidaneko pragare,
medinėse pašiūrėse,
kur žiaurių sapnų grandinės
kasnakt suvienydavo žydus,

ant tūkstančių našliais virtusių batų,
kuriuos jie paliko,

a'r "Luftgrabe",
 – "y bedd yn yr awyr" –
 sy'n chwyrlïo o gwmpas y fflatiau hyn o hyd...

Yma'n nhywyllwch fy 'stafell,
 dwi'n tystiolaethu unwaith eto;
 mae blodau'r fynwent ar y dwylo
 sy'n dirwyn y ffilm drwy ddanedd yr olwynion.

Ac mae'n 1939 drachefn;
 tonnau mud ar draethau'r Baltig;
 y môr lemonêd a'i swigod arian
 yn byrstio'n yr haul olaf...

Mae'r gwynt yn troi dy wallt
 yn llen am dy wyneb,
 cyn i law ifanc drwsio dy wên ansicr...
 a gweled yr wyf yr awr hon
 trwy ddrych, mewn dameg...

Tu allan, lle mae'r trydan i'r tramiau
 fel weiren bigog ar bob cydwybod,
 mae lle i amau llygaid pawb
 dros oed rhyw addewid,
 a wylodd gymaint heb weled dim,
 ac mae'r esgus yn gansar
 ymhob un ohonom...

Daw'r ffilm i ben;
 mae'r llun yn llosgi'n ddim
 ac mae dy lwch
 yn chwrlïo-ddisgyn drwy'r goleuni...

hen gapel

'Cysgant mewn Hedd' meddai cofeb y colledigion,
 ond ar y jiwcbocs heno, nid oes emynau,
 ddim hyd yn oed *Rhys*
 nac *Ebenezer*,
 wnaeth gathreinio'r milwyr o'r ffos...

Codaf beint wrth y bar lle oes i medyddio.
 Mae'n amser cwrdd;
 mae merch yn hel gwydrau cymun y p'nawn;
 mae'n rhoi gwên yn adnod i'r barman.

ir ant *Luftgrabe*,
 – „kapo ore“ –
 kuris vis dar sūkuriuoja aplink gretimus būstus...

Čia, mano kambario tamsoj,
 liudininku vėl tampu;
 kuomet raukšlėtos rankos
 filmą paleidžia pro vartų duris.

Ir vėl 1939;
 nebylios bangos baltiškam paplūdimy;
 limonado spalvos jūra
 su sidabro spalvos burbulais, sprogstančiais saulėj...

Vėjas taršo tau plaukus
 apie veidą
 prieš jaunai rankai surandant atsargią tavo šypseną...
 dabar regiu visa tai
 pro aprūkusį stiklą...

Lauke, elektra vagonams –
 lyg spygliuota viela palei kiekvieno sąmonę;
 akys tų,
 kurie praleido savo septyniasdešimt metų,
 privalo kelti abejonę,
 akys, kur regėjo šitiek daug, bet nieko nematė,
 mūsų pasiteisinimai yra vėžys
 mumyse...

Filmas baigiasi;
 paskutiniame juostos kadre išsvyla skylė
 ir tavo dulkės
 sūkuriuodamos byra pro šviesos spindulį...

sena koplyčia

„Jie ilsis ramybėje“, teigia žuvusiems skirta plokštelė,
 bet šiandakt himnai neskamba iš muzikos automato,
 nei *Rhys*,
 anei *Ebenezer*,
 raginę lįsti karius iš apkasų...

Kilsteliu bokalą bare, kuriam priėmiau krikštą.
 Mišių laikas;
 mergaitė renka Komunijos taures;
 nusišypso barmenui pamaldų šypseną.

Cyfodaf fy llygaid tua'r oriel chwil
lle bu nhad yn hel casgliad,
lle cyfarfu gyntaf â llygaid fy mam
a hithau'n rhoi einioes gyda'r swllt yn ei blât.

'O ba le y daw fy nghymorth?'
Plethaf ddwylo am fy nghwrw.
Cau llygaid. Plygu pen.
Cyfri bendithion....
ond methu â mwynhau
fy mheint cabledus.

peblig: 87.4%

Sdim gorwel yma; dim ond toeau gwâr
yn cau'n gwlwm amdanom;
cylchoedd gwm cnoi
yn fydysawd sêr dan draed;

a phwy a wŷr na chawn ni ddinas `barhaus
yma, lle mae'r ffenestri mor ddall â'r dyfodol,

yma, lle mae waliau brics fy mebyd,
na fedr ond un iaith eu codi;

yma, lle mae'r camerâu yn syllu'n slei
o ben eu polion, o gyrion ein gwyll?

Mwyara

Medi 1914;

cnwd toreithiog o fwyar
a daeth teulu de Wynck i aros yn 'tŷ ni.
Roedd Tada wedi darllen yn uchel
am dymor y cwmp yn eu gwlad,
y cyrff yn lluwchio fel dail ffawydd yn y strydoedd,
a'r miloedd yn ffoi...

Ac felly'r aethom i'w cyrchu o'r orsaf,
y triawd stond ar blatfform a'u llygaid yn troelli fel mwg;
roedd eu byd i gyd llond eu hafflau...
a mab 'run oed a minnau, yn llaw ei fam.

*Aš pakelsiu akis į svaiginančią galeriją,
kur tėvas nunešė savo kolekciją,
kur jis pirmąkart išvydo mano motinos žvilgsnį,
jos ilgaamžį pasišventimą
su šilingu jo lėkštėje.*

*„Iš kur atvykęs darbininkas?“
Tvirčiau suspaudžiu bokalą.
Užmerkiu akis. Nulenkiu galvą.
Prisimenu laimės akimirkas...
bet negaliu
mėgautis šventvagišku alumi.*

peblig: 87,4 %

Čia nėra horizonto; vien stogai
supa mus ratu;
kramtomosios gumos ratai
iš žvaigždynų visatos po kojomis;

ir kas pasakys, kad nerasime čia citadelės,
čia, kur langai akli, kaip ir mūsų visų ateitis,

čia, kur mano jaunystės plytinės sienos
dar stovi ramiai, pastatytos vien iš kalbos;

čia, kur kameros stebi slapta
nuo savo stulpų mūsų tamsos pakraščius?

Gervuogių raškymas

(1914 metais 250 000 belgų pabėgėlių rado prieglobstį Didžiojoje Britanijoje)

Rugsėjis, 1914,
gervuogių gausa:
kaip tik tuo metu atsikraustė
de Wyncksai.

Tėvas garsiai perskaitė
apie rudenį jų žemėje,
kaip lavonai plūdo į krūvą,
lyg bukmedžių lapų sąnašos gatvėse,
o tūkstančiai bandė pabėgti.

A thrannoeth yn anghyfaith,
 ces f'anfon i fwyara, hefo fo.
 Cyd-gasglu'n fud.Bys bigo a braichgripio
 ar drywydd mwyr: *braambes*
 nes inni droi'n fwyarddall;
 y sfferau sgleiniog yn llenwi'n llygaid
 a'r rhai tewion yn ein gwatwar
 o grombil clawdd a gorfrig gwrych:
te hoog!; rhy uchel!
 Chwarddasom yn ddiniwed a'n cegau'n biws i gyd.

dim ond wedyn...
 dros bedwar gaeaf gerwin
 a'r mieri noeth fel weiran bigog
 yn edliw inni'r rheswm am ein cyd-fyw,

Felly rhois i fwyar duon
 dim ond wedyn y byddwn innau
 yn cofio am ein tro cynta,
 yn *bramen plukken*; yn mwyrara.
 Canys dyna pryd troes cydymdeimlad
 yn weithred yn 'tŷ ni
 ac yn flaenffrwyth rhwystredigaeth
 i ferch ifanc oedd yn methu'n lân
 â rhoi ein hiaith ni yn dy geg.
 yn gusanau surfelys ar dy dafod syn;
 a hynny bedair blynedd a hanner union,
 cyn i ti a'th deulu orfod gadael fan hyn
 er mwyn codi'ch henwlad friw
 yn ei hôl...

Mes susirinkom juos,
 sustingusia trijulę nuo traukinio platformos,
 jų akys raibuliuojančios lyg dūmai;
 jų visas gyvenimas tilpo į glėbj,
 ir ūgtelėjęs sūnus įsikibęs motinos rankos.

Kitą dieną, nesuprasdamas jų kalbos,
 buvau išsiųstas kartu rinkti gervuogių.
 Jas rinkom nebyliai drauge.
 Susibadę pirštus, nusibraižę rankas
 siekdami gervuogių: *braambes*,
 kol galiausiai apakom nuo gervuogių;
 jų tviskantys ovalai užpildė akis,
 stambiausios juokdavosi iš mūsų
 iš krūmo gilumos
 ir iš pačios viršūnės:
te hoog!;
per aukštai!
 Ir mes juokėmės tyru juoku
 purpurinėmis burnomis.

Tik gerokai vėliau
 ... po ketverto atšiaurių žiemų,
 kuomet pliki gervuogių krūmai lyg spygliuota viela
 priminė, kodėl mes dalinamės stogu,

tik tuomet aš prisiminiau pirmąjį kartą
bramen plukken: gervuogių raškymą:
 kuomet užuojauta davė pradžia veiksams namuose
 – ir pirmieji frustracijos vaisiai jaunai mergaitei,
 kuri negalėjo savo kalbos sudėt tau į burną.
 Tad gervuogės tarytum saldžius bučinius dedu
 ant tavo nustebusio liežuvio,
 ketveri su puse metų, jeigu tiksliai,
 kai tu su šeima išvyksi, neapdainuota,
 atstatyt sudaužytos šalies...

DOVILĖ KUZMINSKAITĖ

Dovilė Kuzminskaitė: gimė 1990 m. Vilniuje, čia šiuo metu gyvena ir dirba; studijavo filologiją. Gali būti sutikta Vilniaus universitete ir išgirsta kalbant ispaniškai. Tekstai versti į ispanų, graikų ir arabų kalbas.

Nuotrauka iš
asmeninio archyvo

Dovilė Kuzminskaitė was born in 1990 in Vilnius, where she continues to live and work. She studied philology. One can encounter her at Vilnius University, speaking Spanish. She translates poetry from Spanish and her texts have been translated into Spanish, Greek and Arabic.

Lietuva

nuogriuva

visas šis miestas įkurtas viršum akivarų prigarmėjusių nežinia kieno kaulų
naktimis jie barška ir skundžiasi tiesa sakoma kad šią muziką girdi tik vienišieji
kiaurai šlapių paauglių prikimšti autobusai vienakojis dar kiek kvėpuojas
balandis

prisiglaudęs prie sienos tolyn nuo visų šliaužiantis kalnas
vidury žirmūnų kirus lesinanti suvaikėjusi senė
slaugos ligoninių pacientai smilais alkano paukščio veidukais
besirengiantys paskutiniam skrydžiui varna pamažėl traukianti vidurius
iš pakelėj nutrenkto katino gatvės kuriomis kartais matai
save einant po samanom tyliai besigūžią medinukai
bendrabočio tipo inkilynai mūras betonas išklypusios plytelės
trupantis tinkas eižėjantys stogai pelėsis slenkantis mėlyna siena
netgi kovai spiginantys blizgiom akutėm iš stalčių
spintų pastalių iš po prieglavio visas šis miestas tėra tik maketas
bandymas prieš kitą tikresnį pasaulį

non serviam

šviesos pro ūkaną keturių batų gurgždėjimas
kažkuris iš mūsų nepalikdavo pėdsakų
ramiai eidavom kaip ta dievo karvytė
per delną dienos ilgumas kaip žvilgsnio
kaip šviesos vasaros popietę

Lithuania

landslide

this entire city was founded above bogs glutted with the bones of who
knows who
at night they rattle and grumble but really this music is only for the lonely
teens wet to their bones stuffed into buses a one-legged as yet
breathing
pigeon
pressed against the wall the hill slipping far from everyone
in the middle of Žirmūnai a granny with a child's mind feeds the gulls
while nursing home patients stand with the sharp hungry faces of birds
preparing for their final flight a crow by the roadside slowly pulls
the innards out of a road-kill street cat the kind of street you sometimes see
yourself walking where wooden houses cower silently over moss
the birdhouses like dormitories the stone wall concrete loose bricks
crumbling plaster cracked roofs mold creeping over a blue wall
even rooks glaring with shining eyes from closets drawers
from under tables and cushions – this entire city is just a model
a test against another world more real

non serviam

lights through fog four shoes creaking
one of us left no footprints
we would calmly walk like that ladybug
over your palm the day's length like a gaze
like lights on a summer afternoon

buvo toks vienas nešiojos ant kaklo
 pasikabinęs duris sakė niekada nežinai
 kada kils noras išeiti o daugiau
 kažkieno ranka ant kaklo vis lenkia į priekį
 sako žiūrėk pažiūrėk kaip *viskas gražu*
 žiūri ilgai įdėmiai ir tada iš akių pasipila
 sniegenos

vilniaus litanija

ar atsimeni kuo aš vardu mano mieste
 yrantis griūvantis smunkantis kaskart vis gilyn
 į didybę
 jėzuitų pamišėlių mieste meilių ir priesaikų
 laužymo
 pasidabinęs kranklių karūnomis kursai esi tarpe upių
 tarpe šios ir anos karalysčių byrantis rožinio
 karoliukais
 lūšnynų ir spindesio mieste
 kunčino mieste mieste veganiškas
 gluten free prižėlęs z ir y kartos hipsterių
 nučiupinėtas berniukų cherubinų veideliais
 ateinu tavęs atsiimti žinau kad mane
 prarysi

svetima viskas taip svetima miesto kontūrai blunka ka
 ip blunka kraujas kai gerias į medžiagą – viskas kas bu
 vo raudona netenka spalvos viskas kas buvo spalvota t
 ampa raudona – varnos kapstos šiukšlyne jau nėra ko
 atkast bet dar bus dar giliau jeigu svetima viskas jau sve
 tima jau tęsiasi per tamsumą slenka kraujagyslėm žvilgs
 nis nudurtas žemyn žiūrėk žiūrėk kur eini paskui dar ne
 tyčia įklimpsi purvas vasarį kovą taip būna nes lyja ne
 s rūkas nes labai nes po įšalo žemė suglebus pilka kimba
 po batų kulnu ir nešies ir visur jį randi akmenukų namuo
 s užanty kas be akmens tegul – ir viskas kaip viskas sveti
 ma plaukia pro šalį neliečia viduj tik kažkas dar liepsnoj
 a kraujo liežuviai laižantys trupančias sienas skylančias sk
 ylančias sky lan čias manau tu man už mane svetimesnis

there was one who carried hung around
 his neck a door saying you never know
 when you'll want to leave and on top of that
 someone's hand on your neck pushing it forward
 saying look just look how beautiful everything is
 and you gaze intensely and then your eyes pour out
 finches

vilnius litany

do you remember my name my city
 sundering disintegrating sinking lower and lower
 into grandeur
 my mad jesuit city of love and vows
 broken
 decorated with the crowns of ravens situated between rivers
 between the scattered rosy pearls of this and that
 kingdom
 city of shacks and radiance
 city of kunčinas and vegans
 gluten free sprouting with hipsters of generation y and z
 all touched up with boyish cherubic faces
 i'm coming to take you back i know that you will
 swallow me

how alien everything is how alien the contours of the city fading li
 ke blood fades seeping into fabric – everything that wa
 s red loses its color everything that was colorful be
 comes red – crows rummage in the garbage dump there is nothing to
 dig up but there will be deeper still yet if everything is alien already a
 lien stretching through darkness slinking through veins the ga
 ze thrown down look look where you're going or else you'll acc
 identally step in dirt in february march it happens because rain be
 cause mist because very because after the freeze the ground is limp grey
 sticky under your heels and you carry it everywhere finding stones at
 home under your bosom let him who is without stones – and everything a
 lien swims by without touching you inside but something still fla
 mes with tongues of blood licking the crumbling walls cracking crack
 ing or ack ing i think you are more alien than i

Te vas llenando de ausencias.

kartais sapnuoju
 kad braunuosi per brūzgynus per aukštas
 virš galvos siūbuojančias nendres
 krūtinėje skimbčioja stiklinė vilniaus kopija
 žinau kai kurių gatvių trūksta
 – universiteto ignoto kalvarijų–
 taip pat žinau kad nė pusės rajonų
 negalėčiau įvardyti nesugebėčiau
 niekada nemokėjau skirti ribų
 skubu ten anapus
 laukia namas raudonom langinėm
 ir apie mane nieko nežinančios upės žiotys
 skinuos pritrūkdama kvapo pilna tuštumos
 joje tavo galiausiai prigerta
 ir tada jau tikrai – daugiau nieko bendro
 niekas netraukia neriša nebėra kuo
 pajaut – tik švidro pakeltas smėlis į veidą
 atsispirdama dar girdžiu
 kaip nepradeda lyti

tekstas, kurį galėjo parašyti Edward Hooper

sapnų beliko tik du
 ir tie dažniausiai persipina
 iš pradžių tiesiasi mėlynos rankos
 – tokio bjauraus elgrekiško mėlynumo –
 smaugia
 kai jau pradedi springti
 atrodo tuoj tuoj nubusi
 kelia viršun tempia ant kryžiaus
 ir kala
 vieną po kito
 smūgis
 dusliai ataidi
 smūgis
 o taikoma tiksliai

Te vas llenando ausencias

sometimes I dream
 that I'm pushing through brambles through swaying
 reeds taller than me
 and a glass copy of Vilnius tinkles in my chest
 I know a few streets are missing
 – University Ignatius Calvary –
 and I know that it has barely half the neighborhoods
 I couldn't name them never could
 I never learned to distinguish boundaries
 hurrying to the other side
 a house with red shutters awaits
 with the mouth of the river that knows nothing of me
 I rush short of breath full of absence
 in which yours is the final part
 and then really – nothing in common
 nothing attracts ties nothing remains
 to be felt – just sand from ryegrass on my face
 tearing myself away I also hear
 the absence of rain

a text that Edward Hopper could have written

only two dreams left
 and they usually intertwine
 the blue hands stretch out first
 this horrid El Greco blue
 they strangle you
 then when you begin to finally suffocate
 it seems that soon soon you'll awake
 and they raise you up and stretch you on a cross
 hammering
 one blow after another
 the blow
 softly echoes
 the blow
 is precise
 the blow

smūgis
matyt sužinota
smūgis
kur prieš tai
smūgis
jau buvo kirsta

išaušus randi po priegalviu
kruviną vinį

vulgus

*viską kas bus pasakyta
galėsite panaudoti prieš save*

*
šaltis trakų gatvėje
primena šaltį mano viduj
vienam kalbant kitas
atsišaukia
*
kokie jūs panašūs
iš tiesų
tas pats koloritas
tas pats nerimo atspalvis
*
diena iš dienos mudu einam lenktynių
*
labai norėjau paklausti
ar krankliai vakarykščiame danguj
buria kad taip ir
nepaliaus snigti?
*
jie sėdėjo ir valgė obuolius
ties viduriu miško
degė mažytė trobelė
*
diena iš dienos mudu einam lenktynių
*
labai norėjau paklausti
kuo tu vardu
mano viduj
ko žiūri
šitaip švelniai?

they must know
the blow
where you were
the blow
struck before

at break of day under your pillow you find
a bloody nail

vulgus

*everything that you say
may be used against you*

*
the cold on Trakų street
recalls the cold inside
while one speaks
the other replies
*
you look so alike
really
the same shade of color
the same anxious tone
*
day after day we race against each other
*
I really wanted to ask
if the ravens of yesterday's sky
cast a spell to keep
the snow falling without end
*
they sat and ate apples
in the middle of the forest
a small cottage burning
*
day after day we race against each other
*
I really wanted to ask
what you are called
inside me
and why do you look at me
so gently?

*
 diena iš dienos mudu einam lenktynių
 toks didelis skirtumas
 kuris iš mūsų nebus
 pirmas
 *
 aš bandau
 pabėgti nuo to šalčio
 bandau pabėgti
 nuo to šalčio
 jaučiu jį kvėpuojant į nugarą

ghetto

jam pasakius
 kad esu iš *miegamojo rajono*
 kažkodėl pirmiausia pamačiau save
 su treningais atsirėmusią į
 kebabų kioską
 pilnom kišenėm saulėgrąžų
 pilnais krumpliais tvinksinčio kraujo
 akimis pilnomis švino
 – pravažiuojant automobiliams
 kur ne kur blyksteldavo auksiniai dantys –
 visa tai pasakoju
 vien iš dyko buvimo
 nes kažkaip dykai dabar būnasi
 nes visai nesvarbu miegamasis
 ar amžinai nemiegąs yra tavo rajonas
 jei tik auštant
 šviesa skverbias kiaurai
 jei veria
 jei atveria

*
 day after day we race against each other
 it makes all the difference
 which one of us
 won't be first
 *
 I'm trying
 to run from the cold
 I'm trying to run
 from the cold
 breathing down my neck

ghetto

when I told him
 I'm from a "bedroom neighborhood"
 I somehow saw myself
 with a track suit leaning
 on a kebab kiosk wall
 pocket full of sunflower seeds
 knuckles caked with glittering blood
 eyes of lead
 and as cars drove by
 gold teeth would occasionally shine –
 I tell you all this
 out of the emptiness of my life
 because things are rather empty now
 because it's not important at all whether
 your neighborhood is for sleeping or always awake
 if at break of day
 the light goes straight through
 if it threads you through
 if it opens a hole

STEINAR OPSTAD

Steinar Opstad was born in 1971 in southern Norway, in Stokke, and now lives in Oslo. He studied German, History of Religion and World Literature at the University of Oslo and the University of Bergen. His first volume of poems, *Tablets and Commandments*, came out in 1996 and has been followed by seven more volumes of poetry, the latest being *Kjærlighetstapene* (The Losses of Love, 2015). He has also published a book of essays about Nordic modernist poetry and edited various anthologies. Steinar Opstad has won several prestigious literary prizes, from his debut until present, among them the Tarjei Vesaas Literary Award for the best first book in 1997, the Aschehoug Prize in 2003 and the Swedish Academy Dobloug Prize in 2017.

© Steinar Opstad and Kolon forlag
«Vårn»», «Den søndagsdrukne»,
«Arbeid og drøm», «Oblaten», «En
bundet sjel» and «Sjelemesse» first
published in Å, høye dag, Kolon
forlag, Oslo 2013

«Bibliotek», «Det er ikke noe
menneske forunt å være en utvalgt»
and «Et samfunn har alt det som én
sjel kan romme og tusen ganger mer»
first published in Kjærlighetstapene,
Kolon forlag, Oslo 2015.

Norway

Vårn

Plogfurene er så blanke
på solfylte morgener
at himmelen speiler seg i dem
og måkene, de hvite måkene styrter fra himmelen

Det er synet av himmelen lagt i fars arbeid
som gjør at jeg aldri mister håpet
selv når jeg ligger i et mørkt rom
og venter på at sjelens herjinger skal gå over

Stille nå, stille, hvisker jeg til meg selv
og snart går fars traktor lydløst i det fjerne
og en måke setter seg
på sengekanten

Den søndagsdrukne

I september ser jeg den røde traktoren
forsvinne ned i ei dump
for igjen å komme til syne i sollyset
det dype sollyset om ettermiddagen
når jordfurene glinser
og peker rakt mot himmelen

På reise teller jeg plogfurer for å få sove
og jeg ser for meg kårkallene i bygda,

Fotografijos autorius
Rolf M. Aagard

Steinaras Opstadas gimė 1971 m. Stokėje, Pietų Norvegijoje. Oslo ir Bergeno universitetuose studijavo vokiečių kalbą, religijų istoriją ir pasaulio literatūrą. Aštuonių poezijos rinkinių autorius, naujausias – *Meilės netektys* (*Kjærlighetstapene*, 2015). Išleido esė knygą apie Šiaurės šalių modernizmo poeziją ir sudarė keletą antologijų. Daugelio literatūros premijų laureatas, tarp jų Tarjei Vesaaso premijos už geriausią pirmąją knygą (1997), *Aschehoug* premijos (2003), Švedijos akademijos Doblougo premijos (2017).

Norvegija

Pavasario darbymetis

Arimo vagos tokios švytinčios
Saulės sklidiniais rytais
jose atsispindi dangus
ir kirai, baltieji kirai iš jo krenta

Į tėvo darbą įdėtas dangaus regėjimas
padedą man niekad neprarasti vilties
net kai guliu tamsiam kambary
laukdamas kol nurims sielos siausmas

Ramiai dabar, ramiai, kuždu sau
ir netrukus tėvo traktorius be garso nutolsta
ir kiras nutupia
ant lovos krašto

Sekmadienį apgirtęs

Rugsėį matau, kaip raudonasis traktorius
išnyksta dauboje
ir vėl išnyra į saulės šviesą
sodrią popiečio saulę,
kai spindinčios vagos
rodo tiesiai į dangų

Kelionėį skaičiuoju arimų vagas, bandydamas užmigti
vaizduojuos pensininkus kaimiečius,

de krokete gamle mennene som hver kveld går
 runden i tusmørket og kontrollerer
 at spaden, trillebåra og møkkagreipen står der de skal
 og at alle lysene er slokket

Jeg er bundet til jorda som poesien til sangen
 og jeg er verken borte eller hjemme
 ingenting forlater meg
 ingenting får jeg til å glemme
 men dette betyr ikke at jeg er tro:
 Å være jordbundet er ingen garanti mot troløsheten

Så lovet være den dagen
 en hånd ligger i min
 og all lengsel forlikes i en tro
 på at jeg, den søndagsdrukne,
 kan gi meg hen til et menneske
 og at jorda har en frelse

Arbeid og drøm

For alt begynner med et plogskjær
 og de glinsende furene etter traktoren i morgensolen
 det fins ingen vakrere bønn
 som å bli drømsk til synet av en annens arbeid
 som er alles arbeid

Oblaten

Det var i går jeg tok i mot oblaten
 Sky overfor de troendes fellesskap
 satt jeg alene igjen på benkeraden år etter år
 og så de andre gå oppover midtgangen
 til presten og tjenerne hans

Jeg bar ikke lenger på noen frykt
 jeg strakk hånden frem mot en tilfeldig kvinne
 og sa *Guds fred* og så at ansiktet hennes lyste opp
 Det var ikke en fremmed som handlet gjennom meg:
 det var *min* munn og *min* hånd

sukumpusius senus vyrus, kas vakarą apeinančius
 ratą prieblandoį ir tikrinančius,
 ar kastuvas, šakės mėšlui ir karutis stovi ten, kur reikia,
 ar išjungtos visos šviesos

Esu susijęs su žeme kaip poezija su daina
 aš nei išvykęs, nei namie
 niekas manęs neapleidžia
 ir niekad negaliu užmiršti
 bet nereiškia, kad esu patikimas:
 Prisirišimas prie žemės nesaugo nuo nepatikimumo

Lai pagarbinta būna diena
 kai ranka guli manoj
 ir visą ilgesį sutaiko tikėjimas
 kad aš, sekmadienį apgirtęs,
 galiu paaukoti save žmogui
 ir kad žemė yra išganymas

Darbas ir svajonė

Nes viskas prasideda nuo norago
 ir spindinčių vagų, traktoriaus paliktų ryto saulėje
 nėra gražesnės maldos
 kaip užsisvajoti išvydus kito darbą
 kuris esti darbas visų

Ostija

Kaip tik vakar priėmiau Ostiją
 Drovėdamasis tikinčiųjų bendrystės
 metų metais likdavau sėdėti suolų eilė vieną
 ir regėjau kitus einančius navos viduriu
 prie kunigo ir jo patarnautojų

Daugiau nebesinešiojau baimės
 ištiesiau ranką atsitiktinei moteriai
 ir taręs *Ramybės* pamačiau, kaip nušvito jos veidas
 Ne svetimas per mane veikė
 tai buvo *mano* lūpos ir *mano* ranka

En bundet sjel

Hva blir vekten av den flyktige kjærligheten
når bruset i blodet har lagt seg
og vi bare har minnene
Forandrer de flyktige møtene tanken
forandrer de samvittigheten

Det fins de som kneler
og ikke vil høre og ikke vil se
Det fins de som er frie sjeler og derfor må binde seg til en
Jeg er en bundet sjel og må flykte inn
i alle tenkelige forbindelser

Skriver jeg ordet «kjærlighet» flere ganger
kan jeg ende opp forgjeldet
i en varig skyld til ordene
siden jeg har skjønt at lengselen
ikke kan kalles tilbake

Sjelemesse

Hver dag tar jeg bussen forbi blokka
der Jon ble funnet død
men denne dagen enser jeg den ikke
og på holdeplassen ved kirken
får jeg øye på en skitten oblat på asfalten
som jeg plukker opp og legger i lommen

Den dagen Jon ble funnet regnet det så mye
at slukene ikke greide å ta unna vannet;
kumlokk fløt opp, trafikken stanset
og ei lita jente med gul sydvest forvekslet
meg med faren, hun løp etter meg, grep hånda mi
men ble skremt da hun skjønte at jeg ikke var han

Etterpå så jeg henne stå og grine i farens armer
og jeg gikk videre og tenkte at
sjelemesse holdes overalt
og at måten vi dør på
ikke gjenspeiler vår natur,
heller ikke måten vi sørger på eller lar være å sørge

Hjemme på kjøkkenet skyller jeg oblaten
før jeg legger den hvite skiven på tunga
og svelger den

Prisirišusi siela

Koks bus trumpalaikės meilės svoris
kai kraujy aprims sąmyšis
ir mums liks tiktai prisiminimai
Ar tie trumpi susitikimai keičia mintį
ar keičia sąžinę

Yra tokių, kurie klūpo
ir atsisako girdėti ir regėti
Yra laisvų sielų, kurioms lemta prisirišti prie vienos būtybės
Aš prisirišusi siela, dėl to ieškau priebėgos
visokiuos galimuos ryšiuos

Užrašęs žodį „meilė“ kelis kartus
galiu likti paskendęs
amžinoj skoloj žodžiams
nes supratau kad ilgesio
nebeatšauksi

Gedulingos mišios

Kasdien pravažiuoju autobusu daugiabutį,
kur Joną rado negyva,
bet namo tądien nepastebiu,
o stotelėj prie bažnyčios
pamatau ant asfalto purviną Ostiją,
ją pakėlęs įsidedu į kišenę

Tą dieną, kai rado Joną, taip stipriai lijo,
kad nuotekų šuliniai neįstengė surinkti vandens;
dangčiai pakilo, eismas sustojo
ir maža mergaitė geltona liemene supainiojo
mane su tėvu, atbėgusi iš paskos, griebė man už rankos,
bet išsigando, kai suprato, kad esu ne jis

Paskui mačiau ją verkiančią tėvo rankose
eidamas toliau galvojau, kad
gedulingos mišios laikomos visur
ir kad tai, kaip mirštame,
neatskleidžia mūsų prigimtės,
kaip ir būdas sielvartauti ar nesielvartauti

Namie savo virtuvėje nuskalauju Ostiją,
tada dedu ant liežuvio baltą skridinėlį
ir jį nuryju

mens jeg tenker på Jon og at han kanskje valgte døden
slik ei lita jente løper etter en tilfeldig mann på gaten
sikker på at det er faren hennes

Det er ikke noe menneske forunt å være en utvalgt. Likevel tilber mange av
oss Herren Jesus og kaller ham Den salvede.

Éluard skriver at det fins en fugl større enn vinden. Men livet har lært meg at
så fort det kommer tre eller fire andre fugler flyvende

så blir vinden igjen den største.

Et samfunn har alt det som én sjel kan romme og tusen ganger mer. Den
økologiske krisen er ikke dermed drømt, ikke heller overbefolkningen av
kloden. Å besynge sommeren er noen ganger viktigere enn å føre regnskap
over levende og døde.

Bibliotek

The High Priestess/Zweistromland, Anselm Kiefer

Reolene av forkullede manuskripter
forteller om landet mellom de to floder
og om den lesende gudinnen,
hun som tolker livene våre som tegn
og rynker pannen over oss

I den mest drømmeløse av alle tider
skal vi igjen skrive dikt i aske
I aske skal diktene skrives
og flodene skal speile en forgangen verden
av sletter med ville dyr og beitende buskap

Først når vi har blitt visere enn våre eldste guder
kan vi gi språk til tapet
av alle dyreartene alle trærne alle plantene
alle insektene og insektenes sanger
og av måter å elske på som forsvant med dem

Uhelbredelig er kjærligheten
som er vår eneste helbreder!
Det fins en ulegelig natt
det fins en sirlig håndskrift på et forkullet papir
Det siste mennesket er en leser

galvodamas apie Joną, gal jis pasirinko mirtį
kaip maža mergaitė, bėganti gatvėje paskui atsitiktinį vyrą,
įsitikinusi, kad čia jos tėvas

Nė vienam žmogui nėra skirta būti išrinktuoju. Vis vien mes daugelis
garbinam Viešpatį Jėzų ir vadinam jį Pateptuoju.

Kaip rašo Eliuaras, yra toks paukštis, didingesnis už vėją. Bet gyvenimas
mane išmokė, kai tik trys ar keturi paukščiai skriete atskrieja

tuomet ir randas didingiausias vėjas.

Visuomenė turi visa tai, kas sutelpa į vieną sielą, ir tūkstantį kartų
daugiau. Taigi, ekologinė krizė nesusapnuota, kaip ir gyventojų
perteklius planetoj. Kartais yra svarbiau apdainuoti vasarą nei vesti
gyvų ir mirusiųjų apskaitą.

Biblioteka

The High Priestess / Zweistromland, Anselm Kiefer

Apanglėjusių rankraščių lentynos
byloja apie kraštą tarp dviejų upių
ir apie skaitančią deivę
reginčią mūsų gyvenimus kaip ženklus
suraukta kakta virš mūsų

Pačiu nesvajingiausiu iš visų laikų
eiles rašysim vėl pelenuose
Rašysis eilės pelenuose
ir upės atspindės išėjusį pasaulį
su lygumom pilnom žvėrių ir besiganančių galvijų

Išmintingesni kai būsim už dievus senuosius
suteiksim kalbą prarastiems
visų rūšių gyvūnams augalams visiems bei medžiams
visiems vabzdžiams ir jų visoms dainoms
ir būdams, kaip mylėt, pradingusiems kartu

Meilė nepagydoma
ir vienintelė mūsų gydytoja!
Neišgydoma esti naktis
Daili rašysena apanglėjusiam popieriui
Skaitytojas – paskutinis žmogus

Amir Or (אמיר אור) was born in 1959 in Tel Aviv. Or studied Philosophy and Comparative Religion at the Hebrew University in Jerusalem, where he later lectured on Ancient Greek Religion. He has taught creative writing and trained teachers at poetry schools and universities in Israel, Europe, the USA and Japan. In 1990, Or founded the Helicon Poetry Society and later on served as Helicon's Chief Editor and Artistic Director. He initiated and developed its various projects, including Helicon's poetry journal, its series of poetry books, the Sha'ar International Poetry Festival, and the Helicon Hebrew-Arabic Poetry School. For his editorial work he received the Literary Editing Award of the Israeli Ministry of Culture.

Amir Or is recognized as a major new-generation voice in world literature. He has published 12 poetry books, the latest being *Prophecy of the Madman* (2012), *Loot: Selected Poems 1977-2013* (2013) and *Wings* (2015). His poems have been translated into 45 languages, and published in 25 books in Europe, Asia and America. Or has given readings and lectured at dozens of festivals and conferences worldwide. His poetry has won him many national and international awards. Or has also published 11 books of his translations from English, Ancient Greek and other languages, including *The Gospel of Thomas*, *Stories from the Mahabharata*, and *Limb Loosening Desire: an Anthology of Greek Erotic Poetry*. He has published numerous essays on poetry, comparative religion and classical studies.

השפה אומרת

השפה אומרת: לפני השפה
עומדת שפה. שפה היא עקבות
עקבים משם
השפה אומרת: שמע עכשו
אתה מקשיב: ה'ה פה
הד.

קח את השתיקה ונסה לשתוק
קח את המלים ונסה לדבר
מעבר לשפה השפה היא פצע
שממנו נגר ונגר העולם
השפה אומרת: יש, אין, יש
אין. השפה אומרת: בוא נדבר אותך
בוא נמשש אותך, בוא נגיד
שאמרת.

Fotografijos autorius
Pierre Ech Ardour

Amiras Oras (אמיר אור) gimė 1956 m. Tel Avive. Jeruzalės Hebrajų universitete studijavo filosofiją ir lyginamąją religijotyra, vėliau ten skaitė paskaitas apie Antikos graikų religiją. Izraelio, Europos, JAV ir Japonijos aukštosiose mokyklose dėstė kūrybinį rašymą ir apmokė dėstytojus. 1990 m. įkūrė Helikono poezijos draugiją, leido ir redagavo jos poezijos žurnalą, poezijos knygų seriją, rengė tarptautinį poezijos festivalį *Šaar*, įsteigė hebrajų ir arabų poezijos mokyklą. Už leidybinę veiklą pelnė Izraelio kultūros ministerijos premiją.

Pripažįstamas vienu svarbiausių naujosios pasaulio literatūros kartos balsų. Išleido dvylika poezijos knygų, pastarosios – *Bepročio pranašystė* (משא המשוגע, 2012), *Grobis* (שלל, rinktinė, 2013) ir *Sparnai* (כנפיים, 2015). Eilėraščių išversta į 45 kalbas, išleistos 25 knygos Europos, Azijos ir Amerikos šalyse. Daugelio tarptautinių festivalių ir konferencijų dalyvis, nacionalinių ir tarptautinių premijų laureatas. Taip pat išvertė 11 knygų iš anglų, senosios graikų ir kitų kalbų, tarp jų Tomo evangeliją, Mahabharatos pasakojimus ir Antikos graikų erotinės poezijos antologiją. Publikavo daugybę esė apie poeziją, lyginamąją religijotyra ir antikinę kultūrą.

Kalba sako

Kalba sako: prieš kalbą
Būna kalba. Kalba – iš ten
Įsispaudę pėdsakai.
Kalba sako: dabar paklausyk.
Įsiklausai: čia būta
Aido.

Imk tylą ir pasistenk nutilti.
Imk žodžius ir pasistenk kalbėti;
Anapus kalbos kalba – žaizda,
Iš kurios teka ir teka pasaulis.
Kalba sako: yra, nėra, yra,
Nėra. Kalba ragina: nagi, kalbėkime tave,
Lieskime tave, nagi, sakyk,
Kad sakei.

הברברים: סבוב שני

לא לשוא חכינו לברברים
 לא לשוא נקהלנו בככר העיר
 לא לשוא עטו גדולינו את בגדי כבודם
 וישנונו את נאומם לכבוד המארע
 לא לשוא נתצנו מקדשינו
 ובנינו אחרים לאליהם;
 פדת שרפנו את ספרינו
 אשר אין חפץ בם לאנשים כאלה.
 כדבר הנבואה באו הברברים,
 ונטלו מיד המלך את מפתחות העיר.
 אך בבואם עטו לבוש כלבוש הארץ,
 ומנהגם היה מנהג המדינה;
 ועת צו עלינו בלשוננו,
 לא ידענו עוד מתי
 באו הברברים.

והעיר נהפכת

שמש מעל גגות, שמש על העיר,
 מעל המוכרים והקונים, מעל לוגמי הקפה,
 מעל עשן המכוניות, מעל אוהבים ואהובות -
 עולם כמנהגו, עולם כמנהגם, אבל io בְּתוֹכוֹ,
 בתוכם.

עוד מעט והעיר נהפכת
 על רשרוש עטיפות כריכי המזנונים,
 ועל מלמול הפקידים הרתומים לשלחנם,
 על קרקוש תפי כביסה במכבסה הצבורית,
 ועל חרוק שניהם ורכינת ראשם
 של פועלי הפירמידות ושל עבדי הקבלנים,
 אלה הזרים ואלה המקרים,
 ועל תודות גמולי החסד, נתמכי סעדתם,
 המחפשים ומוצאים
 באשפה את מחיתם.

עוד מעט והעיר נהפכת
 על מגשי המלצרים הרצים לשרותם
 של מנכ"לים קטנים ומנכ"לים גדולים,
 של אצילי ועדים מורמים מעם,
 גבירי נמלים ומים וחשמל,
 ושל פוליטיקאים, נבחרים,
 שצלחתם אמנותם;
 על צלצול כוסות הבדלח של הוד טיקוונותם,

Barbarai (antras etapas)

Ne veltui laukėme barbarų,
 Ne veltui būrėmės miesto aikštėje.
 Ne veltui mūsų didieji siautėsi mantijom
 Ir išskilmėms ruošė kalbas.
 Ne veltui griovėme šventyklas,
 O jų dievams pastatėme naujas.
 Kaip pridera, supleškinome visas knygas,
 Kuriose apie tokius kaip jie nė žodeliu neužsiminta.
 Kaip buvo pranašauta, atėjo barbarai
 Ir iš paties karaliaus rankos paėmė miesto raktus.
 Jie vilkėjo mūsų krašto drabužiais,
 Jų papročiai niekuo nesiskyrė nuo mūsų; ir
 O kai mūsų gimtąja kalba pradėjo mums įsakinėti,
 Nė nebeatminėme, kada
 Tie barbarai čia pasirodė.

Miestas apsivers

Saulė ritinėjasi virš stogų ir viso miesto,
 Virš prekeivių, pirkėjų ir kavos mėgėjų;
 Virš mašinų teršalų, įsimylėjėlių ir jų romanų –
 Pasaulis, kaip pratęs, teka savo vaga, bet jo pabaiga
 Jame ir juose.

Netrukus miestas apsivers
 Ant sumuštinių popieriaus šnaresio,
 Prie stalų prikaustytų klerkų šnabždesio,
 Savitarnos skalbyklų mašinų užesio.
 Ant bendrovių darbininkų ir rangovų vergų,
 Savų ir svetimų,
 Nudelbtų galvų ir dantų griežimo.
 Ant išmaldos prašytojų ir labdaros valgyklų lankytojų,
 Šiukšlynuose visada surandančių,
 kaip prasimaitinti.

Netrukus miestas apsivers
 Ant padėklų, kuriais nešini uolūs padavėjai
 Lakioja pas žemo ir aukšto rango valdininkus,
 Komitetų kilminguosius, tautos išrinktuosius,
 Uostų, vandentiekio ir elektros tinklų vadovus,
 Mūsų pačių palaimintus politikus,
 Kurių didžiausias siekis – sklidina lėkštė.
 Ant gerbiamų magnatų, maisto pramonės

אֲדוֹנֵי הַמִּזְוֶן וְהַדֶּלֶק וְהַבִּנְקָה
אוֹכְלֵי עֲמֻלָּנוּ, פְּרַעֲוֵי יִשְׂרָאֵל,
אֲשֶׁר כָּלֵנוּ לְרַגְלֵיהֶם כְּנִמְלִים בְּעִמְלָן.
וְאִם נָפַל יָבוֹאוּ בְּנֵינוּ אַחֲרֵינוּ -
אֲרִיסִים, טְכָנָאִים וּמִשְׁרָתִים לְשָׁרְתָם.

עוֹד מַעֲט וְהָעִיר נִהְפָּכֶת
עַל תְּלֻמוֹד הַמּוֹרִים הַמְדַּכָּאִים עַד עַפְרָם,
וְעַל קִצְבוֹת הָאֲבָרְכִים, נִדְוִי תְלֻמוֹד הַנִּצָּח,
הַסְמוּכִים בְּהִסְמָכָה עַל שְׁלֹחַן כָּלֵם;
עַל קִבְלָנֵי הַקּוֹלוֹת וְהַמַּצְבִּיעִים בֶּסֶף,
עַל מַרְכָּזֵי הַמַּפְלָגוֹת, עַל הַפְּרָזוֹת, עַל הַהִכָּרְזוֹת,
וְעַל הַקְּלִפִּיּוֹת הָרִיקוֹת
מִקּוֹלָנוּ שְׂנֵדָם.

עוֹד מַעֲט וְהָעִיר נִהְפָּכֶת
עַל שְׁלוֹת הַמֵּי־אֲשִׁים וְהַעֲשׂוֹקִים מִמַּעַשׁ,
עַל מַחֲשָׁבוֹתֵינוּ לֹא־מַחֲשָׁבוֹתֵינוּ,
עַל אֶקְרָנֵי הַהִדְשׁוֹת
שֶׁהֵינּוּ כְּחוֹלָמִים בְּהִלְכָּנוּ לְאוֹרָם;
עַל שְׁתִּיקַת כָּל הַכְּבָשִׁים, עַל נְאוּמֵי הַזָּאֲבִים,
עַל הַעֲתוּנִים לְהַשְׁכִּיר, הַעוֹשִׁים רָצוֹן קוֹנָם,
וְעַל נְגִיסַת הַנוֹגְשִׁים בָּנוּ, הָאוֹכְלִים עַל הַדָּם,
וְאִין פּוֹצֶה כֹּה וּמַצְפָּצֵף
כֹּן יִתְבַּע לְדִינָם.

עוֹד מַעֲט וְהָעִיר נִהְפָּכֶת
עַל עֲכָבְרִים וְאַנְשִׁים,
עַל הַעֲיִנִּים הַמְשַׁפְּלוֹת בְּמַחֲסוֹמֵי הַדְּרָכִים,
עַל הַמַּתִּים, כּוֹבְשֵׁי הָהָר,
תְּמוֹנֵת נוֹף מוֹלֶדֶתָם,
עַל הַתְּנַחֲלִיּוֹת אֲשֶׁר הֵיוּ וְהַתְּנַחֲלִיּוֹת מַצְדָּה,
עַל הַשׁוֹאָה שֶׁהִיָּתָה, וְעַל זֶה הַבָּאָה,
עֲלֵינוּ וְעַל בְּנֵינוּ, עַל הַצִּיר הָעֵם,
עַל קִדְּיֵשׁ קִבְרָנוּ וְעַל קִדְּיֵשׁ קִבְרָם.
וְאֵל נֹאמֵר אֲמֵן, וְאֵל נִדְבָר בְּשִׁפְתָם,
וְאֵל נִלָּךְ עוֹד לְשִׁטְתָם, בְּחֻקֵּיהֶם, בְּעוֹלָתָם.

עוֹד יוֹם, עוֹד יוֹמִים - וְהָעִיר נִהְפָּכֶת,
וְאִם לֹא תִהְפֹּךְ, הִפְכוּהָ!

Ir banko ryklių křištolinių taurių skambesio.
Ant mūsų darbo vaisių vartotojų, Izraelio faraonų,
Šalia kurių mes visi nelyg skruzdėlės.
Jei krisime, mus pakeis mūsų vaikai:
Jiems uoliai tarnaujantys vasalai, technikai ir samdiniai.

Netrukus miestas apsivers
Ant žeminamų mokytojų darbo
Ir valstybės subsidijų amžinai mokytis
Pasmerktiems ješivos auklėtiniais,
Kuriuos visi sutartinai privalome išlaikyti.
Ant politikos lobistų ir balsuotojų procesijų,
Partijų būstinių, plakatų ir proklamacijų;
Ant balsadėžių, seniai ištuštėjusių
Nuo mūsų nutilusių balsų.

Netrukus miestas apsivers
Ant nusivylusiųjų ramybės ir neveikla užimtųjų;
Ant mūsų minčių, kurios net ne mūsų,
Ir televizorių ekranų švytėjimo,
Į kurį nelyg nakvišos tiesiam rankas.
Ant ėriuko tylėjimo ir vilko iškalbos,
Skaitytojų skonį tenkinančių laikraščių
Ir kraujingą mėsa godžiai kertančių engėjų geluonies.
Neatsiranda nė vieno, kuris išdrįstų praverti burną,
Idant nebūtų jų teisiamas.

Netrukus miestas apsivers
Ant pelių ir žmonių,
Ant akių, kely nuolat ieškančių kliūčių;
Ant mirusiųjų, kalno užkariautojų
Ir jų tėvynės kraštovaizdžio,
Aušvico ir Masados gyvenviečių,
Buvusio ir būsimo holokaustų;
Ant mūsų ir mūsų vaikų, mūsų tautos atolo,
Ant Kadišo, aidinčio prie mūsų ir jų kapų.
Nesakykime *amen*, nekalbėkime jų kalba,
Nevaikščiokime jų keliais, nesivaikykime jų įstatymų ir nusižengimų.

Diena ar dvi – ir miestas apsivers,
O jei neapsivers, (tai eik ir) pats jį apversk!

בירה

לרצח המִשְׁלֵם אֵין סְבוֹת, אָמַר
 לרצח המִשְׁלֵם דְּרוֹשׁ אוֹבֵיקֵט מִשְׁלֵם
 כְּמוֹ שֶׁהִיא אַז בְּאוֹשׁוֹיץ
 לא המִשְׁרָפוֹת, כְּמוֹכֵן, אֲלֵא כְּמוֹ
 אַחֵר כִּי, מִחוּץ לְשַׁעוֹת הָעֲבוֹדָה, אָמַר
 וְהַשְׁתַּתֵּק
 מִבֵּיט בְּקֶצֶף
 וְלוֹגֵם

הַרְצַח הַמִּשְׁלֵם הוּא אֶהְבֶּה, אָמַר
 הַרְצַח הַמִּשְׁלֵם לֹא מִבְּקֵשׁ דְּבַר מִשְׁלֵם
 רַק לִתֵּת כֶּפִי יְקַלְתֶּךָ
 אֶפְלוּ בְּזִכְרוֹן הַלְפִיתִהּ, הַחַיִּים עֲדִין
 נִצָּח. אֶפְלוּ הִילּוֹת שֶׁעָרְסְלוּ אֶת הַיָּד
 אֶפְלוּ הַשֵּׁתָן שֶׁנִּפְל כְּמוֹ חֹסֵד עַל הַבֶּשֶׂר הַקָּר
 אֶפְלוּ הָעֶקֶב שֶׁהָעִיר עוֹד אֵינְסוֹף
 אֶפְלוּ הַשֶּׁקֶט
 אָמַר
 מִבֵּיט בְּקֶצֶף

נִכּוֹן, עֲבוֹדָה הַגּוֹנָה
 מִשְׁחַרְרֵת הַרְבֵּה, אָבֵל
 רִצַּח מִשְׁלֵם אֵינוֹ מֵאֲבֵד
 אֶפְלוּ טָפָה אַחַת
 כְּמוֹ שֶׁפְּתִים שֶׁל יָלֵד, הַסִּבִּיר
 כְּמוֹ חוֹל וְקֶצֶף
 כְּמוֹ שֶׁאַתָּה
 שׁוֹמֵעַ
 שׁוֹתֶה וְשׁוֹמֵעַ

אהבה מכשפת

אֵיךְ

אֵיךְ אָמַר לָךְ? - אֶת קְרוֹבָה מִנְּשָׂא
 אֶת הַפְּרִי הַפּוֹקֵעַ בִּלְבָב
 אֶת הַשֵּׁם הַנִּשְׂא בִּפְהַּ הָאֵלִים
 כְּמוֹ יָם בְּכֶף אֲדָמָה
 אֲנִי נֹגֵעַ וּמִקְנָא בִּידֵי הַנוֹגַעַת
 נֹגֵעַ וּמִתְגַּעֵגֶע לְגַעַת

בְּהִלֵּת הַרְגַע שֶׁאֵינֶנּוּ חוֹלֵף
 אֶת כָּאן בְּתוֹךְ כָּאן בְּתוֹךְ כָּאן
 כָּאן אֵשׁ הַנִּשְׁמָה בּוֹעֶרֶת
 כָּאן הַלֵּב אֵינֶנּוּ אֶכֶל

Alus

Tobulam žudikai nereikia priežasčių, pasakė jis.
 Tobulam žudikai reikalingas tobulas objektas,
 Kaip Aušvice ir nutiko.
 Aišku, ne krematoriumai, bet tai,
 kas vykdavo vėliau, po darbo valandų, pasakė ir
 nutilo.
 Spitrija į putotą alų,
 Gurkšteli šlakelį.

Tobulas žudikas – meilė, pasakė jis.
 Tobulam žudikai nereikia nieko tobulo,
 Tik duoti, kiek gali.
 Net prisiminus smaugimą, gyvenimas
 Vis dar amžinybė. Net ranką supuojantys stūgavimai,
 Net šlapimas, kaip malonė pasipylęs ant atšalusio kūno,
 Net bato kulnas pažadina dar vieną amžinybę,
 Net ir tylą,
 Pasakė
 Žiūrėdamas į putą.

Tiesa, tikras darbas
 Išlaisvina, bet
 Tobulas žudikas pro šalį
 Nepraliejia nė lašelio kraujo.
 Kaip vaiko lūpos, paaiškino,
 Kaip smėlis ir puta,
 Kaip tu,
 Klausantis,
 Geriantis ir klausantis.

Meilė kerėtoja

Kaip?

Kaip tau pasakyti? Tu per arti tave išverti.
 Tu širdyje sunokęs vaisius.
 Tu – vardas nebylio lūpose
 Kaip jūra žemės delne.
 Liečiu ir pavydžiu liečiančiai rankai,
 Liečiu ir ilgiuosi liesti.

Nekintančios akimirkos siaubas:
 Tu čia, viduje, čia, viduje, čia.
 Čia dega sielos ugnis,
 Širdis čia nesuvartota.

יֵרֵחַ

הַחֵיָה שֶׁבִּין רֶגְלֵי מִילָלָת
אֶל הַחֵיָה שֶׁבִּין רֶגְלֵיָהּ.

הַיָּרֵחַ שֶׁבִּין שְׁנֵי מִילָל
אֶל הַיָּרֵחַ שֶׁבִּלְבָּר.

הַחֵיָה שֶׁבִּלְבִי מְרִיחָה אוֹתָךְ תָּמִיד.

לִיד הַמַּקְדָּשׁ

לִיד הַמַּקְדָּשׁ / אֶסֶד מִקְבֵּץ לֶחֶם / עֲבָדָאֲלָלָה - קֶסֶף.
בְּסֻמוֹךְ / בֵּין דּוֹכְנֵי הַקְּמָעוֹת וְהַקְּטָרֶת / מוֹסְטָפָה מִקְבֵּץ כּוֹכָבִים / עֵיסָא מִקְבֵּץ אֶהְבָּה
מוֹשִׁיטִים קְעָרוֹת נִדְבָה פְּעוּרוֹת / אֶל כָּל עוֹבֵר וְשֹׁב.
מִנְסוֹר מִקְבֵּץ אֶמֶת / גִּלְאֵל מִקְבֵּץ חֹפֶשׁ / עוֹמֵר - חַיִּים.

וְהוּא? / הוּא מִקְבֵּץ לֹא-כְלוּם / אֲבָל אִישׁ לֹא נוֹתֵן לוֹ / וְלוֹ גַּם אֶחָד.
קְעָרְתוֹ מִתְמַלֵּאת / בְּמִבְטִים חֲטוּפִים / נִדְבוֹת מַלִּים וּמִחֲשָׁבָה / אִשׁ, אֶדְמָה, אֲוִיר / מִמְלָכוֹת / שְׁקוּיֵי פֶלֶא,
גְּאֻלוֹת.
הוּא הוֹפֵךְ אֶת הַקְּעָרָה / וּמְרוֹקֵן אוֹתָהּ אֶרֶצָה / אֲבָל הִיא עֲדִין / גְּדוֹשָׁה לְמַדִּי.
"אֲנִי יֵקֶר", הוּא כּוֹתֵב עָלֶיהָ / וּמְמַלְאָה עַד שְׁפָתֶיהָ / בֵּינָן אָדָם. / עֲקָשׁוֹ הוּא שׁוֹתָה - בִּלְגִימָה אַחֶת. / אֶה, לֹא,
לֹא רִיקָה! / הוּא מְנַפֵּץ אוֹתָהּ / בְּמִכָּה. / שְׁבָרִים עַל הָאֶרֶץ. /
אֲבָל עֲקָשׁוֹ הִיא נִרְאִית / מְלָאָה מִתְמִיד: / מִתְרַבֶּה.

לִיד הַמַּקְדָּשׁ / אֶסֶד מִקְבֵּץ בֶּשֶׂר / מוֹסְטָפָה - צִדְפִּים / עוֹמֵר - קִירוֹת. / לִידוֹ / לִיד הַמַּקְדָּשׁ / אֵין שׁוּם / מַקְדָּשׁ.

Mėnulis

Žvėris mano tarpkojy staugia
Žvėriui tavo tarpkojy.

Mėnulis mano tarpdanty staugia
Mėnuliui tavo širdy.

Žvėris mano širdy visada tave užuodžia.

Prie šventyklos

Prie šventyklos / Asadas maldauja duonos, / Abdala – pinigų.
Visai netoliese / tarp amuletų ir smilkalų prekystalių / Mustafa prašo
žvaigždžių, / Isa – meilės.
Tiesia / praeiviams žiojėjančius išmaldos indus.
Mansuras meldžia teisybės, / Džalalis – laisvės, / Omaras – gyvenimo.

O jis? / Jis nieko neprašo, / bet niekas nesusimyli; / nė vienas.
Jo ištiesta lėkštė / prisipildo atšiaurių žvilgsnių, / žodžių ir minčių
išmaldos, / ugnies, žemės, oro, / karalysčių, / stebuklų / ir išganymų.
Jis apverčia išmalda ištiestą lėkštę, / ir visas turinys pabyra ant žemės,
/ bet ji vis dar / pilna.
„Brangus aš“, ant jos užrašo / ir pripildo sklidiną / raudonojo vyno. / Tada
vienu mauku iki dugno jį išgeria. / Ak, ne, lėkštė netuščia! / Vienu smūgiu
/ ją sudaužo. / Šukės pažyra ant žemės. /
Dabar lėkštė atrodo / pilnesnė nei kada nors: / be to, jų visa gausybė.

Prie šventyklos / Asadas prašo mėsos, / Mustafa – jūros kriauklių, /
Omaras – sienų. / Šalia jos, / Šalia šventyklos, / Nėra / Jokios šventyklos.

SIGITAS PARULSKIS

Sigitas Parulskis (g. 1965 m. Obeliuose) – poetas, dramaturgas, eseistas ir vertėjas. Vilniaus universitete studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą. Keleto poezijos knygų, kelių esė rinkinių ir šešių romanų autorius. Taip pat parašė keletą pjesių teatrui. 1991 m. buvo apdovanotas Zigmo Gėlės premija už geriausią metų debiutą. 1995 m. už poezijos knygą *Mirusiųjų* pelnė Jotvingių premiją. Autoriaus pjesė *Iš gyvenimo vėlių* 1996 m. pelnė Kristoforo apdovanojimą už geriausią teatro pjesės debiutą. S. Parulskio pirmasis romanas *Trys sekundės dangaus* tapo geriausia 2002 metų knyga ir pelnė Lietuvos rašytojų sąjungos premiją. 2004 m. apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija. Autorius pelnė šiuos tarptautinius apdovanojimus: Der Stiftung Preussische Seehandlung – 2009 m.; LCB (Berlin), Bank Austria Literaris – 2009 m., Kulturkontakt, Vienna; H. C. Artmann stipendium – 2010 m. Į lietuvių kalbą išvertė D. Charms, A. Čechovo, L. Andrejevo, J. Brodskio, O. Mandelštamo, V. Jerofejevo, D. Gorčiovo, A. Turgenevo, S. Shepardo ir kt. kūrinių. S. Parulskio kūryba versta į latvių, suomių, italų, lenkų, čekų, prancūzų, vokiečių, graikų, švedų, norvegų, rusų, anglų ir kitas kalbas. Gyvena Vilniuje.

Fotografijos autorė
Margarita Vorobjovaite

Sigitas Parulskis (b. 1965 in Obeliai, Lithuania) is a poet, playwright, essayist, novelist and translator. He majored in Lithuanian language and literature at Vilnius University. Parulskis' works include several books of poetry, several books of essays and six novels. He is also the author of several plays and scripts for theatre. In 1991 Parulskis won the Zigmąs Gėlė Award for the best literary debut of the year. In 1995 his achievement in the book of poetry *Mirusiųjų* (Of the Dead) was recognized by the prestigious Yotvingian Award. His play *Iš gyvenimo vėlių* (From the Lives of the Dead) received the 1996 Kristoforas Award for the best young artist's theatre play debut. The novel *Trys sekundės dangaus* (Three Seconds of Heaven) was recognized as the best book of the year and was awarded the Lithuanian Writer's Union Prize. In 2004 Parulskis received the National Prize in Literature. He has won the following international awards: Der Stiftung Preussische Seehandlung – 2009; LCB (Berlin), Bank Austria Literaris – 2009, Kulturkontakt, Vienna; H.C. Artmann stipendium – 2010, Salzburg. Sigitas Parulskis has translated into Lithuanian works by A. Chekhov, D. Kharms, L. Andreyev, Y. Brodsky, O. Mandelshtam, V. Yerofeyev, D. Gorchov, A. Turgenov, S. Shepard and others. Works by Parulskis have been translated into Latvian, Finnish, Italian, Polish, Czech, French, German, Greek, Swedish, Norwegian, Russian, English and other languages. He lives in Vilnius.

Lietuva

Širdies treniruotės

Iš ryto minu elipsinį treniruoklį
šiek tiek geometrijos, šiek tiek
literatūros dėsnių, be abejo, dar gravitacija, ir ontologija, viskas
ką matau, ką jaučiu, viskas veikia mane, minantį elipsinį treniruoklį

ten, toluoj ant kalvų Misionierių vienuolynas
ir Viešpaties Dangun žengimo bažnyčia, dar toliau, Vizitėčių
arba Jėzaus širdies
šventovė, patekusi į kalėjimo teritoriją
minu treniruoklį, žiūriu į didelę Jėzaus
širdį, suveržtą spygliuotomis vielomis

vieną rytą kaip tik iš ten į dangų kyla
karšto oro balionai, iš toli atrodo, kad kyla tiesiog
iš bažnyčių, iš vienuolynų:

mūsų

maldos, tai kas žmogiška, netvaru nyra į debesis, mūsų
žodžiai, mūsų svajonės, mūsų kančios
spalvoti balionai, tuščiaviduriai, lengvesni už orą, už žemę
kurią palikdamas
į dangų bėga Viešpats Dievas, ir dabar mes jau būsim visai vieni

Lithuania

Cardiac Workout

Mornings, I tread the elliptical trainer –
a bit of geometry, a bit
of literary laws, no doubt some gravity, ontology, everything
I see, feel, affects me while I tread the elliptical trainer

there, in the distance on the hill, the Missionary Convent
and Church of the Assumption, even farther, the shrine
of the Visitation, or the Sacred Heart of Jesus Church
now in prison walls,
I tread the trainer looking at Jesus' heart
wound in barbed wire

and right from there one morning
I see the hot-air balloons rise – from afar they seem
to come right out of the churches and convent:

our

prayers, what is human, and fragile, flies up into clouds, our
words, our dreams, our sufferings
are colored balloons, hollowed, lighter than the air and earth
that the Lord Almighty
leaves apace, leaving us completely alone

matau šią misteriją mindamas treniruoklį, iš geometrijos peršokdamas
į literatūrą, jaučiuosi šiame reginyje nutylėtas, praleistas
kažkur tarp lengvabūdžio baliono ir sunkios architektūros,
tarp sielos ir jos išganymo, užmirštas, o gal
atvirkščiai – sąmoningai paliktas žemėje
treniruoti Jėzaus širdies raumenų, jeigu kartais
jeigu netyčia
jis sugalvotų sugrįžti

žvaigždė

arklys su balta dėme kaktoje
vardu Žvaigždė

mums patiko jį glostyti, lietėme baltą dėmę
ir sakydavom – glostome žvaigždę

mano draugas bėgdavo greitai, beveik kaip žirgas
mokykloje jis buvo bėgimo žvaigždė, niekas negalėjo pavyti
kartą užkliuvo, suklupo ir jo kaktoje atsirado
žvaigždė – juokingas penkiakampis randas

jis žuvo tarnaudamas svetimose armijose, svetimame
Afganistano kare
kūną parvežęs kariškis tvirtino, kad
snaiperis pataikė tiesiai į kaktą

užsimerkiau, ištiesiu ranką
ir vėl mudu su draugu glostome baltą dėmę
glostome žvaigždę
ir jis toks greitas, niekas jo negali pavyti

nei tiesa
nei šviesa
nei per skliautą
nerianti žvaigždė

I watch this mystery while treading the trainer, jumping
from geometry to literature, feeling silenced in this spectacle, left
somewhere between the frivolous balloons and heavy architecture,
between the soul and its salvation, forgotten, or perhaps
the opposite – consciously left on earth
to train the heart muscle of Jesus, if sometimes,
if inadvertently
he would decide to return

star

a horse with a white mark on his forehead
named Star

we liked to pet him, touching the white stain,
saying, we're petting a star

my friend ran fast, almost like a steed
he was a track star at school, no one could catch him –
once, he tripped, fell, and a star was born
on his head – a funny five-sided scar

he died serving a foreign army, in the foreign
Afghan war –
when the body was brought home,
the sending soldier said he was shot through the head

I close my eyes, stretch out my hand
and the two of us caress the white stain again
caressing the star
so fast no one can catch it

neither truth
nor light
nor a star
falling through the firmament

apie formatą

skaitydamas Natalie Goldberg knygą
 atkreipiu dėmesį į jos mintį:
 svarbu pasirinkti į ką rašyti, nes
 išoriniai dalykai veikia vidinius
 mažas puslapis gali provokuoti
 mažas mintis ir atvirkščiai
 vienokios mintys bus užrašytos ant
 pašto ženklo, kitokios ant dangaus
 drobės
 prisimenu lietuvius tremtinius, Sibire rašiusius
 filosofinius traktatus ant beržo
 tošies
 galiausiai jie patys virto medžiais, beržais
 eglėmis ir drebulėmis, grįžo į pasakos
 mito pasaulį
 ir aš jų krauju
 aš ant jų kūnų dabar
 mėginu vėl parašyti
 ką nors be galo svarbaus, ką nors
 absurdiškai nereikšmingo
 ką nors apie mus, išlikusius

darbas kaip visi

viskas taip šūdina, viskas, nuo galvos ligi
 kojų, visi santykiai, visi kaimynai, visi atsiminimai
 regis, kartais jau pamatau šviesos spindulį, jau
 blyksteli viltis, kad visas šis šūdas baigsis, kad galėsiu
 nors kartą įkvėpti gryno švaraus gyvenimo
 bet ne, ir vėl užgriūva krūva šito šūdo, ir vėl, ir vėl
 ir taip be paliovos, kaip mano tėvams, kaip mano seneliams,
 kaip visiems mums, besikapstantiems šioje milžiniškoje likimo krūvoje

kita vertus, darbas yra darbas, – atsidūsta šūdvabalis, užsimeta
 ant peties priešpiečių krepšelį ir su kitais
 šūdo broliais ropoja į savo gyvenimą

on formats

reading Natalie Goldberg's book
 my attention was drawn to this thought:
 it's important to choose the thing you write in because
 external things influence internal ones
 a small page can provoke
 small thoughts and the other way around
 certain thoughts will be written on
 postage stamps, others on the sky's
 canvas
 I recall Lithuanian deportees in Siberia
 who wrote philosophical tracts on birch
 bark
 finally becoming trees themselves, birches
 firs and quaking aspens, returning to the world
 of mythical stories
 and now, with their blood
 and on their bodies
 I'm trying to write again
 something unfathomably important, something
 absurdly unmeaningful
 something about us, the remnants

work like any other

everything is so shitty, everything from head to
 foot, all relationships, all neighbors, all memories
 it seems that sometimes I see a ray of light, that hope
 flashes a sign that all this shit will end, that I could
 finally breathe the clean air of the good life
 but no, another pile of shit pours down, and again, and again
 without end, just as for my parents, for my grandparents,
 and for all of us, toiling in this humongous pile of fate

on the other hand, work is work – so sighs the dung-beetle as he grabs
 his lunch bag, and together with his other
 shit brothers, plods into the rest of his life

Leipcigo geležinkelio stotis

Vokiškos geležinkelio stotys, jos įspūdingos, gniaužia kvapą
Iš pradžių saugumo jausmas, paskui išsiskyrimo melancholija
erdvumas primena bažnyčias, šventyklas, tarsi tai būtų vieta, kur greitai
įvyks pasikeitimas, iš pragaro, per skaistykla, per Leipcigo
Geležinkelio stotį pateksiu į traukinį, kuris pakeliui į kokį nors
Greito gyvenimo rojų

Prisimenu Berlyno stotį, prisimenu Frankfurto geležinkelio stotį
Karaliaučiaus, esu čia ir kartu visose Vokietijos geležinkelio stotyse
Su nepažįstamais žmonėmis, jie visi skuba, visi nori iš pragaro, per
Skaistykla į rojų, ant lagaminų sėdi Miltonas ir Dantė, ir W. Bleikas
ir kiti pabėgėliai su ryšuliais, lagaminais, kuriuose supakuota
Tėvynė ir visas gyvenimas

Išvykstu iš čia ir iš visur tuo pačiu metu
esu anapus laiko, bet mirtinai įklimpęs šioje erdvėje
Leipcigo geležinkelio stotyje, su dešrele, su *Bratwurst* burnoje

Vokiškos geležinkelio stotys, jos įspūdingos, ypač
tos, panašios į stiklinį
vorą, iš jo papilvės
nusidriekia metalinės, tviskančios gijos, apraizgiusios
visą Europą, visus mūsų kelius iš dabarties pragaro į ateities rojų

Čia, Leipcigo geležinkelio stotyje rašau *StarBucks*
kavinėje, šalia snaudžia pavargusi, iš karo zonos pabėgusi moteris
tikiusi, tėvynė jos kuprinėje nesprogs iš ilgesio ar iš pykčio

Poetai profesionalai

*(vienos įstaigos darbuotoja man pasakė, kad anąsyk skaičiau
profesionaliai
pasibjaurėjau savimi ir parašiau)*

prisimenu poezijos skaitymus, kai buvau jaunas
virpėdavau visas, svaigdavau galva, tirtėdavau rankos, tarsi
būčiau patekęs į sakralinės paleistuvybės šventyklą
nes poezija
buvo geismas, po velnių
poezija visada yra geismas, tik dabartiniai tekstai
pasidarė baisūs nuobodos, politiškai korektiški, pseudofilosofiški
poetai tyrinėja savo šiknaskylių konsteliacijas, paisto

Leipzig train station

German train stations are impressive, they take your breath away:
first a feeling of safety, then the melancholy of separation,
with the spaciousness of churches, shrines, as if they're places
where a change will quickly happen, from hell, to purgatory, through the Leipzig
main station I'll get to a train on the way to some
fast life paradise

I remember the Berlin station, I remember the Frankfurt station,
in Koenigsberg I feel myself in all of Germany's train stations,
together with unfamiliar people, always in a hurry, all of them wanting
to get out of hell, through purgatory, and on to paradise,
Milton and Dante sitting on suitcases, Blake and other refugees
carrying luggage and bundles which
contain their homelands and their lives

when I depart from here I'm everywhere at the same time,
on the other side of time, but now I'm mortally stuck
in the space of the Leipzig station, with a bratwurst in my mouth

German train stations are impressive, especially
those shaped like a glass spider
from whose belly
spread shiny metal threads, winding round
all of Europe – all our roads from present hell to future heaven

here, in the Leipzig train station, I'm writing in Starbucks and
a tired woman, escaped from some war zone, snoozes by my side
and I hope that the homeland in her pack will not explode
from either yearning or anger

Professional Poets

*(One institution's worker said that, last time, I read very professionally
and that picture of myself made me sick, so I wrote this)*

I remember a poetry reading when I was young
and all atremble, my head spinning, hands shaking as if
I had arrived at the sacred shrine of libertinism
because poetry
was desire – for fuck's sake
poetry is always desire, it's just that contemporary texts
are so boring, so politically correct, pseudo-philosophical
poets investigating their asshole constellations, prattling
on about about politics, something from the front pages

kažką nusitvėrę iš politikų, iš pirmųjų laikraščių puslapių
 apie visuomenės negeroves ir labdaringą našlaičių žudymą
 velniop visa tai, stverkit metaforą ir parsivertę
 čia pat, scenoje suvarkite jai iki smegenų savo stangrią, savo
 netramdomą aistrą
 kruškitės, kol kapšeliai pamėls, niekam neįdomi nuosaiki
 ir tvarkinga poezija
 eilėraštis turi taškytis sėkla ir krauju, tegul jis
 vaitoja ir aikčioja, kvatoja ir stebisi
 tegul deda didelį savo poetinį organą ant visų
 išmintingų, tvarkingų
 susišukavusių ir pasikvėpinusių apkiautėlių, vadinančių save
 poetais profesionalais
 neegzistuoja toks dalykas, poetas yra amžinas
 mėgėjas, tas kuris mėgaujasi, tas
 kuris skanauja, ragauja, persiryja ir apsišika, ir kreta po
 stalų ir vėl prisikelia
 tegul tekstas trenkia prakaitu, tegul vynu, cigaretėmis, moters tarpkoju
 tegul jis braška kaip blogai sukalta pašiūrė, bet braška nuo
 vėjo, nuo žemės drebėjimo, nuo naikintuvų kaukimo
 tegul spindi, tegul siūbuoja, spjaudosi
 ugnimi ir lavonais kaip griūvantys Dvyniai, tegul klausytojus
 ir skaitytojus drasko į gabalus
 kaip musulmonas savižudis plėšo krikščionis
 o jeigu juokaudamas driokstelėja
 bezdala, tai tokį, kad stiklai išbyrėtų, tegul springsta, spjaudosi, darkosi
 kad tik būtų gyvas, kad plaktų, riaumotų, kad plyšinėtų išilginiai
 ir skersiniai
 jo sielos raumenys, nes nieko nėra bjauriau
 už poetą
 kuris į eilėraščių ateina kaip į darbą
 (paūzė, reikšminga)
 jis perskaito ką parašęs, palaukia, kol atvės, kruopščiai
 supakuoja, nuneša į saugyklą
 paskui sutvarko darbo vietą
 dezinfekuoja poetinius įrankius
 surenka kruvinas metaforų drožles
 sušluoja nešvankių žodžių pjuvenas
 ir eina namo, darbo diena baigėsi

about society's ills and the charitable murder of orphans:
 to hell with all that, grab a metaphor and throw it down
 right here on the stage and fuck its brains out with your rubbery
 resilient passion
 and screw until your balls go blue, for no one's interested
 in clean poetry –
 a poem has to spatter blood and seed, so let it
 moan and screech, laugh and wonder,
 let it put its big poetic organ on all
 the wise and orderly,
 well-groomed and perfumed fuddy-duddies calling themselves
 professional poets
 for such a thing does not exist, a poet is an eternal
 aspiring amateur, one who suspires, imbibes, surfeits and shits
 falling under the table and rising again –
 let the text reek of sweat, wine, cigarettes and women's slits
 let it shake like a badly built shed, but shaken by wind
 earthquakes, the screech of fighter jets
 let it shine, sway, spit fire
 and corpses like the falling Twins, let it slice
 listeners and readers to shreds
 like Muslim suicide bombers cutting down Christians
 and if in making a joke, it squeezes out
 a fart, then let it be one that splinters glass, let it choke, gag, gambol
 as long as it's alive, swims, bellows, splits its seams
 longitudinally
 and latitudinally along its soul's muscles
 because there is nothing worse
 than a poet
 whose poem comes to work:
 (pregnant pause)
 he reads what he wrote, waits until it cools,
 assiduously packs it up, carries it to its pen
 then cleans his workplace
 disinfects his poetic tools
 collects the bloody shavings of metaphors
 sweeps up the dust of dirty words
 and goes home, the workday done

VITALIJA PILIPASKAITĖ- BUTKIENĖ

Vitalija Pilipauskaitė-Butkienė (g. 1981) – poetė, literatūrologė, dula. Trijų vaikų mama. Vilniaus universitete baigė lietuvių literatūros magistro studijas. Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas debiutinę V. Pilipauskaitės-Butkienės knygą *Kvėpuoju* išrinko viena iš dvylikos kūrybiškiausių 2015 m. knygų. Už geriausią 2015 m. poezijos debiutą autorei įteikta Zigmō Gėlės premija.

forolobis.lt

Vitalija Pilipauskaitė-Butkienė (1981) is a poet, scholar, and practicing doula. She is the mother of three children and received her Master's degree in Lithuanian literature from Vilnius University. In 2015, her debut book, *I Breathe*, was selected by the Lithuanian Institute for Literature and Folklore as one of the year's 12 most creative books. In the same year she was awarded the Z. Gėlės Prize for best poetry debut.

Lietuva

Mažutytei

*Ar jūs tikrai nematote ir negirdite, kaip baisiai tyli
mūsų pačios gražiausios ir geriausios mergaitės?
Agnė Žagrakalytė*

|

kai pradėjau rašyti Istorijas,
norėjau parašyti ir apie tave

žinojau, buvai geras žmogus
tiek daug visko buvai išsaugojusi,
regis, gražaus

tačiau kad ir kiek kviesdavau,
prieš akis nelikdavo nieko daugiau

tik nuo tabako įrudę pirštai

išvysdavau nagus:
suragėjusius,
paukščiškus

nieko daugiau

staiga viskas užlūždavo

Lithuania

For Daddy's Girl

*Are you really so blind and deaf to how frightfully silent
our best and brightest girls are?
Agnė Žagrakalytė*

|

when I began to write Stories
I wanted to write about you as well

I knew you were a good person
I preserved so much, it seems,
that was beautiful

but no matter how often I tried
the only thing I could bring to mind was

tobacco stained fingers

I'd see nails:
horny
talons

nothing more

then suddenly everything would collapse

šitaip trisdešimt metų,
ilgus trisdešimt metų nešiojauši

kaip mane draskė,
kaip draskė

tebedreskia

II

atsimenu, numirei,
atsimenu, pasikviete ir mane,
sakytum, neartimą,
kad atsisveikintum

niekada daugiau
nesapnuodavau

bet buvau išdidi,
pamačiusi mirštantį

III

viskas rodėsi normalu,
normalūs santykiai šeimoje,
normalūs namai,
normalūs žodžiai normaliomis progomis

tik kodėl, kodėl taip skaudėdavo,
kai praeidavai,
kodėl mano šuo šitaip siusdavo
tave pamatęs,
kodėl norėdavau valgyti tik taip, kaip tu,
sėdėt tau ant kelių,
kodėl vis sukiojauši ten
ir kuo buvo gražus man tas tavo juodumas

IV

net baisu, kad šitiek atsimena ji,
ta
atmintis

nuo manęs nepriklauso

it was like this for thirty years,
I carried it for thirty long years

how it tore at me,
how it tore

it still tears

II

I remember, you died
I remember, you asked me as well,
not that we were close,
to come and say goodbye

I no longer
dreamt of you

but I was proud,
seeing you dying

III

everything appeared normal,
normal familial relations,
normal home,
normal words at normal occasions

so why, why did it hurt so much,
when you passed by,
why did my dog go crazy
at the sight of you,
why did I only want to eat just like you,
to sit on your lap,
why was I always squirming there,
what was so beautiful to me about your darkness

IV

it's frightening she remembers this much,
that
memory of mine

it's not up to me

kelnės, švarkas, megztinis,
užlopytos tankiai rankovės,
kvapai

blizga keliai nudilę
plaukai,
siauras veidas, ūsai,
dantys
kaip dantys –
arba ne – lyg nagai,
ir rankos lyg būtų grobuonies,
lyg taikosi griebti

jau tuoj, jau tuoju, jau tuojausiai

nebijok,
mažutyte,
saldainis

V

nurudę nėriniai,
stalelis,
butelis,
peleninė,
užkanda,
kėdė,
švarkas

klykiu naktimis
nubudusi,
šlapia lova,
kakta,
siaubas ir
šaltis

o ji tik ateina ir liepia miegoti,
niekada nepaklausia, kas man yra

ar aš būčiau žinojusi,
ar būčiau galėjusi pasakyti jai,
kas yra,
jei tik po trisdešimt metų išplaukia silkėmis,
smarve

pants, jacket, jumper
densely patched sleeves,
scents

the shine of worn knees
hair,
a narrow face, a moustache,
teeth
like teeth –
or no – like talons,
and predatory hands,
always ready to grab

just now, just now now, just nownownow

don't be afraid,
baby-doll,
here's a sweetie

V

brownd lace,
a little table,
a little bottle,
an ashtray,
a bite to eat,
a chair,
a jacket

I scream in the night
waking,
bed wet,
forehead too,
terror and
cold

and she just comes and tells me to go back to sleep,
never asks what's wrong

would I have even known
would I have been able to tell her
what was wrong,
if only now, after thirty years, the stench of herring
flows out

ir mane vis dažniau nei iš šio, nei iš to
vimdyti ima

VI

daugybę metų daugybei vyrų rėkdavau:
nekenčiu jūsų varpų,
nekenčiu jūsų kvapo,
skonio nekenčiu jūsų, nekenčiu

tyliai rėkdavau, mintyse,
rydama juos, vieną po kito,
daugybę metų,
nei veidų neatsimenu, nei vardų

tik kaip man skaudėjo, dieve,
kaip man skaudėjo

kiekvieną kart, kai sutikdavau
palinkti prie kelių antukų,
kai užuosdavau juos,
kai pajusdavau delnus ant savo pakaušio
kantriai kentėdavau –

VII

atsimenu kambarį,
klyksmą,
atsimenu, kaip drebu,
visas pasaulis išlėkęs į šipulius

mano lovytė šlapia,
mano suknytė šlapia,
mano galvytė šlapia

dieve dieve dieve,
kodėl skauda nuo to,
kuris žada ginti

neverk, mažutyte,
štai tau saldainis

and more and more often, for no reason,
I have to vomit

VI

for many years I shouted at many men:
I hate your dicks,
I hate your smell,
I hate your taste, I hate you

I shouted quietly, in my mind,
swallowing them, one after the other,
for many years,
I don't remember their faces, their names

only how I hurt, oh god
how I hurt

everytime I agreed
to lower my head to their trouser zippers,
when I smelled them,
when I felt their palms on the back of my head
I suffered patiently --

VII

I remember the room,
the scream
I remember trembling
the whole world broken into shards

my little bed, wet
my little dress, wet
my little head, wet

oh god oh god oh god
why does my protector
hurt me so

don't cry baby-girl,
here's a sweetie for you

VIII

po daugelio metų –

tas pats veidas,
ūšai,
plaukai,
tas pats kraujas –

užspaudęs mane mano pačios kieme,
nepilnametę

bijau ir didžiuojuosi,
viskas pažįstama

žada atvažiuoti, paimt iš mokyklos,
šnabžda,
siekia liesti krūtis,
aš lyg durnelė juokiuosi,
nebėgu,
tyliu,
viskas pažįstama,
štai, imk, mažutyte,
saldainis

paskui ištisus metus drebu kasdien
išeidama iš mokyklos,
dairydamasi,
kur jis, ar jau, ar yra,
bijodama, kad ims ir atvažiuos
arba ne

IX

pykstu,
siautėju kaip sužeista anakonda,
ryju savo uodegą,
ryju save visą,
nesuprasdama

kodėl tai man reikia šitaip gerti,
kodėl tai man reikia šitaip šokti girtai ant stalų,
kodėl tai man reikia šitaip bėgti nuo tų, kurie myli,
pas tuos, kurie niekina,
kurie patys savęs irgi nekenčia,

VIII

after many years –

the same face,
whiskers,
hair,
the same blood –

clutching me in my own yard,
a minor

I'm afraid and I'm proud,
everything is familiar

he promises to come, to pick me up from school,
he whispers,
tries to touch my breasts,
like an idiot I laugh,
I don't run,
I'm quiet,
everything is familiar,
here, take it baby-doll,
a sweetie

for years afterwards I tremble every day
when I leave school
looking around –
where is he, already, is he here?
afraid he'll come
afraid he won't

IX

I'm angry,
I thrash like an injured anaconda,
I swallow my tail,
I swallow myself whole,
failing to understand

why must I drink like this,
why must I dance drunk on tables like this,
why must I run from those who love me,
to those who degrade me,
to those who can't even stand themselves,

kodėl tai mano lūpose pieštukai, cigarai, vyrukai,
kodėl tai mano gerklė ryja sėklą ir spjaudos krauju,
kodėl tai mano krūtys juos traukia
ir iš kur tie sijonai ant klubų,
kodėl jie banguoja, kodėl

tai juk ne aš

tebūna prakeikta
diena, kai gimiau,
tokia išsidaužiusi,
tokia nesuvokiamai skaudanti,
tokia pati save šitaip maitojanti

dieve

o jie nesupranta

X

kai mirei,
kažkaip gailiai žiūrėjai man į akis,
lyg permuštas šuo

paukštiški pirštai judėjo
ant patalo

lūpos bandė išspausti žodžius,
nieko nesuvokiau

buvo keistas, didžiulis, nejprastas jausmas,
lyg laisvė,
lyg malonumas

be gailesčio

numirei

aš jau seniausiai buvau sau numirusi

why are there pencils, cigars, men between my lips
why does my throat swallow seed and spit blood,
why do my breasts attract them
and where do these skirts on my waist come from,
why do they rise, why

this isn't me

all that remains is that cursed
day when I was born,
so broken,
so incomprehensibly hurt,
defiling myself this way

oh god

and they don't understand

X

when you died
you looked me in the eyes, pathetically,
like a beaten dog

your taloned fingers moved
against your sickbed

your lips trying to push out words,
I couldn't understand a thing

there was a strange, expansive, unexpected feeling
like freedom,
like pleasure

without regret

you died

I was already long-dead to myself

XI

pagimdžiau tris vaikus,
išmylėjau tris dešimtis vyrų,
gal ir daugiau,
bene triskart ruošiausi tekėt,
mokslus baigiau, diplomai tėvams,
darbas – liaudžiai

maištavau, pankavau, prisitaikiau,
tylėjau, dejuodavau, kartkartėm eidavau upėn skandintis

verkiu, kad nesu mylima,
kad nesu mylima, kad nesu, verkiu, kad esu

nepavykdavo sudėlioti savęs,
niekada nemačiau savo veido lyg jį pažinočiau,
nejaučiau kūno: rankų, kojų, krūtų,
darykite su manim, ką tik norit, lyg būčiau lėlė,
lyg savęs neturėčiau, lyg mane būtų dievas aplenkęs,
lėlė

štai, mažutyte, saldainis,
mažutyte, neverk

mano vardas yra lyg glamonė,
kai tu jį tari,
mano vyre,
jau amžiną atilsį

XII

maža burnelė, išdeginta rūgštimi,
tai ne dangaus, tai ne dangaus skonis,
ne saldainio,
tai ne dieviškoji mana varva nuo veido,
tai ne mylimos rankos spaudžia galvelę žemyn

kodėl šitaip šlapia,
kodėl šitaip keistai kvepia,
kodėl šitaip daro

negi taip myli suaugę?

XI

I gave birth to three children,
loved out thirty men
or maybe more,
was ready to marry three times
finished my studies, diplomas for my parents,
my work – for the people

I rebelled, punked, adapted,
was silent, moaned, from time to time, I waded the river to drown

I cried because I was unloved,
unloved, because I wasn't, I cried because I was

I couldn't get it together,
could never see my face and recognize it,
I couldn't feel my body: my hands, legs, breasts,
do what you want with me, I'm a doll,
I don't have a self, it's like god forgot me,
a doll

here, baby-girl, a sweetie
don't cry, baby-doll

my name like a caress
when you say it
my man
already resting in peace

XII

a small mouth, acid-burnt,
that's not the sky, that's not the taste of the sky,
not a sweetie,
that's not holy manna dripping from your face,
those are not loving hands pushing your head down

why is it so wet,
why does it smell so strange
why does he do this

don't tell me this is how adults love?

XIII

man skauda

XIV

tebūnie prakeikta atmintis, kad dabar verias durys,
tebūnie ji palaiminta, kad tuos trisdešimt metų nešiojau
pati nežinodama ką,
nes nebūčiau pakėlusi

dieve, tai štai, štai kodėl aš esu aš,
bandelė prakąsta

XV

ir eina jis nachui,
ir eina dievop
ar velniop,
ir eina jis visas sutrikęs

ir aš nežinau,
ar iš tikro galėsiu atleisti

ar vemsiu,
ar vemsiu,
ar vemsiu juo ir savim
iki irgi numirsiu

išskirsiu

XIII

I hurt

XIV

let it be a cursed memory, now that the door is ajar,
and let it be a blessing that I carried it for those thirty years
not knowing what it was
because I would not have lifted it

oh god, this is it, this is why I am as I am,
damaged goods

XV

and let him fuck off,
and let him go to god,
or the devil,
and let him go completely broken

and I don't know
if I will truly be able to forgive

or if I'll vomit
vomit
vomit both him and myself
until I also die

I'll divorce

KORNELIJUS PLATELIS

Kornelijus Platelis gimė 1951 m. Išleido dešimt poezijos (pirmoji – 1980) ir dvi esė knygas. Vertė daugelio svarbių amerikiečių ir britų poetų kūrybą – tarp jų E. Poundo, T. S. Elioto, S. Heaney, R. Bringhamo, parašė komentarus Biblijos vertimui („Pasaulinės literatūros bibliotekos“ serija). Lietuvai atkūrus Nepriklausomybę, tapo kultūros ir švietimo viceministru. Buvo renkamas Lietuvių P.E.N centro prezidentu (1991–1994, 2004–2007), dirbo leidyklos „Vaga“ direktoriumi, buvo švietimo ir mokslo ministras, redagavo savaitraštį *Literatūra ir menas*. 2002 m. apdovanotas Nacionaline kultūros ir meno premija. Poetinio Druskininkų rudens festivalio steigėjas, jo tarybos pirmininkas. Šiuo metu – Lietuvos meno kūrėjų asociacijos prezidentas.

Fotografijos autorius
Michał Moniuszko

Kornelijus Platelis (b. 1951) has published 10 books of poetry (the first in 1980) and two books of essays. He has also translated many of the most important American and British poets – among them books by Ezra Pound, T.S. Eliot, Seamus Heaney, Robert Bringham – and developed commentary for a new Lithuanian edition of the *Bible*. After Lithuania declared its independence from the Soviet Union he served as Vice Minister for Culture and Education. He was elected President of Lithuanian P.E.N. (1991-1994, 2004-2007), worked as Director of VAGA Publishers in Vilnius (1996-1998), as Minister for Education and Science (1998-2000), and Editor-in-Chief of the culture weekly *Literatūra ir menas* (Literature and Art) (2001-2014). Among his awards is the National Award for Culture and Arts in 2002. He is the initiator and Chairman of the Board of the annual international literary festival Druskininkai Poetic Fall, and President of the Lithuanian Association of Artists.

Lietuva

Meilės menas

I

Valstiečių vaikas, piemuo,
kasdien mačiau kaip kergiasi gyvulėliai
mūsų arkadijoje, o per mišias sekmadieniais
griežtas klebonas liepė marintis kūnus,
vyti šalin nuodėmingas mintis, kad meilė
gali būti susijusi su žmonių giminės pratęsimo
veiksmais, o ne skirta vien Dievui
ar nuasmenintam artimui. Džiaugsmas,
o kur, – galvojau, – džiaugsmas,
kurį turėtų teikti kiekvienas tikėjimas
(net griežtojo mūsų klebono)
kaip savo svarbiausią dovį?..
Tada pradėjau melstis, prašyti mergelių
kankinių iš klebono pamokslų, ypač šv. Cecilijos,
mane išmokyti meilės meno.
Galvojau – mūsų parapijiečiai,
svaitydamiesi riebiais juokeliais,
nutyli kažką svarbaus
(gal džiaugsma, kurio suteikti galėtų meilė),
apsimeta vos ne arkadijos gyvulėliais.
Tačiau mergelės
mylėjo tik Jėzų ar bent jau angelus,
neleido žemiškiems vyrams, išskyrus budelius,
liesti savęs, bučiavosi su kalavijais
ir kirviais, maudėsi verdančiame aliejuje.

Lithuania

The Art of Love

I

A peasant's son, a shepherd,
each day I saw how animals coupled
in our arcadia, while at mass on Sundays
the strict pastor told us to mortify our bodies,
chase away sinful thoughts that love
can be connected with actions to extend people's
families and is not assigned only to God
or a depersonalized neighbor. Joy,
and where – I thought – is joy,
which every faith should encourage
(even our strict pastor's)
as its most important gift?..
Then I began to pray, asking the virgin martyrs
from the pastor's sermons, especially St Cecilia,
to teach me the art of love.
I thought – our parishioners,
throwing little fat jokes back and forth,
hush up something important
(perhaps the joy that love could provide),
simulate being those arcadian animals.
But the virgins
loved only Jesus or at least the angels,
did not let earthly men, except for executioners,
touch them, kissed only swords
and axes, bathed in boiling oil.

Tai man atrodė truputį keista:
už jų neįveikiamos dvasios šmėsčiojo
sunkiai nusakomas užribių kūniškumas
lyg džiaugsmo uolos, kyšančios
iš daugybės sapnų vandens,
kurių tik mažą dalelę kiekvienas galim pažinti.

II

O Klara ne tokia – jos švelnų kūną
apglėbė šiurkštūs ašutiniai marškiniai po abitu,
ji miega ant sausų šakų, po galva pasidėjęs
medinę pliauską, jos sapnai
ne, ne mediniai, saldesni už medų,
ji regi mylimojo veidą sapnuose,
už jo visi dievai ir demonai būriuojas,
neturto įžadai už uolą tvirtesni,
jų neįveikia mūsų jūros bangos,
šią žemę ji paliko kažkada,
ji negimdys vaikų, jos mylimasis
ne toks, ji irgi ne tokia. Nelengva tai suprasti,
nes „neišmanėlių nesiekia išmintis,
ji negyvena nuodėmės šešėly“.

III

O ką pasakytų hierarchai iš savo sostų?
Jie sako: tvarka įsteigta,
o tie, kurie kiša po ją jausmo bombas,
yra ligoniai, isterikai, kamuojami meilės priepuolių,
haliucinacijų. Kankinasi, kol numiršta,
tampa nebepavojingi, net nustoja vaidentis.
Tada juos paskelbia šventaisiais,
ar bent jau palaimintaisiais. O kol dar gyvi,
geriausias būdas su jais tvarkytis –
nukanalizuoti jausmus į vargšų prieglaudą,
ligonines, oratorijas, mokslo įstaigas,
suteikti daug tarnavimo artimui džiaugsmo,
nes taip nušaunami du zuikiai:
įdarbinami pasionariai
ir sutvirtinami hierarchų postai. O tie,
kurie šiam darbui netinka, atitveriami
nuo žmonių vienuolynų sienom,
tylėjimo įžadais, laime
keroti Dievo akivaizdoj.
Taip, tvarka įsteigta.

That seemed a little strange to me:
behind their unconquerable souls loomed
a hard to define borderless corporeality,
like rocks of joy rising
from the waters of many dreams,
only a small portion of which each of us can understand.

II

But Klara was not like that – her gentle body
was embraced by a coarse horsehair shirt under her habit,
she sleeps on dried branches, a wooden log
under her head, her dreams
no, are not wooden, are sweeter than honey,
she sees her lover's face in her dreams,
behind it sail all the gods and demons,
vows of poverty stronger than a rock,
the waves of our oceans do not affect them,
she left this earth at some point,
she will not bear children, her lover
isn't like that, neither is she. It's not easy to understand
because "wisdom does not reach simpletons,
she does not live in the shadow of sin."

III

And what would the hierarchs say from their thrones?
They say: order is established,
and those who stick emotion's bombs under it
are diseased, hysterics, sick with paroxysms of love,
hallucinations. They suffer until they die,
become not dangerous, even cease being apparitions.
Then they are proclaimed saints,
or at least blessed. And while they still alive
the best way to deal with them
is to channel their emotions to homeless shelters,
hospitals, oratories, educational institutions,
give them great joy for serving their neighbors,
because that's how two birds are shot:
passionates are employed
and hierarchs affirmed in their posts. And those
who are not suited for work are fenced away
from people by monastery walls,
vows of silence, grow
in happiness under God's watchful eye.
Yes, order is established.

IV

Žali ajerai ir maurai, tamsiai žalia žolė –
 pasaulis, kurį pirmiausiai bandžiau pažinti –
 galvijo akiai jis visas atrodė valgomas,
 kaip kad manajai geidžiamas,
 jai brendant ta žaluma su lauknešėliu
 kartą per dieną pirmyn-atgal;
 paskui ją keičia kita ir dar kita, apsisiautusias
 regimybėmis arba apmąstymais.
 Ir taip praeina gyvenimas.
 Geriau jau būčiau skaitęs knygas
 ir ilgiau gyvenęs vaizduotėje,
 nusidėjęs daugiau mintimis ir žodžiais,
 negu nenusidėjęs niekaip,
 negu neturėjęs kam.
 Juodos avys ramunių lauke
 nesiūlo prasmų, bet vilnos ir pieno duoda.
 Su šunimis ir galvijais sudarome darnią bendruomenę,
 galinčią prasimaitinti ir keistis su kitomis,
 ir taip palaikome savo gyvybes.

Į bažnyčią nustojau vaikščioti:
 kas aš ten būčiau – šunų ir galvijų seniūnas?
 Kokias žinias parneščiau savo bendruomenei?
 Kad kūniška meilė tinka nebent giminės pratęsimui?
 Jie tai žino geriau už mane ir už mūsų pamokslininką.
 Žino, kad žodžiai „meilė“ ir „menas“
 kartu sudėti tereikia iškrypimus,
 kuriuos gal pažinčiau geriau, jei būčiau paskaitęs knygy.
 Nors gal juos galima būtų susieti
 su žinojimu, kaip įveikti
 tą nuotolį iki laimės, praeinančios su lauknešėliu,
 iki santuokos sakramento ir giminės pratęsimo?
 Nors gal ne. Tam yra papročiai,
 teisiniai-turtiniai santykiai, padėtys visuomenėje.
 O kas aš? Piemuo. Kuo čia padėtų menas?

V

Tvarka įsteigta. O aš jau kaip vyskupo griaučiai
 savo širdies soste, hierarchas,
 suslapstęs jausmus geležinėse skryniose,
 uždaręs meiles kabančiuose narvuose
 vienuolyno požemiuose,

IV

Green sweetflags and duckweeds, dark green grass –
 a world I first tried to know –
 in the eyes of livestock it all seemed eatable,
 just as my own desired it,
 wading through that greenness with a full tureen
 back-and-forth each day;
 then another takes its place and still another, wrapped
 in semblances or contemplations.
 And that's how life passes.
 It would have been better if I had read books
 and lived longer in my imagination,
 sinning in thought and word
 rather than not sinning at all
 rather than not having a reason why.
 Black sheep in the chamomile meadow
 offer no meaning but do give wool and milk.
 With dogs and cows we create a harmonious community
 able to subsist and exchange itself with others.
 and that's how we maintain our lives.

I stopped going to church:
 what would I be there – an elder of dogs and cows?
 What news would I bring back to my community?
 That physical love is meant only for continuation of the species?
 They know that better than I and the preacher do.
 Know that putting the words “love” and “art”
 together is a perversion
 I would understand better if I had read some books.
 Though perhaps it might be possible to link
 them to knowledge, to surmount
 that distance to happiness, walking by with the tureen,
 to the sacrament of marriage and the continuation of the family?
 Perhaps not. That's what customs are for,
 legal-property relations, position in society.
 And who am I? A shepherd. How would art help me?

V

Order is established. And I'm already like a bishop's skeleton
 on my heart's throne, hierarch,
 hiding my emotions in metal coffers,
 closing loves in hanging cages
 in the monastery's basements,

nedrąsus piemuo, stebintis, kaip ji eina
 pirmyn-atgal it pats laikas, niūrus atsiskyrėlis,
 renčiantis gynybines užtvarys,
 kalbantis savo galvijams
 įmantrias oracijas, regintis,
 kaip išgaruoja jausmai, išdžiūsta džiaugsmas,
 kaip meilės miršta tuose narvuose iš bado,
 nesakydamos nieko, susitaikiusios su lemtimi,
 jei jau kitaip nėra, tik aistra,
 jei tik prieglaudų, ligoninės, oratorijos,
 jei tik meilės menas,
 jei jokios beprotybės, ekstazių, regėjimų
 ir praregėjimų, jokio džiaugsmo,
 jokių angelų ar šventųjų mergelių,
 dangaus šviesa apsisiautusių,
 viskas saugiai pašalinta, numelioruota –
 minkšti patalai, švelnios drobės,
 pieno vonios, kvapnūs aliejai
 išlepinti kūnai, netikras,
 netikras gyvenimas.

Požemių dvelksmas vaikšto tarp šonkaulių –
 gyvybės iliuzija. Nelengva prisipažinti,
 kad visi tavo buvę įsivaizdavimai
 beprasmiški ir klaidingi – vien regimybės,
 šešėlių teatras, rodantis išgalvotą
 gyvenimo dramą griaučiams iš plastiko –
 studentų mokymo priemonei, scenografo
 pasiskolintai šiam vaidinimui.

Kelionės pabaiga

Viskas jau pasakyta, sukrauti lagaminai
 kajutės kampe. Įsidėk,
 įsidėk kosmetinę, higienos reikmenis
 (ji kaip visad ką nors pamirš).
 Atmintis nebetelpa,
 nebeužsidaro dangčiai – palikim
 tegu tie šešėliai vaidensis
 skrajojančiuose eilėraščiuose.

Mes lipam iš lovos,
 ir beribė svajonė
 sutinka krantą.

a timid shepherd watching how she walks
 to and fro like time itself, a gloomy recluse
 holding forth in defensive enclosures,
 talking to my livestock
 in pretentious orations, seeing
 how emotions evaporate, joy dries out,
 how loves die in those cages from hunger,
 saying nothing, accepting their fates,
 if there is no other way, only passion,
 if there are only shelters, hospitals, oratories,
 if there is only the art of love,
 if there are no madnesses, ecstasies, visions
 and insights, no happiness,
 no angels or holy virgins,
 the light of heaven would wrap itself up,
 everything safely removed, reclaimed –
 soft bedding, fine linens,
 milk baths, bodies pampered
 with fragrant oils, an unreal,
 unreal life.

The smells of the underground walk among my ribs –
 an illusion of life. It's not easy to admit
 that all of your past imaginings
 were meaningless and wrong – just semblances,
 a theater of shadows, showing an invented
 drama of life with bones made of plastic
 for the purpose of instructing students, borrowed
 by a scenographer for this performance.

Journey's End

Everything is already said, suitcases stacked
 in the cabin's corner. Pack up,
 pack up your cosmetics, hygienic necessities
 (she as always will forget something).
 Memory does not fit,
 the lids will not close – let's leave them
 let those shadows hang like ghosts
 in fluttering poems.

We climb out of bed,
 and the endless dream
 meets the shore.

Danae Sioziou (Δανάη Σιώζιου) was born in 1987 and raised in Karlsruhe, Germany, and Karditsa, Greece. She received her BA in English Literature from the University of Athens and then pursued an MSc in Cultural Management at Panteion University and another MSc in European History at the University of Athens. She completed her internship at the Free University of Berlin. The poetry collection *Useful Children's Games* (Χρήσιμα παιδικά παιχνίδια, 2016) is her first and was published by Antipodes Editions. She was awarded the Yiannis Varveris' Prize for Young Writers and was shortlisted for the Anagnostis Young Writers' Prize and the Women of the Year Prize. Her poems have been translated into six languages (English, German, French, Spanish, Catalan and Croatian). She participates in various artistic projects and works as a foreign language teacher. She is currently based in Athens.

Fotografijos autorė
Antigone Davaki

Danajė Sioziou (Δανάη Σιώζιου, g. 1987) augo Vokietijoje ir Graikijoje. Atėnų universitete baigė anglų literatūros ir Europos istorijos studijas, Atėnų Panteiono socialinių ir politikos mokslų universitete – kultūros vadybos studijas. Taip pat studijavo Berlyno laisvajame universitete. Išleido poezijos rinkinį *Naudingi vaikų žaidimai* (Χρήσιμα παιδικά παιχνίδια, 2016), apdovanota Janio Varverio jaunųjų autorių premija ir nominuota kelioms kitoms. Eilėraščių išversta į anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų, katalonų, kroatų kalbas. Gyvena Atėnuose, dirba užsienio kalbų mokytoja, dalyvauja įvairiuose meniniuose projektuose.

To βέλος

Έλα να παίξουμε. Εσύ θα μου ξεκουμπώνεις ένα ένα τα κουμπιά και 'γω θα σου λέω από ένα όνειρο για το καθένα. Γυμνή η πλάτη μου, θα δεις, σχηματίζει ένα τόξο. Αλύγιστο. Όταν μπορέσεις, σκάλισε μου, σε παρακαλώ, ένα βέλος.

Ο ωραιότερος άντρας στη γη

Αν ο παππούς δεν ήταν ο ωραιότερος άντρας στη γη
ίσως να μην τον είχα ερωτευτεί με την πρώτη ματιά
και αν δεν τον είχα ερωτευτεί ίσως το κακό να μην είχε γίνει.
Αν δεν πίστευε πως έχω το βλέμμα του
όπως περήφανα είχε διακηρύξει τη μέρα της γεννήσεώς μου
μπορεί να μην είχα κληρονομήσει τα μάτια και τη δυνατή του καρδιά
το γούστο του στα καπέλα και στις γυναίκες
κι εκείνος να μην είχε αναβάλλει για πέντε χρόνια το θάνατό του
αν ήμουν αγόρι ίσως να με έβαζε κι εμένα να λύνω μαθηματικά
αντί να μου μαθαίνει καλούς τρόπους, πώς να σκαρφαλώνω, γιατί αγαπάμε το πιάνο
και αν ήξερε πως καταλαβαίνω
δεν θα μου είχε πει ποτέ όλες εκείνες τις πικρές ιστορίες
που πίστευε πως θα ξεχάσω
αν ο παππούς μου δεν ήταν αυτός ο γενναίος και ο όμορφος άντρας
με τα δυνατά πόδια που σκαρφαλώνει και επιδιορθώνει
πάνω κάτω στη γη ως την τελευταία του πνοή
ίσως να είχε και αυτός μουστάκι από άποψη
ίσως να διπλοπαντρευόταν, να έκανε κι άλλα παιδιά
να χάναμε τελείως το λογαριασμό
αν είχε τραχιά καρδιά και μαλακά χέρια δηλαδή ανάποδα
ίσως να μην με άφηνε να χοροπηδάω στο κρεβάτι του

Strėlė

Eikš pažaisti. Tu po vieną atsegiosi man sagas, o aš sulig kiekviena tau papasakosiu sapną. Pamatysi: mano nuoga nugara yra lanko formos. Nejtempto. Kai galėsi, išraižyk, prašau, ten strėlę.

Gražiausias vyras pasaulyje

Jeigu mano senelis nebūtų gražiausias vyras pasaulyje
turbūt nebūčiau jo įsimylėjusi iš pirmo žvilgsnio
o jeigu nebūčiau jo įsimylėjusi turbūt nebūtų atsitikusi nelaimė.
Jeigu jis nemanytų kad turiu jo žvilgsnį
kaip išdidžiai pareiškė man vos gimus
gal neturėčiau paveldėjusi iš jo akių ir drąsios karštos širdies
ir gero skonio skrybėlėms bei moterims
o jis nebūtų penkerius metus vėlavęs mirti
jei būčiau berniukas gal ir mane būtų vertęs spręsti uždavinius
o ne mokęs kaip gražiai elgtis ir visur užsiropšti
ir kodėl verta žavėtis fortepijonu
ir jeigu būtų sužinojęs kad viską suprantu
tikrai nebūtų pasakojęs
tų karčių smulkmenų
kurias kaip manė pamiršiu
jeigu mano senelis nebūtų tas drąsus ir patrauklus vyras
kurio tvirtos kojos vis lipa ir sugrįžta
pirmyn atgal ant žemės ir taip lig paskutinio kvapo
gal jis būtų užsiželdinęs ūsus kaip politinį pareiškimą
gal vedęs antrą žmoną ir prisidaręs tiek vaikų
kad niekaip nebesuskaičiuotume

να του χαϊδεύω την κοιλιά
 ίσως να μην είχε φόβο χειρουργείου
 και να ζούσαμε εμείς καλά
 αν ο παππούς δεν ήταν ένας από αυτούς
 που πέρασαν τα σύνορα
οι δικοί μας τάφοι τώρα ρημαγμένοι αλλού
 αν δεν χόρευε δεν έφτιαχνε σαντιγύ για επιδόρπιο
 τσιγκουνευόταν το λουναπαρκ ή το ποδήλατο
 δεν θα ήταν ο πρώτος μου έρωτας
 και ο πρώτος μου θάνατος
 δεν θα ήταν ο ωραιότερος άντρας στη γη
 θα είχα τώρα μια ελπίδα.

Ηλιοβασίλεμα

Νιόπαντρη η Αλεξάνδρα, του αντρός της η χαρά
 και το καμάρι (*πουλί, πουλάκι μου*)
 ανέβηκε στην ταράτσα
 για τη χτεσινή μπουγάδα.
 Μα θες τα απλωμένα ρούχα που φούσκωναν
 οι χορογραφίες των περιστεριών
 ο ήλιος που ανοιγόκλεινε τα μάτια
 καθώς κυλούσε στη σχισμή των αλλεπάλληλων
 κορυφογραμμών
 εξαργυρώνοντας τη μέρα
 κάπως έτσι έγινε κι η Αλεξάνδρα
 σαν ήλιος σαν πουλί
 με την άσπρη ζακέτα της πανί.

Alice in Damageland

Προσπερνώντας
 θα επιβιώσω
 της ζωής
 μου

καθώς επίσης παίζοντας:

τραμπάλα, κρυφτό, τυφλόμυγα
 κυνηγητό
 και άλλα

χρήσιμα παιδικά παιχνίδια.

jeigu jis būtų kietos širdies ir minkštų rankų taigi atvirkščiai
 gal nebūtų leidęs man šokinėt ant lovos
 glostinėt jam pilvo
 gal jis būtų nebijojęs operacijos
 tad gyventume ilgai ir laimingai
 jeigu mano senelis nebūtų vienas tų
 kurie kirto sienas
mūsų kapai dabar kitur sugriauti
 jeigu nebūtų vis šokęs ir desertui plakęs grietinėlės
 išsmukęs į lunaparką ar nušvilpęs dviračio
 jis nebūtų mano pirmoji meilė
 ir pirmoji mirtis
 jis nebūtų buvęs gražiausias vyras pasaulyje
 ir dabar aš turėčiau vilties.

Saulėlydis

Ką tik ištekėjusi Aleksandra vyro džiaugsmas
 ir pasididžiavimas (*paukštuk, paukštelio mano*)
 užlipo ant stogo į terasą
 susirinkti vakarykščių skalbinių.
 Bet gal dėl sukabintų plazdančių drabužių
 balandžių choreografijos
 saulės kuri apakina
 kai akis suklumpa ties tarpekliu
 ilgoj kalnų grandinėj
 ir atperkančios dieną
 kažkaip šitaip Aleksandra virto
 lyg saule lyg paukščiu
 su savo balto megztinio bure.

Alice in Damageland

Praeidama pro šalį
 išgyvensiu
 savo
 gyvenimą

taip pat ir žaisdama:

sūpuoklės slėpynės gūžinėjimas
 gaudynės
 ir kiti

naudingi vaikiški žaidimai.

Η ρίζα

Συχνά, οραματίζεται ένα σπίτι στον αέρα
σαν άσκηση χαλάρωσης.

«κράτησε μου το κεφάλι», με παρακαλεί,
«πρέπει να μου κρατήσεις το κεφάλι και να το πιέσεις»
Τον διαβεβαιώνω πως δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με το κεφάλι.
Στην πραγματικότητα το φαντάζομαι ανοιγμένο,
να το εξερευνώ με το δάχτυλο, με ένα μικροσκόπιο
για μάτι.

Οραματιζόμαστε ένα σπίτι στον αέρα.

Βρισκόμαστε τώρα στο βυθό
εκεί κάτι καίγεται.

Το ποίημα της μαμάς

Η μαμά μου ξέρει να ξεχωρίζει
τα φύλλα των δυόσμων
από των μαϊντανών
είναι όμορφη
σαν την Ωραία
Κοιμωμένη των Αγράφων
είναι πικρή σαν καρύδι
αγκαθερή σαν κάστανο
και θρεπτική σαν αστέρι της αυγής
γκρεμίζει το σπίτι και μετά το ξαναφτιάχνει
γιατί είναι ο Μέγας Συγυριστής
στη θέση της καρδιάς έχει έναν καταψύκτη
που η κοιλιά του δεν γουργουρίζει ποτέ.

Εποχιακό

Καίτη, Χρυσούλα και Ρίτσα
της γιαγιάς μου τα τρία κορίτσια
όλα ντυμένα με στολή χασάπη
μικρές βάζανε η μία βατράχια στην πλάτη της άλλης
τώρα συναγωνίζονται στη μαγειρίτσα
γιαουρτένια αρνάκια, άτακτα κατσικάκια, τρυφερά μοσχάρια,
ωχρά κλωσοπουλάκια, απαλά πλάσματα
όλα με εμπιστοσύνη από το χέρι μου σιτίστηκαν,
βαφτίστηκαν εκ νέου, χαϊδεύτηκαν, νανουρίστηκαν, κι ήσυχα

Šaknis

Kai nori atsipalaiduoti, dažnai
įsivaizduoja namą ore.

„palaikyk mano galvą“, prašo,
„būtinai palaikyk man galvą ir pamasažuok“
Nuraminu, kad su jo galva viskas tvarkoj.
Iš tiesų fantazuoju, kad ji atvira,
pirštu tyrinėju jos vidų, mikroskopas
vietoj akies.

Įsivaizduojame namą ore.

Dabar esame gelmėse,
ten kažkas dega.

Mamos eilėraštis

Mano mama moka atskirti
šaltmėtės lapelius
nuo petražolės
ji graži
kaip Mieganti
Gražuolė iš Agrafos
ji karti kaip graikinis riešutas
dygliuota kaip kaštonas
ir peninti kaip aušros žvaigždė
ji griaua namus ir vėl juos atstato
nes yra Didžioji Švarintoja
vietoj jos širdies yra šaldiklis
kurio pilvas niekad negurgia.

Metų laikų

Keti Chrisula ir Ritsa
trys mano močiutės dukros
visos su mėsiningo prijuostėm
kai buvo mažos, bandydavo viena kitai ant nugaros uždėti varlę
dabar varžosi virdamos magiritsą
baltutėliai ėriukai žaismingos ožkytės švelnūs veršeliai
gelsvi viščiukai trapūs sutvėrimai
visi jie manim pasitikėjo ir ėmė maistą iš rankos
juos darkart palaimino paglostė

πολύ ήσυχα κοιμήθηκαν στην αγκαλιά μου,
 κανένα τους από το βέβαιο θάνατο δε γλίτωσε
 πασχαλιάτικα μαχαίρια ακονισμένα
 ξεσκίσανε τους τρυφερούς λαιμούς τους
 για την παράδοση επί γιορτινής τραπέζης
 του άχραντού τους σώματος
 σε άσπονδα πιρούνια, εξασκημένες οδοντοστοιχίες
 ευχαριστημένοι άνθρωποι φαινόμαστε
 έτσι καθώς μας βλέπω πάλι
 συνένοχη και 'γω
 αφού αντίρρηση ποτέ δεν ψέλλισα
 άλλο που κρέας δεν ξανάφαγα
 εσείς δεν το πιστεύετε
 όμως το πόνεσε η ψυχή
 κι η όρεξή μου
 ακέφαλα κοτόπουλα
 ακόμα βλέπω να χοροπηδούν
 στους κήπους, στις τηλεοράσεις
 ολοζώντανα γλέντια, παραλίγο ανάσταση
 ταξιδιώτες ιερείς προσγειώνονται με ελικόπτερα,
 κρεμιούνται απ'τα σιγκέλια
 σε απευθείας σύνδεση με τη μονή Κορώνης
 όπου στέλνανε τους παππούδες μας δεμένους
 πάσχα με ανέκαθεν εθιμοτυπικό τρόπο
 με τρόπο συλλογίζομαι πως και τα λαχανικά μας
 ποτισμένα είναι μ' αίμα
 τα βράδια στο κοριτσίστικο δωμάτιο
 οι παιδικές μου κούκλες διαμελισμένες
 μου υπενθυμίζουν σιωπηρά από το ράφι τους
 πόσο υπήρξα εξαρχής
 ανελέητη.

Του οριζόντιου κλάματος

εμφανίζονται όλες τους όταν βρέχει δυνατά

Πρώτη έρχεται εκείνη που κρατάει τα βαφτιστικά και τα παπούτσια που με
 χτυπήσανε παραнуφάκι, τα σέρνει μ' ένα λουράκι πάνω στην άσφαλο να
 υποφέρουνε.

Ακολουθεί αυτή που γνωρίζει τα πρόσωπα απ' όλες μου τις ηλικίες και αποφεύγει

padainavo lopšinę ir jie ramiai
 labai ramiai užmigo mano rankose
 nė vieno neaplenkė neišvengiama mirtis
 išgaląsti velykiniai peiliai
 perskrodė jų gležnus kaklus
 kad ant šventinio stalo tradiciškai atsirastų
 jų skaistūs kūnai
 atkaklioms šakutėms treniruotiems dantims
 atrodome kaip civilizuoti žmonės
 tad kai vėl į visus mus pažiūriu
 ir pati esu bendrininkė
 nes niekad tam neprieštaravau
 nors mėsos nebevalgau
 jūs tuo netikite
 bet man sužeidė sielą
 ir apetitą
 vis dar matau
 soduose šokinėjančius viščiukus
 be galvų per televiziją
 gyviausius sambūrius tuoj prisikėlimas
 leidžiasi keliaujančių kunigų sraigtasparniai
 kabo sukabinti
 susisiekimu linijoje į Koronės vienuolyną
 kur surištus išsiuntė mūsų senelius
 nuo pat pradžių per tradicines Velykas
 nedrąsiai vis galvoju
 kad ir mūsų daržovės
 palaistytos krauju;
 vakarais mergaičių kambaryje
 mano vaikystės lėlės išsukiotomis rankomis
 nuo lentynos man patyliukais primena,
 kad iš pat pradžių buvau
 beširdė.

Horizontalaus verksmo

jos visos pasirodo stipriai lyjant

Pirmoji ateina laikydama krikšto rūbus ir batelius, kurie man pritrynė
 nuospaudas; juos velka grindiniu taip, kad skaudėtų.

Paskui seka ta, kuri pažįsta visų mano gyvenimo laikotarpių veidus

να με κοιτά στα μάτια, κουβαλάει όλα τα άλμπουμ με τα ψέματα που λένε οι φωτογραφίες.

Υπάρχει εκείνη που κουρεύεται μαζί μου στον καθρέφτη κι εκείνη που εξαγοράστηκε με ένα μήλο.

Σταδιακά θα εμφανιστούν

η δυνατοπόδαρη,

η λειποπρόσωπη,

η χωματοσκεπασμένη

η απαλοματούσα,

η χλωρόκαρδη,

η πικροφέρουσα,

η φωτοκόπτουσα,

η σκοταδοφρονεμένη.

Τελευταία που δεν προλαβαίνει ποτέ φαίνεται από μακριά η αδερφή μου η δακρυολάμπουσα, με το περιδέραιο από τις πέτρες των ματιών της στο λαιμό. Όμορφες γυναίκες, αγέρωχες, γδικητικά υποταγμένες και όλες τους βρεφοκρατούσες.

Φοράω το βραχιόλι μου και μπαίνω στο κάδρο.

Οικιακά

Δεν πρόσεξε
ίσως και να μην το κατάλαβε
απλά συνέχισε να κόβει.
Το αίμα κύλησε ήσυχα
απ' τις γραμμές της τύχης
στο νεροχύτη.
Η γάτα της ανήσυχη
έτρεξε κοντά της
ενώ εκείνη
για μία σύντομη
μια ακαριαία στιγμή
είδε τον εαυτό της

ir vengia žiūrėti man į akis; tempia visus albumus su melais, kuriuos pasakoja nuotraukos.

Čia ta, kuri veidrodyje kerpasi kartu su manim, ir ta, kurią papirko obuoliu.

Palaipsniui pasirodys:

tvirtakojė,

beveidė,

žemėtoji,

švelniaakė,

žaliaširdė,

kartėlionešė,

šviesapjovė,

tamsiaraukšlė.

Paskutinioji niekada nespėja laiku ir šmėžuoja tolumoje, tai mano ašarospindė sesuo, ant kaklo seginti vėrinį iš savo akių akmenėlių. Gražios moterys – išdidžios, kerštingai atsiduodančios – ir kiekviena laiko po kūdikį.

Segiu savo apyrankę ir įžengiu į kadrą.

Buitiškai

Nepastebėjo
o gal ir nesuprato
tiesiog toliau pjovė.
Kraujas lėtai liejosi
likimo linijomis
į kriauklę.
Katė sunerimusi
nubėgo prie jos,
tačiau ji
trumputę

μέσα απ' τα γυάλινα γατίσια μάτια,
 ξένο,
 μες σε βρώμικο κλουβί φυλακισμένο
 οροφή δίχως ανατολή
 στο πάτωμα μικρά σκαθάρια
 στο νεροχύτη η σκοτεινή λίμνη
 που μέσα μουλιάζουνε τα χέρια της
 και τώρα αστράφτει πια στεφανωμένη
 από πάχνη λευκή, απολυμαντική:
 σκέφτεται να τελειώνει σήμερα
 τουλάχιστον με τα πιάτα.

Η αράχνη

Αγαπητέ Κύριε,

σας παρακολουθώ από το ταβάνι
 ο καφές ζητάει ολοένα περισσότερη ζάχαρη
 κάτι με τα ρούχα και τα παπούτσια πάει λάθος
 δεν έπρεπε να μπαλώσετε τις τρύπες
 αρπάξτε τη μέρα σαν μαχαίρι
 το βάρος τη ζωής σας αυξάνεται
 η συμφωνία με τον καθρέφτη ακυρώθηκε
 κι εσείς παχαίνετε
 αύριο θα κρεμαστώ μπροστά στη μύτη σας
 θα μπορούσατε ίσως να με ταΐσετε;

Φιλικά,

η Αράχνη

Αγαπητή Αράχνη,

μόλις εχθές η νυχτερίδα γέννησε σε μία γωνιά της σοφίτας,
 τα λαχταριστά αυγά της αιωρούνται σχεδόν στον αέρα.
 Δεν έμαθα να οδηγώ, να ξεκοκαλίζω ψάρια, εφημερίδες.
 Έχω δύο άχρηστους κυνόδοντες κι ένα φλόμπερ.
 Έχω κάνει συμφωνία με τον πρωινό καφέ, σέβομαι την απόφαση του καθρέφτη.
 Δεν στήνω πια παγίδες για πουλιά, όρθιος στην όχθη πυροβολώ το ποτάμι.

Δικός σας,

Κ.

akimirksnio dalį
 išvydo save
 stiklinėse katiniškose akyse:
 svetimą,
 įkalintą purviname narve,
 lubas be aušros,
 vabaliukus ant grindų,
 tamsų ežerą kriauklėje,
 kuriame skendo jos rankos,
 o dabar švyti balta
 ploviklio putų karūna –
 šiandien bent jau norėtų
 pabaigti plauti indus.

Voras

Mielasis pone,

seku jus nuo lubų
 į kavą jums vis reikia dar šaukštelio cukraus
 kažkas nebe taip su drabužiais ir batais
 geriau jau nebūtumėt adęs skylučių
 griebkite dieną kaip peilį
 auga jūsų gyvenimo svoris
 nebegalioja susitarimas su veidrodžiu
 o pats storėjate
 rytoj kabosiu jums priešais
 gal galėtumėte mane pašerti?

Linkėjimai

Voras

Mielasis Vore,

Tik vakar palėpės kampe išperėjo šikšnosparnis,
 jo kiaušinukų skonis tiesiog plauko ore.
 Taip ir neišmokau vairuoti, išdarinėti žuvies, skaityti laikraščių.
 Turiu du niekam tikusius šunų dantis ir pistoletą.
 Susitariau su rytine kava, gerbiu veidrodžio sprendimą.
 Nebesprendžiu kilpų paukščiams, tik stovėdamas ant kranto šaudau upę.

Jūsų

K.

JĀNIS TOMAŠS

Jānis Tomašs was born in 1984 in Vecpiebalga, Latvia. He graduated from Smiltene Agricultural Technical School as a cook and a waiter. His debut poetry collection in Latvian, whose title means Black Work Gloves (*Melnie darba cimdi*, published by PETERGAILIS, 2016), has exhilarated the Latvian cultural scene and earned the young poet a number of prestigious awards, including the annual Latvian Literature Prize 2017 for Best Debut in Literature. Black Work Gloves became the first-ever poetry collection to receive the annual Latvian Television and Radio Award for Literature called 'A Kilogram of Culture'. The collection also received the Dzintars Sodums' Award for Innovation in Literature, and the Readers' Award of Delfi, Latvia's most viewed news portal. This poetry collection has been nominated for the National Design Award as well. In his day job, Jānis Tomašs works as an officer for the municipal police.

Fotografijas autorē
Veronika Simonenkova

Janis Tomašas gimē 1984 m. Vecpiebalgoje. Smiltēnēs žemēs ūkio teknikume baigē virējo ir padavējo profesijos mokslus. Pirmasis eilēraščīų rinkinys *Juodos darbo pirštīnēs* (*Melnie darba cimdi*, 2016) sujudio Latvijos kultūrinę sceną ir pelnē keletą svarbių premijų, tarp jų – Metų premiją už geriausią latvių literatūros debiutą ir buvo pirmoji poezijos knyga, apdovanota Latvijos televizijos ir radijo literatūros prizų „Kilogramas kultūros“. Taip pat pelnē Dzintaro Sodumo premiją už inovatyvumą literatūroje ir *delfi.lv* skaitytojų prizą, o už apipavidalinimą knyga buvo nominuota Nacionalinei dizaino premijai. Dirba Rygos municipalinės policijos pareigūnu.

Latvia

pie mums dziesmu svētki
parasti sākas katru piektdienas vakaru

bet beidzas kad pārstājam kost
nakts melnajā mīkstumā

kamēr tu pie televizora sakrauj grēdās
sviedros samirkušās kaulu pagales

plūst spirta upe
un aizskalo veselas ģimenes

kurš saslaucīs pa grīdu izspļaudītās notis
izgludinās saburzīto papīra gabalu aplaistīs skaistules puķes

kurš uzdrošināsies saņemt pēdējo lūpu krāsas zīmogu uz vaiga
kā notāra apliecinājumu tam ka vientulība vairs nav aiz kalniem

un beidzot
kurš izvilkis no pudeles zemūdens pasaules manu draugu

man pieneņu piens uz lūpām
un blakus ballē satikta meitene elpo

laikam jūtas ir pērkona negaiss
pāriet pāri un paliek mierīgs slapjdraņķis acīs

Latvija

pas mus dainų šventė
paprastai prasideda penktadienio vakarą

o pasibaigia kai liaujamės kandžioję
juodą nakties minkštimą

kol tu prie televizoriaus į stirtas sukrauni
prakaite išmirkusias kaulų pliauskas

kliokia spirito upė
ištisas šeimas nusinešdama

kas sušluos ant grindų prispjaudytas gaidas
išlygins suglamžytą popieriaus lapą palaistys gražuoles gėles

kas išdrįs atsukti skruostą paskutiniajam lūpų dažų antspaudui
lyg notaro patvirtinimui kad vienvė jau ne už kalnų

ir galiausiai
kas iš povandeninio butelio pasaulio ištrauks mano draugą

kiaulpienių pienas ant mano lūpų
ir alsuoja šalia mergina sutikta vakarėlyje

ko gero jausmai yra perkūnija
perskrodžia kiaurai ir akių šlapdriba nurimsta

es stāvēju sardzē odu uzlidojumu dēļ
tavos plecu robežpunktos

tad sajutu vieglu zemestrīci uz ādas
un vārdu atlūzas iekērās rīklē

kaut kur tālumā jaunbūves skeleti
no vēja mezgļiem turējās kopā

un skumjas kā ātrgaitas vilciens
traucās mums garām

domāt par tevi stiprāk
tā lai saraucot pieri
uz tās izveidojas Marianas dziļvaga

paņemt
un noslāpēt bailes
savu iekšdedzes dzinēju

beidzot saprast
uz kuru pusi kārpās mana sirds

es esmu tējkannas snīpis
savā nodabā mierīgi šņācu
kopmītnēs starp pirmo un trešo meiteņu stāvu

es esmu svešķermenis
citu strādāt gribošo miesās
mana kabata ir pastkastīte
ar aplokšņu algām

es esmu tūristu galamērķis
palīdzu viņu treknajiem makiem nomest svaru
un cerams nenositīšos ja iekritīšu
tukšajās kabatu bedrēs

es esmu
hokeja līdzjutējs
aktīvās dzeršanas piekritējs
karoga vicinātājs
pudeles korķa
atkritumu tvertnes vārtos metējs

dēļ uodu antskrydžio stovėjau sargyboj
tavųjų pečių pasienio punktuose

tada oda pajutau lengvą žemės drebėjimą
ir žodžių skeveldros įstrigo gerklėj

kažkur tolumoje naujų statybų skeletai
sukabinti vėjo mazgais laikės drauge

ir liūdesys kaip traukinys greitaeigis
pro mudu praskriejo

galvoti apie tave stipriau
taip kad suraukus kaktą
joje susidarytų Marianų lovys

imti
ir priduslinti baime
savo vidaus degimo variklį

galiausiai suprasti
kurion pusėn kapanojasi mano širdis

esu virdulio snapas
ramiai sau šniokščiu
bendrabutyje tarp pirmo ir trečio merginų aukšto

esu svetimkūnis
kitų dirbti norinčiųjų kūne
mano kišenė yra pašto dėžutė
algų vokeliams

esu turistų galutinis tikslas
padedu storoms jų piniginiams numesti svorio
ir tikriausiai neužsimušu įkritęs
į tuščias kišenių duobes

esu ledo
ritulio fanas
aktyvaus gėrimo šalininkas
vėliavos plevėsuotojas
butelio kamščio
į šiukšliadėžės vartus mėtytojas

es esmu uz ielas atņēmts mobilais telefons
pēc stundas man izņems iekšas
izraus SIM karti sirdi
izdzēsīs atmiņu
un atkal viss sāksies no gala

mēs iekārtojāties uz gultas malas
it kā tas būtu Noasa šķirsts

sākumā likās ka viss būs labi taču kad tu pagriezi degvīna pudeles
sarkano kodolgalviņu man nācās evakuēties no darba vietas
uz vairākām dienām

es paņēmu nazi un no saviem pantiem izlēju asinis taču bija par vēlu
koku saknes cieši apskāva grīdas lupatai līdzīgo augumu

vēlāk pamodos uz zemes
un atkal pazuda filma
ar gājputniem galvenajās lomās

no rīta
uz radiatoriem stāvēja melnie darba cimdi
sastinguši kā miruši strazdi
un nobiedēja mani līdz nāvei

skolas laikā man riebās darbmācība
vienkārši nevarēju ciest
stundām ilgi klapēt putnu būrus
kuros savu knābi nekad nespers
pat no gaisa satiksmes atvaļināta
pelēkā vārna

ienīstu slīpēt visādus štruntus
kurus arī tāpat var nopirkt
par vienu eiro piecpadsmit gabalā

katru reizi manam zāģim
sāpēja zobu
cirvja kātā iemetās sāpīgs kūkums
pat vienkāršai sētnieka slotai
sākoties sniegpārslu juku laikiem
no pārdzīvojumiem izkrita sausie bērza zari

dažreiz man lika taisnot naglas

esu gatvēje atimtas mobilusis
po valandos man išlups vidurius
išplēš SIM kortelės širdį
ištrins atmintį
ir viskas vėl prasidės iš pradžių

mes įsitaisėme ant lovos krašto
lyg toji būtų Nojaus laivas

rodėsi kad viskas bus gerai bet kai atsukai degtinės butelio
raudoną branduolinę galvutę teko kelioms dienoms evakuotis
iš darbo vietas

paėmęs peilį iš savo eilių paleidau kraują bet buvo vėlu
medžių šaknys tvirtai apkabino į grindų skudurą panašų mano stotą

dar vėliau nubudau ant žemės
ir vėl nutrūko juostelė
su migruojančiais paukščiais pagrindiniuose vaidmenyse

ryte
ant radiatorių tupėjo juodos darbo pirštinės
lyg mirę strazdai sustingusios
išgąsdinusios mane mirtinai

mokykloje bjaurėjaus darbų pamokomis
tiesiog negalėjau pakęsti
valandų valandas kalti inkilus
į kuriuos savo snapo niekad nekiš
net iš oro susisiekiimo atleista
pilkoji varna

nekenčiau šlifuoti visokius šūdniekius
kurių ir taip gali nusipirkti
už eurą penkiasdešimt vienetą

mano pjūklui kas kartą
skaudėjo dantis
kirvio kotui įsimetė skausminga kupra
net paprasčiausiai kiemsargio šluotai
prasidėjus snaigių sąmyšio laikams
nuo išgyvenimų iškrito sausi beržo ražai

kartais liepdavo išlyginti vinis

labot vecas un ierūsējušas dzīves
kuras reiz salieca
ar smagu raksturu apveltīts veseris

tādās reizēs man likās
ka uzies gaisā
krūtīs savilktā tanku dūre

rudens motīvi
man nav īsti skaidri
bet tas nekas
jo tieši šobrīd
āboli pašnāvnieki nolēks no zariem
trīs sniega saujas kritušajiem
bet par dzīvajiem
es nobalsošu
ar mušmires baltajiem punktiem

pataisyti senus surūdijusius gyvenimus
kuriuos kadaise sulenkė
sunkiū charakteriu apdovanotas plaktukas

tokiomis akimirkomis man atrodė
kad j orą išlėks
krūtinėje užgniaužtas granatsvaidis

rudens motyvų
iš tiesų negaliu suprasti
tai nieko
nes būtent dabar
obuoliai savižudžiai nušoks nuo šakų
trys sniego saujos už žuvusius
o už gyvuosius
balsuosiu aš
musmirės baltas taškas

Aivaras Veiknys gimė 1983 m. sausio 9 d. Elektrėnuose. Mokėsi Elektrėnų „Ąžuolyno“ vidurinėje mokykloje. 2001 m. įstojo į Vilniaus Gedimino technikos universitetą, studijavo nekilnojamojo turto vadybą. 2005 m. studijas nutraukė. 2008 m. kultūrinėje spaudoje pasirodė pirmosios publikacijos. Vienas iš festivalio „Literatūrinės Vilniaus slinktys“ sumanytojų ir organizatorių. Yra išleidęs tris poezijos knygas: 2007 m. *R aktai*, 2014 m. *Paukštuko liudijimai* – už šią knygą pelnė Poetinio Druskininkų rudens Jaunojo jotvingio premiją, – ir 2016 m. poemą *Laumiy vaikas*, už ją pelnė Salomėjos Nėries literatūrinę premiją ir LRS premiją už knygą vaikams. Lietuvos rašytojų sąjungos narys nuo 2014 m. Eilėraščiai versti į anglų, vokiečių, lenkų, kroatų, flamandų, graikų kalbas.

Nuotrauka iš
asmeninio archyvo

Aivaras Veiknys (b. 1983) studied Real Estate Management at Vilnius Gediminas Technical University but ended his studies before matriculating. His first book *R aktai* (Keys) was published in 2007. He worked as a journalist in the Lithuanian daily *Respublika*, and has reported from Afghanistan. Aivaras is a co-organizer of the festival “Literatūrinės Vilniaus slinktys” (Literary Shifts of Vilnius) and he is a compiler of three anthologies for this festival (2011-2013). His second book *Paukštuko liudijimai* (The Bird’s Testimony) was published in 2014 and was awarded with prestigious Young Yotvingian prize as the best young poet’s book. He also published a children’s book, a long poem called *The Pixie’s Child*, for which he won the Salomėja Neris Prize and the LRS prize for children’s literature. He has been a member of the Writer’s Union since 2014. His poems have been translated into English, German, Polish, Croatian, Flemish and Greek.

Poezijos nešuos

antrinant Vytautui P. Bložei

- 1) džiaugsmingą genio kalenimą, kuriuo iš toli pasitinka miškas;
- 2) apleistą laužavietę beržynėlyje;
- 3) metais jaunesnį brolį, plonais griežinėliais pjau-
stantį baravyko kotą;
- 4) visas tas gudrias strategijas, padedančias
aplenkti kitus grybautojus;
- 5) kitus grybautojus – jie verčia mus pasitempti,
be jų nebebūtų jokių strategijų;
- 6) triumfuojančio šuns lojimą;
- 7) jo paskerstą vargšą kurmį, šiek tiek per anksti
išlindusį dienos žvalgybai;
- 8) vibruojančią gelžkelio siūlę, anapus kurios
prasideda svetimos teritorijos;
- 9) juodas kaip mazutas žemuoges;
- 10) kelias dešimtis cisternų, drauge su mumis
puškuojančių daržo link – –

Making My Way to Poetry

seconding Vytautas Bložė

- 1) the woodpecker’s happy hammering, with which
the woods send their greeting from afar;
- 2) the old fire ring abandoned in the birch grove;
- 3) the brother, years younger, slic-
ing the boletus stem thin;
- 4) all the clever tricks to outfox
the other mushroom gatherers;
- 5) those others force us to be us:
without them, there are no clever tricks;
- 6) the dog’s triumphant bark;
- 7) his slaughtered mole, poor thing, coming out
too early for the day’s watch;
- 8) the train tracks’ vibrating thread, on the other side of which
begins a foreign land;
- 9) wild strawberries black as oil;
- 10) dozens of tank cars splashing by alongside us
as we make our way towards the garden;

– štai tėvas iš šulinio pasemia šalto vandens,
štai motina vikriai apeina burokų lysvę, tuomet išvynioja
aptirpti jau spėjusius priešpiečius:

tupim visi pavėsyje, valgome,
šone pilni krepšiai –

ką tik pasaulis baigės –

kurmis plevena virš mūsų ir nieko
nemato.

Prieplauka

*Nerijui Cibulskui,
geriausiam archeologui*

Pramiegojau pusę tavo gimtadienio, vėl
sapnavau prieplauką:

už vyną stipresnį vėją, valtis,
pulkelį apkvaitusių ančių žaliais kaklais – –

o štai ir mes –
svarbiausi sapno veikėjai:

gobtuvais užsimaskavę duonos trupintojai –
nekantrūs, bet drovūs,
niekaip nedrįstantys sušukti,

kad kiek, po perkūnais, galima
vartytis šioje tikrovėje –

po slegiančia debesų skalda,

kuria kitados mus užvertė girti
dangaus darbininkai – –

Moteris šluoja lapus

Stebiu ją iš savo slėptuvės, saugios užuovėjos.
Pro juodas balkono grotas.
Stebiu ir galvoju: koks sunkus, koks velniškai nepakenčiamas turėtų būti šis
darbas – tvarkyti vėjo išskerstas vasaros kohortas...
Moteris plačiai užsimoja: vėl, vėl ir vėl – jos liemenė dangaus spalvos, jos
kakta žvilga nuo prakaito...

here is father drawing cold water from the well,
here is mother quickly rounding the beet bed,
she unwraps an already melting lunch

and we squat in the shade, eating,
next to brimming bags –

the world has just ended –

the mole hovers above us
blind to it all

Dock

*for Nerijus Cibulskas
the best of archeologists*

I slept through half your birthday,
dreaming the dock again:

wind stronger than wine, a rowboat,
a raft of stupefied ducks with baize necks –

and there we are –
the dream's main characters:

bread shredders, hiding under hoods,
impatient but shy,
lacking the daring to cry out

about how much, for god's sake,
can one wallow in this reality –

under the heavy detritus of cloud

deluged by the drunk
laborers of the sky –

Woman Sweeping Leaves

I watch her from my hiding place.
Through the black bars of our balcony.
I think as I observe: what a hard job, what a devilishly hard job
this must be – to clean up the cohorts of summer's slaughter...
Her swing is wide: again, again and again –
her bodice the color of sky, her forehead shiny with sweat...

Kiemas pilnas negyvėlių išdraskytomis kraujagyslėmis.
 Nemirtingiesiems tai nė motais.
 Vienas iš jų užveda automobilį – trumpam pasigirsta linksma muzikėlė.
 Moteris spėja prisitaikyti prie jos padiktuoto tempo.
 Diena tik prasideda.
 Spalis žvanga it smulkios monetos seno girtuoklio švarko kišenėje.

Gaudau kuojas

Vėliau – pasūdęs ir išdžiovinęs – parduosiu miestelio šventėje;

ir džiaugsiuos, kad šitiek pardaviau –
 kad kelnių kišenėje žvanga krūva metalo,
 kurį išsikeisiu į naują meškerę,
 naują sietelį žuvims,

viską, ko reikia naujam
 gyvenimui – –

– – kiek tolėliau ganosi gyvulys:
 skabo sultingus dobilus, vaiko muses
 nuo riebaus pasturgalio, atsukto
 mano pusėn;

kartais pikta subliauna,

tartum sakydamas:

– Ko čia pristojai, paikas berniuk?
 Negi dar nematai? – man nusišikti ant tavo
 gyvenimuuuuu...

Karalių liudijimas

Naktis laukais atsėlino ir mus
 tyliuos namuos jau miegančius suvystė,
 bet griausmas tuoj sudrebino namus –
 ąsočiams skilus, liejosi švelnus
 alyvuogių aliejus. Karalystė

tebuvo tvarto dydžio: šiaudgaliais
 aplipęs mėšlas; speigas žemėn plakės –
 dalytis sostu teko su keliais
 nuskurdusio valstiečio gyvuliais,
 kuriuos kankino troškulys ir blakės...

The yard is full of the shredded veins of the dead.
 This is of no importance to immortals.
 One such turns on the car – happy music can briefly be heard.
 The woman falls into its rhythm.
 The day is just begun.
 October jangles like loose change in the coat pockets of an old
 boozehound.

Catching Roachfish

Later – salted and dried – I'll sell them at the town fair

and be happy with how many I sold:
 that a pile of coins jingles in my pockets
 to be exchanged for a new fishing pole
 and a creel for the new fish I catch –

everything I will need
 for a new life.

Farther off: some animal at pasture
 chewing juicy clovers, chasing flies
 from his fat behind turned
 in my direction.

It bellows in vexation

as if it were saying:

Why did you stop here, silly boy?
 Don't you see? My buuuuuutt
 shits on your whole life.

The King's Testimony

Night crept over the fields and swaddled
 us sleeping in our quiet beds
 but soon thunder shook the rooms
 and the pitchers split and spilled
 light olive oil out. The kingdom

was the size of a pig pen –
 dung with loose hay ends, frost beating
 the ground, a throne shared with friends:
 the penurious peasant beasts
 suffering from thirst and fleas.

O vis dėlto dėkokim jiems už tai,
kad savo kūnais šildė kūdikėlį –
kol kas be vardo, slepiamą, bet štai:
griausmingai sprogęs pumpuras, aukštai
savy sujungė fosforą ir helį –

skaisti žvaigždė. Visatoj visoje
skambėjo giesmės. Aukso dulkėm snigo.
Kampe ant šieno snaudė Marija –
išsekusi, laiminga. O su ja
užmigo aukos, budeliai užmigo...

O kaipgi mes? Vadinami svečiais
mes visą naktį klaidžiojom ir klydom.
Tačiau žvaigždė vis kvietė: paryčiais
suklupusius, kiek virpančiais pečiais
save vaikelio akyse išvydom.

O kas toliau? Atodūsis pūgos –
gilus kaip kapas – jam neatsispirti...
Vienok kelionė ši be pabaigos:
supurtyti nežemiškos jėgos
mes vėl išjojam, pergudravę mirtį.

Dovana

Birželio vėjo sklidini klevai,
šunelio balsas, nuamsėjęs skradžiai –
kaip dovana dienos ankstyvai pradžiai
bei tau, berniuk, kuris iškelia vai

mokykloj išlankstytu laiveliu
(nuo vieno šono nuplauta „tėvynė“) –
tamsus vanduo nei saugojo, nei gynė,
tik nešėsi patvinusiu keliu,

už nugaros palikdamas kažką,
kas gal tik kartą šiam pasauly būna:
kvailelio viltį – spindinčią karūną,
kurios nedrįsta prisiliesti ranka...

Bet bėgant laikui, traukias visata –
lengva dvasia pajunta kūno trauką,
ir tavo kūnas, braukiamas prieš plauką,
staiga nubunda ankštame bute,

But still we should show our gratitude
for them warming the babe with their flesh.
It lies nameless, but here, secluded:
the bud has blown, precarious, freshly
mixed phosphorus and helium as in a balloon

or a pure star. Songs began to sound
throughout the universe. The ground
was covered in gold dust. Maria snoozed
in peace on the hay. The victims found
sleep, and the executioners too.

And what of the three of us?
Just guests. We were lost, wandering,
but the star still spoke to us –
kneeling at dawn, our hands trembling
we saw ourselves with childhood's eyes.

So what next? The storm's heavy sigh –
deep as the grave – you can't slip by...
But our journey has no last goodbye,
and with all the powers in order up high,
we rode off again, knowing death lies.

Gift

The maples brim with summer's breeze
and a dog yelps through the trees –
like a gift for the day just begun
and for the little boy who left at a run

to catch a school-made paper boat
("homeland" washed from port).
The dark water didn't watch or protect
but just swept you off to aimlessly float

while leaving something behind
that appears to be quite a rare find:
this fool's hope – a glittering crown
that terrifies, forces one to back down...

But, as time runs, the universe contracts –
the feathery soul feels the body attract,
and the body, pushing against the cataract
suddenly wakes up in a constricted flat,

dešimtmečiais pavertęs atstumus...
 Kodėl taip girgžda akys traiškanotos,
 neklausk, neklausk – svarbiau balkono grotos,
 vėl jungiančios tėvynę ir namus.

Inkilas

Apleistoje statybvietėje aptikę kelis
 stambesnius lentgalius, atvilkome juos į kiemą
 ir sumetėm po didžiuoju gluosniu. Vėliau:

šūkavimai iš apačios ir šūkavimai iš viršaus,
 padrikos smūgių papliūpos, beveik neįmanomos solo
 partijos, skausmingai užvožus sau
 ar kitam per nykštį – –

– – chorui seniai išsiskirsčius,
 išskleidus sparnus naujiems inkilams,
 kalu ir daužau, daužau ir kalu
 kreivus, surūdijusius kablelius ir dvitaškius.

Pats sau paduodamas
 ir pats iš savęs priimdamas
 išbrinkti jau spėjusius žodžių lentgalius.

Kantriai, sukandęs dantis,
 diena po dienos vis laukdamas,
 kol tėvas ateis reikalauti
 plaktuko; motina

riktels pro pravirą langą,
 kad kur, po paraliais, dingo
 jos įrankis
 mėsai daužyti.

with distances becoming dozens of years...
 Why do rheumy eyes squeak so?
 Don't ask – what matters are the balcony's bars
 connecting once more – homeland with home.

Birdhouse

In the abandoned construction site
 we found a few board ends, and dragged them back
 to the yard, piling them under the willow. Then,

shouts from below and shouts from above,
 occasional blows, almost impossible musical
 solos, painfully smashing myself or
 others on the thumb –

the choirs have long gone separate ways,
 spreading their wings for newer homes,
 but I hammer and bang, bang and hammer
 twisted, rusty commas and colons.

Giving myself
 and taking from myself
 the swollen planks of words.

Patiently, with gritted teeth,
 day after day still waiting
 until my father comes asking
 for the hammer, for mother

to shout through the window:
 where, for the love of god, did
 you put my tool
 for tenderizing meat?

SOPHIA WALKER

Host and organiser of the prestigious BBC Slam Championships, Sophia Walker has represented the UK at the World Slam Championships, won the 2012 Poetry Olympics and was the 2015 London Slam Champion. Co-founder of the Spoken Word Theatre Foundation, Sophia's own three spoken word shows have won four awards thus far, including Best UK Spoken Word Show. She has been commissioned by organisations as diverse as the United Nations and Million Women Rise, and has performed everywhere from Las Vegas to the Royal Shakespeare Company. Annually nominated for Best UK Spoken Word Performer, Sophia's first book *Opposite the Tourbus* (2016) was shortlisted for the Reader's Choice section of The Guardian newspaper's First Book Award.

Sophia Walker (Sofija Volker) – prestižinio BBC slėmo čempionato vedėja ir organizatorė. Atstovavo Jungtinei Karalystei pasaulio slėmo čempionate, laimėjo 2012 m. Poezijos olimpinės žaidynės ir buvo 2015 m. Londono slėmo čempionė. Viena iš Sakytinės poezijos teatro fondo steigėjų, jos trys sakytinės poezijos šou pelnė keturis apdovanojimus, tarp jų ir Jungtinės Karalystės geriausio sakytinės poezijos šou apdovanojimą. Ją kvietėsi Jungtinių Tautų Organizacija, *Million Women Rise*; rengė pasirodymus įvairiose vietose – nuo Las Vegaso iki Karališkojo Šekspyro teatro. Pirmoji knyga *Priešais turistinį autobusą* (*Opposite the Tourbus*, 2016) pateko į laikraščio *The Guardian* Pirmosios knygos apdovanojimų skaitytojų išrinktą trumpąjį sąrašą.

Deportation Order

When my wife left

When they sent my wife away

How easily paper tears apart

Beach Body Beautiful

There's a crowd gathered at the waterfront
There to witness the unveiling of the
latest beach body.

The latest beached body,
bloated on the shoreline

A mass of people, not large group but vigil.
This beach is lit with flickering candles, not
littered with sunblock and sandals. There are
no wet children for happy mums to towel off,
just body bags for Border Enforcement Agents
to zip shut

They don't have to contend with the visual
impact a beached body has.

Because you can't draw chalk outlines on sand

Deportacijos orderis

Kai mano žmona išvyko

Kai jie išsiuntė mano žmoną atgal

Kaip lengvai perskiria popierius

Dailus paplūdimio kūnas

Minia susirinko ties krantine –
paliudyti kūno atidengimo.
Paskutinio skenduolio kūno, išpampusio ant kranto.

Nedidelis žmonių būrys, bet visi budrūs.
Paplūdimys mirga nuo žvakių, jis nespindi
riebiais kremais nuo saulės ar baltomis smiltimis. Nematyti
šlapių vaikų, kuriuos šluostytų laimingos mamos,
vien lavonmaišiai – pasienio kontrolė
skrebena užtrauktukus.

Jiems nebereikia ginčytis
su matomu poveikiu, kurį
turi įdegęs kūnas.

Nes negali kreida apibrėžti jo ant smėlio.

Chapecoense

When they carried the bodies from the crash site,
they did so dressed for hazmat

We are so terrified of death we fear it instantly catching.
Decay wouldn't dare set in so quickly

The carriers, these white-suited men zipped up, not to escape
the elements, but dangers of any remnants; gloved hands
holding sealed body bags as far away from living selves as possible –

only plane parts are referred to as wreckage.

These carriers, these transporters of a sealed-off dead mass,
the magazine caption calls them rescue workers.

Rescue.

In the photo, there is a water-logged mountain-side, mud trampled
up under panicked feet, 13 men in hazmat suits, 3 stretchers, 4 corpses

Rescue.

When the plane has long since hit the mountaintop,
what fires there were have embered-themselves out,
when the workers in protective suits have arrived from
the far-away city, scurrying among the detritus, the remains,
what, then, are we hoping to save?

Relative Memory

When she was younger, my grandmother could
disassemble and rebuild an army jeep.
Blindfolded. In less than twenty minutes.
These days, twenty minutes of lucidity recede
into her disassembling and rebuilding her life
without the right memories.
This Christmas, I sat next to her on the
dilapidated sofa that's been in our family

„Chapecoense“ futbolo komanda

Kai gabeno kūnus iš katastrofos vietos,
gelbėtojai vilkėjo apsauginius skafandrus.

Mes taip įgašdinti mirties, kad bijome būti
akimirksniu jos nutverti. Nors ji nedrįstų
taip greitai į mus įsimesti.

Baltai kostiumuoti vyrai pirštinėtomis rankomis,
ne kad apsisaugotų nuo aplinkos, o
nesiliestų kūnų likučių, laikėsi kuo toliau nuo
užtrauktų lavonmaišių –

lėktuvo dalys įformintos kaip nuolaužos.

Tie kūnų rinkėjai, negyvos konsistencijos gabentojai,
laikraščių skiltyse vadinami gelbėjimo tarnybų darbuotojais.

Gelbėjimo tarnybų.

Nuotraukoje – vandeningoji kalno pusė,
rausvame purve ištryptos panikos sklidinios pėdos,
trylika vyrų gelbėtojų kostiumais, treji neštuvai,
keturi žuvusiųjų kūnai.

Gelbėja.

Lėktuvas jau kadai atsitrenkė į kalno viršūnę,
Visi liepsnoję gaisrai išblėso,
kai gelbėtojai apsauginiais kostiumais
atvyko iš tolimo miesto.
Ką, po galais, kuisdamiesi tarp nuolaužų, liekanų,
mes dar norim išgelbėti?

Prisiminimai

Jaunystėje mano močiutė sugebėdavo
išardyti ir surinkti karinį džipą.
Užsimerkusi. Mažiau nei per dvidešimt minučių.
Šiandien šitoks aiškumas ją jau apleidęs,
kai ardo, konstruoja savo gyvenimą
be aiškių prisiminimų.
Per šias Kalėdas sėdėjau šalia jos ant
nušiurusios sofos, atlaikiusios kelias

for generations, bubbling up old memories
for me like the pan of boiling water
when my grandpa used to cook
homegrown sweetcorn. But that
sofa means nothing to my gran.
Neither does my grandfather.
As we sat surveying the room of her family,
she pointed out each person and asked me
who they were.
Repeatedly
For an hour.
Alone in a room, surrounded by relatives
loudly remembering, she sits unseeing
these fleeting histories of forgotten meaning:
daughters' engagements, great vacations,
family celebrations, her presence is...
vacant.
My grandmother's memories are like
a month-old birthday balloon lost
under the bed. Wrinkled, withered –
empty. All the air has been let out
of the tires of that army jeep
she deconstructed at seventeen, and she –
she no longer remembers her war.
The first of many she fought
in a long lifetime
That living room is empty, now.
Dust sheets have been draped over furniture,
shutters fastened tight across windows, and,
save twenty-minute bouts of lucidity, my grandmother
sits alone in a corner. Disassembling her memories.
Surrounded by family
unable to help her rebuild them.

Leaving

A chipped table none of us yet own
sitting, unused, in our grandmother's attic

Soon it will be fought over,
like countless games of racing demon
once played with long-dead family

A weight of people worn into its wood.

kartas; prisiminimus pasakojo burbuliuodama
tarsi verdantis vanduo prikaistuve,
kuriame senelis virdavo namie
išaugintus saldžiuosius kukurūzus. Ši sofa
jau nieko nereiškia mano močiutei.
Taip pat ir senelis.
Kai sėdėjome žvalgydamosi po jos gimtąjį kambarį,
ji baksnojo pirštu kiekvieną žmogų ir klausė manęs,
kas jis toks. Klausimą kartojo kas valandą.

Viena kambaryje, nors ir supama garsiai prisimenamų
artimųjų, jau nebeįstengia atkurti
šių trumpalaikės reikšmės istorijų:
ilgųjų atostogų, šeimos švenčių,
dukterų santuokų. Jos dabartis yra...
laisva nuo visko.

Jos prisiminimai – tarsi mėnesio senumo
gimtadienio balionas, nusimetęs po lova.
Susiraukšlėjęs, suvytęs – tuščias. Visas oras išėjo
iš karinio džipo padangų. Septyniolikos
ji remontavo jį, o karo...
o savo karo ji neprisimena.

Pirmojo iš daugelio karų, kuriuos reikėjo
kariauti per ilgą gyvenimą.

Ši svetainė dabar tuščia.

Baldai užkloti paklodėmis, kad nedulkėtų,
sandariai užvertos langinės, o močiutė,
ištikta dvidešimties minučių proto aiškumo,
sėdi viena kampe. Ardydama prisiminimus.

Supama šeimos, kuri negali
padėti jai jų surinkti.

Palikimas

Apšerpetojēs, nebenaudojamas stalas močiūtēs palēpēja,
dar niekam neatitekēs, prie kurio dar nē vienas iš mūsų nesēdi.

Greitai dėl jo bus susigrumta –
tai nesibaigiantis demono žadinimo žaidimas,
kartą jau žaistas su mirusiais artimaisiais.

Žmonių rankos nuzulino jo medinį paviršių.

We will not argue over who inherits this table,
but who gets to stay closest to those still seated round it

Deserted Storm

Jay came back from Basrah with a video,
his very own snuff-film horror show; he
showed up back home with six months to
go on his third tour in a row. A PTSD-
shattered former human being, one-man
fighting machine reduced to scattered
tantrums and bad dreams. Initially
all we could see was the mate we'd always
known him to be, quietly sucking on a 40,
ignoring the hordes of imploring gazes and
invasive questions from his naïve mates.
Questions like:

So did you shoot anybody?

and

How many of them hajis did you kill?

'I want to show you something.'

Rising from his seat, Jay approached the TV.
Filmed from his perch in the tank's gun turret,
the DVD captured the first week's incursion.
Day one showed homes bombed down like
dominoes, cars explode, everything destroyed
in the tank's forward roll.

Day two showed dismembered torsos, pulps of skin and
shattered bone. Overturned cars were funeral homes,
rubble piles with lives inside became burning pyres.

By this point, the drinks had been put away.
Even the Backwoods blunts were stubbed out.

The room was totally silent
save the screams of agony and ammunition
thundering from the audio.

No one asked any more questions.

Somebody switched the film off.

But it was clear to all of us that

Jay was still watching.

Ginčysimės ne dėl to, kas paveldės šį stalą,
o kas liks arčiausiai tų,
dar prie jo sėdinčių.

Audros dykuma

Džėjus grįžo iš Basros su vaizdo medžiaga –
paties susuktu smurtiniu siaubo filmu; pasirodė
namie, kad po pusmečio vėl išvyktų į trečią pamainą.
Potrauminio streso sužalotas buvęs žmogus, karys-mašina,
redukuotas ligi smulkių pykčio priepuolių ir košmarų.
Iš pradžių visa, ką matėme, buvo bičiulis, kurį
ir anksčiau pažinojom: siurbia pigų alų,
nepaiso maldaujamų žvilgsnių pliūpsnių ir
draugų kvailių klausimų. Maždaug tokių:

Tai ar nušovei ką nors?

arba

Kiek chadžių tarp jų pasitaikė?

„Noriu kai ką jums parodyti.“

Pakilęs nuo kėdės, Džėjus įjungė televizorių.
Filmuota iš savo vietos tanko šaudymo bokštelyje,
kamera užfiksavo pirmos savaitės įsiveržimą.
Pirmą dieną matėm subombarduotus namus,
išguldytus lyg domino; susprogdintus
automobilius. Viskas sunaikinta
tankui riedant pirmyn.

Antrą dieną matėm išdraskytus torsus, užpakalių minkštimą;
nunertą odą ir suknežintus kaulus. Apversti automobiliai
buvo virtę laidojimo namais ir sykiu krematoriumais: griuvėsių fone
juose spirgėjo gyvieji.

Po šito alkoholiniai gėrimai buvo atidėti.

Net suktinės sutrintos į pelenines.

Kambaryje spengė tyla,

jei neskaitysim agonijos klyksmų ir

pabūklų griausmo iš garso įrašo.

Niekas daugiau nebeklausinėjo.

Kažkam pavyko filmą išjungti.

Bet visiems mums tapo aišku, kad

Džėjus jį tebežiūri.

Faggot

He says “Faggots, man. Took me a *while* to be okay with them.
But lesbians...never had a problem with lesbians. Hehehe.”

If you ever address me directly,
forget you think lesbians are sexy.
That you can somehow decide
dykes are fine while gay men vile –

Please. Say what you mean.
If you hate gay men, then you hate me.
So name me faggot.

faggot/fæɡət/n. bundle of twigs.

faggot/fæɡət/n. contemptuous term for a woman

faggot/fæɡət/n. offensive and disparaging reference
to a male homosexual

You claim your words are ‘just figurative’. That there’s
no linking hate to hate crime statistics. But each time you
say faggot others use that as excuse to bash faggots
while standing up for your views.

You say ‘faggot’ like there’s no consequence.
Like others aren’t inspired by the ire you spit;
To us stone wall isn’t a convenient surface for
violence. You can’t act like these attacks
aren’t actively happening.

faggot/fæɡət/n. 15th Century. bundle of twigs.
Specifically, the sticks used to set fire to heretics

faggot/fæɡət/n. 16th Century. contemptuous
term for a woman. Inferring from twig definitions this
references women as something awkward that
has to be carried. Meaning baggage. Meaning burden.
Meaning worthless

faggot/fæɡət/n. 20th Century. offensive and disparaging
reference to a male homosexual, which to some means
less than human, means carte blanche excuses to get
violent and abusive.

Pyderas

Jis sako: „Pyderai, blin. Kol
prie jų pripratau. O lesbietės... Cha cha, lesbietės man netrukdo.“

Jei kreipsies kada į mane asmeniškai,
pamiršk, kad lesbietės seksualu.
Čia tik tau atrodo, neva
lesbės – viskas gerai, bet gėjai šlykštu –

Būk malonus, sakyk tiesiai šviesiai.
Jei nekenti gėjų, tada nekenti ir manęs.
Tad vadink mane pyderu.

Pyderas, arba **pedis**, pagal seną anglų kalbos žodyną – vytelių ryšys.

Vėliau – paniekinamas moters įvardijimas.

Dar vėliau – užgaulus, menkinamasis homoseksualaus vyro
pavadinimas.

Prisiekinėji, kad taip sakai tik dėl „vaizdingumo“. Kad nėra
sąsajų tarp neapykantos ir nusikaltimų, padarytų iš neapykantos.
Tačiau kaskart ištaręs „pyderas“ suteiki pasiteisinimą varantiems ant
pyderų.

Tu sakai „pyderas“, lyg tai neturėtų pasekmių.
Tarsi tavo pyktis neįkvėptų kitų;
taip, akmeninė siena nepatogi ką užmušti.
Gyveni taip, tarsi žodžių akmenys
nepakankamai žleistų.

Penkioliktas amžius. Vytelių ryšys.
Pagaliai eretikų laužui uždegti.

Šešioliktas amžius. Turi sąsajų su ankstesniu apibrėžimu:
moteris – kaip nepatogus nešulys.
Tarsi bagažas. Tarsi našta. Nieko verta.

Dvidešimtas amžius. Užgaulus, menkinamasis pavadinimas
homoseksualaus vyro, kuris kai kam
nebelabai žmogus, o šis žodis – leidimas smurtauti ir užgaulioti.

Gali sau turėtis žodį „pyderas“, bet vartok jį atsargiai.
Miškas turėjo užaugti. Vytelės išsišakojo nuo užgaulios reikšmės –
mums nereikia iš naujo jų apibrėžti. Žodžiai nelieka
josišaknių. Tačiau išmeta sėklas.

Keep the word faggot, but mind how you use it.
 Meaning changes through evolving usage, what
 started as wood would grow through using. Twigs
 branched out to meanings abusive –
 We don't need to redefine. Words don't stay rooted.
 In time we'll have resown the seeds of its uses

In origin, faggot twigs were lit and burned to ground,
 then ashes turned the term to women. Burdens unbundled,
 women whittled new beginnings. No longer worthless, the
 term yet again shifted. Gay men came victim.
 Love is fuel to flame when twigs turn matchstick wicked.

But through history, these ashes have led to same vision:
 Each time, revived, a fiercer phoenix has risen.

Vytelės apšviestos eretikų laužo liepsnos ir sudegintos iki
 pelenų. Tada pelenai virto moterimis. Našta
 pagaliau numesta, moterys vėl nekaltos.
 Jau ne bevertės, terminas dar sykį keitėsi.
 Aukomis dabar tapo gėjai. Meilė yra visa
 deginanti, o vytelės klįjuojamos
 į nelaimingą porą.

Tačiau per istoriją šie pelenai vedė link
 tos pačios vizijos: kiekvieną kart iš jų prisikeldavo
 vis švelnesnis feniksas.

EUROPEAN POETRY PLATFORM *VERSOPOLIS*

www.versopolis.com

Versopolis is a European poetry platform that creates new opportunities for emerging European poets and is supported by the European Commission's Creative Europe programme.

Excellent young poets write poems in every language but are often unknown beyond the boundaries of the language they write in. The aim of Versopolis is to change this, creating a unique, Europe-wide platform that gives emerging European poets the chance to become international poetry stars.

This year the Versopolis project will promote authors and their poetry, united under its motto '*where poetry lives*', along with 15 festivals from Slovenia, Slovakia, Poland, Lithuania, France, Italy, Croatia, Macedonia, United Kingdom, Sweden, Austria, Belgium, Spain, Germany and Ukraine, which will act as literature promoters and publishers in the European literary space.

Versopolis will help authors already established in their home countries spread their poetry across borders, its first and foremost aim being to promote European poets and their work and to create a close-knit poetic community.

EUROPOS POEZIJOS PLATFORMA *VERSOPOLIS*

www.versopolis.com

Versopolis – tai poezijos platforma, jungianti penkiolika Europos poezijos festivalių įvairiose šalyse. Tai – Slovėnija, Slovakija, Lenkija, Lietuva, Prancūzija, Italija, Kroatija, Makedonija, Jungtinė Karalystė, Švedija, Austrija, Belgija, Ispanija, Vokietija ir Ukraina. Tarp festivalių tokie pasaulyje žinomi ir ilgus metus skaičiuojantys literatūros festivaliai kaip „Poetų pavasaris“ Prancūzijoje, „Strugos poezijos vakarai“ Makedonijoje, „Poezijos ir vyno dienos“ Slovėnijoje ir kiti. Ši platforma skirta populiarinti jaunus poetus ir jų kūrybą kitose Europos valstybėse. Kiekvienas festivalis deleguoja keletą savo šalies poetų – pirmaisiais projekto metais po penkis jaunus poetus, antraisiais ir trečiaisiais – po tris. *Versopolis* dar pratęstas iki 2021 metų. Lietuvai atstovauja festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“, išrenkantis jaunus lietuvių poetus ir kasmet nuo 2015-ųjų pats pasikviečiantis po penkis įvairių šalių „*Versopolio*“ autorius. Poezijos platformą remia Europos Komisijos programa „Kūrybiška Europa“.

KAYOMBO CHINGONYI

Kayo Chingonyi is a fellow of the Complete Works programme for diversity and quality in British Poetry. His first full-length collection *Kumukanda* (Chatto & Windus, 2017) was a *Guardian* and *Telegraph* book of the year and won the Swansea University International Dylan Thomas Prize. Kayo was an Anthony Burgess Fellow at the Centre for New Writing, University of Manchester, and an Associate Poet at the Institute of Contemporary Arts, London. He is Poetry Editor for *The White Review* and an Assistant Professor of Creative Writing at Durham University. Kayo is also an emcee, producer and DJ, and regularly collaborates with musicians and composers both as a poet and a lyricist.

Kaymbo (Kayo) Chingonyi (Kajombo, arba Kajo, Čingonjis) yra *Complete Works* programos, skirtos britų poezijos kokybei ir įvairovei puoselėti, stipendininkas. Jo pirmasis poezijos rinkinys *Kumukanda* (2017) tapo *Guardian* ir *Telegraph* dienraščių metų knyga ir laimėjo Svonsio universiteto tarptautinę Dylano Thomo premiją. Buvo Mančesterio universiteto Naujosios kūrybos centro Anthony Burgesso programos stipendininkas, Londono šiuolaikinio meno instituto bendradarbis poetas. Yra žurnalo *The White Review* poezijos redaktorius ir Darhemo universiteto kūrybinio rašymo docentas. Taip pat renginių vedėjas, prodiuseris ir didžėjus, nuolat bendradarbiauja su muzikantais ir kompozitoriais – rašo jiems tekstus.

Alternate Take

When they laid our father out, mwaice wandi,
I want to say, I'm meant to say, soft light
played the skin of his spent face and the sobs
were, of course, a jangling kind of song.

If I could take you where the sandy earth
meets his final stone, tiled and off-white,
we might have learned to worship better gods.
He was known, in the shebeens, as *long John*.

At the wake relatives tried variations
on the words of the day: *I am sorry*
for your grieving / your trouble / your loss.
I've been weighing these apologies for years

that pass and retreat like disused stations.
I think of his walk becoming your quarry,
his knack for beguiling women, your cross.
It's enough to bring me here, past tears

to where his face simplifies to a picture:
the shrine in Nagoya, him stood, Sequoia
among lesser trees, looking good in denim;
every inch the charismatic spectre.

Kintamas kadras

Kai užmušė tėvą, mwaice wandi,
noriu papasakoti, turiu pasakoti,
kaip švelni šviesa žaidė jo išsekusiu veidu,
ir raudos buvo lyg kokia džeržgianti daina.

Jei nusivesčiau tave ten, kur smėlynai
pasitinka jo nukalkintą, čerpėtą antkapį,
galbūt išmoktume melstis geresniems dievams.
Knaipėse jis buvo žinomas kaip Išstypėlis Džonas.

Per šermenis giminės išbandė visas
dienos žodžio variacijas: *Užjaučiu*
dėl tavo netekties / nelaimės / praradimo.
Metų metus mėginu pasverti šias užuojautas,

kurios pralekia ir išnyksta tolyje kaip apleistos
stotys. Mąstau apie kelią, nuvedusį jį į jūsų pinkles,
jo įgudimą vilioti moteris, apie jūsų kryžių.
To pakanka, kad ateičiau šičia, kitapus ašarų,

kur jo veidas nuotraukoje įgauna pavidalą:
šventovė Nahojėje, jo pastatyta, jis stovėjo
lyg sekvojos kamienas, iškilęs tarp smulkių medelių,
džinsinis audinys jam puikiai tiko. Buvo toks kupinas žavesio.

In his memory my voice bears his tincture—
saxophone played low slash boy raised on soya
porridge, chloroquine, a promise of heaven.
There are days I think I'm only a spectre

carrying him slowly to my own graveyard
and, standing at the lectern, rather than my son,
will be another copy: the same sharp
edge to the chin, that *basso profundo* hum.

Kid brother, we breathers have made an art
of negation, see how a buckled drum
is made from a man's beating heart
and a fixed gaze is a loaded weapon.

Atminimo vardan mano balse atgimsta jo balsas –
tylus saksofonas, purvinas berniukas, šertas sojom,
košėm, girdytas vaistais nuo maliarijos ir žadėtu rojumi.
Kartais galvoju tesąs vaiduoklis, iš lėto nešantis

jį į savo kapo duobę, ir sakykloje stovi
dar viena kopija, greičiausiai mano
sūnus: toks pat aštrus smakras,
toks pat gilus balso gaudimas.

Broliuk, mes, kvėpuojantieji, tapom nebūties
meistrais, pažvelk, kaip daromas būgnas
iš plakančios žmogaus širdies, ir įbestas
žvilgsnis užtaisomas lyg atkištas ginklas.

KRYSTYNA DĄBROWSKA

Krystyna Dąbrowska (b. 1979) is a poet, translator, and essayist. She graduated from the Graphics Department of the Academy of Fine Arts in Warsaw. She is the author of the poetry books *Biuro podróży* (Travel Agency, 2006), *Białe krzesła* (White Chairs, 2012), *Czas i przeszłość* (Time and Aperture, 2014). Her second collection won the Kościelski Award (2013) and the Wisława Szymborska Award (2013). Her poems have been translated into English, German, Italian (*La faccia del mio vicino*, Valigie Rosse 2017), Spanish, Russian, Swedish, Greek, French, Portuguese, Bulgarian, Macedonian and Chinese. Her translations include the poetry of W. C. Williams, W. B. Yeats, Thomas Hardy, Thom Gunn, Charles Simic, Kim Moore, as well as selected letters of Elizabeth Bishop and Robert Lowell. She has also translated two early satires of Jonathan Swift (*The Battle of the Books; A Tale of a Tub*, 2013) and *The Thirteen Petalled Rose: A Discourse on the Essence of Jewish Existence and Belief* by Adin Steinsaltz (2014). She lives and works in Warsaw.

Fotografijos autorė
Elżbieta Lempp

Krystyna Dąbrowska (Kristina Dombrovska) gimė 1979 m. Poetė, vertėja, eseistė. Varšuvos dailės akademijoje baigė grafikos studijas. Trijų poezijos rinkinių autorė: *Kelionių biuras* (*Biuro podróży*, 2006), *Baltos kėdės* (*Białe krzesła*, 2012, apdovanota Kościelskių ir W. Szymborskos premijomis), *Laikas ir pertvara* (*Czas i przeszłość*, 2013). Eilėraščiai versti į anglų, vokiečių, italų, ispanų, rusų, švedų, graikų, prancūzų, portugalų, bulgarų, makedonų, kinų kalbas. Verčia poeziją iš anglų kalbos (W. C. Williamso, W. B. Yeatso, Th. Hardy, Ch. Simico ir kitų). Gyvena Varšuvoje.

Poland

Rodzeństwo

Stara kobieta tańczy flamenco.
W jej wysiłku tli się dawna lekkość.
Jest wysoka, chuda jak zgarbiona czapla,
ma falbaniastą spódnicę, zapadnięte policzki.
Stara kobieta tańczy młodą,
która zginęła w czasie wojny.
Po występie zmywa makijaż, zdejmując perukę
i suknię, wkłada spodnie, marynarkę
i staje się tym, kim jest poza sceną:
mężczyzną, bratem zabitej.
Stary mężczyzna wraca do domu.
Uwił go sobie ze strzępów przeszłości,
fotografii, afiszów i wycinków z gazet.
Wśród nich wszędzie suknie, które sam haftuje:
wielobarwne egzotyczne ptaki.
I portret siostry – stawia przy nim kwiaty.
Przed wojną jeździli po całej Europie,
słynny duet nastoletnich tancerzy.
Później getto, ucieczka, rozdzielanie.
Wytłumaczył sobie, że jeżeli przeżył,
to jedynie żeby wcielać się w nią w tańcu.
Stary tancerz zaparza herbatę.
Cisza. Pora wygaszonych świateł.
Za chwilę pójdzie spać, lecz przedtem, tak jak stał,
bez kostiumu i pudru, stepuje w progu kuchni
w rytm kościanego stukotu kastanietów.

Versopolis

Lenkija

Brolis ir sesuo

Sena moteris šoka flamenką.
Jos pastangose rusena buvęs lengvumas.
Ji aukšta ir liekna, lyg pasikūpinus gervė,
klostėtą jos sijonas, įdubę skruostai.
Sena moteris šoka jauną,
žuvusią per karą.
Po šokio nusiplauna makiažą, nusiima peruką
ir nusivelka suknią, apsimaua kelnes, apsivelka švarką
ir tampa tuo, kas yra už scenos:
vyru, žuvusiosios broliu.
Senas vyras pareina į namus.
Susisuko juos iš praeities draiskantų,
nuotraukų, afišų ir laikraščių iškarpų.
Tarp jų visur suknios, kurias pats išsiuvinėjo:
margaspalviai egzotiški paukščiai.
Ir sesers portretas – merkia prie jo gėles.
Prieš karą jiedu važinėjo po visą Europą,
garsusis paauglių šokėjų duetas.
Paskui getas, bėgimas, išsiskyrimas.
Išaiškino sau, kad jei liko gyvas,
tai tik tam, kad įsikūnytų į ją šokdamas.
Senas šokėjas užpliko arbatą.
Tyla. Užgesusių žibintų metas.
Netrukus eis miegoti, bet prieš tai kaip stovėjęs
be kostiumo ir pudros sušoka stepą virtuvės kampe
pagal kaulinį kastanječių tarškėjimą.

Vertė Vytautas Dekšnys

OLENA HUSEINOVA

Olena Huseinova (b. 1979) holds an MA in philology from the P. Mohyla Academy of Kiev. Her first book of poetry, *Vidkryti Raider* (Open Rider), was published in 2012 and won the Smoloskyp and Symonenko prizes for best poetry debut; it also ranked in the top 10 books of the Ukrainian Book Arsenal Fair, and placed in the top 20 of the Lviv Publishers' Forum. Olena's second book of poetry *Superheroi* (Superheroes), designed by the art-studio Agrafky, was published in 2016. The Ukrainian Book Arsenal fair voted it as the best illustrated book of the year. In 2017 Olena presented her poems at the international literary festival Authors' Reading Month. She writes song lyrics and participates in musical performances. Currently she is working as an author and radio host on the Ukrainian radio station Culture. She also works as a coordinator of cultural programs for the Ukrainian bookstore chain Knyharnya Ye. Her poems have been translated into English, Polish, Czech, Lithuanian and Russian.

Olena Huseinova (Олена Гусейнова) gimė 1979 m. Pomičnoje (Kirovohrado sr.). Kijevo P. Mohylos akademijoje baigė filologijos magistro studijas. Dviejų poezijos knygų autorė: *Atviras raideris* (*Відкритий райдер*, 2012, apdovanojta leidyklos *Smoloskyp* ir Vasylio Symonenkos premijomis už geriausią poetinį debiutą) ir *Superdidvyriai* (*Супергерої*, 2016, kartu su menų studija *Agrafka*, Knygų Arsenalo metų premija už geriausią knygos dizainą). 2016 m. su lietuvių ir baltarusių autoriais dalyvavo vertimų dirbtuvėse ir skaitymuose „Daugiabalsė Llove“. Kuria dainų žodžius, dalyvauja muzikos performansuose, dirba Ukrainos radijo kultūros laidų vedėja ir knygynų tinklo *Je* kultūros renginių organizatore. Eilėraščiai versti į anglų, lenkų, čekų, slovakių, lietuvių, rusų kalbas. Būdingas intensyvus autobiografinis verlibras, atminties, baimės, vilties ir tikrovės ribų, patirties negrįžtamumo tyrinėjimas, patriarchalinių poetinės kalbos struktūrų laužymas, dinamiškumas ir plastiškumas.

Ukraine

Дівчата біля моря

1 (Наталя)

А місто моє
називають жіночим ім'ям.
І воно озивається.
Фарбує губи і очі.
Підглядає в надтріснутому дзеркало.
Там хлопчик з довгими віями
цілує спочатку жінку білу.
Потім жінку чорну.
Я затуляю дзеркало долонею –
немає на що там дивитися.
Я чекаю тебе.
Приїзди.
Зустрінемо разом
засухи і буревії.

2 (Марія)

Якщо поміняти літери
в імені міста на інші
вийде моє ім'я.
Я п'ю чорне щастя
маленькими чашками.
Його вистачає на 20 хвилин.
Над морем виростають вітрила.

Versopolis

Ukraine

Mergaitės prie jūros

1. (Natalija)

O mano miestas
vadinamas moterišku vardu.
Ir jis atsiliepia.
Dažosi lūpas ir akis.
Žvilgčioja į suskilusį veidrodį.
Ten berniukas ilgomis blakstienomis
iš pradžių bučiuoja baltą moterį.
Paskui juodą moterį.
Aš pridengiu veidrodį delnu –
nėra į ką ten žiūrėti.
Laukiu tavęs –
atvažiuok.
Pasitiksime kartu
sausras ir audras.

2. (Marija)

Jei pakeisi miesto
vardo raides kitomis
išeis mano vardas.
Geriu juodą laimę
mažais puodeliais.
Jos pakanka dvidešimčiai minučių.
Iš jūros išauga burės.

Хлопчик з довгими віями
дивиться на них
через порцелянову ручку
маленької чашки.
Жінка біла і жінка чорна
тримають його за плечі.
Я чекаю тебе.
Приїзди.
Зустрінемо разом
наступні 20 хвилин.

3 (Олена)

Я не зізнаюсь
як називається місто.
Густо-синім його зафарбую.
Не пиши сюди,
не залишуй конверти
мов рани.
Хмари висять над горою завжди.
Хлопчик з довгими віями
піднімається крутими схилами.
Жінка біла і жінка чорна
за ним не встигають.
Я чекаю тебе.
Приїзди.
Всі роз'їхались.
Ми не зустрінемо нікого.
Просто будемо разом.

4 (Я)

Морська лисиця
заривається в мул і пісок
і нічого не говорить
морській вороні.

Berniukas ilgomis blakstienomis
žiūri į jas
pro porcelianinę
puodelio ąsą.
Balta moteris ir juoda moteris
laiko jį už pečių.
Laukiu tavęs.
Atvažiuok.
Pasitiksime kartu
kitas dvidešimt minučių.

3. (Olena)

Aš neprisipažinsiu
kuo vardu miestas.
Tiršta mėlyna jį uždažysiu.
Nerašyk čionai
neužlaižyk vokų
lyg žaizdų.
Debesys visados kabo virš kalno.
Berniukas ilgomis blakstienomis
kopia stačiais šlaitais.
Balta moteris ir juoda moteris
nespėja paskui jį.
Laukiu tavęs.
Atvažiuok.
Visi išsivažinėjo.
Mes nieko nepasitiksime.
Tiesiog būsim kartu.

4. (Aš)

Jūrų lapė
įsirausia į dumblą ir smėlį
ir nieko nesako
jūrų varnai.

ELS MOORS

Els Moors (b. Poperinge, 1976) is a Flemish poet and novelist. Her debut *Er hangt een hoge lucht boven ons* (There is a Tall Sky above Us; 2006) was nominated for the C. Buddingh Prize and was awarded the prestigious Herman de Coninck Prize for best poetry debut. Her second collection of poetry, *Liederen van een kapseizend paard* (Songs of a Capsizing Horse), was published in 2013 and won the J.C. Bloem Prize. Moors' work shows evidence of a strong feeling for composition, both in content and in form. This becomes clear, for example, in her continuing play between vitality and stasis and between horizontality and verticality. Undoubtedly, this strong feeling for composition and the equally sharp provocative nature of the poems are partly the reason why Els Moors is considered as one of the rising stars of Dutch-language poetry. In 2008 Els Moors made her debut as a prose writer with *Het verlangen naar een eiland* (Longing for an Island). In 2010 she published *Vliegtijd*, a collection of stories. Moors works as a teacher of creative writing in Brussels, Antwerp and Arnhem and as an editor for the literary magazine *nY*. In 2018 (till 2020) she was appointed the National Poet of Belgium.

Belgium

de bomen nodigden uit tot wandelen
met hun knoestige stammen en wijde kruinen
het pad volgde de bomen
en ik volgde het pad

de vogels bezaten en bewoonden
de bomen zij hadden één groot vogellichaam dat
zich voortdurend vernieuwde

toen een vogel viel lag hij met gekromde rug in het zand
de zwarte kraalogen star de vleugels
half dicht geplooid
half in vliegstand

het miniscule licht doorlatende bekje
open
ontzet

ontving hij zijn laatste kus
in de lucht zingt hij in het
maanlicht

ik mag niet vergeten dat ik voeten heb
en benen zwaar als zoutzakken

Versopolis

Els Moors (Els Mors) gimė 1976 m. Poperingėje. Pirmoji jos knyga *Aukštas dangus yra virš mūsų* (*Er hangt een hoge lucht boven ons*, 2006) buvo nominuota C. Buddingho premijai ir pelnė prestižinę H. de Conincko premiją už poezijos debiutą. Antras poezijos rinkinys *Apvirstančio arkliuko dainos* (*Liederen van een kapseizend paard*, 2013) apdovanotas J. C. Bloemo premija. E. Moors poezijai būdingas aiškus kompozicijos jausmas kuriant ir turinį, ir formą, nuolatinis gyvybės ir statiškumo, horizontalumo ir vertikalumo žaismas. Dėl šių savybių ir ryškaus poezijos provokatyvumo laikoma viena iš kylančių nyderlandų kalba rašomos poezijos žvaigždžių. Išleido romaną *Salos ilgesys* (*Het verlangen naar een eiland*, 2008) ir apsakymų rinkinį *Skrydžio laikas* (*Vliegtijd*, 2010). Dėsto kūrybinį rašymą Briuselyje, Antverpene ir Arnheme, redaguoja literatūros žurnalą *nY*. 2018 m. pelnė Nacionalinės Belgijos poetės titulą.

Belgia

medžiai pakvietė pasivaikščioti
raukšlėtais kamienais ir plačiomis karūnomis
takas ėjo palei medžius
o aš ėjau palei taką

paukščiai šeiminkavo užėmę
medžius ten buvo vienas didžiulis kūnas iš paukščių
kuris vis atsigaudavo

kritęs paukštis gulėjo smėly jo nugara išlenkta
juodi akių karoliukai
šiek tiek it skrendantis
šiek tiek it perplyšęs

smulkus perregimas snapas
pražiotas
iš siaubo

paskutinįkart jį bučiavo
oras kuriam jis giedojo
mėnesienoj

negaliu užmiršti turinti pėdas
ir kaip druskos maišai sunkias kojas

Vertė Elžbieta Banytė

BIBLIOGRAFIJA

Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio
Lietuvoje išleistų poezijos
knygų bibliografija

BIBLIOGRAPHY

Bibliography of Poetry
Books Published in Lithuania
from August to August

Originalioji poezija / Original Poetry

Giedrius Alkauskas, *Keliaujantis akmuo*:
eilės: sakmės ir išmonės, Kaunas:
Kauko laiptai, 2018.

Atokios stotys 2017: Lietuvos periferijose
ir emigracijoje gyvenančių lietuvių poezijos
almanachas, Utena: Kamonada, 2017.

Karolis Bareckas, *Skyrybos ženklas*,
Kaunas: Kauko laiptai, 2018.

Karolis Baublys, *Geležinė vėjarodė*,
Kaunas: Kauko laiptai, 2018.

Vytautas P. Bložė, *Paveikslo restauravimas*:
poezijos rinktinė, sudarė Elena Baliutytė,
Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos
institutas, 2017.

Kazys Bradūnas, *Eilėraščiai*, sudarė Elena
Bradūnaitė-Aglinskienė, Kaunas: Naujasis
lankas; Kauno meno kūrėjų asociacija, 2018
(PP laureatų b-kėlė).

Kazys Bradūnas, *Ir nebijok*: poezijos
rinktinė, sudarė Donata Mitaitė, Vilnius:
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas,
2017.

Bronė Buivydaite, *Paukščiai vėtroje*:
eilėraščiai (1940–1956), parengė
Lionė Lapinskienė, Alma Ambraškaitė,
Panevėžys: Komunikacijos centras „Kalba.
Knyga. Kūryba“, 2018.

Marius Burokas, *Švaraus buvimo*, Vilnius:
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018.

Ilzė Butkutė, *ir kitos būtybės*, Vilnius:
I. Butkutė, 2018.

Nerijus Cibulskas, *Privatus šokis*,
N. Cibulskas, 2018.

Daiva Čepauskaitė, *Baisiai gražūs
eilėraščiai*, Kaunas: Žalias kalnas, 2017.

Svajūnas Daškevičius, *Klajojančios mintys*,
Vilnius: Lietuvos edukologijos universiteto
leidykla, 2017.

Rita Dambrauskaitė, *Kaip debesųėjimas*,
Vilnius: Žuvėdra, 2017.

Janina Degutytė, *Eilėraščiai*, sudarė
Viktorija Daujotytė, Kaunas: Naujasis
lankas; Kauno meno kūrėjų asociacija,
2017 (PP laureatų b-kėlė).

Gynė Dineikaitė, *Dvi valtys*, Vilnius:
Homo liber, 2018.

Dainius Dirgėla, *Vaidmenų knyga*, Vilnius:
Tyto alba, 2017.

Zita Gaižauskaitė, *I vėjo ištiestas rankas*, 2-as
papild. leid., Kaunas: Naujasis lankas, 2017.

Zita Gaižauskaitė, *Oro pilis*: eilėraščiai
vaikams, Kaunas: Spaudos praktika, 2018.

Audronė Girdzijauskaitė, *Pro langus*,
Vilnius: Homo liber, 2018.

Dovydas Grajauskas, *Apie reiškinius*, Vilnius:
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2017.

Jonas Jakštas, *Ar girdite?*, Vilnius: Homo
liber, 2018.

Ineza Juzefa Janonė, *Iš mirusių žvaigždžių
mes sudaryti*, Kaunas: Kopa, 2018.

Edmundas Janušaitis, *Debesų sala*,
Kaunas: Naujasis lankas, 2017.

Stasys Jurevičius, *Tik horizontais
užsimojai*, Vilnius: „Naujosios Romuvos“
fondas, 2017.

Regina Katinaitė-Lumpickienė, *Tapuolia
pūkas aky*: eilėraščiai aukštaičių uteniškių
tarme, Kaunas: Kauko laiptai, 2018.

Česlovas Kavaliauskas, *Pažadėtoji žemė*:
poezija, sudarė Antanas Buračas, 2-as
patais. leid., Vilnius: Lietuvos edukologijos
universiteto leidykla, 2017.

Bronius Krivickas, *Laikų griūtį*: kūrybos
rinktinė, sudarė Virginijus Gasiliūnas, Vilnius:
Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2017.

Marija Meilė Kudarauskaitė, *Kai žodžių
sielos ima šviest*: poezijos rinktinė, 1975–
2017, Vilnius: Homo liber, 2017.

Vytautas Landsbergis, *Organizuoti tekstai*:
[eilė] rinktinė, parinko V. V. Landsbergis,
Vilnius: Dominicus Lituanus, 2017.

Vytautas V. Landsbergis, *Žolių kambarys*:
eilėraščių rinktinė, Vilnius: Dominicus
Lituanus, 2018.

Pranas Lembertas, *Poezija*, sudarė ir įvadą
parašė Eugenijus Žmuida, Vilnius: Studija
be pykčio, 2018.

Jonas Liniauskas, *Pelyčių maratonas*:
eilėraščiai vaikams, Vilnius: Lietuvos
rašytojų sąjungos leidykla, 2018.

Stasė Lygutaitė-Bucevičienė, *Laikas
nekaltas yra*: poezijos rinktinė, Vilnius:
Homo liber, 2018.

Justinas Marcinkevičius, *Amžiaus pabaiga*:
eilėraščiai, poemos, esė, sudarė Valentinas
Sventickas, Vilnius: Lietuvos rašytojų
sąjungos leidykla, 2018.

Justinas Marcinkevičius, *Voro vestuvės; Grybų karas*: poemos vaikams, Vilnius: Alma littera, 2018.

Tautvyda Marcinkevičiūtė, *Veiksma-žodinė*, Vilnius: Homo liber, 2018.

Aidas Marčėnas, *Dirbtinis kvėpavimas*, Vilnius: Apostrofa, 2017.

Aidas Marčėnas, *Rimuoti*, sudarė Aidas Marčėnas, Kaunas: Naujasis lankas; Kauno meno kūrėjų asociacija, 2017 (PP laureatų b-kėlė).

Marcelijus Martinaitis, *Vakar ir visados*: poezijos rinktinė, sudarė Deimantė Kažukauskaitė-Kukulienė, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2017.

Marius Povilas Elijas Martynenko, *Be penkių pasaulio pradžia*, Vilnius: Tyto alba, 2018.

Algimantas Mikuta, *Kelias į Laumes*, Kaunas: Kauko laiptai, 2017.

Algimantas Mikuta, *Septynios širšės*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018.

Rasa Milerytė, *Viskas trunka ilgiau, nei tikėtasi*, Utena: Utenos Indra, 2017.

Neša tulpę pelikanas: lietuvių poetai vaikams, rinktinė, sudarė Palmira Mikėnaitė, Vilnius: Tyto alba, 2017.

Alfonsas Nyka-Niliūnas, *Praradimo simfonijos*: 1946 m. kūrybinio rankraščio fotografinė kopija, tekstą parašė ir knygą sudarė Virginija Babonaitė-Paplauskienė, Kaunas: Maironio lietuvių literatūros muziejus, 2018.

Violeta Palčinskaitė, *Eilėraščiai iš namų*: [vaikams], Vilnius: Tyto alba, 2017.

Violeta Palčinskaitė, *Visi ką nors turi*: [vaikams], Vilnius: Alma littera, 2018.

Gintaras Patackas, *Mažoji Dieviškoji Co-5. Kabalos*, Kaunas: Naujasis lankas, 2017.

Pirštai jos neša lelį: moteris XX–XXI a. lietuvių poezijoje, rinktinė, sudarė Julius Kėleras, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2017.

Kęstutis Plankas, *Eilėraščiai nešvankūs beigi prieš valdžią*, Vilnius: Alma littera, 2018.

Poetinis Druskininkų ruduo 2017 / Druskininkai Poetic Fall 2017: almanachas, sudarė ir redagavo Vytautas Dekšnys, Vytautas Stankus, Vilnius: Vaga, 2017.

Poezijos pavasaris 2018: almanachas, sudarė Elžbieta Banytė, Neringa

Butnoriūtė, Virginija Cibarauskė, Antanas Šimkus, Vilnius: Rašytojų sąjungos fondas, 2018.

Sigitas Poškus, *Palėpės skaitiniai*: eilėraščiai, trumpos istorijos vaikams, tėvams ir seneliams, Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2017.

Sigitas Poškus, *Šokanti karvė, arba Maišatynė*: eilėraščiai, dainelės, pokalbiai, pjesės, Vilnius: Odilė, 2017.

Daina Pranckietytė, *Pareisiu*, Vilnius: Homo liber, 2018.

Ales Razanau, *Lietuviški punktyrai*, parengė Alma Lapinskienė, Vilnius: Homo liber, 2018.

Romas Sadauskas, *Gimtoji vasaros debesija, arba Paskutiniai atodūsiai*, Vilnius: Žuvėdra, 2017.

Romas Sadauskas, *Nerūdijančios meilės eilėraščiai*, Vilnius: Žuvėdra, 2018.

Stasys Santvaras, *Atidari langai*: poezijos rinktinė, sudarė Robertas Keturakis, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2017.

Rimvydas Stankevičius, *Valhala*, Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 2018.

Rūta Suchodolskytė-Neniškienė, *Namų jazminų akimis*, Vilnius: Homo liber, 2018.

Jūratė Sučylaitė, *Laumės vaikas*, Klaipėda: Klaipėdos universiteto leidykla, 2018.

Aušra Uldukienė, *Spalvų išlydėtoja*, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2017.

Už kalno kalnas: žemaičių kūrybos almanachas, Punkskas, „Aušros“ leidykla; Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2018.

Indrė Valantinaitė, *Trumpametražiai*, Vilnius: Alma littera, 2017.

Tomas Vyšniauskas, *Elektrinto piemens*, Kaunas: Kauko laiptai, 2018.

Juozas Žitkauskas, *Sakyčiai ir pilniavociniai*: eilėraščiai dūkų tarmi, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2018.

Tadas Žvirinskis, *Sunki knyga*, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2018.

Romuald Mieczkowski, *Pomiędzy*: wiersze, Vilnius: Znad Wilii, 2018.

Leidyklos „Naujas vardas“ elektroninės knygos / E-books by Naujas Vardas publishers

Neringa Abrutyte, *Atostogos*, Vilnius, 2017. <https://naujasvardas.lt/knygos/neringa-abrutyte-atostogos-eilerasciai/>

Virginija Kulvinskaitė, *Antrinkė*, Vilnius, 2017. <https://naujasvardas.lt/knygos/virginija-kulvinskaite-antrininke-poezija/>

Tomas Petrulis, *Triukšmo gyvatė*, Vilnius, 2017. <https://naujasvardas.lt/knygos/tomas-petrulis-triuksmo-gyvate-eilerasciai/>

Birutė Volskytė, *Vienartinis gyvenimas*, Vilnius, 2017. <https://naujasvardas.lt/knygos/birute-volskyte-vienartinis-gyvenimas-poezija/>

Vertimai / Translations

Ali Abdollahi, *Sielos smailė lanke*, sudarė ir iš persų k. vertė Austėja Merkevičiūtė, Vilnius: Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga, 2017.

Vladas Braziūnas, *Stalo kalnas / Stół góra ołarna*, į lenkų k. vertė Agnieszka Rembiałkowska, Seinai: Fundacja Pogranicze, 2018.

Marius Burokas, *Now I Understand*, sudarė ir į anglų k. vertė Rimas Užgiris, Svonsis: Parthean Books, 2018.

Ilzė Butkutė, *Caravan Lullabies*, į anglų k. vertė Rimas Užgiris, Niujorkas: A Midsummer Night's Press, 2016.

Gintaras Grajauskas, *Then What*, sudarė ir į anglų k. vertė Rimas Užgiris, Heksamas: Bloodaxe Books, 2018.

How the Earth Carries Us: new Lithuanian poets, editor in chief Marius Burokas, introduction by Rimas Užgiris, Vilnius: Lietuvos kultūros institutas, 2017.

Donaldas Kajokas, *All'asinello sordo*, į italų k. vertė Jurga Po Alessi, Davide Ferrari, Milanai: Effigie, 2018.

Aušra Kaziliūnaitė, *The Moon Is a Pill*, sudarė ir į anglų k. vertė Rimas Užgiris, Svonsis: Parthian Books, 2018.

New Baltic Poetry, includes poetry by Benediktas Januševičius, Antanas A. Jonynas, Giedrė Kazlauskaitė, Indrek Hirv, Helena Laks, Mats Traat, Kai Aareleid, and others. ed. by Jade Will, Svonsis: Parthian Books, 2017.

Gintaras Patackas, *Ordinas be orderio / Орден без ордера*: eilėraščiai ir ne tik, sudarė ir į rusų k. vertė Anna Gerasimova, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2018.

Sylvia Plath, *Rinktinė*: poezija, sudarė Ted Hughes, iš anglų k. vertė Tautvyda Marcinkevičiūtė, Vilnius: „Naujosios Romuvos“ fondas, 2017.

Tomas Venclova, *Ankomst till Atlantis*, į švedų k. vertė Alan Asaid, Stokholmas: Bokförlaget Faethon, 2018.

Versopolis: Tomica Bajsić, vertė Laima Masytė; Katja Gorečan, vertė Laima Masytė; Barbara Klica, vertė Vytas Dekšnys; Hannah Lowe, vertė Dominykas Norkūnas; Afrodita Nikolova, vertė Laima Masytė, Poetinis Druskininkų ruduo, 2017 (eilėraščiai originalo ir lietuvių k.).

Εφτά Λιθουανοί ποιητές στον 21ο αιώνα, Daiva Čepauskaitė, Agnė Žagrakalytė, Giedrė Kazlauskaitė, Aušra Kaziliūnaitė, Gytis Norvilas, Marius Burokas, Aivaras Veiknys, į graikų k. vertė Sotirios Souliotis, įvadas Dalios Staponkutės. Salonikai: Saixpirikon, 2018.

Георгий Ефремов, *Избранные сочинения*, т. 1, Все мои моления: стихотворения и маленькие поэмы, Vilnius: Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga, 2016.

Георгий Ефремов, *Избранные сочинения*, т. 2, В начале – муравей: стихотворные переводы, Vilnius: Lietuvos literatūros vertėjų sąjunga, 2016.

XXVIII
POETINIO
DRUSKININKŲ
RUDENS
AIDAI

XXVIII
DRUSKININKAI
POETIC FALL,
ECHOES OF
2017

MOTERYS IR VYRAI POEZIJOJE: VAIZDUOTĖS RIBOS

Kronika

XXVIII Poetinis Druskininkų ruduo vyko 2017 metų spalio 4-8 dienomis. Kaip ir kasmet, dalyvavo Lietuvos literatūros bendruomenė ir ypač gausiai – svečiai iš įvairių šalių: poetai, rašytojai, kritikai, leidėjai, užsienio literatūros festivalių organizatoriai, įvairių organizacijų atstovai.

Praejusių metų pagrindinių skaitymų dalyviai bei PDR almanache išspausdinti poetai: Mantas Balakauskas (Lietuva; vertė Medeinė Tribinevičius), Malachi Black (JAV; vertė Vytautas Stankus), Marius Burokas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Nerijus Cibulskas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Ron Dahan (Izraelis; vertė Kristina Gudelytė), Marco Fazzini (Italija; vertė Ramunė Brundzaitė), Kristian Guttesen (Islandija; vertė Jurgita Marija Abraitytė), Riota Jamada (Japonija; vertė Vytautas Dumčius), Dmitrij Kuzmin (Latvija; vertė Benediktas Januševičius), Aidas Marčėnas (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Janina Osewska (Lenkija; vertė Birutė Jonuškaitė), Ryan Van Winkle (Jungtinė Karalystė; vertė Dominykas Norkūnas), Jurij Zavadskij (Ukraina; vertė Vytas Dekšnys), Agnė Žagrakalytė (Lietuva; vertė Ada Valaitis). Almanache spausdinami ir kelių festivalyje nedalyvavusių autorių eilėraščiai: Dalios Bozytės (Lietuva; vertė Rimas Užgiris), Marco Fazzinio (Italija; vertė Ramunė Brundzaitė), Ishiono Hutchinsono (Jamaika, JAV; vertė Marius Burokas).

2015–2017 m. festivalis „Poetinis Druskininkų ruduo“ buvo tarptautinės poezijos platformos VERSOPOLIS dalis. Projektas pratęstas dar ketveriems metams, iki 2021-ųjų. „Versopolio“ šūkis: „Kur poezija gyvena“ (*Where poetry lives*). Jo tikslas – suteikti galimybę pasirodyti jauniems, kylantiems poetams ir leisti jiems būti išgirštiems už savo valstybės sienų. 2017 m. į PDR buvo pakviesti penki projekto „Versopolis“ poetai: Tomica Bajsić (Kroatija; vertė Laima Masytė), Katja Gorečan (Slovėnija; vertė Laima Masytė), Barbara Klicka (Lenkija; vertė Vytas Dekšnys), Hannah Lowe (Jungtinė Karalystė; vertė Dominykas Norkūnas), Afrodita Nikolova (Makedonija; vertė Laima Masytė). Kiekvieno iš šių poetų kūryba išleista atskiru trikalbiu leidiniu: lietuvių, anglų ir originalo kalba.

Įvyko visi programoje numatyti festivalio renginiai: dvejį almanacho poetų skaitymai, festivalio dalyvių, lietuvių poetų ir jaunųjų poetų skaitymai, mėgstamo eilėraščio skaitymai Druskininkuose, centre „Dainava“ bei Čiurlionio muziejuje, taip pat dvejį skaitymai Vilniuje – almanacho prista-tymas klube „Paviljonas“, baigiamasis renginys ŠMC skaitykloje, taip pat susitikimai su vaikais ir jaunimu.

WOMEN AND MEN IN POETRY: LIMITS OF IMAGINATION

Chronicle

The 27th Annual Druskininkai Poetic Fall (DPF) Festival took place October 4-8, 2017. Just as in years prior, participants included the Lithuanian literary community and an especially large contingent of international guests: poets, writers, literary critics, publishers, literary festival organizers, and representatives from various organizations.

The principal participants whose work was also included in the DPF Anthology were: Mantas Balakauskas (Lithuania; translated by Medeinė Tribinevičius), Malachi Black (United States; translated by Vytautas Stankus), Dalia Bozytė (Lithuania; translated by Rimas Užgiris), Marius Burokas (Lithuania; translated by Rimas Užgiris), Nerijus Cibulskas (Lithuania; translated by Rimas Užgiris), Ron Dahan (Israel; translated by Kristina Gudelytė), Marco Fazzini (Italy; translated by Ramunė Brundzaitė), Kristian Guttesen (Iceland; translated by Jurgita Marija Abraitytė), Ishion Hutchinson (Jamaica, United States; translated by Marius Burokas), Riota Jamada (Japan; translated by Vytautas Dumčius), Dmitry Kuzmin (Latvia; translated by Benediktas Januševičius), Aidas Marčėnas (Lithuania; translated by Rimas Užgiris), Janina Osewska (Poland; translated by Birutė Jonuškaitė), Ryan Van Winkle (United Kingdom; translated by Dominykas Norkūnas), Yury Zavadsky (Ukraine; translated by Vytas Dekšnys), Agnė Žagrakalytė (Lithuania; translated by Ada Valaitis).

In 2015–2017, the Druskininkai Poetic Fall festival was part of the international poetry platform VERSOPOLIS. And the project has been extended for four more years – through 2021. The theme of VERSOPOLIS is “Where Poetry Lives”. Its goal is to promote young poets and provide an opportunity for them to read their work outside of their own countries. In 2017, the following five poets from VERSOPOLIS were invited to DPF: Tomica Bajsić (Croatia; translated by Laima Masytė), Katja Gorečan (Slovenia; translated by Laima Masytė), Barbara Klicka (Poland; translated by Vytas Dekšnys), Hannah Lowe (United Kingdom; translated by Dominykas Norkūnas), Afrodita Nikolova (Macedonia; translated by Laima Masytė). The work of each of these five poets was published in a separate trilingual (Lithuanian, English, and the original language) publication.

The festival's program was full of events: two readings by poets featured in the Anthology, readings by the other festival participants, Lithuanian poets, young poets, and a presentation of favorite poems in Druskininkai, at the Dainava center, and at the M.K. Čiurlionis Memorial Museum. There were also two readings in Vilnius – a presentation of the

Penktadienio rytą užsienio ir Lietuvos poetai vyko susitikti su Druskininkų mokyklų mokiniais. Vėliau, pakėlus festivalio vėliavą, vyko konferencija tema „Moterys ir vyrai poezijoje: vaizduotės ribos“. Diskusiją moderavo Virginija Cibarauskė, dalyvavo Laima Kreivytė, Natalija Arlauskaitė, Aušra Kaziliūnaitė, Gintaras Bleizgys, užsienio svečiai. Kaip ir kiekvienais metais, surengtas PDR almanacho bei kitų per metus išleistų knygų pristatymas ir mažoji knygų mugė; vedė Marius Burokas. Buvo pristatyta viešnios iš Lenkijos Janinos Osewskos fotografijų paroda. Penktadienio vakaro skaitymus vedė Neringa Butnoriūtė ir Andrius Jakučiūnas, jaunųjų skaitymų vakarą – Donatas Petrošius.

Šeštadienio rytą pradėjome sporto varžybomis, nors daug sportuojančių ir neatsirado, vėliau su vaikais ir jaunimu bendravo Tomas Dirgėla, Ramunė Brundzaitė, Antanas Šimkus. Vėliau M. K. Čiurlionio memorialiniame muziejuje vyko dviejų eilėraščių – kito poeto mėgstamiausio eilėraščio ir savojo – skaitymai, juos vedė Ričardas Šileika ir Dainius Gintalas. „Bubilo“ salėje įvyko projekto VERSOPOLIS poetų skaitymai, juos vedė projekto koordinatore Lietuvoje Rūta Elijošaitytė-Kaikarė ir Kroatijos festivalio „Gorano pavasaris“ organizatorius poetas Marko Pogačar. Po jų ten pat vyko lietuvių poetų skaitymai „Skaitymai, veda svetimi“, juos vedė Dainius Dirgėla ir Liutauras Leščinskis. Šeštadienio vakare vyko iškilmingas baigiamasis poezijos vakaras, buvo įteiktos Jotvingių ir Jaunojo jotvingio premijos, apdovanoti konkursų laureatai. Vakarą vedė Agnė Žagrakalytė ir Edgaras Platelis.

Baigiamajame renginyje poetui Gyčiui Norvilui už 2017 m. išleistą poezijos knygą „Grimzdimas“ įteikta Jotvingių premija, o poetui Vytautui Stankui už 2016 m. išleistą poezijos knygą „Skrudžių skandinimas“ – Jaunojo jotvingio premija. Apdovanotas ir geriausias jaunųjų kūrėjų skaitymų dalyvis – Antano A. Jonyno skiriama prizą gavo Greta Ambrazaitė. Pirmą kartą buvo įteiktas kultūros žurnalo „Nemunas“ įsteigtas prizas, jį gavo Benediktas Januševičius.

Po apdovanojimų tradiciškai paskelbti ir apdovanoti anoniminių eilėraščių konkursų nugalėtojai. Eilėraščiai buvo rašomi trimis temomis – vieno eilėraščio, eilėraščio tema „Aš, kita (-s) aš ir...“ ir humoristinio eilėraščio tema „Meilei reikia mylimo žmogaus“. Šeštadienio vakaras baigėsi grupės „Station“ koncertu bei DJ Uršulės ir DJ Alvydo muzikiniais mūšiais.

Sekmadienį festivalis grįžo į Vilnių, čia PDR svečiai bei laureatai dalyvavo skaitymuose Šiuolaikinio meno centro skaitykloje. Skaitymus vedė Indrė Valantinaitė ir Kornelijus Platelis. Džiazavo Kerry Shawn Keys ir „Nada Quartet“: Liudas Mockūnas, Dmitrij Golovanov, Eugenijus Kanevičius.

Anthology at the club Paviljonas and the closing ceremony at the Contemporary Art Center, as well as engagements with youth and children.

On Friday morning, international and Lithuanian poets went to meet with students in schools in Druskininkai. Later, after the Festival's flag was raised, a conference on the festival's theme "Women and Men in Poetry: Limits of Imagination" took place, moderated by Virginija Cibarauskė and featuring Laima Kreivytė, Natalija Arlauskaitė, Aušra Kaziliūnaitė, Gintaras Bleizgys, and international guests. Just as it happens every year, there was a presentation of the DPF Anthology and recently published books, together with a small book fair, organized by Marius Burokas. The photography of Polish guest Janina Osewska was also exhibited. Friday night's readings were moderated by Neringa Butnoriūtė and Andrius Jakučiūnas, and the young poets' reading was moderated by Donatas Petrošius.

We kicked off Saturday morning with a sports competition, though admittedly there weren't many who participated... Later, Tomas Dirgėla, Ramunė Brundzaitė, and Antanas Šimkus interacted with youth and children. Then, there was a reading at the M.K. Čiurlionis Memorial Museum that focused on two poems – a favorite poem by another poet followed by one's own poem – which was hosted by Ričardas Šileika and Dainius Gintalas. The VERSOPOLIS project poet's reading took place at the Bubilas hall, led by the project's Lithuanian coordinator Rūta Elijošaitytė-Kaikarė and poet Marko Pogačar, who is the organizer of the Goran's Spring Festival in Croatia. Afterward, Lithuanian poets read their work during a session entitled "Locals Read, Strangers Lead", hosted by Dainius Gintalas and Liutauras Leščinskis. On Saturday evening, the formal closing ceremonies took place, which featured the presentation of the Yotvingian and the Young Yotvingian prizes and the various award ceremonies. The evening was moderated by Agnė Žagrakalytė and Edgaras Platelis.

During the closing ceremony, Gytis Norvilas was awarded the Yotvingian Prize for his book *Grimzdimas* (Sinking), published in 2017. And poet Vytautas Stankus was awarded the Young Yotvingian Prize for his 2016 collection entitled *Skrudžių skandinimas* (Drowning of the Ants). The best young poet was also recognized – Greta Ambrazaitė was awarded the Antanas A. Jonynas Prize. And the inaugural prize established by the cultural publication *Nemunas* was awarded to Benediktas Januševičius.

At the end of the award ceremony, the anonymous poem contest winners were announced. The poems were written under the guise of three themes: one poem, "Me, he/she me and...", and a humorous poem: "Love needs a lover." The evening ended with a concert by the group Station and sets by DJ Uršulė and DJ Alvydas.

On Sunday, the festival continued in Vilnius where all of the DPF guests and awardees participated in a reading at the Contemporary Art Center, moderated by Indrė Valantinaitė and Kornelijus Platelis. This was followed by a jazz performance by Kerry Shawn Keys and the Nada Quartet (Liudas Mockūnas, Dmitrij Golovanov, Eugenijus Kanevičius).

Jotvingių premijos laureatas

Gytis Norvilas

Gytis Norvilas (g. 1976 m. Jonavoje) poetas, vertėjas, eseistas. Vilniaus universitete baigė Istorijos fakultetą, studijavo istorijos teoriją ir kultūros istoriją. Išleido keturis poezijos rinkinius: *Akmen-skeltės* (2002), *Skėrių pusryčiai* (2006), *Išlydžių zonos* (2012), *Grimzdimas* (2017). Rinkinys *Akmen-skeltės* 2002 m. Poetiniame Druskininkų Rudenyje (PDR) pripažintas reikšmingiausiu poetiniu debiutu. Už knygą *Išlydžių zonos* 2013 m. Lietuvos literatūros ir tautosakos institutas įteikė premiją už kūrybiškiausią 2012 m. išleistą kūrinių. Nuo 2010 m. Lietuvos rašytojų sąjungos narys. Gyvena Vilniuje. Kultūrinio savitraščio „Literatūra ir menas“ redaktorius. Poezija versta į anglų, bulgarų, rusų, latvių, gruzinų, lenkų, vokiečių, baltarusių, ukrainiečių kalbas. Verčia poeziją ir prozą iš vokiečių, rusų kalbų. Yra išvertęs tuvių šamanistinių tekstų, senovės indėnų poezijos bei moderniosios austrų bei vokiečių poezijos, prozos: Albert Lichtenstein, Hugo Ball, August Stramm, Kurt Schwitters, Hans Magnus Enzensberger, Günter Eich, Wolfgang Weyrauch, Nicolo Born, Hans Carl Artmann, Ingeborg Bachmann, Christoph Meckel, Jürgen Theobaldy, Durs Grünbein, Robert Schindel, Josef Winkler, Thomas Klupp ir kt.

liepos 17 d. natiurmortas

ties turgumi į troleibusą įsliuogia vienuolė, pilku abitu, krakmolyta apykakle. pirštai jau sudėvėję kelis rožinius. įsitempus it trapu genama avis. kiek svirduliuoja tąsoma ritmo, elektros. su kasdienybės antrankiais: ant kairės – juodos odos rankinė, ant kitos – toks pats pasaulis, tik dar negyvesnis – skaidrus kaip ežeras polietileno maišelis. jame šviečia peiliais nuramtyti šonkaulių skudučiai, vargonai – – – pirmi švilpia – *ave vita! vita, ave ave vita avj avj* – – – antri atitaria – mors ultima ratio, ultima ratio cultro cultro – – – maišelio dugne raudonuoja 30 proc. nuolaidų sakramentas. languos nuropoja renovuotų namų banda – – – ar ne mano čia šonas tame jos maišelyje? ir kiek manyje yra tos moters? nupiginto pasaulio? šnopuoja uždusęs, it trapu genama avis, pro sukąstus dantis. šie akina baltumu kaip tie kaulai skaisčiam maišelyje. vangūs prisikėlimo projektai, vangūs jų architektai, sunkus dievo kūnas, sunkūs debesų skenduoliai, sunki ši vasara, klampiai kaip šis vaizdas mano akies maišyklėje. be saulės ochros ir skaistalų, be vilties ir išganymo acetono, be paguodos teptukų. norėčiau tik pabaigt šį paveikslą, tik tiek, šį vaizdą – kaip epochos ženklą. reikia daugiau raudonos – – – tuoje liepsnos putiniai, gudobelės, rojaus obuoliukai. beržų lapai išspaus geltono klaido, juodės šliūkštels aronijos, vynuogės – purpuro. norėčiau tik pabaigt šį paveikslą, tik tiek, iki išlipsiu galinėj stotelėj, toks visas trūpas su guminiais, atsijungęs nuo apsaugos sistemų, maudžiančiu šonu, apsinuodijęs šia vasara, šia pilka moterim.

Winner of the 2017 Yotvingian Prize

Gytis Norvilas

Gytis Norvilas (b. 1976) is a poet translator and essayist. He graduated from Vilnius University having studied theory of history and cultural theory. Norvilas has published four poetry collections: *Stoneshards* (2002), *Breakfast of Locusts* (2006), *Discharge Zones* (2012), and *Sinking* (2017). His first book won the Druskininkai Poetry Fall award for most significant debut. His third book was recognized as the most creative book of 2013 by the Lithuanian Literature and Folklore Institute. His latest book won the Yotvingian Prize and was recognized as the most creative book of 2017. He has been a member of the Lithuanian Writer's Union since 2010. He lives in Vilnius and is the editor of the weekly journal *Literatūra ir Menas*. His poetry has been translated into English, Bulgarian, Russian, Latvian, Georgian, German, Belarusian and Ukrainian. Norvilas is also a prolific translator of German and Austrian poetry, having translated Albert Lichtenstein, Hugo Ball, August Stramm, Kurt Schwitters, Hans Magnus Enzensberger, Günter Eich, Wolfgang Weyrauch, Nicolo Born, Hans Carl Artmann, Ingeborg Bachmann, Christoph Meckel, Jürgen Theobaldy, Durs Grünbein, Robert Schindel, Josef Winkler, Thomas Klupp, and others.

July 17, Still Life

a nun clambers into the trolleybus by the marketplace, dressed in grey habit, starched collar. her fingers have already worn out several rosaries. tense like a sheep on a gangplank, swaying slightly to the rhythm, the electricity. with the handcuffs of daily life: a black leather purse on her left arm, and in her right hand, the same world, but even less alive – a polyethylene bag as clear as a lake in which the pan flutes and organ pipes of knife-sliced ribs shine – – – the first ones whistle – *ave vita! vita, ave ave vita* baa baa – – – the second ones respond – *mors ultima ratio, ultima ratio cultro cultro* – – – the thirty-percent-off sacrament reddens in the bottom of the bag. a flock of renovated homes crawls across the windows – – – and in her bag: is that not my own side? and how much of that woman is in me? how much of this discounted world? she breathes hard through clenched teeth, short of breath, like a sheep on a gangplank. her teeth are as blindingly white as the bones in the limpid bag. these lazy designs of resurrection, with lazy architects, god's heavy body, the heavy bodies of drowned clouds, this heavy summer, all thick like this image in the pestle of my eyes. it lacks the sun's ochre, lacking its blush, lacking the acetone of hope and resurrection, the brushes of comfort. I would like to simply finish this picture, that's it, this image – a sign of the era. it needs more incarnadine – – – shortly the snowball tree will flower, and the hawthorn, crabapples. the leaves of birches will expectorate their yellow terror, chokeberries will choke on their blackness, and grapes run purple. I would like to simply finish this picture, that's it, by the time I get off the last stop, myself a cadaver in rubber boots, disconnected from the safety net, with this ache in my side, poisoned by this summer, by this grey nun.

**Jaunojo
jotvingio
premijos
laureatas**

Vytautas Stankus

Vytautas Stankus gimė 1984 m. Mosėdyje (Skuodo raj.). 2003 m. baigė Vilniaus Žemynos gimnaziją, 2009 m. – anglų filologijos studijas Vilniaus pedagoginiame universitete. Dirbo S. Stanevičiaus vidurinėje mokykloje anglų k. mokytoju, leidykloje „Versus aureus“. Eilėraščiai spaudoje pasirodė 2007 metais. Lietuvos rašytojų sąjungos narys nuo 2014 m. Trijų eilėraščių rinkinių autorius: *Vaikščiojimas kita ledo puse* (2009), *Iš veidrodžio, už* (2014), *Skrudžių skandinimas* (2016).

**Winner of
the 2017 Young
Yotvingian
Prize**

Vytautas Stankus

Vytautas Stankus (b. 1984) finished his studies in English philology at the Vilnius Pedagogical University in 2009. He then studied Lithuanian language and literature at Vilnius University. His first poetry collection, *Walking on the Other Side of Ice* (2009), won the Zigmąs Gaidamavičius-Gėlė Prize for best poetry debut. His second poetry book, *From the Mirror, Beyond*, was published in 2014 and was chosen as Poetry Book of the Year. His third poetry collection, *Drowning of the Ants*, appeared in 2017 and won the Young Yotvingian Prize. He lives in Vilnius.

šokiai

jeigu tikėsiu, jeigu nuoširdžiai
tikėsiu ir atgailaudamas verksiu –
galbūt šitas juodvarnis
sutraiškyta galva, išsiliejusia sąmone

atgytų, jeigu

sukalbėsiu burtažodį, jeigu
šoksiu aplink laužą murmeldamas
laikyk, ugnie, ugnie, laikyk laikyk

laikau jo kūną rankose,
pūsteliu šilto oro lyg būtų sušalęs,
pūsteliu savo gyvybės, sviedžiu
dangopį, sviedžiu – – – –

žnekteli ant asfalto
ištiškusi rašalo dėmė

šiai taip sugraibau jį
surenku, minkau kaip molį
pirštuose, minkau,
stipriai užsimaju, kiek tik
turiu gyvybės – – – –

jis lekia, jis krenta –

*laikyk, ugnie, laikyk, ugnie, ugnie,
laikyk*

tegu lekia, tegul įsikimba
į lyjantį debesį, tegul
skrenda, bent jau kol šoku
kol šoku –
jis gyvas

Dances

if I believe, if I honestly
believe, and repenting cry –
maybe this blackbird,
head crushed, brains splattered

will revive, if

I speak the magic words, if
I dance around a bonfire mumbling
hold, fire, fire, hold hold

I hold its body in my hands,
I blow warm air as if it were frozen,
I exhale my vitality, and heave the bird
across the sky, heaving – – – –

an ink blot drop
splatters on the asphalt

somehow, I rake it up
collect it, knead it like clay
in my fingers, I knead,
and cock my arm with
all my strength – – – –

it flies, it falls –

hold, fire, hold, fire, fire,
hold

O let it fly, let it catch
on a cloud sending rain, let it
soar, at least while I dance
while I dance –
it lives, it's alive

Kulturarbeider jobber på en bringebæråker¹

saulei tekant skina uogas
atrenka gražiausias
atskirai padeda prastesnes
pagedusias išmeta

rankos šąla, pirštai stingsta
permirkęs, peršlapęs, vargiai suprantas, lyja ar jau nebe

tėvynėje išvadintas priešiškos šalies agentu
anarchistės joberiu
nejvykusių vyrų
obsceniškos poezijos autoriumi
įstrigusių XX a. pradžioje
aprašytas lietuvių eilėraščių, paminėtas romanuose
ir beveik pamiršęs savo vardą žmogus svarsto
kad tai ko gero geriausias darbas, kokį kada nors teko dirbti

mintyse dėkoja bičiuliams, pasiėmusiems jį drauge į šią turtingą šalį
tarp aviečių jaučiasi saugus
niekas čia jo nemulkina, niekas nereikalauja dirbti pusvelčiui, niekas neketina
nesumokėti

čia taip nesielgiama

kultūros darbuotojas
šimtus kartų per dieną pasistiebdamas, pritūpdamas
pranykdamas aviečių krūmuose ir vėl išnirdamas

1 — Kultūros darbuotojas
dirba aviečių lauke.

Kulturarbeider jobber på en bringebæråker¹

he picks berries as the sun sets
choosing the prettiest
putting the ugly ones aside
throwing out the rotten

his hands are freezing, fingers numb
soaking wet, he barely knows if it's raining or not

labelled an enemy agent in his homeland
an anarchist jobber²
a loser of a man
author of obscene poetry
stuck in the early 20th century
written about in Lithuanian poems and even mentioned in novels
having almost forgotten his name, the man thinks
this may well be the best job he has ever had

in his thoughts, he thanks his friends who took him to this wealthy
country
he feels safe among the raspberries
no one dupes him here, no one makes him work in vain, no one plans not
to pay
they don't do things like that here

the cultural worker
bends down and stands up a hundred times a day

2 — "jobber" is Russian for
"fucker", as well as
homonymous with the
Norwegian "jobber" of the title.

1 — Norwegian for "The
cultural worker works in a
raspberry field".

budina kamanes
 stebi kaip prie kalno mušasi debesėliai
 purto nuo uogų sunkius lašus
 renka po vieną
 po dvi
 po tris, keturias, kartais – po penkias
 renka dideles raudonas uogas į juodas dėžutes
 šias pripildęs atsineša tuščių

debesų skraistė įplyšta ir pro ją sprūsta saulės spindulys
 įkalnioje laukymėje pasirodo elniai
 po kokio mėnesio norvegai veikiausiai juos sumedžios
 na, o kol kas šiauriečiai mėgaujasi
 stangriomis, sultingomis, kvapniomis
 gundančiais raudonomis avietėmis
norske kvalitetsbær², – skelbia užrašai
 ant kartoninių dėžių, apipieštų vikingų laivais

netolies, braškių lauke, bučiuojasi lenkų porelė
 šaunuoliai, – šypteli kultūros darbuotojas, – gyventi reikia dabar, kiekvieną
 akimirką

ne paskui, ne kada nors po darbų
 braškės baigiasi, avietės dar tik prasideda, bučiniai pasilieka

galop parsivilkęs namo
 kultūros darbuotojas jau nepajėgs užrašyti šio teksto
 bet prieš užmigdamas spės atšilti ir suvalgys ledų
 galbūt – žalių, su pistacijomis...

disappearing in the raspberry bushes then showing up again
 waking bumblebees
 he watches clouds fight over the mountain
 he shakes heavy drops from the fruit
 he picks one at a time
 two at a time
 three at a time, four – five at a time
 he collects the big red berries in black boxes
 when they fill up he brings up empty ones

the cloak of cloud cracks and a ray of sun breaks through
 deer appear in a clearing on the hillside
 the Norwegians will probably shoot them within a month
 but for now, the northerners enjoy
 thick, juicy, fragrant
 tantalizingly red raspberries
norske kvalitetsbær – says the advertisement on the cardboard box
 decorated with drawings of Viking ships

nearby, in the strawberry field, a Polish couple kisses
 the cultural worker smiles – good for them, life is now, in every moment
 never later, not sometime after work is done
 the strawberries are on their way out, but the raspberries have just begun
 the kisses aren't going anywhere

when he finally drags himself home
 the cultural worker will not manage to write this text
 but before falling asleep, he will manage to warm up and
 pop some cherry ice cream in his mouth

Žingsnis po žingsnio išblunka

Vaizduotės vitražą apleisto namo verandoj
Išdaužė vėtra šiąnakt spalvotų stikliukų saują
Traiškau sugniaužtą ir teka ryškiom akvarelėm
Kraujo šešėlis krinta ant slenksčio kadaise
Šilto nuo žingsnių glamonių – kad reikalingas

Buvo. Tik vėjas šimtus kilometrų
Tolsta nutolsta pietryčių pusėn iš šiaurės
Vasaros vėsios ten patalą klojo kadaise
Mano žiedadulkėms tapus besparniu šešėliu
Grėžės į žvaigždę, kuri ant peties man paliko
Žymę lelijos, lyg nuodėmę meilės įspaustą
Lūpų ugnim.

Kur į dūzgiantį vasaros orą įspindės
Tarpo jazminas žiedlapių pūgą paskleidęs
Mums ant plaukų tarsi nuometus šilko ploniausio
Kol nesukarpė jų kregždės praskrisdamos lizdui
Jau nebereikia. Dangus jau žaibų apkabintas
O pro kiaurymę apleisto namo verandoj
Smilksta pavargę tavo, Pajace, žibintai.

Step after Step Fades Away

The picture window of imagination's dilapidated house
Was broken by the storm last night. I crush a handful
Of colored glass, and glittering watercolors flow.
The shadow of blood falls on the threshold that once
Was warmed by the caresses of our eyes – back when

It served a need. The hundred-kilometer wind
Fades away, away to the southeast, and from the north
Summer coolness pours in where a bed was once made.
My pollen has become a wingless shadow
Turned into a star which has left the mark of a lily
On my shoulder, like the sin of love branded
With lips's fire.

Into the humming air of summer your jasmine
Will have spread its blossoming veil of thinnest silk
Onto our hair until swallows shred it for their nest
On their way home. Who needs it.
The sky is already hung with lightning,
And through the gap in the dilapidated house
Your tired lanterns, Pagliacci, smolder on.

* * *

Štai ir viskas. Ruduo. Ledo randas užtraukė
pirštų antspaudus ir įkandimų žymes,
vėjy bluko kakta, vieniša lyg palaukė,
laukdama kol pridengs, saują žemių užmes.

Štai ir viskas. Kažkas nesiliovė dar inkštęs
iš po žemių lyg spalio vada dar gyva.
Mažas vaisius širdies, toks prinokęs ir minkštas,
švelniai suposi tarsi pamėlus slyva.

Dar šiek tiek ratilų, dar šiek tiek nesvarumo,
lygėjai ne ledu – drungno pieno plėve.
Dar šiek tiek pakelėj išsižergusio krūmo,
dar šiek tiek smegenų po pilkąja žieve.

Dar šiek tiek nuolankumo, tuštybės ir teksto,
baimės, triukšmo, klaidų ir tuščių skambesių,
ir žmogaus dar šiek tiek, tokio šilto ir megzto,
dar šiek tiek padugnių ir dar padebesių.

Štai ir viskas. Daugiau būtų kvaila tikėtis.
Nebereikia daugiau. Ir nešioti sunku.
Vėjy plazda dangus, išsivertęs lyg skėtis,
kliba dievas-kaliausė geltonu švarku.

Štai ir viskas. Viršuj debesėlis nubrizgęs
tarsi kojine džiūti seniai palikta.
Bumsi mėlynos slyvos į pašalą. Viskas.
Dievas liūdi. Ir blunka. Ir temsta kakta.

Krenta grumstas į kūną, užspausdamas nervą.
Toks gyvenimas. Ir amžinybė tokia.
Tyliai krūpteli dievo kišenėje lerva,
baltutėlė lyg nuotaka pudros rūke.

So that's it. Autumn. A scab of ice
covered our bite marks and fingerprints,
my forehead grew pale in the wind, lonely
like a field, waiting to be covered with soil.

So that's it. Someone from below the loam
will still whimper as if October's offspring
live. The small fruit of the heart, soft and springy,
gently rocks like a purple plum.

Maybe still some circles, some ambivalence,
as if you walked not on ice, but milk's tepid film.
Maybe still a spreading bush on the road's margins,
maybe still, under grey rinds, some brains.

Maybe still some humility, vanity and verse,
some fear, noises, mistakes and empty sounds,
and still some person, warm and woven,
maybe still some depths and clouds.

So that's it. To want more is to doubt.
You don't need extra. It's hard enough to heft.
The sky in the wind is an umbrella inside out,
god – a rickety scarecrow in a yellow vest.

So that's it. A cloud above seems all worn out
like a sock left to dry on a line long ago.
purple plums pound the frozen ground.
So that's it. God grieves. Fades. Darkness grows.

A clod falls into your body, hitting a nerve.
Such is life. What eternity deserves.
A larva quietly twitches in god's larder,
white like a bride in a cloud of powder.

A(u)štrieji. Šukelės

1. *(Pirštinė)*

Penki tvartai
vienos durys
vartai –

Pieno

Šlapieji

Aštrieji

tenepateka paraižose mėnulis
teatplaukia šaltiniais tais rasos

ir nuplauna
mano akis
visa gydančios rankos –

penki tvartai
vienos durys

mano rankose
miesto galai

žuvų galas
rusėnų galas
galas akklasis
ir galas aštrusis

Sharp Shards

1. *(Glove)*

Five pens
one door
a gate –

The Milky

The Damp

The Sharp

let the waning moon not rise
let the dew swim along sources

and wash
my eyes
all-healing hands –

five pens
one door

the ends of the city
in my hands

Fish End
Ruthenian End
Dead End
and Sharp End

mano gyslose
Vilnios vandenai

ir žuvys

penki tvartai
vienos durys.

2. Žuvų šukelės

Žuvų šukelėm galvų šukuoja. /2 k.
Galvų šukuoja, plaukus laiduoja. /2 k.
Plaukit, plaukeliai, per Dunojėlį, /2 k.
Kur mano mielas vandenį semia. /2 k.
Vandenį semia, žirgelį girdo – /2 k.
Žirgelis palvas, aukselio balnas. /2 k.

Mano gyslose
Vilnios vandenai

žuvų šukelėm
paplaukiui
braukomi

ir tenai –
vartai a(u)štrieji
ašmenos gatvės
priemiesčio aštrumos
miesto galai –

žuvų galas
rusėnų galas
galas akklasis
ir galas aštrusis

juos vadelioju
stiklo aikštėj
ir lekiu palvų žirgelium
per dienos aštrųjį priemiestį
javų ir arklių turgeliu
per rasas
susikaupusias po Liepkalnio liepom
lašančiom
lašančiom
lašančio srauto
tenai
vandenai

Vilnia waters
in my veins

and fish

five pens
one door.

2. Fish Scales

They brush their hair with fish bones
They brush their hair, they bury their hair
Swim, hair, through the Danube
Where my love scoops up water
Scoops up water, waters his horse
Straw-colored horse, golden saddle

The waters of Vilnia
in my blood

we brush them
along their currents
with fish bone combs

and there –
the sharp dawn gates
street blades
suburb sharpness
the ends of the city –

Fish End
Ruthenian End
Dead End
and Sharp End

I lead them by the reins
over a glass square
riding a straw-colored horse
through the sharp suburb of day
through the market of grain and horses
through dew
gathered under the lindens of Lindenhill
dripping
dripping
dripping a stream
there run

Kaukysos
ir dar tos upelės
kur regis
Dvinugario kalnai.

3.

Kam tavo rankos?
liepžiedžiams skinti

kad tave apkabinčiau
man jau rankų seniai nebereikia
nebereikia nei kūno
kad prie tavęs prisiglausčiau

tik ar mudviejų kūnams mūsų dar reikia?
ar dar reikia namų mudviejų rankoms?

kuo siūti žaizdą
kuo kirpti siūlą

turiu visus balsus
visus pirštus ir jausmą –

net ką myliu
man nepriklauso

nei aš pati

tiktai čia būnam.

4.

varteliai –
Raudonieji
Baltieji varteliai
Žemutiniai
Velnių
ir Vengrų
varteliai –
Perlaužtieji.

Domininkonų –
viešpaties šunų gatvė
į Utėlėtąjį turgų.

the waters
of the Kaukysa
and also of the stream
where you can see
Double-Backed Hill

3.

What are your hands for?
to gather linden blossoms

I don't need hands any more
to embrace you
I don't need a body
to cuddle with you

but do our bodies need us anymore?
do our hands need homes anymore?

with what to stitch a scar?
with what to cut a thread?

I have all my voices
fingers and feeling –

even what I love
does not belong to me

not even myself

we are simply here.

4.

The gates –
The Red
The Black gates
The Lower
The Devil's
The Hungarians'
gates –
The Broken.

Dominican –
Dogs of the Lord Street
to the Flea Market.

dulkelė

lygiam vėjų braižomam lauke esu vyras-tuštuma
kažkoks baltas tarpelis tankiai prirašytam braukytam
perbrauktam puslapy
tie kiti jau parašė gražiausias eiles
apie tavo galvos pasukimą dvelksmą
žvilgsnį ir abejonę

(kiti) nardė tavo levandom ir našlaitėm kvepiančiuose
plaukuose
skendo glėby išsigandę akvalangistai
narsūs kalnų nugalėtojai alpo lesinami balandžių maistu
povandeninių laivų jūreiviai nirtulingai žvelgė
į tamsą sugniaužę kumščius –

lėktuvų pilotai pasiklysdavo viešbučių koridoriuose
medkirtys sliuogė į pušį ir kukavo kukavo apsipylę
ašaromis
žemdirbiai pagriebę smailintus pagalius badė plentą
saulėlydy
autobusų vairuotojai galiausiai sustodavo nakty
gūdžiausiam miške

ten čirpia svirplys ir auga grybas
galbūt girdis bet nebūtinai upelio čiurlenimas

noriu būti mirganti dulkelė tavo šnervėse

dust mote

in a flat field scratched by wind I am a man-emptiness
some kind of white gap on a densely written, underlined
and re-underlined page
the others have already written the most beautiful lines
about the turning of your head, your aroma
your indifference and gaze

an(other) dove through your hair, fragrant with lavender and
pansies
the frightened aqualungists drowned in your embrace
courageous conquerers of peaks fainted while feeding on pigeon food
submariners gazed fiercely into darkness
with fists clenched –

pilots got lost in hotel corridors
a woodcutter climbed a pine tree and cuckooed cuckooed
shedding tears
farmers clutching sharpened sticks poked the highway
in the sunset
bus drivers in the end stopped for the night
in the darkest forest

where the cricket chirps and the mushroom sprouts
and maybe or maybe not you can hear the purling of a rill

I want to be a glimmering dust mote in your nose's nostrils

Smaližius

Reikia daug ką nuveikti, kad užaugtum,
pavyzdžiui, pirštu paglostyti varlę,
išmokti įvairuoti siūlą į adatą arba atvirkščiai
liežuviu paliesti kitą liežuvį
arba pirštu – savo akies obuolio paviršių
iš to sužinai, koks esi jautrus ir kantrus vaisius

arba švelnus, kai glostai savo blakstienos šepetėlį
arba savo šešėlį

ir vėl pirštu – ką tik apsiplunksnavusio viščiuko gūžį
pro ploną odelę tarsi pro ledą gali pamatyti
tobulų formų grūdus ir netgi spalvotus akmenėlius
pasimokyti, kaip arti vienas kito
išorė ir vidus, kaip jie gražiai ir šiurpiai susiję
visa tai jaučia pirštas veršio burnoj
čiuopdamas jo kietą gomurį
pasidavęs čiulpimo instinktui
atsidavęs kitai gyvai būtybei
kuri „nieko bloga nedaro“
ir lygiai to paties patikliai laukia
nesulaukia iš tavęs

nudegęs, nušalęs, įsipjovęs, nuvarvinęs kraują
nusimušęs plaktuku, įsivaręs rakštį ar spyglį
vis dar manai, kad nieko nėra patikimiau už pirštą
skirtingai nei, pavyzdžiui, dantys, jie krenta ir genda

Forefinger

You need to do a lot in order to grow up,
for example, to touch a frog with your finger,
to learn to navigate a thread into a needle or vice versa,
to touch with your tongue another tongue,
or with your finger – your eyeball,
from that you learn how patient, sensitive and ballsy you are

or gentle – when you caress your eyelashes with a brush
or your own shadow

again with your finger – when you can sense the perfect form
of grains and even colored stones
through ice-thin skin of a chick who's just begun to fledge
to learn how close the inside is to the outside,
how they connect so beautifully and horribly
a finger feels all of this in a calf's mouth
touching his hard palette
that has given itself to the instinct to suckle
that has given itself over to another living being
that does “nothing wrong”
and waits for the same from you
waiting in vain

burnt, frozen, cut, dripping blood
hammered, stuck with a splinter or thorn
you still think that there is nothing more faithful than your finger
differently from, for example, teeth which decay and fall out

šaukiasi kito žmogaus pagalbos
ir svetimų pirštų burnoj

bet vieną rytą nebeįstengi sulenkti
kairiosios smiliaus, kadaise vadinto smaližium
ūmai tapusio svetimu, savarankišku,
užsispyrusiu styroti,
rodyti visas įmanomas kryptis,
nebepaisyti tavo norų ir
svarbiausia, taisyklės „visų pirštai į save“

tai pirštas smaližius, pirmasis pajutęs
kad nebeliko nieko, ką galėtum
pavadinti savu

svetimu – juo labiau

ir kad nebėra ką ir su kuo smaližiauti

shout for help
and for other fingers in their mouths

but one morning you can't bend
your left forefinger, also called the index finger
suddenly becoming foreign, independent
stubbornly stiff
showing every possible direction
despite your will
and most importantly ignoring the rule "all fingers pointing to you"

that's the forefinger, the first to feel
that nothing is left that you could call
your own

not to mention Other

your foreshadowing forefinger

Najadė

I
Nuėjęs daugiau nei pusę kelio, atsitokėjau
vystančiame miške, pilname voratinklių.
Praskleidęs kibias jų gijas išvydau
jauną moterį blausiai švytinčiu veidu.
Tankmėje, gelmėje, prie skaidraus upokšnio.
Kriokliukas jai krito ant pilvo, švelniais delnais
ji prausės krūtis ir, atrodo, anksčiau kiek akies
krašteliu pastebėjo mane negu aš ją,
bet nebėgo, nesislėpė, kaip visada darydavo. Aš
stovėjau sustingęs, užburtas jos grožio, įžengęs
į kitą pasaulį staiga pro Araknės vos matomą tinklą,
paskui prisiartinau, suėmiau ją už pečių, apsukau,
panirau į akis jos, į atmintį ir prigludau
prie skaidraus vandens neaiškumo,
prie takaus jo žinojimo, plukdančio sielas į užmarštį,
ir srovelės dvi susiliejo.
Jaučiau, kaip sudžiūvusius mano minčių kristalus
tirpdo ir sodrina skysto pasaulio *Sophia*,
kaip skysčiu jai kalbu ir sulaukiu skysto atsakymo,
nežinau, ar žmogus dar esu, ar jūros žinduolis,
nežinau, ar žinoti man dar iš viso bus duota,
o tikėjau šventai į tą pačią upę nebrisiąs. Ir štai:
upė stovi dabar ir čia, kaip visada kad stovėjo,
net kriokliukas ore sustingęs.

Naiad

I
Midway upon my journey, I found myself
in a withering forest, crammed with cobwebs.
Pushing aside their sticky threads I saw
a young woman with a pale face that gleamed
in the thicket, in the depths, by a clear stream.
A small cascade fell on her belly, and with soft hands
she bathed her breasts, and it seemed as if from
the corner of her eye she caught sight of me before I her –
but did not run, did not hide, as was usually done. I
stood rooted, bewitched by her beauty, having suddenly
entered another world through Arachne's barely discernible web,
and then I approached and took her by the shoulders, turning her,
diving into her eyes, her memory, and moulded myself
to the waters' limpid indeterminacy,
to its swift knowing that flushes souls into forgetfulness,
and the currents were conjoined.
I felt the world's liquid *sophia* melting and concentrating
my dried out crystals of thought,
and after my washed out speech I heard her liquid reply,
I don't know if I'm a person still or an ocean mammal,
I don't know if knowing will ever be given me,
but I believed I would not step into the same river twice.
Now, the river stands here and now, as if it has always stood,
even the small waterfall has frozen in its fall.

II

Mano sostas ūksmingam miške ant upokšnio dugno,
 nusėto smulkiais akmenėliais, švelnaus it aksomas,
 ten šaltinių dvylika suteka ir susilieja į viena
 tam kad sruventų turbūt į mane, pro mane ir į tolį,
 kad platėtų, gilėtų, pavirstų į upę. Iš čia aš
 valdau savo sritį, apylinkę, syvus ir sielas.
 Štai ir šis faunas prisėlina, pėda pataško
 vieną šaltinių, regiu, kaip pakyla jo geismas,
 bet sustabdu jį ranka, ir narsuolis paklūsta,
 stovi ir ryja ugningu žvilgsniu mano takiają valią,
 sukunkuliuoja upokšnio vanduo, ima virti šaltiniai,
 kol prapliumpa lietutis staiga, ir smulkiaisiais lašeliais
 visą aplyja mane nuo galvos iki kojų,
 net vaivorykštė spėja sušvisti akimirkai – ženklas,
 kad ir dangus dovanojo šaltinių valdovei šią galią.

II

My throne is in a misty forest on the floor of a brook
 whose bottom is covered in stones as gentle as velvet,
 there, twelve sources pour in and become one,
 probably to flow into me, through me and away,
 to widen, to deepen, to become a river. From here
 I rule my domain, my region, sap and souls.
 And look how this satyr creeps up, splashing
 the source with his paw. I see how his desire rises
 but stop him with my hand, and the courageous one listens,
 stands and swallows with burning glance my swift will,
 the stream's waters gurgle, the sources boil,
 until the rain clouds break, and the smallest drops
 drench me from head to toes,
 even a rainbow manages to gleam for a moment – a sign
 that even the sky has given the ruler of the sources this strength.

Apendiksas

Viskas prasideda nuo to
kad nukerpa bambagyslę
tiksliau – atkerpa tave nuo viso
pasaulio, kur turėjai savo vietą ir tikslą
atkerpa ir pasako: nebėr čia tau vietos
tikslas jau pasiektas

paskui karmo nagus, čeks žirkklėmis tol
kol supranti esąs netobulas
išmoksti apsikarpyti pats
neturi kur trauktis
neilgai trukus sugroja koncertą
metaliniais operacinės įrankiais
tavo prievartiniam vokalui
ir išpjauna glandas
leisdami darsyk susiprasti
kad vis dar nebuvai tobulas
netrukus pasitaiko kita gera proga
sužinoti, kad tavo verksmo balsas
ligoninės koridoriuje nėra įdomus nei gražus
ir kad lovoje su ratukais toli nenuvažiuosi
ir kad spjaudyti į migdantį eterį
guminėje operacinės kriaušėje
ne tas pats, kas nepatogiai kalbėti per radiją

atsibudęs su siūle šone vietoje apendikso
staiga sumoji didžiulis tuo

Appendix

Everything begins with
the cutting of the placenta,
more exactly – they cut you off from
the world where you had your place and purpose,
they cut you off and say, there’s no place for you here
you’ve achieved your goal

then they cut your nails, snipping with scissors
until you understand your imperfection
and you learn to clip yourself,
there’s nothing to be done
in short time they play a concert
with metal operating tools
to your forced vocalizations
and cut out your glands
allowing you to understand once more
how imperfect you are
and soon you get a nice opportunity
to learn that your cries in the hospital corridors
are neither interesting nor cute
and that you won’t get far in the bed on wheels
and spitting into the anesthetizing ether
of the rubber operating mask
is not the same as awkwardly speaking on radio

waking up with threads in your side instead
of an appendix you decide to take pride

sužeidimu mūšyje už tobulumą
galutinai pripažinęs netobulumo pirmenybę

paskui kažkas išpjauna norą žaisti lėlėmis
aistrą spręsti algebros uždavinius
supratimą, kad viskas, ką pasiekusi žmonija
pasiekama ir tau, ir bet kuriam kitam
dar vėliau atkerpa nuo tavęs
tavo išnešiotas gyvybes
apipjausto tavo gyvenimo istorijas
tavo motinai išpjauna kiaušides, gimdą
vėliau – kišenę virš kairiosios krūties
aparačiukui, kurį vadina širdies stimulatoriumi
žmogui, su kuriuo daliniesi pastoge ir stalo indais
prapjauna pilvą ir pašalina žarnos dalį
išpjauna jo tikėjimą į mylintį dievą
išpjauna tavo norą turėti bet kokį dievą
išpjauna tavo tikėjimą
kad blogai žmogui būti vienam
ir tikėjimą, kad gerai yra su kuo nors
turinčiu žmogaus vardą

ima sapnuotis peiliai ir žirkklės
atviri pilvai ir namai be stogų
nuogi vyrai, moterys, vaikai
seni drevėti medžiai
upių properšos
katės užlaužtomis uodegomis
imi bijoti kišti ranką į kišenę
įsivaizduodamas, kad tavo pirštų
tyko dvigubas išgalastas peilis
aštrus vien nuo to
kad apie jį pagalvoji

tai juo išpjovė visas tavo kūno skyles
kai kurios jų kraujavo tūkstančius metų
tai juo nupjovė „s“ gale visų
moteriškų tavo tautos vardų
paliko juos žaizdotus, skylėtus
neužbaigtus
tarsi neužkimštus nuodų butelius

atpažįstamus
pagal kraujo kvapą

ir svaigulį

in your scar won in the battle for perfection,
finally acquiescing to your own imperfection

then someone cuts out your desire to play with dolls
your passion for solving algebraic equations
your comprehension that everything humanity has achieved
is achievable by you and anyone else,
still later, they cut from you
the vitality you carried,
slicing up your life's history,
your mother has her ovaries and uterus cut out,
later – a pocket cut above her left chest
for a device that paces the heart,
the person with whom you share a roof and table settings
has his belly cut and intestines removed
they cut out his belief in a loving god
they cut out your desire to have any kind of god
they cut out your belief
that it's bad for a person to be alone
and the belief that it's good with someone
who has a human name

you begin to dream of knives and scissors
open bellies and homes without roofs
naked men, women, children
old hollowed trees
openings in river ice
cats with bent tails
you begin to fear putting your hands in your pockets
imagining that a double-sided knife
waits for your fingers,
sharp simply because
you think of it

they used it to cut all the holes in your body
some of which bled for a thousand years
they used it to cut off the endings
of all your nation's feminine names
left them scarred, riddled
unfinished
like unstoppered bottles of poison
recognizable
by the smell of blood

and intoxication

Keturi Saros laišakai

neprišimenu, kurioje šalyje gimiau,
dvasines koordinates užpustė keturių vėjų srovės,
galbūt atėjau čia daugelį kartų
kaip bažnytinė ostija į maištaujančią širdį,
kaip antikristas kaskart vis su kitokia misija,
skirtinguose šio ir kitų pasaulių raizginiuose,
kurių tinklai kartais apšėda sapnus,
pabudus supleišėja akys,
vienas nuo kito nutrūksta
intuityvioj atminty paskandinti
mano skirtingi pavidalai

prisimenu, gyvenau Niujorke,
namuose auginau žalčius,
pernelyg mitologinius padarus,
terariumas tryško šviesa,
truputį nežemiška, daugialypė,
kiaurai skrodžiančia minkštus mūsų kaulus,
naktimis kruvina bangų mūša pasipildavo iš burnos,
net ir nekvietus, nepanorėjus,
nežinau, kada susimaišė kontekstai,
šie apgriuvę priemiesčiai išaugino žalčius,
pusiau roplius, pusiau žmones pravirom lūpom,
blizgančiom Lilit akutėm,
kai griuvo gintaro pilys
ištraukiau žalčius iš narvo,
paklaikusiomis akimis nešiau juos artyn,
prie vaikų,
kurie klykė iš siaubo

kartą buvau Viktorijos eros naujagimis,
tiksliau, maža šmėkla, užrakinta pomirtinėje nuotraukoj,
mano akių obuolių baltumas derėjo

Four Letters of Sarah

I don't remember in what country I was born,
the currents of the four winds covered the spiritual coordinates,
maybe I have been here many times
like a church wafer for a rebellious heart,
like the antichrist with a different mission every time
in different tangles of this and other worlds
whose webs sometimes haunt my dreams
my eyes chapped upon waking
my different forms
separate from each other
sunk into intuitive memory

I remember living in New York
raising garden snakes at home,
creatures all too mythological,
the terrarium glowed with light,
a bit unearthly, many-sided
piercing our soft bones straight through
at night the wash of bloody waves would pour out of my mouth
even uninvited, without wanting
I don't know when the contexts became mixed up
these dilapidated suburbs raised garden snakes
half reptile, half human with open lips
and the shining eyes of Lilith
when the castle of amber fell
I pulled the snakes from their cage
carrying them with crazed eyes closer
to the children
who screamed in terror

once I was a newborn of the Victorian era,
or more exactly, a little ghost locked in an afterlife photograph,
the whiteness of my eyes matched

prie blyškių nuotraukos grotų,
 likę gyvi sau kartojo,
 kad tai tik šviesos ir tamsos kompromisai,
 juostoje įsispaudusios dulkės,
 kad užuolaidos nejuda,
 grindys negali girgždėti nuo srūvančio vėjo,
 taip ir likau įkalinta amžiname slenkstyje,
 begaliniam tarpekly,
 vos spėjus įkvėpti gūsį vandens,
 o antrąjį – oro,
 tačiau paklaidinta Dievo miške,
 nei gyva, nei mirusi

buvau ateities valstybės diktatorius,
 sulipdęs visus žemynus
 į vientisą sprangų gumulą savo paties gerklėje,
 tyra psichodelinė anestezija tirpo po liežuviu –
 mūsų protus skalavo pirmysčiai jos vandenys,
 vilgė duoną, jos alkstantiems visad užtekdamo,
 imkite ir valgykite, tai yra mano kūnas,
 kuris už jus sulaužomas,
 skelbiau per megafoną
 kažką lyg 1984, lyg iš magiškojo realizmo,
 supratęs, kad visa tėra simuliacija,
 nusišoviau tribūnoj,
 tuomet jau aiškiai žinojau,
 jog laimėti arba pralaimėti
 dažniausiai reiškia tą patį

o kartą man buvo trylika metų
 ir nutariau nusižudyti,
 dar gerokai prieš Didžiąją kinų sieną,
 Didžiąją prancūzų revoliuciją ir Didžiąją depresiją,
 turbūt tik vėliau daugiau apie tai sužinojau,
 buvo 2006-ųjų sausis,
 kai naktį išėjau į draustinį ir atsiguliau ant pusnies,
 tikėjau išsigryninti iki ledo,
 kol pradėsiu švytėti,
 praėjo vienuolika metų,
 užaugau keistu žmogumi su praeinančiais pagerėjimais,
 žmogumi, kuris žvelgia į savo dūžtančius veidus,
 pasiklysta miške net vedamas už rankos ar virvės,
 žmogumi, kuris kalba daugiau, negu girdi,
 žmogumi, kurio pulsas diena iš dienos į ritmą

žmogumi – tiksinčia bomba

the pale bars of the photo,
 the living repeated to themselves
 that these are just chiaroscuro compromises,
 dust motes stuck on the film,
 that the curtains don't move,
 the floors can't creak from billowing winds,
 and so I remained behind the bars of an eternal threshold,
 in an endless gap,
 barely able to breathe a gust of water
 and secondly – air,
 despite being lost in the Forest of Gods
 I was neither alive nor dead

I was the state director of the future
 gluing together all the continents
 into one choking ball in my throat
 pure psychedelic anesthesia melted under my tongue
 our brains were washed by primordial waters
 dampening bread which was never lacking for the hungry
 take this and eat it, for this is my body
 which is broken for you
 I announced through a megaphone,
 something like 1984, something from magical realism
 understanding that everything is simulation
 I shot myself in the tribunal
 and then I clearly knew
 that winning or losing
 usually means the same thing

and once I was thirteen
 and decided to kill myself
 long before the Great Wall of China
 the Great French Revolution and the Great Depression
 I probably only learned more about that later
 it was January of 2006
 when I went out at night into the reserve and lay on a snowdrift
 hoping to purify myself into ice
 until I would start to shine
 eleven years went by
 I grew up a strange person with passing improvements
 a person who looks at her breaking faces
 and gets lost in the forest even when led by hand or rope
 a person who speaks more than hears
 a person whose day to day pulse is on the beat

a person – a ticking bomb

Ištikimybė

žolė, sniegas, žolė, sniegas, žolė, sniegas, tirščiau ir tirščiau,
visa kita – pradėjusios irti musės, medžių skeletai už dvigubo stiklo,
kartais jaučiu, kad tuoj rasiu įkalčių, kurie viską paaiškintų,
jei tik išlenksiu stuburą, tapsiu beveik origami, galop pelenų sauja,
žinau, viduje mes gražūs, žinau, visi jie tai pastebi,
žinau, mane lydinčių kūnų kaita – tik pastanga pasiteisinti,
mūsų rankas veržia gedulo juostos, išsišakojimai, sankirtos,
sakai, neišvengiamai esam susiję, tai kažkoks patirčių voratinklis,
todėl vis randu kokią dingstį, metodą, žaliavą, trūkstantį grandį,
iš bučinių nuosėdų, gėlo kraujo statau mums apokaliptinį bunkerį,
tu tik mikčioji, žiaukčioji, manai, kad nerieu tau auksinį kabliuką,
tarp dantų užstrigusios naivių mano svarstymų atplaišos,
ašaka gerklėje, dumbblas, smėlis, smėlis ir pilys,
veriantis princo žvilgsnis virsta žuvies žvilgsniu,
o jame nuostabus susitaikymas, marmurinė palaima
(kodėl tuomet vengiu naujų vardų adresatų knygelėje,
ar tai jau kažkas iš kitokio, ne mūsų erdvėlaikio?),
negaliu pagrįst šios stagnacijos, turiu vis mažiau argumentų,
kartais didžiuojuosi silpnumu, visišku nukraujavimu,
kad kitaip, nei yra iš tiesų,
pasakyti nesugebu

Faithfulness

grass, snow, grass, snow, thicker and thicker,
everything else – decaying flies, skeletons of trees beyond double-
paned glass,
sometimes I feel I'll soon find evidence that will explain it all,
if only I twist my spine, becoming almost origami, finally a handful of ash,
I know, we are beautiful inside, I know, everyone notices this,
I know, the change of bodies accompanying me – just an attempt at
self-justification,
our hands are cinched by mourning sashes, branchings, junctions,
you say, we are unavoidably connected, a spider's web of experience,
that's why I always find some pretext, method, raw material, missing link,
from the dregs of kisses, I'm building us an apocalyptic bunker from
fresh blood,
you only stutter, hiccup, and think I'm sinking a golden hook into you,
my naive splinters of thought stuck between my teeth,
a bone in my throat, mud, sand, sand and castles,
the piercing gaze of the prince is becoming a fish's gaze
in which there hides a wonderful reconciliation, a marble blessing
(why then am I avoiding new addresses in my address book,
or is that already something from another space-time continuum?),
I can't justify this stagnation, I have fewer and fewer arguments,
sometimes I take pride in weakness, a complete blood-letting,
that it is otherwise than it actually is,
I cannot say

Jotvingių premijos laureatai

Yotvingian Prize Winners

1985	Kornelijus Platelis
1986	Vytautas P. Bložė
1987	Bronius Kutavičius
1988	Alfonsas Nyka-Niliūnas
1989	Kazys Bradūnas
1990	Henrikas Čigriejus
1991	Henrikas Nagys
1992	Donaldas Kajokas
1993	Knuts Skujenieks
1994	Sigitas Geda
1995	Sigitas Parulskis
1996	Marijus Šidlauskas-Jonaitis
1997	Antanas A. Jonynas
1998	Marcelijus Martinaitis
1999	Nijolė Miliauskaitė
2000	Alfonsas Bukontas
2001	Jonas Strielkūnas
2002	Jonas Zdanys
2003	Vladas Braziūnas
2004	Stasys Jonauskas
2005	Tomas Venclova
2006	Kęstutis Navakas
2007	Almis Grybauskas
2008	Aidas Marčėnas
2009	Valdemaras Kukulas
2010	Viktorija Daujotytė
2011	Alfonsas Andriuškevičius
2012	Rimvydas Stankevičius
2013	Jonas Kalinauskas
2014	Gintaras Bleizgys
2015	Rolandas Rastauskas
2016	Eugenijus Ališanka
2017	Gytis Norvilas

Jaunojo jotvingio premijos laureatai

Young Yotvingian Prize Winners

1998	Darius Šimonis
1999	Gintaras Bleizgys
2000	Gintaras Beresnevičius
2001	Tomas S. Butkus
2002	Gytis Norvilas
2003	Agnė Žagrakalytė
2004	Donatas Petrošius
2005	Sonata Paliulytė
2006	Vytautas Dekšnys
2007	Benediktas Januševičius
2008	Dainius Gintalas
2009	Giedrė Kazlauskaitė
2010	Antanas Šimkus
2011	Marius Burokas
2012	Indrė Valantinaitė
2013	Ramunė Brundzaitė
2014	Aivaras Veiknys
2015	Mindaugas Nastaravičius
2016	Nerijus Cibulskas
2017	Vytautas Stankus

PDR ekspertų taryba / DPF Board of Experts:

Kornelijus Platelis (pirmininkas / chairman), Vladas Braziūnas (pavaduotojas / vice-chairman), Eugenijus Ališanka, Elžbieta Banytė, Marius Burokas, Vytas Dekšnys, Dainius Dirgėla, Erika Drungytė, Rūta Dubauskaitė, Rūta Elijošaitytė-Kaikarė, Dainius Gintalas, Antanas A. Jonynas, Donaldas Kajokas, Giedrė Kazlauskaitė, Kerry Shawn Keys, Andrius Mosiejus, Mindaugas Nastaravičius, Gytis Norvilas, Donatas Petrošius, Ričardas Šileika, Antanas Šimkus, Alvydas Šlepikas, Saulius Vasiliauskas.

Rengėjai / Organizers:

Asociacija *Poetinis Druskininkų ruduo*, Centras *Dainava*.
Association *Druskininkai Poetic Fall*, Centre *Dainava*.

PRIEDAS

APPENDIX

PDR svečių eilėraščių
vertimai į anglų kalbą

English translations
of poems by our guests

MIREIA CALAFELL

Catalonia

Privileges

Written in the open,
addressed to the stands.
The public nods yes
and day darkens through the window.

Before opening the umbrella
someone else cites someone else and affirms:
we're on the verge of a shipwreck,
you and I, dear, are drowning.

How cruel a privilege
on this side of the world
is metaphor.

Shipwrecks

In the open canal behind backs turned away
the time of promises flows off like water.
You sleep and you don't see the words file past
– pebbles washed away to other seas –:
you will see, you will do, you will have, you will
leave, you will be.
You didn't think it, you didn't hope it,
but the current of disillusion gathers force
and in the bed, you are what you were: a pair
that refuses to wade in now and pulls back, in
discord,
unmaking love with a passion.

*"The world is born in every kiss." Juan
Fontcoberta*

It's not true
that with every kiss
the world is reborn,
stars rain
in the depths of your eyes
and orange trees
graze the wind
and the scent of surrounding
summer
and more salt in the sea
and more flights in the sky.

It's not true
that with each kiss
the thawing goes on
slower
and a polar bear
runs tranquil
unafraid

of falling down
and flowers take root
on the uppermost peaks
where it is so cold
even today.

It's not so, I tell you
that with each kiss
all the accents
turn graver
and the world whirls
round the sun
like a dervish
dressed in white
and the withered cactuses
no longer prick

No, I tell you
it just isn't true
that between you and me
when we kiss
they change,
the tones of the cities
we didn't visit
the boulevards
amid the blight
fill with birds
where the raven
we brought along
sings a chant:

no I tell you
it isn't true

but above all
never stop
stretching out the kiss
just in case
what I believe
is wrong
and with a lone gesture
I've undone it all
for the truth
I am certain
is no more than faith
and faith means
wanting it all
and all means
stretching out a kiss.

Translated by Adrian Nathan

IFOR AP GLYN

Wales / UK

Son of prophecy (for Barack Obama)

After a long afternoon marvelling drowsily
at the white columned mansions,
the whitéd sepulchres of wealth
beneath the staring sun,

evening brought mist
to the Mississippi townships;
bridges like distant ghosts...
and the neon signs swam,
slipping anchor from the streets below...

And on TV, back at the hotel,
a whole nation was under a spell
and I celebrated with them
this new jubilee,
as a man from the dark continent
offered his audacious hopes,
to an uneasy one-nation audience
of whites and former slaves.

On another channel
I saw a storm of black giants
in the very eye of a new stadium,
hut-hut-hurling themselves at each other,
and the names of *our* nation,
Evans and Griffiths and Davis and Jones
on the broad shoulders of our "brothers"
branding our shame ...

And what a feat it will be,
for this son of prophecy
to put flesh on the bones of election,
breathe life into bold hopes
and to graft tomorrow's skin
over the scars of yesterday
when the magic of the mist melts away...

War Prison

(Andersonville, Georgia, 1864)

The forlorn cry of the night train's horn
still heads down towards Andersonville
a mile and a half of wheels,
repetitive wheels, repetitive wheels.

The night is blind...

and next day, I must go
like the soldiers of yore, to our journey's
end.

A shoehorn of hate squeezed these men
in their ten thousands between the walls
of this prison stockade,
without so much as a grassblade of shade
from Georgia's deadly sun
that bred bacteria from the hard-baked
earth,
from the dung-soiled waters of the only
stream,
from the meagre bread
that boiled with maggots.

Here, in the damp oppressive heat,
that dwelt too long in other nostrils
before your own,
death multiplied its dominion.

It grows cold before a storm,
I hear a peal of thunder, unpleasantly long

as I reach the bleached headstones,
bleached repetitive headstones,
headstones as close as perfect teeth,
hidden here from the town's frowning face;
because men made skeletons before they
die,
don't take up so much space...

Before Battle

(Cold Harbor, Virginia, 1864)

The night is full of men;
men who know...

some praying, some writing home
some lying down, horizontal already
experimenting with eternity....

The burning of the flames throws
sulphur-yellow shapes across the soldiers;
some are sewing their names on their
coats...

Because they know...

that tomorrow,
corpses must fill the fields.

10) Fort Sumter, South Carolina

Beneath the tropical palmettos,
pelicans dive untidily,
bombarding the fish in Charleston harbour.

Here, as we're taught,
firing at the island
set off the slaughter;

here the slaveowners held sway
till that day;

here the children of exodus
became soldiers for atonement;

here ideas acquired a vicious edge
and principles drowned in blood...

What then, remains here now?

I cross over to the island,
its flags clapping above our heads
as I wander through the manicured ruins
with a boatload of black schoolkids;

a Sunday school trip of innocents,
though some may have a big brother
playing Hercules in the Gulf
...sewing his name on his shirt...

But there's no rush to tell.
What they don't know, won't hurt...

We turn back for the mainland,
marvelling at the pelicans
and those fish flashing like bayonets,
slipping bright and live, down their gullets.

The Excuse

Here in Majdanek,
in the normalised hell of Majdanek,
whose chimneys have long since cooled,
whose last gout of smoke is a distant
memory,
the dust still rises...

Here in the tenements next door,
we open the morning curtains
on the normalised hell of Majdanek,
on the wooden huts
where chains of fierce dreams
united Jews each night,

on the millions of widowed shoes
that they left behind,

and on the "Luftgrave",
– "the grave in the air" –
which swirls around these tenements
still ...

Here in the darkness of my room,
I bear witness once again;
liver-spotted hands guide our film
through the teeth of the gate.

And it's 1939 once more;
silent waves on a Baltic beach;
a lemonade sea with silver bubbles
bursting in that last sun...

The wind curtains your hair
round your face,
before a young hand retrieves your
uncertain smile...
and I see all this now
through a glass darkly...

Outside, the electric for the trams
is like barbed wire on each and every
conscience;
the eyes of all
who've passed their three score years and
ten,
must be doubted
the eyes that watched so much yet saw
nothing,

our excuse is a cancer
in us all ...

The film comes to an end;
the last frame burns to nought
and your dust
swirls and falls through the light beam...

rain

'Our land's first music
was the patter of rain in the woods';

and at first
we went wittily over the mountain,
between showers,
from bush to rock,
from clause to clause;
syncopating with rain as required ...

But the storm became so merciless
that it stole all expression from us,
leaching from us each shrewd remark or
dark wit,
every last thing,
but our urge to trudge on through the
deluge,
the instinct that drives us
through the storm's discordant symphony,
our heads bowed meek and empty,
and our shoulders drummed by the rain.

an old chapel

'They Rest in Peace', says the plaque to
the fallen,
but there are no hymns, on the jukebox
tonight,
not even *Rhys*
or *Ebenezer*,
that exhorted those troops from the
trench ...

I lift a pint at the bar where I was baptized.
It's time for the service;
a girl collects the communion glasses;
she gives the barman a sermon smile.

I will lift up mine eyes to the vertiginous
gallery
where my father took the collection,
where he first met my mother's glance,
her lifelong commitment
with the shilling in his plate.

'*From whence cometh my help?*'
I fold my hands around my beer.
Close my eyes. Bow my head.
Count my blessings ...
but cannot enjoy
my blasphemous pint.

peblig: 87.4%

There's no horizon here; just rooftops
closing in a knot around us;
chewing-gum circles
form a universe of stars underfoot;

and who's to say we won't found our citadel
here, where the windows are blind as our
future,

here, where the brick walls of my youth
still stand, built in one language alone;

here, where the cameras surreptitiously
survey
from their pole tops, the edges of our
darkness?

Harvest 1917

*(on the hundredth anniversary of the
posthumous chairing of the poet Hedd
Wyn killed in World War One and to
celebrate the reopening of his home to the
public, 6.9.2017)*

Because he would never come back
from the mud to this grey byre
he would not stand fork in hand,
pitching the hay through the upper door
like a shower of sun;

he would not stand between these posts
amidst the heat and dust,
fashioning the rick like a weighty ode,
raking its sides ready for winter.

And throughout those shortened days
he would not dip into the summer he'd
banked,
to feed the cows chained here,
nor see the warm mist rise from their
flanks,
their breath like flowers in the dark.

And because he would not come back,
he would never walk up to the house
where an empty chair long awaited him,
although he'd stooked his poems
across these fields.

And wouldn't he marvel this day,
to see so many coming without scythes, to
their harvest,
gathering from a wider world
between the cafe tables and walls of glass
to drink the same view
and sense his absence
that still calls, through each and every
blade of grass..

Blackberrying

*(in 1914, 250,000 Belgian refugees were
given asylum in Britain)*

September 1914,
a profusion of blackberries:
and that was when the de Wyncks
came to stay.

Father had read out loud
about the autumn in their land,
how corpses collected
like drifts of beech leaves on the streets,
and thousands fled.

And so we fetched them
from the station platform, a trio petrified,
their eyes swivelling like smoke;
their whole world in a few armfuls,
and their same aged son,
holding his mother's hand.

Next day, without a word in common,
I was sent blackberrying with him.
We picked together, mute.
Fingerpricked and armscratched,
seeking out blackberries: *braambes*,
until we were blackberry blind;
their shiny spheres filled our eyes,
the fat ones mocked us
from the depths of the hedge
and its topmost crests:
te hoogl!
too high!
And we laughed in our innocence
with purpled mouths.

it was only long afterwards
... over four harsh winters
when the naked brambles reminded us
like barbed wire, just why we shared a roof,

it was only then that I'd recall that first time
bramen plukken: blackberry-picking:
when compassion begat action in our
house
– and the first fruits of frustration for a
young girl
who could not put her language in your
mouth

So I put blackberries like sharp sweet
kisses
on your surprised tongue,
four and a half years exactly,
before you and your family left, unsung,
to rebuild a shattered country...

Cardiff 3.6.17

*(When Real and Juve came to contest the
Champions League final, for one night,
Cardiff was the capital of Europe)*

*Sarete sempre
i nostri fratelli e sorelle europei*

We talk to each other
in different colours,
and what with the applause of saucers,
the acclamation of cups,
and the steam hiss of a full stadium,
our city
is café to a whole continent!

And our voices are like sun-lit holes
In the dark of the forest...

*Siempre seréis
nuestros hermanos y hermanas
europeos*
here, our *croeso* remains constant...

This house

*(Commissioned to celebrate the opening
of the new session of the Welsh Parliament
in June 2016)*

*'If we want Wales, we will have to make
Wales' (Gwyn Alf Williams)*
Spring came late to our country;
the winter locked down ambition
and put our aspirations on ice,
before the big thaw
which made the drains gargle
and the downpipes gush.

And so, may the sun shine bright on this
house today;
This cauldron of our rebirth; the platform
for our voice,
where we sing our vision into being . . .

We come here from many commotes, as
before –
treading the overgrown path, barbed
with wool like Christmas trimmings;
and crowding down the wet lane
which mirrors the sky's shine –
we come here, to touch the horizon
and bend it for common good.
And as we,
from our valleys and mountains,
approach our perpetual city,

we give thanks there are no bullet holes
in the pillars of this house,
just a cloud of witnesses
who'll maintain us in all manner of beliefs.

And as we are led
to the halls of this house,
may there be passion in our debate;
prudence in conciliation;

let 'difficult' become simple, and
'challenging' become fun;
and let us each day repeat these maxims:
that 'sooner will two men come together
than two mountains.'

STEINAR OPSTAD

(Norway)

Spring Ploughing

The furrows glisten so hard
on sunlit mornings
that heaven is mirrored in them
and the gulls, the white gulls plunge from
the sky

It is seeing the heaven laid down in
father's labour
that makes me never lose hope
even when I lie in a dark room
waiting for the soul to end its rampage

Quiet now, be quiet, I whisper to myself
and soon father's tractor churns
soundlessly far away
and a gull perches
by my bed

Drunk on Sunday

In September I see the red tractor
disappear down a hollow
then reappear in the sunlight
the deep sunlight of afternoon
when the furrows in the soil glisten
and point straight to the sky

On a journey I count furrows to send
myself to sleep
and I imagine the retired farmers still living
on their sons' land,
the bent old men who every night
make their rounds in the twilight,
checking
that spade, wheelbarrow and dungfork are
in their places
and all lights are out

I am bound to the soil as poetry is to song
and I am neither absent nor present
nothing leaves me
nothing makes me forget
but this doesn't mean I am faithful:
To be earthbound is no guarantee against
faithlessness

So praised be the day
a hand rests in mine
and all longing is reconciled in the faith
that I, the Sunday drunk,
may consecrate myself to a human being
and that the earth offers salvation

Work and Dream

It all begins with a ploughshare
and the glistening furrows the tractor
leaves in the morning sun
there is no prayer more beautiful
like filling with dream the sight of another
man's labour
which is the labour of every man

The Communion Wafer

It was yesterday I received the communion
wafer
Shy to join the community of the faithful
I alone remained seated on the row of
benches year after year
and saw the others walk up the middle
aisle
to the priest and his servants

I was no longer burdened by fear
I reached my hand out to an unknown
woman
and said *God's Peace* and saw her face
light up
It was no stranger who acted through me:
it was *my* mouth, *my* hand

A bound soul

When love is inconstant, how much does
it weigh
when the blood's commotion dies down
and we are left with memories
Do the fleeting encounters transform
thought
do they alter conscience

There are those who kneel
and refuse to hear and refuse to see
There are free souls, who must bind
themselves to a single being
I am a bound soul, and therefore must flee
into all manner of liaisons

If I write the word "love" too often
I may end up owing
a lasting debt to words
since I have realized that longing
cannot be called back

Requiem Mass

Every day I take the bus past the
apartment building
where Jon was found dead
but on this day I hardly notice it
and at the bus stop by the church
I find a dirty communion wafer on the
asphalt,
pick it up and put it in my pocket

The day they found Jon it rained so hard
that the drains could not cope with the
water;
manhole covers floated, traffic
stopped
and a small girl wearing a yellow
sou'wester mistook
me for her father, she ran after me,
grabbed my hand
but became frightened when she realised I
wasn't him

Afterward I saw her crying in her father's
arms
and I walked on, thinking to myself that
masses for departed souls are held
everywhere
and that the way we die
does not reflect our nature,
nor does the way we grieve, or refrain from
grieving

Back in my kitchen I rinse the wafer
then place the white disc on my tongue
and swallow
as I think of Jon and how he may have
chosen death
the way a small girl chases after some
man in the street, certain he is her father

To no one is it granted to be chosen. Yet
many of us worship the Lord Jesus and call
him the Anointed One.

Éluard writes that there is a bird greater
than the wind. But life has taught me that
as soon as three or four other birds come
flying

the wind is once again the greatest.

A society has everything one soul can hold
and a thousand times more than this. Thus
the ecological crisis is not a dream, nor the
overpopulation of the earth. Singing songs
in praise of summer is sometimes more
important than keeping accounts of the
living and the dead.

Library

The High Priestess / Zweistromland,
Anselm Kiefer

The shelves of charred manuscripts
speak of the land between two rivers
and of the reading goddess,
who interprets our lives as signs
and furrows her brow over us

In the most dreamless of times
we will again write poems in ashes
Yes, in ash shall the poems be written
and the rivers will mirror a bygone world
of plains with wild animals and grazing
herds

Only when we have grown wiser than our
oldest gods
will we find words for the loss
of all animal species all trees all plants
all the insects and the insects' songs
and of the ways of loving which vanished
with them

Incurable is love,
our only healer!
There is a night with no cure
There is a meticulous handwriting on a
charred sheet of paper
The last human being is a reader

Translated by Ingvild Burkey

AMIR OR

Israel

Language Says

Language says: before language
stands a language. Language is traces
stained by over there.
Language says: listen now.
You listen: here was
echo.

Take silence and try to be silent.
Take the words and try to speak:
beyond language, language is a wound
from which the world flows and flows.
Language says: is, is not, is,
is not. Language says: I.
Language says: come on, let's speak you,
let's touch you; come on, say
you've said –

Translated by Fiona Sampson

The Barbarians (Round Two)

It was not in vain that we awaited the
barbarians,
it was not in vain that we gathered in the
city square.
It was not in vain that our great ones put on
their official robes
and rehearsed their speeches for the
event.
It was not in vain that we smashed our
temples
and erected new ones to their gods;
as proper we burnt our books
that have nothing in them for people like
that.
As the prophecy foretold the barbarians
came,
and took the keys to the city from the
king's hand.
But when they came they wore the
garments of the land,
and their customs were the customs of the
state;
and when they commanded us in our own
tongue
we no longer knew when
the barbarians had come to us.

Translated by Vivian Eden

*Soon the City will be Overthrown

Sun on rooftops, sun on the city,
on the buyers and sellers, the coffee-
sippers,
on the car exhaust, on lovers and their
love –
the world goes on, life goes on, though its
end is
within it, within them.

Soon the city will be overthrown
on the grumbling clerks hitched to their
desks
and the bustle of sandwich wrappers in
cafeterias,
on the rattling washer-dryers at
laundromats
and the teeth-gnashing and kowtowing
of corporate workers and contractors'
slaves
both foreign and local,
and on the thanks of charity-receivers and
soup kitchen-goers,
who seek and find
their livelihood in garbage.

Soon the city will be overthrown
on the trays of waiters rushing in with
service
for chairmen small and big,
on choice employees, committee nobles,
lords of seaports, water, and electricity,
and on politicians, our elected
representatives,
whose skill lies in filling their own plates;
on the clink of crystal glasses of the
excellency, tycoons,
masters of food, gas, and banks,
these consumers of our work, Pharaohs of
Israel,
at whose feet we're like toiling ants,
and for whom, if we fall, our kids fill in,
vassals, technicians, and workers to serve
them.

Soon the city will be overthrown
on the teaching of the teachers,
oppressed, low to the ground,
and on the subsidies of Yeshiva students,
condemned to eternal study,
ordained to be supported by all of us;
on the lobbyists and the procession of
voters,
on the parties' headquarters, posters, and
proclamations,
and on the ballot boxes, empty
of our voices gone silent.

Soon the city will be overthrown
on the tranquility of the hopeless, and those
unable to act,
on our thoughts that are not our thoughts,
on the light of TV screens
in which we walk as if dreaming;
on the silence of all the sheep, on the
speeches of the wolves,
on the newspapers that do the bidding of
their owners,
and on the bite of our oppressors, who eat
meat with blood in it,
and there's none who opens his mouth to
squeak
for fear of being sued.

Soon the city will be overthrown
on mice and people,
on lowered eyes at road blocks,
on the dead, conquerors of the mountain
and the very image of their homeland's
landscape,
on Auschwitz settlements and Masada
settlements,
on the holocaust that was and the ones to
come,
on us and on our children, by this grass-like
nation,
on the kaddish chanted over our graves
and the kaddish chanted over theirs.
And let's not say amen, and let's not speak
their language,
let's refuse to follow their ways, their laws,
their wrongs.

In a day, maybe two, the city will be
overthrown,
and if not, go out and overthrow it!

subsidies of Yeshiva students: Yeshiva
students receive subsidies from the state
through federal taxation to fund their schools.
by the kaddish chanted: The kaddish is a
central prayer in the Jewish liturgy, and it is
part of the prayer for the dead recited by the
grave.

[Hebrew prosody: rhythmic with sporadic
rhymes and in the ends of stanzas, rhyming
with "blood"]

A Glass of Beer

The perfect murder has no reasons, he said,
the perfect murder needs only a perfect
object,
as it was in Auschwitz.
Not the crematoria, of course, but as it was
afterwards, outside working hours.
And he fell silent
looking at the froth on the beer
and taking a sip.

The perfect murder is love, he said.
The perfect murder doesn't require anything
perfect
except giving
as much as you can.
Even the memory of gripping the throat
is eternal. Even the howls that rocked my
hand,
even the piss that fell like grace on cold flesh,
even the heel of the boot awakens another
eternity,
even the silence,
he said,
looking at the froth.

True, a decent *arbeit macht frei*,
but a perfect murder doesn't spill
a drop,
like the lips of a child, he explained,
like sand and froth,
like you,
listening,
sipping and listening.

*Translated by Macdara Woods and Theo
Dorgan*

EL AMOR BRUJO

How

How to say this? You're too close to bear,
You are fruit bursting in the heart,
You are the name the dumb mouth bears
Like sea in the earth's palm.
I touch, and envy my touching hand;
Touching, I yearn to touch.

Terror of this motionless moment:
You are here inside here inside here.
Here the soul-fire burns, burns.
The heart unconsumed.

Moon

The animal between my legs howls
to the animal between your legs.

The moon between my teeth howls
to the moon in your heart.

The animal in my heart smells you always.

Translated by Fiona Sampson

By the Temple

By the temple / Assad's begging bread
/ Abdalla's begging money. Nearby /
among the booths of / incense and
charms / Mustafa's begging stars / and
Issa's begging love / stretching out / their
begging bowls / gaping.
Mansur's begging truth / from every passer
by / Jallal begs freedom / Omar – life.
And he? / He's begging nothing / yet no one
gives him any.
His begging bowl's filled / with glances and
stares / thought-alms / word-alms / air, fire,
earth, / kingdoms / elixirs / salvations.
He turns his begging bowl upside down /
and empties it. / Yet it's still quite full.
"Dear Self," he writes on it / fills it with wine
to the brim / and drinks up in one gulp;
ah, it's not empty!
He smashes his bowl / in one go / broken
pieces / yet it seems to be now / even
fuller; / multiplied.
By the temple / Assad's begging flesh /
Mustafa – pebbles / and Omar – walls.
By him / by the temple / there's no
temple.

DANAE SIOZIOU

Greece

The Arrow

Come and play. You will unbutton my
buttons one by one and for each I will
recount to you a dream. Naked my back,
you'll see, forms a bow. Undrawn. When
you can, carve on it, I beg you, an arrow.

The Most Handsome Man on Earth

If grandpa hadn't been the most handsome
man on Earth
maybe I wouldn't have fallen in love with
him at first sight
and if I hadn't fallen in love with him maybe
disaster wouldn't
have struck.
If he hadn't thought I had taken after his
gaze
as he had proudly declared on the day of
my birth
maybe I wouldn't have inherited his eyes
and his strong heart
his taste in hats and women
and maybe he wouldn't have postponed for
five years his death
if I had been a boy maybe he would
have made me, too, solve mathematical
problems
instead of teaching me good manners, how
to climb,
the reasons for loving the piano
and had he known I understood he would
have never told me
all those bitter stories he thought I'd forget
if my grandpa hadn't been this brave and
handsome man
with strong legs who climbs and fixes
up and down this earth until his last breath
maybe he, too, would grow a moustache as
a statement
maybe he would have led a double life,
become a bigamist and birthed more
children
we'd have completely lost track and count
if he had a rough heart and soft hands,
meaning the reverse
maybe he wouldn't have allowed me to
jump up and down on his bed
to caress his belly
maybe he wouldn't have had a fear of
surgery
and we'd have lived happily ever after
if grandpa hadn't been one of those
that passed the borders
our graves now elsewhere ruined

if he didn't dance, if he didn't make cream
for dessert,
if he got stingy over the rides in the
amusement park or the bicycle
he wouldn't have been my first love
and my first death
he wouldn't have been the most handsome
man on earth
I would now have a hope.

Sundown

Alexandra newly married, her husband's
joy
and pride (*my bird, my little bird*)
went up on the roof
to get yesterday's laundry.
But maybe the clothes billowing on the line
the doves' choreographed flight
the sun that forced eyes to blink
as it tumbled on the slit of successive
mountain ridges
redeeming the day
it was somehow like this that Alexandra
became
like sun like bird
her white cardigan a sail.

Alice in Damageland

Passing it by
I will survive
my life

and also by playing:
seesaw, hide-and-seek, blind man's buff
tag

and other
useful children's games

Root

He frequently envisions a house up in the
air
as a relaxing exercise

"Hold my head," he implores me,
"you have to hold my head and press it."

I assure him that there's no
problem with the head.

In reality I imagine it open,
my finger exploring inside it, a microscope
instead of an eye.

We envision a house up in the air.
We are now in the deep
there something is burning.

Mama's Poem

My mama knows how to tell apart
spearmint leaves
from parsley's
she's beautiful
like the Sleeping
Beauty of Agra
she's bitter like a walnut
thorny like a chestnut
and nourishing like a star of dawn
she tears down the house and then rebuilds it
because she is the Grand Tidier
instead of a heart she has a freezer
whose belly never rumbles.

Seasonal

Kaiti, Chrysoula, and Ritsa
my grandmother's three daughters
all of them in butcher's clothes
when they were small they put frogs
on each other's backs
now they compete in mageiritsa¹
yoghurt lambs, naughty yeanlings,
tender calves, pale chicks
soft creatures
all of them trusted me to eat from my hand
they were baptized again, caressed, lulled
to sleep
and quietly, very quietly fell asleep in my
arms,
none escaped its certain death
sharpened Easter knives
ripped apart their tender throats
to deliver on the festive table
their immaculate bodies
to implacable forks, practiced teeth
we look like contented people
as I look at us once more
myself an accomplice
since I never uttered an objection
despite never again eating meat
you don't believe it
but my soul was hurt
my appetite, too
I still see headless
chickens hopping
in the gardens,
I think with horror that our vegetables are
also
watered with blood
evenings in my girl's room

1— Traditional Easter soup made with tripe, various greens, eggs, and lemon. It is eaten shortly after midnight on Holy Saturday, to break the forty-day fast of Easter in preparation for the festive lamb the following day.

my children's dolls dismembered
quietly remind me from their place on the
shelf
how ruthless I've been
since the beginning

Of the Horizontal Weeping

they all show up when it's pouring rain

First comes the one who holds the baptism
clothes and the shoes that gave me
blisters when I was a flower girl she drags
on the blacktop tied with a leash to make
them suffer.

After her comes the one who knows all the
faces of my various years and won't look
me in the eyes, she carries all the albums
with the lies told by photographs.

There's the one that gets a haircut with me
in the mirror
and the one that was paid with an apple.

Gradually they will appear

the strongfooted,
the frailfaced,
the earthcovered,
the tendereyed,
the greenhearted,
the bittercarrier,
the lightslasher,
the darkscorned.

I can see far behind the one that never
makes it in time my sister the tearglittered,
wearing around her neck a necklace made
from the stones of her eyes. Beautiful
women, proud, vengefully submissive, and
all of them carrying infants.

I wear my bracelet and enter the frame.

Translated by Panagiotis Gavriiloglou

Around the House

She wasn't paying attention
maybe she didn't even notice
she simply continued cutting
beyond the pears she was peeling
her hands.
Blood ran gently
from the lines of fate
of life of love

into the sink
and swirled around among the dirty dishes
and the scraps of food.
Her cat, uneasy,
ran up to her
and with sincere fellow feeling
licked her wounds
while she
for a split second
saw herself
through its glassy cat eyes
a stranger
imprisoned in a filthy cage
a ceiling without sunrise
little beetles on the floor
in the sink a dark lake
she soaked her hands in
and now it shines, crowned with
the white frost of detergent.
From the depths of the sink
rise full moons brilliant white
she thought
let me at least
finish the dishes today.

Translated by Rachel Hadas

The Spider

Dear Sir,

I watch you from the ceiling
your coffee asks steadily for more sugar
something with the clothes and the shoes
is off
you shouldn't have patched up the holes
Grab the day like a knife
the weight your life is increasing
the agreement with the mirror has been
cancelled
and you are turning fat.

Tomorrow I will hang in front of your nose
could you perhaps please feed me?

Sincerely,
The Spider

Dear spider,

only yesterday the bat gave birth in a
corner of the attic,
her yummy eggs are almost floating in the
air.
I haven't learned to drive, to take the bones
off fish, newspapers.
I have two useless dogteeth and a flobert
gun.

I have made a deal with the morning coffee,
I respect the decision of the mirror.
I no longer make traps for birds, I go to the
river and I shoot the waters.

Yours,
Charles

Translated by the author

JĀNIS TOMAŠS

Latvia

from a thin umbilical chord hangs a bulb
while on the table sleeps
an object like a human being

(don't laugh don't leer over your high collar
fence as you swerve round
the sharp corner of the house)

the Television hasn't been turned off
all night waves toss back and forth in a
bottle
and there's no one here to hand me a life-
preserving buoy

sometimes dreams don't perish
if you leave a drowning bed in time
sometimes the world spins like Russian
roulette
sometimes it doesn't matter
on which of the shoulders you leave
your brainless bomb-like head

the beauty and the blue-collar worker

I work to the bone on subcutaneous digs
to put it bluntly I search for anger my single
most useful recovered fossil

through the bottle's brown glass I see
how my brothers-in-sorrow ripen on July's
sizzling pan
as their brain hemispheres yet-
undiscovered
orbit round a slim woman's legs

(don't be afraid of these red serial killer
pages
or of the sadness that seeps into cheeks
as stain)

I do the dirtiest of work
and I know I'll wear out my skin
to parallel Salvation Army discarded rags

but she'll cross over
the finish line of a clothing store
while passing by a long line of mannequins
as the guard's low-bent head wilts
and blood courses in the the small body
stadium

miserly is this moment
when a black bird on a windowsill
taps out Morse code with his beak
and your nipple-tipped breasts
forever remain
unconquerable summits

your lips are a trademark
an expensive brand impossible to try out

your lips are red ribbons circling a crime
scene
or the loop upon loop tied by clouds

your lips are nerve pills
in the blood of traffic lights and sunsets

your lips are sirens as well as STOP signs
all my weaknesses – your lips

sometimes
I wake in the middle of the night
clock ticks dripping directly into my ear
the sharp corner of the table like a hidden
iceberg jabs me

I'm a beast
who for years now secretly heads out to
hunt
along one and the same track
in search of food in the refrigerator

sometimes
I wake in strange places
I don't recall but perhaps a wave of
laughter
washed me up on the high shore of this
comfort-zone room

but maybe these were only deceitful
acquaintances
flashing lights will-o'-the-wisps
five-starred heavens

I really don't know
but now all these objects circle
around the bent axis of my body

sometimes
I can't close my eyes
my heart pounds like a builder's hammer
on my forehead a warm dew appears
but your light hair tendrils
with all their strength
drive their roots into me

we settle on the edge of the bed
as if it were Noah's Ark

in the beginning it seemed as if all would be
fine but when you turned
the vodka bottle's
red nuclear-head I had to be evacuated
from my workplace
for several days

I grasped a knife to drain blood from my
verses but it was too late
tree roots firmly embraced my rag-like
body

later I woke up fallen on the ground
and once more the film disappeared
with birds of passage cast in principal roles

in the morning
on the radiators discarded were black
work gloves
grown stiff like dead thrushes
frightening me to death

Translated by Margita Gailitis

Pagrindiniai festivalio rėmėjai / Main festival sponsors

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

With the support of the
Creative Europe Programme
of the European Union

Rėmėjai / Sponsors

Embassy of Israel
LITHUANIA

TOM HEALY

Partneriai / Partners

VILNIUS | REVIEW

SMC

POETINIS
DRUSKININKŲ
RUDUO 2018

DRUSKININKAI
POETIC
FALL 2018

08 Poetinis Druskininkų ruduo 2018
Triukšmas ir įniršis: kodėl mes vis tiek tylime
 Mindaugas Nastaravičius

09 Druskininkai Poetic Fall 2018
Sound and Fury: why we stay silent
 Mindaugas Nastaravičius / Translated by Ada Valaitis

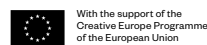
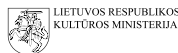
- 14 SANDRA ALCOSSER JAV / USA *Vertė Dominykas Norkūnas*
 26 LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ Lietuva / Lithuania *Translated by Ada Valaitis*
 40 MIREIA CALAFELL Katalonija / Catalonia *Vertė Dovilė Kuzminskaitė, Carmina Daban Sunyer*
 48 JENNIFER FOERSTER JAV / USA *Vertė Marius Burokas*
 60 IFOR AP GLYN Velsas / Wales *Vertė Vytautas Stankus*
 72 DOVILĖ KUZMINSKAITĖ Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
 82 STEINAR OPSTAD Norvegija / Norway *Vertė Nora Strikauskaitė*
 90 AMIR OR Izraelis / Israel *Vertė Kristina Gudelytė*
 100 SIGITAS PARULSKIS Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
 110 VITALIJA PILIPAUSKAITĖ-BUTKIENĖ Lietuva / Lithuania
Translated by Medeinė Tribinevičius
 126 KORNELIJUS PLATELIS Lietuva / Lithuania *Translated by Jonas Zdanys*
 134 DANAE SIOZIOU Graikija / Greece *Vertė Elžbieta Banytė*
 146 JĀNIS TOMAŠS Latvija / Latvia *Vertė Erika Drungytė*
 154 AIVARAS VEIKNYS Lietuva / Lithuania *Translated by Rimas Užgiris*
 164 SOPHIA WALKER Jungtinė Karalystė / UK *Vertė Giedrė Kazlauskaitė*
- 176 Europos poezijos platforma Versopolis
 European poetry platform Versopolis
- 178 KAYOMBO CHINGONYI Jungtinė Karalystė / UK *Vertė Dominykas Norkūnas*
 182 KRYSTYNA DĄBROWSKA Lenkija / Poland *Vertė Vytas Dekšnys*
 184 OLENA HUSEINOVA Ukraina / Ukraine *Vertė Vytas Dekšnys*
 188 ELS MOORS Belgija / Belgium *Vertė Elžbieta Banytė*

190 Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų bibliografija / Bibliography of Poetry Books Published in Lithuania from August to August

194 XXVIII Poetinio Druskininkų rudens aidai
195 XXVIII Druskininkai Poetic Fall, Echoes of 2017

196 Moterys ir vyrai poezijoje: vaizduotės ribos Kronika
 198 Women and Men in Poetry: Limits of Imagination Chronicle

Almanacho leidybą parėmė /
 The anthology was supported by:

Sudarytojai ir redaktoriai / Compilers and editors
 Vytas Dekšnys, Marius Burokas

Grafinis dizainas / Graphic design
 KlimaiteKlimaite

Sudarymas, Vytas Dekšnys, Marius Burokas, 2018
 © VO „Poetinis Druskininkų ruduo“, 2018
 © Leidykla VAGA, 2018
 ISSN 1822-3079

- 200 Jotvingių premijos laureatas
201 Winner of the 2017 Yotvingian Prize
Gytis Norvilas *Translated by Rimas Užgiris*
- 202 Jaunojo jotvingio premijos laureatas
203 Winner of the 2017 Young Yotvingian Prize
Vytautas Stankus *Translated by Rimas Užgiris*
- 204 Žurnalo „Nemunas“ prizo laimėtojas
205 Winner of the Nemunas Magazine Prize
Benediktas Januševičius *Translated by Rimas Užgiris*
- Vieno anoniminio eilėraščio konkursas
Anonymous Poem Contest: open theme
- 208 I VIETA / 1ST PLACE Neringa Dangvydė *Translated by Rimas Užgiris*
210 II VIETA / 2ND PLACE Daiva Čepauskaitė *Translated by Rimas Užgiris*
212 III VIETA / 3RD PLACE Jurgita Jasponytė *Translated by Rimas Užgiris*
218 IV VIETA / 4TH PLACE Auris Radzevičius *Translated by Rimas Užgiris*
220 V VIETA / 5TH PLACE Sara Poisson *Translated by Rimas Užgiris*
- Vieno eilėraščio tema „Aš, kita (-s) aš ir...“ konkursas
Anonymous poem contest: “ I, other I, and...”
- 224 I VIETA / 1ST PLACE Kornelijus Platelis *Translated by Rimas Užgiris*
228 II VIETA / 2ND PLACE Sara Poisson *Translated by Rimas Užgiris*
232 III VIETA / 3RD PLACE Greta Ambrazaitė *Translated by Rimas Užgiris*
- 236 Jaunųjų poezijos skaitymų nugalėtoja,
apdovanota Antano A. Jonyno prizu
237 Antanas A. Jonynas Prize for a young poet
Greta Ambrazaitė *Translated by Rimas Užgiris*
- 238 Jotvingių premijos laureatai
Yotvingian Prize Winners
- 239 Jaunojo jotvingio premijos laureatai
Young Yotvingian Prize Winners
- 241 Priedas: PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą
Appendix: English translations of poems by our guests
- 256 Steigėjai, rėmėjai, partneriai
Organizers, Sponsors, Partners

TRIUKŠMAS IR INIRŠIS: KODĖL MES VIS TIEK TYLIME

Mindaugas Nastaravičius

Vienoje šeimoje – įprastoje, niekuo neišsiskiriančioje iš kitų – gimė vaikas. Tėvai rūpestingai augino kūdikį. Jam netrūko dėmesio. Nuo pirmųjų metų tėvai pasakojo apie pasaulį, esantį čia, saugiam vaiko kambarielyje. Ir tikrovę, švytinčią pro kambario langus. Tėvai nekantriai laukė, kada vaikas prabils pirmaisiais garsais, kada ištars pirmuosius žodžius. Tėvai norėjo kalbėtis. Bet vaikas tylėjo.

Tylėjo pirmus metus, antrus, trečius. Šypsojosi žiūrėdamas į tėvus ir nedarė nė žodžio. Tėvai manė, kad tai jų kaltė – jie nepakankamai su vaiku kalbasi, per mažai jam pasakoja. Todėl nuo šiol kalbėjimas namuose netilo – pasakos, dainos, išraiškingi tėvų pokalbiai apie kasdienybę, perskaitytas knygas (gal net poezijos) pripildė vaiko kambarį tirščiau nei šviesa, sklindanti iš už lango. Bet vaikas tebetylėjo.

„Taip neturėtų būti. Gal nuveskime jį pas gydytoją“, – ištara mama, ir kitą dieną gydytojas vaiką apžiūrėjo. „Viskas jam gerai. Kartais pasitaiko, kad vaikai prabyla vėliau. Nesirūpinkite. Tiesiog nenustokite su juo kalbėtis“, – nuramino tėvus gydytojas.

Bet vaikas tylėjo. Ketverių, penkerių. Tylėjo ir šešerių, todėl tėvai neišleido jo į mokyklą. Jie raiškiai, garsiai, įnirtingai bėrė jam žodžius, palinkę prie pat ausų, žvelgdami tiesiai į akis. Bet vaikas nedarė nė žodžio. Sutrikę ir išsigandę tėvai nuskraidino vaiką į Ameriką, Australiją, nesvarbu, ir susitiko su geriausiu pasaulyje specialistu. Šis, patikrinęs vaiko klausą, regėjimą, reakciją, tėvams atsakė trumpai: „Turbūt jums gimė bekalbis vaikas. Atsiprašau, niekuo nepadėsiu.“

Ilgainiui tėvai susitaikė, kad augina nekalbantį žmogų. Namai nugrimzdo į tylą. Šeima įprato kalbėtis ne žodžiais, o gestais, mimika, tyla. Mūsų kalba turbūt įmanoma ir be kalbos, svarstė vyras. „Mūsų kalba nėra vien žodžiai, kuriuos ištariame“, – atsakė jam moteris. O vaikas žvelgė į juos ir tylėjo.

SOUND AND FURY: WHY WE STAY SILENT

Mindaugas Nastaravičius

There was a family – an ordinary one, no different than any other – to which a child was born. The parents raised their child with care. The child was showered with attention. From the very first years, the parents told their child about the world that existed there in the safety of his room. And about the reality that shone outside the room's windows. The parents impatiently waited for their child to utter his first sounds, to say his first words. The parents wanted to communicate. But he was silent.

The child was silent in the first year, the second, the third. He smiled while looking at his parents but did not say a word. The parents thought it was their fault – that they didn't converse with him enough, that they told him too little. Which is why the act of speaking went on without pause in their home – stories, songs, the parent's eloquent conversations about everyday occurrences, the sound of books being read (perhaps even poetry) filled the child's room more densely than the light that shone out-side the window. But the child remained silent.

“This should not be happening. Let's take him to the doctor,” said the mother, and the very next day a doctor examined the child. “Everything is fine. Sometimes children begin speaking later in life. Don't worry. Just don't stop talking to him,” the doctor reassured the parents.

But the child remained silent. Four, five. He stayed silent at six years old, which is why the parents didn't send him to school. They expressively, loudly, and furiously peppered him with words, leaning in right at his ears, looking directly into his eyes. But he did not say a word. The lost and frightened parents took the child to the United States, to Australia, wherever, and they met with the world's best specialist. The doctor, after having checked his hearing, vision, instincts, quickly told the parents: “Your child is probably a mute. I'm sorry, I can't help you.”

Eventually, the parents resigned themselves to the fact that they were raising a mute child. The home plunged into silence. The family

Tarkim, sekmadienis. Šeima ruošėsi pietauti. Ant stalo garuoja puodas sriubos. Vaikas paima šaukštą, siurbtelėja ir tyliai paklausia: „Gal galėtumėte paduoti druskos?“ Tėvai žvelgia į jį nustėrę, nepajėgdami ištarti nė žodžio. „Ar mes turime druskos?“ – dar kartą paklausia vaikas, dabar jau paauglys, pavyzdžiui, keturiolikos.

– Mums pasigirdo?! Kur tu buvai iki šiol? – negalėjo patikėti mama.
 – Kodėl tu iki šiol tylėjai? Kas čia per nesąmonės?! – įsikibęs į stalą sušuko tėvas.
 – Tylėjau, nes iki šiol man nieko netrūko, – atsakė vaikas, įsiberdamas žiupsnelį druskos.

Kaip šeimai sekėsi gyventi toliau – įdomu, bet mums nėra taip svarbu. Šį, turbūt nelabai juokingą, anekdotą paskaitos metu prieš dešimtmetį papasakojo filosofas Arvydas Šliogeris. Tąkart jis kalbėjo apie stoką – apie žmogų, prabylantį tik tuomet, kai jam kažko trūksta. Apie žmogų, ieškančį prasmės, todėl mėginantį ją apčiuopti ir įvardinti. Apie mūsų pastangą pažinti tikrovę – ją apibūdinant, vertinant, interpretuojant.

„Žmogus egzistuoja kalboje. Kalba – tik žmoguje“, – perskaitau sakinį, išgirstą ir užsirašytą į sąsiuvinį anos paskaitos metu. „Poezija egzistuoja tikrovėje“, – šiandien užrašau šalia ir padedu sąsiuvinį atgal į stalčių. Vartyti senus užrašus yra galimybė įsitikinti, kaip kažkada mums viskas buvo elementaru, akimirksniu suprantama, o šiandien – verčiau patylėti. Lygiai taip – ir su knygomis, su poezija.

Šių metų „Poetinio Druskininkų rudens“ tema – *Triukšmas ir įniršis* – nurodo į tikrovę – į mūsų kasdienybę, persmelktą ne tylos, o nuolatinio naujienų gaudesio, nereikšmingų ir sukrečiančių įvykių, diskusijų, nesutarimų, komedijų, tragedijų, vadinasi – jausmų ir emocijų. Visko. „Gal galėtum truputį netriukšmauti?“ – prašau ketverių metų sūnaus. „O tai ką man daryti?!“ – atsako jis, nes kalbėti moka.

O ką daryti poezijai? Ar poetams turi rūpėti kasdienybė ir jos aktualijos, politiniai ir socialiniai procesai? Mitingai ir revoliucijos. Kaip reaguoti į skurdą? Į karą ir pabėgėlius – žmones, skęstančius ne triukšme, o Viduržemio jūroje. Ar kalbėti ir kaip kalbėti apie nelygybę, apatiją, neteisingumą, kuris sukelia liūdesį, pyktį, įniršį? Arba ironiją ir sarkazmą.

„Mane jaudina ne kasdienybė, o amžinybė“, – ištars poetas. „Amžinybė manęs nejaudina“, – atsakys kitas, būtent tokiais žodžiais pavadinęs savo knygą. Poezija, kaip ir bet kuris kitas menas, savaime neegzistuoja. Poezija randasi iš patirties, kuri jaudina, sukrečia, nuvilia. Arba prajuokina iki ašarų. Patirties šiandienės televizijos ekrane ar vakarykščiuose užrašuose. Šimtatūkstantiniame mitinge už žodžio laisvę ar virtuvėje, sėdint ir šiek tiek graužiantis, kad ką tik išvarei vaiką, nepanorusį patylėti.

Poezija randasi iš patirties, kurią trokštame įvardinti ir pasidalinti. Patirties, kurios akivaizdoje jaučiame stoką. Ir tuomet mes renkamės ne tarp kasdienybės ir amžinybės, o tarp kalbėjimo ir tylos. O eilėraštis

got used to communicating not with words, but with gestures, mimicry, silence. Our language is probably possible without speech, the father considered. Our language is not limited to the words that we speak, the mother responded. But the child just looked at them in silence.

Let's say, it's Sunday. The family is getting ready to eat. On the table there's a steaming pot of soup. The child picks up a spoon, slurps the soup and quietly asks, "May I have some salt?" The parents look at him stupefied, unable to utter a word. "Do we have any salt," the child asks again, now a teen, let's say, fourteen years old.

"Are we hearing things?! Where have you been all this time?" the mother said in disbelief.

"Why were you silent until now? What is this absurdity?!" the father shouted, gripping the table.

"I was silent because up until this point I did not need anything," the child replied, dropping a pinch of salt into his soup.

How the family managed to live moving forward – it's interesting, but not so important to us. This not entirely funny anecdote was told ten years ago by philosopher Arvydas Šliogeris during a lecture. That day he was speaking about need – about a person who speaks up only in a time of need. About a person searching for meaning and, in doing so, attempting to grasp it and put it into words. About our efforts to know reality by defining, evaluating, and interpreting it.

"A person exists in language. And language exists only in people," I read the sentence that I heard and jotted down during that particular lecture. "Poetry exists in reality," I write today next to that other phrase and put the notebook away in a drawer. Flipping through old notebooks provides an opportunity to reassure ourselves just how immediately clear and elementary everything was to us some time ago. And now – it's best to be silent. Just as is the case with books and with poetry.

The theme of this year's Druskininkai Poetic Fall – "Sound and Fury" – directs us to reality – to our everyday life, imbued not with silence, but with the constant din of news, inconsequential and shocking events, discussions, disagreements, comedies, tragedies, in other words – feelings and emotions. Everything. "Can you quiet down a bit?" I ask my four-year-old son. "But then what am I going to do?!" he replies – because he can speak.

And what should poetry do? Should poets be concerned with everyday life and its issues, with political and social processes? Rallies and revolutions. How to react to poverty? To war and refugees – people drowning not in sound, but in the Mediterranean Sea. Should one speak and how should one speak about inequality, apathy, and injustice that elicits sadness, anger, rage? Or irony and sarcasm.

"I am not concerned with everyday life, but with eternity," a poet will say. "Eternity doesn't concern me," another will respond, having named his poetry collection precisely that. Poetry, just like any other art form, does not exist on its own. Poetry is found in experience that excites,

ir yra ta druska, akimirksniu ištirpstanti esamojo laiko pursluose arba nusėdanti dugne ir pasilieianti laikams po mūsų. Ar tai priklauso nuo temų, kuriomis rašome? Nuo mūsų viešos laikysenos? Turbūt labiau nuo išmonės, vaizduotės, kalbos pojūčio. Nuo pastangos suprasti, kodėl šis žmogus kalba, o anas – tyli.

Pirmą kartą išgirdęs prabilusį vaiką, vyras nuvirto nuo taburetės. Moteris taukštelėjo jam šaukštu per galvą ir paprašė nusiraminti. O vaikas tiesiog pabaigė valgyti sriubą. Šeima turbūt gyveno ilgai ir laimingai. Kalbėdama ir tylėdama.

shocks, disappoints. Or that makes us laugh so much that we cry. Experience on today's television screen or yesterday's notes. In the hundred thousandth rally for freedom of expression, or in the kitchen, sitting and feeling bad about the fact that you've just sent off your child who wouldn't be quiet.

Poetry is found in experience that we wish to put into words and share. Experience in the face of which we feel a need. And then we choose not between everyday life and eternity, but between speech and silence. And a poem is the salt that immediately dissolves in the spray of the present or sinks to the bottom and exists for ages beyond our time. Does this depend on the themes that we write about? On our public attitudes? Probably more on wit, imagination, a feel for language. On our efforts to understand why this person speaks while the other is silent.

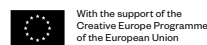
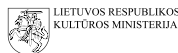
The first time the father heard his child speak, he fell off the stool. The mother bopped him on the head with a spoon and told him to calm down. But the child just finished eating his soup. The family probably lived long and happy lives. Speaking and staying silent.

POETINIS
DRUSKININKŲ
RUDUO 2018

DRUSKININKAI
POETIC
FALL 2018

08	Poetinis Druskininkų ruduo 2018 Triukšmas ir įniršis: kodėl mes vis tiek tylime Mindaugas Nastaravičius
09	Druskininkai Poetic Fall 2018 Sound and Fury: why we stay silent Mindaugas Nastaravičius / Translated by Ada Valaitis
14	SANDRA ALCOSSER JAV / USA <i>Vertė Dominykas Norkūnas</i>
26	LINA BUIVIDAVIČIŪTĖ Lietuva / Lithuania <i>Translated by Ada Valaitis</i>
40	MIREIA CALAFELL Katalonija / Catalonia <i>Vertė Dovilė Kuzminskaitė, Carmina Daban Sunyer</i>
48	JENNIFER FOERSTER JAV / USA <i>Vertė Marius Burokas</i>
60	IFOR AP GLYN Velsas / Wales <i>Vertė Vytautas Stankus</i>
72	DOVILĖ KUZMINSKAITĖ Lietuva / Lithuania <i>Translated by Rimas Užgiris</i>
82	STEINAR OPSTAD Norvegija / Norway <i>Vertė Nora Strikauskaitė</i>
90	AMIR OR Izraelis / Israel <i>Vertė Kristina Gudelytė</i>
100	SIGITAS PARULSKIS Lietuva / Lithuania <i>Translated by Rimas Užgiris</i>
110	VITALIJA PILIPAUŠKAITĖ-BUTKIENĖ Lietuva / Lithuania <i>Translated by Medeinė Tribinevičius</i>
126	KORNELIJUS PLATELIS Lietuva / Lithuania <i>Translated by Jonas Zdanys</i>
134	DANAE SIOZIOU Graikija / Greece <i>Vertė Elžbieta Banytė</i>
146	JĀNIS TOMAŠS Latvija / Latvia <i>Vertė Erika Drungytė</i>
154	AIVARAS VEIKNYS Lietuva / Lithuania <i>Translated by Rimas Užgiris</i>
164	SOPHIA WALKER Jungtinė Karalystė / UK <i>Vertė Giedrė Kazlauskaitė</i>
176	Europos poezijos platforma Versopolis European poetry platform Versopolis
178	KAYOMBO CHINGONYI Jungtinė Karalystė / UK <i>Vertė Dominykas Norkūnas</i>
182	KRYSTYNA DĄBROWSKA Lenkija / Poland <i>Vertė Vytas Dekšnys</i>
184	OLENA HUSEINOVA Ukraina / Ukraine <i>Vertė Vytas Dekšnys</i>
188	ELS MOORS Belgija / Belgium <i>Vertė Elžbieta Banytė</i>
190	Nuo rugpjūčio iki rugpjūčio Lietuvoje išleistų poezijos knygų bibliografija / Bibliography of Poetry Books Published in Lithuania from August to August
194	XXVIII Poetinio Druskininkų rudens aidai
195	XXVIII Druskininkai Poetic Fall, Echoes of 2017
196	Moterys ir vyrai poezijoje: vaizduotės ribos Kronika
198	Women and Men in Poetry: Limits of Imagination Chronicle
200	Jotvingių premijos laureatas
201	Winner of the 2017 Yotvingian Prize Gytis Norvilas <i>Translated by Rimas Užgiris</i>

Almanacho leidybą parėmė /
The anthology was supported by:

Sudarytojai ir redaktoriai / Compilers and editors
Vytas Dekšnys, Marius Burokas

Grafinis dizainas / Graphic design
KlimaiteKlimaite

Sudarymas, Vytas Dekšnys, Marius Burokas, 2018
© VO „Poetinis Druskininkų ruduo“, 2018
© Leidykla VAGA, 2018
ISSN 1822-3079

POETINIS DRUSKININKŲ RUDUO 2018

DRUSKININKAI POETIC FALL 2018

- 202 Jaunojo jotvingio premijos laureatas /
Winner of the 2017 Young Yotvingian Prize
Vytautas Stankus *Translated by Rimas Užgiris*
- 204 Žurnalo „Nemunas“ prizo laimėtojas /
Winner of the Nemunas Magazine Prize
Benediktas Januševičius *Translated by Rimas Užgiris*
- Vieno anoniminio eilėraščio konkursas
Anonymous Poem Contest: open theme
- 208 Neringa Dangvydė (I VIETA / 1ST PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 210 Daiva Čepauskaitė (II VIETA / 2ND PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 212 Jurgita Jasponytė (III VIETA / 3RD PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 218 Auris Radzevičius (IV VIETA / 4TH PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 220 Sara Poisson (V VIETA / 5TH PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- Vieno eilėraščio tema „Aš, kita (-s) aš ir...“ konkursas
Anonymous poem contest: “I, other I, and...”
- 224 Kornelijus Platelis (I VIETA / 1ST PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 228 Sara Poisson (II VIETA / 2ND PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 232 Greta Ambrazaitė (III VIETA / 3RD PLACE) *Translated by Rimas Užgiris*
- 236 Jaunųjų poezijos skaitymų nugalėtoja,
apdovanota Antano A. Jonyno prizą /
Antanas A. Jonynas Prize for a young poet
Greta Ambrazaitė *Translated by Rimas Užgiris*
- 238 Jotvingių premijos laureatai /
Yotvingian Prize Winners
- 239 Jaunojo jotvingio premijos laureatai /
Young Yotvingian Prize Winners
- 241 Priedas: PDR svečių eilėraščių vertimai į anglų kalbą
Appendix: English translations of poems by our guests
- 256 Steigėjai, rėmėjai, partneriai
Organizers, Sponsors, Partners